

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

JACK LYNN _ öğretmen

ÖĞRETMEN JOSEPH C. PASTURE,

±5 Mart 1904'te Brooklyn'de doğdu. Sağ kalabilmek için çelikten sinir gereken, Brooklyn'in Williamsburg kesimindeki Montrose Bulvarında...

Anası, babası çok az ingilizce bilen Sicilyalı göçmenlerdi, işler kötü: gidince küçük Joe'yu eşek sudan gelene kadar dövmek gibi bir huyu vardı babasının. Çoğu zaman da işler kötü gidiyordu. Anası yemeği pişirir, ortalığı siler, süpürür ve çenesini tutardı. Babası, Abraham ve Strauss Mağazasının Terzilik kısmında düğme dikeyor, haftada aldığı birkaç dolar da ancak peynirle şaraba yetiyordu. Çevrelerinde Almanların oturduğu gecekonduvar vardı; babasının çoğu boş zamanlarını onlarla geçirip Almanların sert disiplinini benimsemesi ve onu oğluna da uygulaması durumu daha da güçleştiriyordu.

Asıl eğitim, Montrose Bulvarına paralel sokaktan geliyordu. Adı Johnson Bulvarı olan o sokaktan gelen küçük serseriler, kapının önünde kalacak kadar aptal her çocuğun tozunu almak için akşamları Montrose'yi ziyaret ederlerdi. Saat dokuzdan sonra sokakta dolaşırken yakalanan en yakın hastaneye sevk için bedava bilet almış demektir. Joe Pastore o bedava biletlerden nasibini epeyi almıştı.

Bazan cumartesi öğleden sonralar, anası için toptancı bakkalına alışverişe gittiğinde güpegündüz yakalandığı da olurdu. Öyle zamanlarda, çoğunlukla, iki kere dayak yemek zorunda kalırdı. Anasının daha önce ısmarladığı haftalık er-

8

ÖĞRETMEN

zakı iki büyük torba içinde eve getirmesi gerekirdi. Onun için de Johnson Bulvarı'ndan geçmesi şarttı. Orada da belâlılar onu bekler, üstüne atılır, dayaktan canım çıkarır, sonra da yükünü elinden alırlardı. Ardından da eve gittiğinde, eli boş döndü diye bir temiz babası tarafından dövülürdü. Günün

birinde kendini biraz daha güçlü, biraz daha büyümüş¹ ve epeyi akıllanmış buldu. Yanına irice bir paslı demir boru aldı, Johnson Bulvar h birkaç çocuğun iyice canına okudu. O günden sonra da anası için yaptığı ahş-veriş gezileri bir dert olmaktan çıktı. Gittikçe daha dayanıklı oluyor, yumruk yediği kadar atmasını da kıvırıyor ve o sayede Montro-se Bulvarı'nda hayatta kalabilmenin sırlarını öğreniyordu.

Baba Pastore, kuralları koyuyor, elinin tersi ve siyah italyan kunduralarının ucuyile de onlara uyulmasını sağlıyordu.

Gerektiğinde yumruklan da hesaba katılıyordu. Okul bir imtiyazdı. Kutsal bir imtiyaz. Ya çalışıp öğrenirdiniz ya da canınıza okurlardı. Çocuğun bütün ruhsal durumu bir çift güçlü bileğe bağlıydı. Uzun boylu, sağlam yapılı göçmen, «Çalış!» dediği zaman çalışmaktan başka çare yoktur.

Babası her akşam işten döndüğünde, küçük Pastore'yi, yemek masası başında ödevlerine gömülmüş bulmak isterdi. Çoğu zaman da öyle bulurdu. Bir, iki defa Joe, okuldan hemen Popolardo'nun kasap dükkânına gidip oyun oynamış, babasının dönüş saatine yakın eve gitmişti. Yemek masasının üstüne bir sürü kâğıt yayıp bir sürü kitaba dalmış gibi yapmıştı. Babası ingilizce okuyamadığı ve bir kitabı veya kâğıdı ötekinden ayıramadığı halde, her seferinde hilenin farkına varır ve Joe'nun yakasına yapıştırdı. Anası karışmazdı ama Joe her dayaktan sonra, onun kendisine acıdığı hissederd; çünkü dayak faslından sonra yemek sofrası, babasının nefret ettiği, fakat Joe'nun bayıldığı kurabiyelerle donatılırdı. Anası hiç bir zaman onu okşamaz veya teskine çalışmazdı. Baba evin hâkimi, ailenin kaderini elinde tutan ki-

ÖĞRETMEN

9

siydi ve bu böyle kabul edilmişti. Evde saygı vardı. Joe Pastore çalışıyor, hem de çok çalışıyordu.

Hafta sonlarında, Joe sokağın yukansındaki Alman ailelerine ait beyaz badanalı kapı önlerini yıkayarak aile bütçesine birkaç kuruş katkıda bulunurdu. Daima tehlikeli bir işti bu, çünkü Johnson Bulvarh kabadayılarının gündüz saldırılarına

hedef olurdu insan. Joe, işini bitirdikten sonra da parasını kaptırmamak için, elindeki hortumu silâh olarak kullanmak zorunda kalırdı. Daha zayıf çocukların çoğu, en büyük Johnson kabadayılarından ikisine korunma parası öderlerdi. Fakat Pastore kendi kafasına gider, kapı önlerini temizler, döğüşür, parasını da kimseye kaptırmazdı. Onu döverlerdi ama aynı zamanda saygı da duyarlardı. Genç Joe şapkasını yana yıkıp giymez ve dişlerinin arasından tükürmez, Saint Michael'in önündeki kaldırıma da işemezdi. Ama yine de ötekiler onun çetin ceviz olduğunu bilirlerdi. Ve yavaş yavaş ona dokunmamaya başlamışlardı. Bazan sokakta rastlaştıklarında, gece bile olsa, bir merhaba mırıldanıp yürümeye devam ettikleri olurdu.

Pastore, gür siyah saçları, kaba hatları ile güçlü ve sağlam yapılı bir delikanlı idi. Hassas, düşünceli ve anlayışlıydı. Ağlamayı da bilirdi. Anasını, babasını anladığını hissediyor, ikisini de seviyordu. Johnson Bulvarı'ndaki kabadayıları ve büyük evde oturan berbat Alman kadınının anladığını da hissediyordu. Bütün bu kişilerin öyle davranışlarının bir nedeni olduğunu çok genç yaşta anlamıştı.

Her şeyin farkındaydı. Karşılaştığı her şey merakını uyandırıyordu'. Bir şakaya kasıkları ağrıyana kadar gülebilir, otomobil çarpmış bir köpek gördüğünde çocuk gibi ağlayabilir, gerektiği zaman da gırtlığınızda dişlerini geçirip bir hayvan gibi direnebilirdi.

Düşünceliydi ama hiç bir zaman umutsuz değildi; hüznü duyar, fakat hiç bir zaman mutsuz olmazdı. Yalnızlık his-

10

ÖĞRETMEN

setmeden yalnız kalabilirdi. Manda gibi yüreği, yeterince direnci ve ilerde her şeyin daha iyi olacağını bildiğinden gelecek için büyük umutları vardı.

Çevresinin bir parçasıydı; öyle olduğu halde kendi yolunda yürüyordu, kendine mahsus düşünceleri vardı, kendi plânlarını yapıyordu ama gene de kötü bir şey vukuunda veya birinin yardıma ihtiyacı olduğunda, o yardımı ondan esirgemiyordu.

En zorlu mahalle olan Brooklyn'in en çetin sokağında Joe Pastore kişiliğini oluşturmaktaydı ve tahminler günün birinde onun önemli biri olacağı yönündeydi.

Yıllar geçti, Jose liseyi, sınıfın en iyileri arasında bitirmeyi başardı. Liseyi bitirdikten birkaç hafta sonra babası öldü. Joe, babasının yatağının yanında diz çöküp ağlamış ve ha-yatında ilk defa olarak ihtiyar adamın yüzüne başını yaklaştırmak, «Teşekkür ederim,» diye fısıldamıştı. Babası sesini çıkarmadan ona bakmış, sonra oğlunun saçını okşamış ve ölmüştü.

Ondan sonra Joe babasının bütün sorumluluklarını da omuzlarına almış, kendininkilere eklemişti. Yaz tatilinde sofraya peynir ve şarap koyabilmek için gece gündüz çeşitli işlerde çalıştı ve anası yemek pişirdi, ortalığı temizledi ve çenesini tuttu. Baba hayattayken çok az konuşmuştu, şimdi ise Tiemen hiç konuşmuyordu. Babanın ölümünden sonra kendini daha çok dine vermişti ve saatlerce odasına kapanıp dua ediyordu. Joe anasını anladığını hissediyor ve onu çok seviyordu. Ana arada bir oğlunun sevdiği kurabiyelerden pişirir, o da onu yanağından öper, ana da gülümserdi, işe gitmediği zamanlar yemek masasının başında hırsla çalışırdı; şimdi artık kendi disiplinini kendi sağlıyordu. Columbia Üniversitesi

için bir burs kazandı.

Columbia'daki öğreniminin yarısına geldiğinde anası öldü. Bir elinde tespih, ötekinde babanın resmi, huzur içinde gözlerini yumdu. Joe onun yanındaydı, fakat oğlunun varlığı-

ÖĞRETMEN

11

ğından habersizmiş gibiydi. Gözleri kapandı. Joe Pastore artık yalnız kalmıştı.

Columbia Üniversitesinde çok çalıştı, derslerinde başarılıydı; bir eczanede gece işi buldu. Boş vakitlerinde de öğretmenlik yapıyordu. Bundan hem büyük zevk duyuyor, hem de havadan birkaç dolar çıkarıyordu. En zorlu mahallelerde iş

arıyordu, çünkü o mahallelerin çocuklarını anladığını hissediyordu. Kısa zamanda öğretmenliğin kendi için biçilmiş kaftan olduğunu keşfetti ve öğrettikçe, işinden daha büyük zevk almaya başladı. Columbia'daki öğrenimine devam ederken bile, bütün hayatını öğretmenliğe adayacağını anlamıştı.. Bir gün arkadaşları onu bir partiye davet ettiler. Aslında hemen bütün davetleri ayaküstü reddediyordu, çünkü sosyal faaliyetlere ayıracak vakti yoktu. O yüzden, çokları Joe'dan hoşlandıkları ve arkadaşlığından yararlanmayı samimî olarak arzuladıkları halde, onu çağırmaktan vazgeçmişlerdi; çünkü emeklerinin boşa gideceğini biliyorlardı. Ama bu defa, üniversitedeki arkadaşlarından biri olan Chuck Venturi dayatmıştı. Joe'ya, kendini genç yaşta diri diri mezara gömmekten vazgeçmesini ihtar etti; sonra partiye gelip biraz rahatlaması, kafayı çekip biraz dansetmesi, dünyayı görmesi, bir kızla gönül eğlendirmesi ve her şeyi unutması için ona yalvardı. Pastore, gerçekten çılgın bir tempoya kaptırmıştı kendini. Azıcık dünyayı görmek, iyi bir fikir gibi geldi ona. Hele bir kızla gönül eğlendirmek düşüncesi hepsinden iyiydi. Biraz kafayı çekmeye değerdi şu Allahın cezası dünyada. Chuck'a o gece vereceği dersi iptal edeceğini söyledi. Chuck da o gece ders vermeyeceğini, o akşamki partiden ders alacağını söyledi. Partiye Clara Watts adında bir kız gelecekti. Clara, ona yirmi dakika içinde yepyeni bir yaşama tarzı öğretirdi. O kızın bildikleri de hiç bir ders kitabında yoktu doğrusu.

12

ÖĞRETMEN

Kararı verdikten sonra, Clara Watts fikri bile Pastore'ye cazip geldi. Oysa henüz on iki yaşındayken, kaç Clara Watts'la iş tuttuğunu, ondan sonra da bir sürü kızla düşüp kalktığını, Chuck Venturi'ye pekâlâ anlatabilirdi. Meğer ki, kızın, bacaklarının arasında bir yerine iki deliği olsun! Ama Joe, seks konusunda övünmekten ve öyle şeyleri tartışmaktan hiç hoşlanmazdı. Sesini çıkarmadı onun için.

Joe partiye gitti ve Chuck'a hak verdi. Kızlardan birinde kendi için yepyeni bir şey keşfetti ama, o kız Clara Watts değildi. Clara ile tanıştı, onunla dansederken ucuz birtakım el şakalarına da girişti. Chuck Venturi'nin yerden göğe kadar hakkı vardı. Kızı odanın ortasına yatırıp herkesin alkışları arasında oracıkta becerseydi, Clara zevkten geberecekti. Ama gelgelelim, Joe Pastore'nin gözü partide sessiz sedasız oturan bir başka kıza ilişmişti. Clara Watts'dan bambaşka bir kızdı bu. Adı Anna idi. Ve şimdiye kadar gördüğü yaratıkların da en güzeliydi. Brooklyn'de yetişmiş bir İtalyan kızına benziyor, aynı zamanda Çin porseleninden mamul, narin bir bibloyu andırıyordu. Konuştular, dansettiler, sonra Joe kızı alıp evine götürdü ve birbirlerine âşık oldular.

Joe Pastore, Columbia Üniversitesinin Fen Bölümünden parlak bir dereceyle mezun oldu. Ve Arina ile evlendi. Anrıa, mezuniyet yıllarını izleyen mücadelelerin, mahrumiyetlerin ve ufak ödüllerin hepsini kocasıyla paylaştı, ona şefkat ve anlayış gösterdi, bir de çocuk verdi; sadık bir eş olduğu gibi, şehrin en kötü mahallesinden gelen bu azimli ve kültürlü kabadayıya olan inancını da hiç bir zaman yitirmedi.

Türlü engellerle dolu olan akademik bataklıkta adım adım ilerlemeye başladılar. Pastore'nin öğrencilerle ve fakülte mensuplarıyla arası her zaman çok iyiydi. Hareketli ve renkli bir kişiliği vardı. Konuştuğu zaman ince, aydın cümleleri Brooklyn sokaklarının pis lehçesiyle karıştırıyordu. Şakacılığı bulaşıcıydı. Azimli ve samimî bir insandı. Öğrencileriyle
ÖĞRETMEN

13

yakından ilgileniyor, problemi olan çocuklara karşı da özel itina gösteriyordu. Akşamları ders veriyor, çoğu zaman da para almıyordu. Yardım isteyen her gence yararlı olmaya çalışıyordu. Sapına kadar öğretmendi Joe Pastore.

Bir işten ötekine koşuyor, mesleğinden hiç bıkmıyordu. Her yeni görev ona heyecan veriyor, onu kamçılıyordu. Sonunda öğretim üyesi olarak New York Üniversitesine tayin edildi.

Brooklyn'in Williamsburg kesiminin Montrose mahallesinden geçen çocuk Profesör Joseph C. Pastore oldu.

Üniversitede en sevilen hocaydı. Akşam kurslarını sürdürmeye devam etti. Karısı Anna ve kızları Nancy ile New York'un New Rochelle semtindeki yeni evlerine taşındılar. Hayatlarında ilk defa ev sahibi olmuşlardı. Popolardo'nun kasap dükkânı artık çok uzaklarda kalmıştı. Joe Pastore kendi kendini yetiştirmiş, adam etmişti.

14

ÖĞRETMEN

ÖĞRETMEN, NEW YORK'UN NEW ROCHELLE semtindeki eviyle iftihar ediyordu. Mineola'dâki Harrison kardeşlerin seri inşaat örneklerinden biri olan evin ufak bir girişi, güzel bir tarhi, önünde de bir sokak feneri vardı. Mektup kutusunun üzerinde de şu ibare yazılıydı: Pastore Ailesi.

Bu ev, Pastore'nin New York dolaylarındaki malikâne-siydi ve Brooklyn'in fakir mahallesinden bir hayli uzaktı. Burada temiz hava teneffüs edebiliyordu. Broadway'e kırk beş dakika mesafede, New York Üniversitesindeki işine ise daha da yakındı. Bu ev, New York ve New Jersey'deki onca inatçı akademik duvarı, direnciyle ve zekâsıyla yıllarca zorlamanın bir mükâfatıydı. Aynı zamanda, karısı Anne'nin sadakatine bir karşılık, on beş yaşındaki kızı Nancy için bir temel teşkil ediyordu; uzun ve meşakkatli bir tırmanıştan sonra, varılan bir zirveydi, işte bu gece o zirveye bayrağını dikecekti.

Pastore ailesinin evinde bir kutlama töreni yapılıyordu. Birçok öğretim üyeleriyle karılan Pastore'nin yakın bir tarihte Psikoloji Bölümünü Başkanlığına terfiini kutlamaya gelmişlerdi. Montrose Bulvarı'ndan gelen bu kabadayı bir düşü gerçekteştirmiş, Williamsburgh batağından kendini çekip çıkarmıştı. Akademik kariyerin batağındaki bütün engelleri aşarak inatla kendi yolunu -açmış, kırk altı yaşında olduğu halde, ünlü bir üniversitenin Psikoloji Bölümünün başına geçmeye hazırlanıyordu. Şakakları ağarmaya başlamıştı bile. Ama asla basmakalıp bir insan değildi. Sol gözünün üstünde

ince bir yara izi dikkati çekiyordu. Johnson Bulvarı serserilerinden kalma bir yadigârdı bu. Pastore derin düşüncelere dal-

ÖĞRETMEN

15

dığı zaman, o yara izini ellemeyi âdet edinmişti. 1.80'e yakın boyu, sağlam yapısı, yakışıklı ve erkeksi görünüşüyle, her duruma hâkim olabilecek bir adam hissini veriyordu insana. Bu gece, onun zafer gecesiydi, Willow Lane'deki ev, konuklarla dolup taşıyor, iltifatlar şarap gibi akıp gidiyordu. Parker, şarabını yudumlarken, «Siz eşi az bulunur bir insansınız,» diyordu Pastore'ye. «Eşine az rastlanır bir insansınız.» Erkekler ev sahibini holde sıkıştırmış, kadınları umursamıyorlardı bile. Pastore, elindekini işaret ederek konuşan Parker'e gülümsedi. «Mesleğini ifa etmekle kalmıyorsun, ona âşıksın. Kendini adamışsın âdetâ. Bu mesleğe kendim adayan çok az insan kaldı artık.» Parker'in herhangi bir içkiden birkaç yudum alınca hemen sarhoş olduğunu herkes biliyordu. Tam zamanında ayılıp da ders yapabildiğine kimse akıl erdiremiyordu. «Bence bu adam bir pırlanta,» diyordu. Greenberg. Uzun boylu, sıska bir adamdı Greenberg. Profesörün yanında pek hantal kalıyordu. «Sizin kadar çok ders veren bir insanın artık emekliye ayrılıp, sırtüstü yatacak kadar parası birikmiş olmalı şimdiye kadar.» Pastore, «Olmadığım ne biliyorsunuz, Greenberg?» dedi. — «Zenginler gibi ötmüyorsunuz da ondan.. Ben sizi bilirim. Olur olmaz saatlerde ders verdiğiniz öğrencilerin de çoğunu tanıyorum. Kızlarına giyecek donları yok çoğunun. Üste veriyorsunuzdur, Allah bilir.» Pastore güldü, Greenberg'in omuzuna vurdu. Ondandır hoşlanır, iyi bir hoca olduğunu bilirdi. — «Ben gerçekçiyim,» diye devam etti Greenberg. «înan bana senin kadar çok çalışmak istesem, emeklerimi boşa harcamaz, ne yapar eder, para çıkarmanın bir yolunu

bulurdum. Hocalık bana göre meslek, sana göre ise kutsal bir şey.»

Parker, on dakika içinde, şarap kadehini belki onuncu defa kaldırdı. «Son defa, şerefinize, Profesör Joseph Pastore, Psikoloji Bölümü Başkanı. Üniversitenin ve öğretmenlik mes-

ÖĞRETMEN

leğinin medarı iftiharı.»

— **«Parker, sen yağcının tekisin,» dedi Greenberg. «Ama Pastore'nin şerefine ben de kadehimi kaldırıyorum.»**
Kadehini kaldırdı. «Pırlantanın şerefine. Ama terfi etmesinin şerefine değil, bana milyon verseler kabul etmem. Ben, hayattan ne istediğini bilen bir adamın şerefine içiyorum. Böylesi az bulunur.»

Onlar şerefine içerken, Pastore için için terfiini düşündü. Tabî, çok mutluydu ve son derece gururluydu. Maaşına yapılan zam, evi ve kızlık dönemine girmiş, partiler için süslenmeye başlamış kızı bakımından önemliydi. Ama, idarî formaliteleri, bir kürsüyü yönetmenin kendine yükleyeceği ek sorumlulukları, bitip tükenmeyen toplantıları, bir sürü gereksiz kırtasiyecilikleri, Rektör Whitmore'un baskısını ve Üniversite Yönetim Kurulunu şöyle bir aklından geçirdi. Yeni görevi, kendini çocuklardan, özellikle geceleri ve hafta sonları özel yardımına ihtiyacı olan çocuklardan uzaklaştıracak-sa, o zaman Whitmore, bu işi alıp kafasına çalsındı. Milyon verseler kabul etmeyecekti o zaman.

Parker, hafifçe sallanarak, «Ben galiba viskiye başlayacağım,» diye mırıldandı, «Şarap içince mideme kramp giriyor.»

— **«Parker, asıl sen insana karın ağrısı veriyorsun,» dedi Greenberg. Sonra Pastore'ye döndü: «Hadi, sen işine bak,» dedi. «Konuklarının yanına dön de biraz alkış toplamaya bak, reveranslar yağdır. Kerata seni! Ben bu ayyaşın çaresine bakarım.»**

Pastore, konukların arasına karıştı. Gevezelikler sürüp gidiyordu, şarap evin her köşesinde oluklar gibi akıyordu.

Psikoloji Bölümünün öğretim üyelerinden Barrows hariç, herkes gelmişti. Ama herkes Barrows'un Yönetim Kurulunun gözüne girmek için uğraştığını ve kendini asla kapıp koy-vermeyeceğini, şarabı fazla kaçırma tehlikesini göze alamaya-

ÖĞRETMEN

17

cağını biliyordu. Fakülte Dekanı Jonas Whitmore bile gelmiş, Anna Pastore'nin elceğiziyle hazırladığı iki porsiyon la-sagne'yi yalayıp yutarak ona iltifat etmeye bilhassa dikkat etmişti. Bu da, Profesörü meslektaşlarının demeçlerinden çok daha fazla sevindirmişti. Whitmore, midesinden rahatsızdı ve kesin perhiz yaptığını da bütün fakülte bilirdi. O da ufak tefek karısının sevimliliğine ve zarafetine hiç bir erkeğin karşı koyamayacağını gösteren yeterli bir delildi Pastore için. Karış? konukların arasında dolaşırken, Pastore onu gururla seyretti ve bu geceye en az kendi kadar karısının da anlam verdiğini fark etti. Nancy'nin o geceyi, New Jersey'de Donato'la-nın yayında geçirdiğine ayrıca sevmiyordu. Aslında kızının, birkaç üniversite profesörünün sarhoş olup kendilerinden geçerek kışüstü oturmalarını büyük zevkle seyredeceğini biliyordu, ilk su koyverenlerden birinin de Parker olacağından hiç şüphesi yoktu. Pastore, Jonas Whitmore'un ünlü kara listesini hatırlayarak güldü. Öğretim üyeleri, bir partide yakışıksız davranışlarda bulundukları zaman, Dekanın onları birer birer kafasına not etmek gibi garip bir huyu vardı. Günü gelince, herhangi birine haddini bildirmek gerektiği zaman o şahsî malzemeyi aleyhinde kullanırdı. Dekan Whitmore ile karısının hazır ve nazar bulundukları bu gibi toplantılarda, lehte ya da aleyhte puan kazanılırdı. Pastore öğretim üyeleri içerisinde, bu gibi bayağı ve küçük oyunları hiç umursamayan ve böyle şeylerden zerre kadar etkilenmeyen tek hocaydı. Bu düzene ayak uydurmayı her zaman şiddetle reddetmişti. Görevini hakkıyla yapıyor ve iyi sonuçlar alıyordu. Böylesine yapmacık kurallar, Parker'e ya da başkalarına karşı uygulanabilirdi. Ama Pastore'ye sökmezdi.

Ancak şimdi Psikoloji Bölümünün başına geçerken durumu da değişmiyordu. Bu da, serbestçe hareket olanaklarının kısıtlanmasına yol açabilirdi. Bunun düşüncesi bile, onu kaygılandırmaya idarî sorumlulukları kadar yetiyordu.

F.: 2

18

ÖĞRETMEN

Kutlama törenine katılanlar, ikinci kattaki misafir tuvaleti de dahil, Pastore malikânesinin her köşesinden rahatça yararlanıyorlardı. Öğretim üyelerinden birkaçının kanları, salonun sıkışık bir köşesindeki oyun masasının etrafına oturmuş, orada olmayan profesör kanlarının canına okuyorlardı. Özellikle, bir hukuk profesörünün asistanının genç kansı Sandy Call'u didik didik ediyorlardı. Sandy'nin ya adaleli "vücutlu kültür fizik öğretmeni Ad Winston'la yattığını, ya da okulun kalorifer dairesinde, kaloriferci Franklin'le kırıştırdığını ileri sürüyorlardı. Franklin, altmışına yakındı. Kazanı yakmak işi zaten canına okuyordu; başka işlere pek vakti kalmıyordu. Bu celseye, her zamanki gibi Doris Greenberg başkanlık ediyordu. Uzun boylu, kırkına yaklaşmış, alımlı bir kadındı. Doris'in her altı ayda bir saç rengini ve biçimini değiştirdiği bilinirdi. Bu kurnazca taktiği sayesinde, kocasının katiyen başka kadınlarla düşüp kalkmayacağım iddia ederdi. «Her altı ayda bir, değişik bir kariyla yattığını sanıyor,» derdi Doris. Hal ise, bir keresinde, Doris söylemese, onda herhangi bir değişikliğin farkında bile olmayacağım, Joe Pastore'ye itiraf etmişti. Anna Pastore, oyun masasından mümkün olduğu kadar uzak durmaya çalışırdı. Ev sahibesi olarak kendine düşen görevleri biliyor, kocasını memnun etmeyi gönülden istiyordu ama, bayağılıklara ve zalim dedikodulara hiç gelemiyordu. Kendi kabuğuna çekilmesinin ve üniversite çaylarının çoğuna katılmayışının nedenlerinden biri de buydu. Birkaç kere denemiş ama her seferinde utanç duymuş, rahatsız olmuş ve sudan çıkmış balığa dönmüştü.

Profesörün karısı da Brooklyn'in Williamsburgh semtinde yetişmişti. Aslında, Montrose Bulvan'ndan on sokak ötede

büyümüştü. Ama aradaki o on sokaklık mesafe her şeyi değiştirmişti. Kendi oturduğu mahalle, o zamanlar, o civann en iyi mahallelerinden biri sayılıyordu. Anna, ince ve narin yüz hatlarıyla iddiasız bir güzelliğe sahip bir genç kızdı. İri

ÖĞRETMEN

19

ve anlamlı gözleri, solgun bir yüzü ve kuzgunî siyah saçları vardı. Bonavina'lar, Joe Pastore'nin ariasiyle babası gibi italya'da doğup büyümemişlerdi; Pennsylvania'nın Scranton kesiminden gelmişlerdi. Anna'yı yedi yaşında Brooklyn'e getirmişlerdi. Babası usta bir otomobil tamircisiydi ve hayatlarında hiç bir mahrumiyet çekmemişlerdi. Babası yakışıklı, sıcak kanlı, insancıl bir adamdı. Anna ona tapardı. On beş yaşındayken babası ölmüştü. O zaman artık hayatının da bittiğini sanmıştı. Anasına karşı hiç bir zaman yakınlık duymamıştı. Babasının ölümünden sonra ise durum büsbütün kötüleşmişti. Anna, anasının çok güzel, bencil, otoriter ve kocasını bedbaht etmeyen bir kadın olduğunu hissediyordu. Joe Pastore ile tanıştığında, Anna ondokuzundaydı. Aynı yıl içinde annesini de kaybetmişti. Anna o kötü mahalleden gelme çocuğu partide görür görmez âşık olmuştu. Onun herkesten başka, anlayışa ve özel ihtimama ihtiyacı olan bir erkek olduğunu hemen anlamıştı. Belli bir amacı, yüksek idealleri vardı ve hayatta ne yapmak istediğini de biliyordu. Amacına erişmek için mücadele ederken, Anna da ona destek olmaya, ona gereken sevgiyi, şefkati ve rahatlığı sağlamaya ahdedti. Anna, oyun masası sohbetlerinden mümkün olduğu kadar kaçınmaya çalışmakla birlikte, aslında cinsel bakımdan soğuk bir kadın olmaktan uzaktı. Cinsel ilişkiden adamakıllı zevk alıyordu ve azgın bir boğadan farksız olan erkeğini de tatmin etmeyi biliyordu. Ama bu, mahrem, güzel ve sevdiği erkeğe mahsus bir şeydi. Joe'nun aynı zamanda, Doris Greenberg gibi bir kadından da rahatsız olmadığını hattâ onun yanında bayağı hoşça vakit geçirdiğini de biliyordu.

Bu gece hiç bir şey Anna'nın mutluluğunu bozamazdı.

Profesör, onu, akşam için bir ^ardımcı tutmaya zorlamış,

masrafları da hiç düşünmemesini söylemişti. Anna, ilk defa bir eğlenceye katılıyordu. Mutfakta köfte yoğuran, bulaşık yıkayan bir italyan köylüsünün kansı olacağı yerde, bugü-> ne bugün bir ev sahibesi ve bir profesör karısıydı. Atla^

20

ÖĞRETMEN

Acentası kendisine Porto Rico'lu bir hizmetçi kız yollamıştı. Maria idi adı kızın. Kocasının, kar gibi temiz önlüklü ve başlıklı kızın poposuna çimdik attığını da biliyordu. Hattâ hattâ, onu suçüstü bile yakalamıştı. Ama Joe gülümseyerek göz kırpmıştı. Şıfıntı o kadar da sevimliydi ki! Profesör karılarının, kocasını çok zacıp bulmaları ona gurur veriyordu!

— «Joe, sapına kadar dürüst bir erkek,» diyordu Doris Greenberg. Anna, oyun masasına doğru ilerliyordu, iltifatları neşeyle karşıladı. Joseph Pastore gibi bir erkekle evli olduğu için çok şanslı bir kadındı. Ama kadınların gözleri biçimli poposunu sallaya sallaya mutfığa doğru seyirten Ma-ria'ya takılınca, konuşmalar yine bilmen mecraya döküldü. Rita Cogan, «Bu kızı sakın kaçırma,» dedi. Rita, tarih bölümündeki bir asistanın karısıydı. «Bu da terfinin mükâfatlarından biri şekerim. Koskoca bir Bölüm Başkanının bir de cariyesi olmalı, değil mi ya? Öyle değil mi Doris?»

Mrs. Greenbrrg, «Bu kız bizde olsaydı, kocam olacak kaçık yahudinin elinde başı belâdan kurtulmazdı,» diye karşılık verdi. «Onsekizinde, koca popolu, Porto Rico'lu bir kız eksik zaten bizim evde. Onun bitişik odada yattığını düşünebiliyor musunuz? Sanki basımdaki belâ yetmiyormuş gibi.»

Rita Cogan başını kaldırdı, gülümsemeye çalışan Anna Pastore'ye bakü. Sonra Doris Greenberg'e yaklaşp, sesini alçalttı. «Zavallı Hal'den sanki bir seksomanyakmış gibi bahsediyorsun.»

Mrs. Greenberg, fincanını masaya koyup kahkahayla güldü. «Seksomanyak mı? Nerede o günler? Her gece yalnız seks lâfı eder, sonra da vaktini spor dergisiyle başbaşa, tuvaletin üstünde tünemekle geçirir.»

Anna, Dekan Whitmore'un mutfğa açılan kapının ya-nmda kocasıyla konuştuğunu gördü. Kaçmak için tam fırsattı. Nazikâne «Dekan gitmeye hazırlanıyor galiba,» dedi. «Müsaadenizle.»

Jonas Whitmore, uzun boylu, kibar, altmışına yakın bir

ÖĞRETMEN

21

erkekti. Dokuz yıldır Dekandı. Dekanlığı sırasında olağanüstü hiç bir şey olmamıştı; çünkü hep orta yolu tercih eder, tartışmadan kaçınır, suya sabuna dokunmadan çalışırdı. Zaten Yönetim Kurulunun istediği de buydu. Whitmore, Pastore'yi severdi. Gerek öğrencilerinin, gerek fakülte mensup-larımın kendisine karşı duydukları aşırı hayranlığın farkın-* day di. Ama Profesörün birçok akademik problemleri, özellikle öğrenci problemlerini, mutat ve alışlagelmiş usullerin dışında bir tarzda ele aldığını da biliyordu. Ancak, Pastore daima iyi sonuç aldığından, bir türlü onu suçlamaya fırsat bulamıyordu. Yine de gözünü ondan ayırmamaya kararlıydı. Pastore, terfi için Yönetim Kuruluna başvurduğu zaman, Whitmore onu desteklemiş ve bu terfi hak ettiğine, Yönetim Kurulunun da bunu onaylayacağına samimî olarak inanmıştı.

Anna Pastore Kooasıyla Dekan arasında geçen konuşmayı dinlerken, birden kendini çok yorgun hissetti. Aslında bu kutlama töreninden çok memnundu, ama artık herkes bir an önce evine gitse ve Joe ile başbaşa kalsa iyi olacaktı. Joe da bitkin gibiydi ve hayli şarap içtiği belliydi. Ama Anna Pastore bunu ona hissettirmenin doğru olmayacağını da biliyordu. Bu güçlü adam, hayatının sıkıntılı yıllarını geride bırakmış ve bütün çocukluk hayallerini gerçekleştirmişti. Bir an için, Anna Pastore, «Joe'nun babası hayatta olsa, bu gece oğ-luyle ne kadar iftihar ederdi,» diye geçirdi. Sonra ansızın Dekanın kendisine bir soru sorduğunu fark etti. Whitmore, «Zavallı Anna,» dedi. «Kimbilir ne kadar yorgunsunuz.»

— «Özür dilerim, Mr. Whitmore.» Anna kocasına baktı. «Bir an dalmış gitmişim.»

Profesör kolunu, karısının ince beline dolayıp onu kendine doğru çekti. «Jonas, asıl terfi hak eden bu işte. insan karısını nasıl terfi ettirir, söylesenize?»

Dekan güldü. «Onu böyle mutlu kılmaya devam et yeter.»

Pastore gülümsedi, karısını yanağından öptü.

Dekan bir an düşündükten sonra konuşmasına devam et-

22

ÖĞRETMEN

ti. «Tabii, bunu söylemek bana düşmez, ama, karına biraz daha vakit ayırabilsen, onu daha daha da mutlu kılabilirdin. Ders programın normalin çok üstünde. Bazen durumun beni kaygılandırıyor.»

Profesörün yüz ifadesi değişti birdenbire. Belli belirsiz bir değişiklikti bu. Ne zaman sinirlense böyle olurdu. Herkesin, ders saatleriyle, özel dersleriyle ve maddiyattan uzak oluşuyla böyle sürekli ilgilenmesinden bıkip usanmıştı. Bu, onun bileceği. şey, onun özel hayatıydı. Her şeyden evvel bir öğretmendi. Öğretmenliğini de kendi bildiği gibi uygulayacaktı.

— «Doğru, Bu size düşmez.» Pastore gülümsemeye çalıştı. «Küstahlık ediyorum sanmayın. Bu gerçek. Özel işlerim, okuldaki işimi aksatırsa o zaman beni uyarmak hakkınızdır. Onu söylemek de size düşer, o zaman.»

Anna dikkatle Dekana bir göz attı. Ama Dekan tepki göstermedi. Pastore ile uzun zamandır çalıştığı için, onun ne kadar dobra dobra konuştuğunu bilirdi. Kızacak yerde gülümsedi, elini Pastore'nin omuzuna koydu.

— «Ben sadece düşüncemi belirttim, Joe. Hepsi bu kadar. Senin iyiliğini samimî olarak istediğimi bilirsin.»

Pastore: «Biliyorum, Jonas,» dedi. Sinirleri yatışmıştı. «Gösterdiğin ilgiyi takdir ediyorum.»

Salon tarafındaki kanapelerin birinden gürültüler yükseldi. Sonra Greenberg'in kahkahası duyuldu. Pastore, partinin artık sonuna yaklaştığını biliyordu. Dekanın kara listesinin uzayıp gittiğini düşündükçe kendi kendine gülümsedi.

Dekan gürültüye aldırmadı. «Şunu bilmeni isterim,» diye devam etti. «Terfiinden ötürü çok mutluyum. İş resmiyete

dökülür dökülmez, seninle oturup etraflıca konuşalım. Dümenin başına yeni bir adamın geçmesi demek, gecikmiş birçok reformların gerçekleştirilmesi demektir.»

Pastore: «Peki, Jones,» dedi. Yavaş yavaş içtiği şarabın ve gecenin verdiği yorgunluğun etkilerini hissetmeye baş-

ÖĞRETMEN

23

yordu. Uyuşukluk sarıyordu bedenini yavaş yavaş.

— «Biraz dinlenmek için de kendine vakit ayır.» Jonas Whitmore elini kaldırdı. «Dur, dur. Sakın saldırmaya kalkma yine.»

— «Saldırmıyorum, Jonas.»

Flora Whitmore onların grubuna katıldı. O da kocası gibi, temiz, pak ve zevkli giyinmişti. Whitmore'iar herkesin gözünde kibar ve soylu bir çifttiler.

Eşi: «Önemli bir görüşmeyi yanda mı kesiyorum yoksa?» diyerek Dekanın elinden tuttu.

Pastore, gülümseyerek, «Evet, Mrs. Whitmore,» dedi. «Ama sizi görmekle bahtiyarım.»

Bayan Whitmore kocasının elini sıktı. «Jonas, büronda değilsin, unutma. Nutuk çekmeyi bırak da zavallı adamcağız bu gecenin tadını çıkarsın.» Anna'ya döndü: «Burası senin evin Anna'cığım. İstersen, şu can sıkıcı adamı kapı dışarı edebilirsin.»

Dekan güldü, yalandan teslim olmuş gibi ellerini kaldırdı: «Peki, peki. Durmadan öğretmen isteyen bir öğretmene de ben engel olacak değilim, her halde. Hâşa!»

Bir patırtı koptu, sonra Greenberg'in gürültülü kahkahası yeniden duyuldu.

Bayan Whitmore: «Biz çabuk gidelim artık, şekerim,» dedi. «Korkarım saygıdeğer öğretim üyelerinden biri, salonun ortasında kendinden geçti.»

Sonra kocasını kapıya doğru itmeye başladı^ ev sahibiyle ev sahibesi de onları izlediler.

Gitmeye hazırlanırken, Dekanın karısı, gayet ince bir davranışla, «Çok güzel bir gece geçirdik,» dedi.

Dekan: «Bu gece ne kadar mütihassis olduğumu biliyorsun, Joe,» dedi. Sonra Anna'ya dönüp onun elini sıktı. «Beni gene böyle nefis bir lasagne yemeğe çağırmam rica edeceğim, Anna. Gerçekten nefisti. Çok güzel bir gece geçirdik. Bizi çağırduğınız için ne kadar teşekkür etsek azdır.»

24

ÖĞRETMEN

Joe ile Anna da, Whitmore'lara teşekkür ettiler, onlar da uğurlandıktan sonra, Joe ile Anna Pastore ön kapıyı kapadılar. Profesör Joseyh Pastore derhal harekete geçti. — «Haydi!» diye haykırdı. «Şu Allahm belâsı Parker'i ayağa kaldırın, bakalım. Winston, omuzlarının altından tut.» Profesör bağıra bağıra direktifler verirken, kurtarma ameliyesi nihayet tamamlandı; Winston da, Parker'i eve götürme sorumluluğunu üzerine aldı.

New Rochelle'deki parti böylece sona ermişti. Son teşekkürlerden ve kutlamalardan ve son konuklar da uğurlandıktan sonra, Joe ile Anna Pastore ön kapıyı kapattılar. Ev sessizliğe kavuştu.

Sessiz sedasız salona dönerlerken, Profesör kolunu karısının beline doladı. Biraz sendeliyordu. Anna gülmekten kendini alamadı. Başka zaman olsa, salonun kargaşalığı kendini rahatsız ederdi. Temizlik bahsinde çok titizdi. Evi tertemiz ve düzenli tutmayı kendine kutsal görev edinmişti. Ama bu gece değil. Bu gece özel bir geceydi. Her yer altüst olmuştu, ama buna aldırmadılar; ikisi de ayrı ayrı koltuklara attılar kendilerini. Gecenin heyecanı, ikisini de bitap düşürmüş, âdeta uyuşturmuştu.

Profesör, gülümsedi ve başını koltuktan kaldırmadan. «Bu toplumsal bir başarı, Annacığım,» dldi.

— «inşallah öyledir,» dedi Anna sükûnetle.

Profesör dudaklarını şapırdattı: «Senin lasagne de hani Vatikan'daki ziyafetlere lâyük nefasetteydi.»

— «Dekan bayıldı.»

— «Parker hepsini çıkardı. Ama onunki sayılmaz tabîi.» Anna: «Onun yediği ravioli idi,» dedi.

İkisi de güldüler.

— «Oğlanlar âlem.»

İkisi de sustu, gözlerini yummuşlardı. Bu anı iyice içlerine sindirmek, geçmişteki anılan düşünmek istiyorlardı.

ÖĞRETMEN

25

Telefon çaldı. Pastore, gözlerini açmadan: «Gecenin bu saatinde hangi hergele anyor acaba?» diye homurdandı. Anna kendini zorlayarak kalktı, telefona cevap vermek için bitişik odaya geçti. Pastore ise, gözleri kapalı, düşüncelerinde yine partiye, Whitmore'e, Greenberg'e ve terfi meselesine döndü. Mide boşluğunda yine bir rahatsızlık duymaya başlamıştı. Bu Allahm belâsı adamlar öğretmen denilen şeyden ne anlarıydı? Belki de haklıydı Greenberg. Kendine göre öğretmenlik, kutsal bir şeydi. Anna kendisini anlıyordu. Ta başından beri de anlamıştı. Herkesin horladığı, hakları elinden alınmış, ihmale uğramış, tecrit edilmiş bir sokak serserisini elinden tutup ona ilgi göstermenin, disipline sokmanın, ona umut vermenin, onu eğitmenin ne denli heyecan verici bir şey olduğunu ve aleyhteki bütün unsurlara rağmen onu eğitmede ilerlediğini görmenin sağladığı sevinci çok iyi anlıyordu. O serserinin topluma katılışına, belki de en ön saflara geçtiğine, ezilmişlerin hâkim duruma geldiğine tanık olmak ne ulvî bir şeydi. Para da, terfi de yere batsındı. Pastore, yumruğunu koltuğun kenarına indirdi. Kendini o bataktan çekip çıkarmıştı ya, başka serserilerin de bunu başarmalarını sağlamak, onlara yardım etmek en tabîi göreviydi. Kimse onu bu davasından alakoyamazdı artık. Anna odaya girip de ondaki değişikliği görünce biraz şaşırdı. Pastore: «Kimmiş sevgilim?» diye sordu.

— «Dr. Carlton. Seninle bir mesele hakkında görüşmek istiyor. Yarın işin bittikten sonra, üniversiteden geçip seni alacak.»

Ed Carlton, eski bir aile dostları ve aynı zamanda lüks mahalle Park Avenue'da muayenehanesi olan, milyonlarca dolar kazanan başarılı bir doktordu. Pastore onunla arkadaşlık

etmekten çok hoşlanırdı ama bir an kaygılanmaktan kendini alamadı.

— «Son zamanlarda hiç ona muayeneye gittin mi?»

26

ÖĞRETMEN

— «Hayır, Joe. Ya sen?»

— «Hayır..» Karısının yüzüne baktı ve gülümsedi. «Koca hergele, her halde terfi meselesini duymuş olmalı.»

Anna, yavaşça, «Joe,» dedi. «Seninle ne kadar iftihar ediyorum, bir bilsen.»

— «Yanıma gel de bir daha tekrar et bakayım, güzelim.»

Profesör kollarını karısına doğru uzattı, Anna ona yaklaştı.

Pastore, karısını yavaşça kucağına oturttu, ona sarıldı.

— «Kimse, senin bu mevkii nasıl hak ettiğini bilmiyor, aslında.»

Pastore, ona daha sıkı sarıldı. Yüzü kocasının yüzüne değen Anna fısıldadı. «Hayatımın en mutlu dakikalarım yaşıyorum.»

Profesör Joseph Pastore, karısını uzun uzun ve tutkuyla öptü.

Birden ağlamak geldi içinden Anna'nın. Whitmore' lar,

Greenberg'ler, Parker'ler ve Carlton'lar, dolup taşan sigara tablaları, bardaklar, her şey anlamını yitirdi ve unutuluverdi birden. New York'un New Rochelle semtinde tarihî bir gece yaşanıyordu. Dağın zirvesinde zafer bayrağı dalgalanıyordu.

PASTORE SINIFINA BİR

göz attı. Duruma tamamen hâkimdi. Her dersin sonunda, öğrencileri teker teker gözden geçirerek değerlendirebilirdi.

Dersi kavrayıp kavramadıklarını, genç dimağlarında o bilgiyi nasıl yoğurduklarını, dersi kimin umursadığını, kimin

umursamadığını, kimin daha fazla bilgi edinmek isteğiyle

çırpındığını, kimin bundan en iyi şekilde yararlanabileceğini anlıyordu. Bütün standart öğretim sistemini bir yana bıraksa

da, yine her birinin dimağına hükmedebilirdi. Bundan emin-

ÖĞRETMEN

27

di. Benliklerinin içine kadar nüfuz etmişti. Bunu onlar da biliyorlardı. Kendinden hiç bir şey saklayamazlardı.

— «Simpson. Ayağa kalk.»

Ders sona ermişti; öğrenciler de bunun farkındaydılar ama kimse deli gibi kapıya koşmak istemiyordu; çünkü Pas-tore'nin kendilerine bir sürpYiz hazırladığını hissediyorlardı. Bunu, onun ses tonundan ve hepsini bir bir gözden geçirmesinden anlamışlardı.

Uzun boylu bir çocuktuk Simpson. Sınıfın en yakışıklı ve en iyi giyinen öğrencilerinden biriydi. Pastore bu defaki mizansen için onu kendine yıldız seçmişti; seyirci de heyecanla bekliyordu. Simpson kalktı, yükseltilmiş platform üzerindeki kürsünün arkasında oturmaya devam eden Pastore'ye gözünü dikti.

— «Simpson, dersimiz bitti Zaten bu son dersimizdi. Herkesi tuttuğum için özür dilerim. Ama sizi temin ederim, bu çok kısa sürecek. Seni kısa bir sözlü sınavdan geçireceğim, Simpson. Kırk yılda bir hazırsın, sanıyorum.»

Sınıf heyecanla bekliyordu. Simpson durduğu yerde ayak değiştirdi.

— «Bugünkü Ekoloji sınavın çok kötü geçmiş. Kâğıdın berbat. Onun için sana bir şans daha tanımak istiyorum. Bu sözlü sınavda başarı sağlarsan, yazılı imtihan kâğıdındaki o kepezeliği unutacağım. Söz veriyorum. Nasıl, pazarlığa razı mısın?»

Birkaç alaycı gülüş işitildi. Pastore aldırmadı. Gözlerini yere diken Simpson'a teksif etti dikkatini. Simpson gülümsedi, sonra oyuna katılmaya karar verdi. Gözlerini kaldırdı, Profesöre baktı.

— «Razıyım.»

— «Söylediğini işitmiyorum, Simpson.»

— «Pazarlığa razıyım dedim.»

— «Aslan Simpson. Şimdi kafanı çevirmeden, sırf ezbe-

28

ÖĞRETMEN

re, bugün sınıfa yeni katılan genç kızı tarif et bana. Adı Ve-ra Hennings ve sınıfın en arka sıralarında, pencere yakınında oturuyor.»

Bu, harikaydı. Sınıf kendini zor tuttu. Yeni öğrenciyi sınıfa, Mr. Ackerman getirmişti... Kimsenin ona iyice bakmaya vakti olmamıştı, ama ilk bakışta, yemliklerin arasına katılacak tipte olduğunu sevinçle müşahade etmişlerdi. Simp-son'un oturduğu yer, odanın pencereden uzak tarafında, ikinci sıradaydı.

Simpson tekrar gözlerini yere eğdi ve gülümsedi.

— «Haydi bakalım, Simpson. Pazarlığı kabul ettin bir kere. Sınava devam.»

— «Yüzünü iyice göremedim.»

Profesör kürsünün arkasında ayağa kalktı, plâtförmün kenarına kadar geldi. Dün gecedten beri hâlâ başı dönüyordu; daha sonra da Carlton'la buluşacaktı ama şu anda önündeki çocuk kendi için her şeyden önemliydi.

— «Bak, çok ciddiym, Simpson. Bugünkü sınav kâğıdın gerçekten başarısızdı. Ama onu telâfi edebilirsin. Bu test, ayrıntıları ne derece süratle, ne derece kesinlikle hafızana nakşettiğini ve başkalarına anlatma kabiliyetinin derecesini tayin edecek. Haydi Simpson, bu şimdiye kadar, yaptığın* pazar-ııkların en iyisi.»

Simpson, çekingen: «Ama bu saçma bir şey,» dedi.

— «Saçma mı? Ben burada bir saat çevre kirlenmesi konusunda çene patlatayım, sen ise dinleme, bambaşka işlerle uğraş. O saçma olmuyor da bu mu saçma? Ben de o işler üzerinden not atayım bari. Haydi bakalım, döktür.»

Simpson: «Size özel olarak anlatırım,» dedi.

— «Hayır, burada olduğun yerde anlatacaksın. Simpson. Haydi, durma. Çocukları boş yere alıkoyuyoruz. Bana bak, tarif yanlış ya da eksik olursa bugün iki testte birden başarı snğîayamadım demektir. Haydi, başla bakalım.»

Simpson, fena kıştırıldığını anlamıştı; ayrıca namussuzun ciddî olduğunu ve kendisine resmen not vereceğini de bili-

ÖĞRETMEN

yordu. Pastore aklına bir şey koydu mu onu sonuna kadar götürürdü, bunun çok iyi farkındaydı.

Simpson: «Pekâlâ,» dedi. «Gayret edeceğim.»

— **«Güzel. Şimdi söyle baakhm.»**

— **«Galiba... Öyle sanıyorum ki...» Simpson kızardı, derin nefes aldı. «Siyah saçlı Başında bir kurdele var... Galiba mavi renkte... Hayır yeşil.»**

Öğrenciler kahkahayla gülmeye başladılar, yavaş yavaş zıvanadan çıkmağa başlıyorlardı.

Profesör: «Kesin gürültüyü,» dedi. «Bu öğrenci önemli bir sınav geçiriyor. Ona biraz saygı gösterin. Evet, devam edin Mr. Simpson, gayet iyi gidiyorsunuz.»

Simpson yeniden gülümsedi, kapıdan yana bakarak, gözlerini arkadaşlarının bakışlarından kaçırdı.

— **«Aşağı yukarı 1.68 boyunda... Üstünde yeşil bir etek ve yeşil bir bluz var. Hayır, hayır bluz değil, bir yün kazak... dik yakalı... Boynunda bir zincir var... gümüşten... bir de sağ şeyinin üstünde bir iğne... Okul rozeti gibi bir şey...»**

Simpson'un utangaç gülüşü diğer öğrencilere de sirayet etti. Vera Hennings'e gelince ilk günden kendisine gösterilen ilgiden pek memnun olmuş gibiydi.

Pastore:

— **«Sakin ol Simpson, şu Allahın belâsı sınavı da bitir artık!» dedi.**

Simpson, dimdik karşıya bakarak, «Bu kadarı yetmez ini?» diye sordu.

Öğretmen: «Ne münasebet!» dedi. «Sen anlattıklarından çok daha fazlasını gördün. Şimdi asıl önemli olan ayrıntılara geçelim.»

Kahkahalar yatıştıktan sonra, Simpson kendinden emin bir şekilde devam etti:

— **«Gözleri iri iri ve çok güzel. Hafif çekik. Şahane... daha doğrusu, güzel göğüsleri var... Teni mat... Çok az mak-**

30

ÖĞRETMEN

yaj yapmış... Ama güzel. Dolgun dudakları var. Özellikle alt dudağı... ve... hepsi bu kadar...»

Öğretmen yeniden konuşmaya başlayabilmek için kahkahaların yatışmasını beklemek zorunda kaldı.

— «Peki, bacakları, poposu nasıl?»

Simpson herkesle birlikte gülerek, «Onları göremedim,» dedi.

— «Eh, haklısın. Oturduğun yerden onun bacaklarını görebilmen için cambaz filân olman lâzım.» Öğretmen plâtfomdan indi, o koşullar altında mümkün olduğu kadar ciddî görünmeğe çalışan Simpson'a doğru yürüdü.

Sonra: «Simpson,» dedi. «Seni kutlarım. Mis Hennings' in tarifine diyecek yok doğrusu. Hele oturduğun yer ve benim Ekoloji tartışmalarımın seni ne denli rahatsız ettiği düşünülecek olursa... Bravo, doğrusu! Bu not, sana söz verdiğim şekilde, karnene geçecek.»

Simpson: «Teşekkür ederim. Hocam,» dedi.

Öğretmen sınıfın arka taraflarına baktı.

— «Mis Hennings, bu denemede özellikle ilk gününüzde sizden yararlandığım için özür dilerim. Bşnu, sınıf arkadaşlarınızla şatafatlı bir tanışma merasimi de sayabilirsiniz.» Dikkatini diğer öğrencilere çevirdi. «Bugün çarşamba. Cumaya bu sınıfta test yapacağım. Siz de bu teste dahilsiniz, Simpson. Umarım, sınav kâğıdınız bugünkü Hennings testi kadar başarılı olur. Yoksa yandığının resmidir. Mis Hennings, yarın lütfen odama gelin, size bazı notlar vereceğim. Diğer arkadaşlarınıza yetişmenizi isterim.» Odayı bir gözden geçirdi. «Hepsi bu kadar, çocuklar. Teşekkür ederim.»

Öğrencilerin eşyalarını toparlayıp odadan dışarı sızmağa başlamalarıyla ortalık hemen yatıştı. Öğretmenlerinin böyle dramatik jestlerinden aslında hoşlanmasına hoşlanıyorlardı ama onun attığı her adımın ardında bir maksadın gizli olduğunu da biliyorlardı. Ona güveniyor, samimiyetine de inanıyorlardı. Simpson'un bugünkü testten çok iyi not ala-

ÖĞR ETMEN

cağını, Pastore'nin onun başarısız geçen yazılı sınavını da saymayacağını biliyorlardı. Simpson da karşılık olarak, yarınki derse daha çok ilgi gösterecekti. Yeni gelen kız da, Ekoloji notlarını daha büyük bir şevkle inceleyecekti. Pastore onları anlıyor, her biriyle ilgileniyordu; kişisel problemleri ne olursa olsun, kendisine ihtiyaç duydukları takdirde, onları destekleyecekti. Uyguladığı yöntemler çok hızlı ve yorucuydu. Bazan, sınıfta canlarına okuduğu için ona gizli gizli küfrederlerdi ama ilerlemelerini, kendilerinden çok Pastore'nin istediğini de sezinliyorlardı.

Öğrenciler, Pastore'nin önünden geçerlerken, arada sırada Hoca başını kaldırır, onlara gülümser, göz kırpar, ya da baş sallardı. Hepsini teker teker tanıyordu. Öğrencileri sadece birer isimden ibaret değildi, onun için. Öğretmenliğin kurallarından biri olan, öğrencilerle fazla içli dışlı olmamak ilkesine hiç bir zaman riayet etmemişti zaten, «îyi ama,» derdi Pastore, «Onlan iyice tanımadan, kendilerine ne öğretebilirsiniz? Hepsi birbirinden o kadar farklı ki!» Farraday adında, tıknaz, sarı saçlı, yüzü çiçek bozuğu ve sırtındaki kahverengi kazağı hayli yıpranmış bir öğrenci, sınıf arkadaşlarının çıkmasını bekleyerek pencereden dışı şansını seyrediyor, vakit kazanmaya çalışıyordu, besbelli. Öğretmen gözucuyle onu süzüyor, ne yapacağını merak ediyordu.

. Simpson, diğer öğrencilerle çıkarken bir an kürsünün önünde durdu.

— «İkazınızı anladım, Hocam. Sağolun. Cuma günkü Ekoloji testinde telâfi etmeye çalışın,» dedi.

Pastore başını kaldırdı, bir an onu süzdü, sonra öne doğru eğildi: «îyi edersin, Simpson. Aslında bu testten ötürü canına okumam lâzımdı senin!»

Simpson şaşırılmıştı: «Nasıl olur? Bana iyi bildiğimi söylediniz ama,» dedi.

— «Çok kötüydün, Simpson. Seni arkadaşlarının yanında mahcup etmek istemedim. En önemli noktayı gözden kaçırdın.

ÖĞRETMEN

Okul rozeti, kızın sol göğsünün üzerindeydi, sağ değil. Dikkatin noksan. Haydi bakalım, çek şimdi.»

Simpson bir an durakladı, başını salladı, sonra öbürlerini takip etti.

Genç Farraday o zaman kürsüye doğru yöneldi. Öğretmen de o sırada, sınav kâğıtlarını gece evde incelemek -üzere, çantasına yerleştirmekle meşguldü.

Farraday: «Yarın gece, evinize gelebilir miyim, Hocam?» diye sordu.

Öğretmen başını kaldırmadan mukabele etti:

— **«Geçen Perşembe gecesi neredeydin, Farraday?»**

— **«İşim vardı.»**

Öğretmen, çocuğun gözlerinin içine bakarak: «Güzel. Demek işin vardı,» dedi. «Sen görünmeyince, biz de tümcek sinemaya gittik. Bir de ne göreyim, zavallı işi başından aşkın Farraday da flörtüyle birlikte orada değil mi? Daha da ayrıntılı anlatayım mı?»

— **«Hayır, anlatmayın.»**

— **«Bana bak Farraday. Şunu kafana sok, sinemada ne hallediyordun, beni hiç ilgilendirmez. Orası senin bileceğin iş. Ama benim vaktimi israf etme. Anlaşıldı mı?»**

Öğretmen, bütün kâğıtlarını hemen hemen toparlamış, gitmeye hazırdı.

— **«Hocam, yarın sizinle çalışamazsam, cuma günkü sınavı vermeme imkân yok.»**

Farraday bayağı endişeli görünüyordu. «Bu sınavda da başarı sağlayamazsam, bir daha kendimi toparlayamam. Bu» nü biliyorsunuz.»

Öğretmen, son kâğıtları da çantasına yerleştirirken: «Bunu geçen perşembe gecesi düşünmeliydin. O zaman aklın neredeydi?» dedi.

— **«Hocam, ne olursunuz.»**

Pastore, çantasını gürültüyle kapatarak çocuğa baktı:

«Farraday, bu zor devreyi sana geçirtmek için özel olarak

ÖĞRETMEN

33

yardım edeceğimi söylemiştim. Ama, bana yüzde yüz yardımcı olmadığın takdirde, seni bir çuval gibi fırlatıp atacağımı da söylemiştim. Ben vaktimi ancak yardımına ihtiyacı olanlara hasredebilirim. Oyun oynamaya vaktim yok!»

— «Size yüzde yüz yardımcı olacağım, söz veriyorum, Hocam.»

Öğretmen çantası koltuğunun altında, kürsüden indi, kapıya doğru seyirtti. Farraday onu izliyordu. Öğretmen kapıda durdu, çocuğu yukarıdan aşağı süzdü. Dikkatle onun gözlerinin içine baktıktan sonra, parmağını kaldırdı.

— «Sana bir fırsat daha vereceğim, Farraday. Son bir fırsat daha. Ondan sonra kendi haline bırakırım.»

— «Yarın gece sekizde mi, Hocam?»

— «Evet. Yarın gece sekizde.»

— «Bir gün bu ders ücretlerinin hepsini size ödeyeceğim, Hocam.»

— «General Motors'un başına geçtiğin zaman bana da hisse senedi verirsin.»

Profesör Pastore sınıfı terketti, koridordan ileri, fakültenin kantinine doğru yürümeye başladı. Dr. Carlton'la randevusuna gitmeden bir fincan kayve içecek kadar vakti vardı. Pastore, hızlı adımlarla yürüyor, her adımda insana güven telkin ediyordu. Üniversite içinde olağanüstü sevilen bir hocaydı. Oğlanlar, o geçerken el sallıyor, kızlar da kıkır kıkır gülüşüyorlardı. Öğretim üyeleri, gerekli olsun olmasın, durup onunla bir iki lâf etmeden yapamazlardı. Pastore, bu sevgi gösterilerinden için için memnun olurdu. Hayatına anlam veren, onu değerlendiren buydu işte. Bu dünyada kimse tarafından tanınmadan yaşamak, hiç yaşamamaktan farksızdı. Fakülte kantini, İdare'nin ilk katında, giriş kapısına yakın bir yerdeydi. Birkaç deri koltuk ve alçak masayla sade bir tarzda döşenmiş küçük bir odaydı burası. Genellikle ora-
F.:3.

ÖĞRETMEN

ya buraya atılmış dergiler ve gazeteler göze çarpardı, ama bunlar günlük olmaktan uzaktı; çünkü birçok fakülte mensupları, özellikle, abone olmaya üşenen Cogan, yenilerini kaşla göz arasında yürütürlerdi. Pastore, Psikoloji Bölümündeki meslektaşlarından Barrows'u, Parker'i, Greenberg'i, bir de Stringfellow adındaki yaşlı bir hukuk profesörünü gördü. Stringfellow, emeklilik vakti gelmiş, birkaç kitap yazmış, sakallı, hemen hemen sağır bir hukuk profesörüydü. Çok az konuşur, gayet ağır hareket eder ve enerjisini daima derslerine saklardı. Emekliliğinin resmen kabul edilmesine altı ay kalmıştı. O yüzden kuvvetten düşmek istemiyordu.

Barrows, altmışına yaklaşmış ve öğretim üyelerinden çoğunu, yaşlı Stringfellow da dahil, kendinden küçük görürdü. Oysa çoğunun ders programları Barrows'ununkinden yüklüydü... Öğrencilerle fakülte mensupları arasında pek sevilmezdi. Ama Yönetim Kuruluna göre tertemiz bir sicili vardı. Olgun ve seçkin bir yönetici sayılıyordu. Barrows'a göre, Pastore, bilimsel öğretim metotlarına dayanacak yerde, birtakım teatral numaralardan yararlanan görgüsüz türedinin biriydi. Pastore'ye göre ise, Barrows, kalın sesli, temiz gömlekli, et kafalı bir sahtekârdan başka bir şey değildi. Yine de birlikte oldukları sürece, birbirlerine nazik davranıyor ve tartışmaya girişmekten kaçınıyorlardı. Pastore, «Ha-rol'd'un metotları başka, benimkiler başka. Psikoloji Bölümü bu sayede daha ilginç bir nitelik kazanıyor,» diyordu.

Pastore, kahve tezgâhına yürüdü, fincanını koyu kahveyle doldurdu, sonra gidip deri koltuklardan birine oturdu.

Parker: «Beni tanıdın mı?» dedi. «Senin kahve sehpasının altında konaklayan adamım.»

Pastore gülümsedi: «Nasıl, kendine geiebildin mi bari?»

**Parker: «Biraz endişeliyim, doğrusunu istersen,» dedi.
«Whitmore'un huzurunda o haltı yememeliydim. Bu sabah
karşılaştığımız zaman yüzünü öbür tarafa çevirdi gibi geldi**

ÖĞRETMEN

35

bana.»

Greenberg: «Haline şükret,» dedi. «Boş ver.»

Pastore: «Fazla vesveselisin, Parker,» dedi.

**Stringfellow, öne doğru eğildi; konuşmayı bütün dik-katiyle
izlemeye çalışıyor, ama muvaffak olamıyordu. Barrows ise, o
konuşmanın şerefiyle mütenasip olmadığını, sohbetlerine
katılmaya tenezzül etmediğini belli edercesine suratını asmış
oturuyordu; yine de dayanamadı. «Partiye gelemediğime
üzgünümj, Joe,» dedi. «Ellen biraz rahatsızdı da.»**

**Profesör: «Seni aradık, Harold,» dedi. «Gelemediğine de
üzüldük, doğrusu.»**

Barrows sigarasını yaktı; sonra:

**— «Bu terfi senin için iyi bir aşama oldu, Joe,» dedi. Sözlerine
daha da etkili bir hava vermek için dumanı burnundan saldı.**

**«Ellen bugün Anna'yı kutlamak için aradı, ikimiz de senin
hesabına çok sevindik.»**

**Pastore, kahvesini yudumlayarak, «Teşekkür ederim, Harold,»
dedi. «Ellen çok nazik. Anna mütehassis olmuştur.»**

**Barrows, sigarasının ucuna baktı: «Yönetim Kurulunun
onaylamasını beklemek seni biraz sinirlendiriyor, her halde,»
dedi.**

**Greenberg'le Parker, Barrows'a baktılar... Pastore, bir yudum
daha alarak gülümsedi.**

Parker: «Nihayet bir formaliteden ibaret bu,» dedi.

**Barrows, en kalın ses tonuyla «Tabîi,» dedi. «Ama o mahut
damgayı basmadıkça, iş resmiyete dökülemiyor bir türlü. Onu
demek istedim. Tabîi, Joe Pastore'nin durumunda, bu bir
formaliteden ibaret.»**

Greenberg: «O halde niye bunu ihsas ettiniz?» diye sordu.

Pastore: «Harold'un yerden göğ'e kadar hakkı var,» dedi. «Terfi ancak, Yönetim Kurulunun nihai tasdikinden geçtikten sonra resmiyete girer.»

Bir sigara çıkararak ağzına tıktı, sonra yakmadan devam

36

ÖĞRETMEN

etti: «Kimbilir, belki de eskiden Komünist Partisi üyesi olduğumu ya da gençliğimde bir delikanlının ırzına filân geçtiğimi öğrenirler belki.»

Stringfellow, öne doğru eğilmişti, işitme cihazını kulağına iyice yerleştirdi.

Parker: «Ya yüksek sesle konuş ya da çeneni tut,» dedi. «Profesör Stringfellow, konuşmanın can alıcı noktalarını izliyor. Bu da üniversitede yeni dedikodulara yol açabilir.»

Pastore kahvesini bitirdi, sigarasını yaktı, sonra gitmeğe hazırlandı... Ed Carlton, her zaman gecikirdi, ama Profesör şu anda daha fazla dedikodu ve gevezelik dinleyecek durumda değildi. Barrows hiç bir zaman çekilmezdi, Parker'e gelince, o da bir süre sonra insanın canına okurdu.

Pastore ayağa kalktı, yaşlı profesöre doğru gitti; eğilerek yaşlı adamın kulağına bağırdı:

— «NASILSINIZ ÜSTADIM?»

Yaşlı adam: «İyiyim, sağol,» dedi. «Tebrikler, Pastore. Müjdeyi aldım. O mevkiye lâyıksın.»

— «TEŞEKKÜR EDERİM, STRINGFELLOW. ÇOK, NAZİKSİNİZ.»

Barrows da kalktı, Profesöre yaklaştı, elini uzattı. Pastore muhterem psikoloji profesörünün elini sıkarken gülümsedi.

— «Tekrar teşekkür ederim, Harold. Ama şu mahut damganın basılmasını beklemek daha yerinde olacak, sanırım.»

Barrows: «Senin için endişe edecek bir şey yok,» dedi.

Pastore gitmeye hazırlandı, sonra bir an durakladı.

— «Sana bir şey söyleyeyim mi, Harold? Bir Bölümün başına geçmek benim için nihai amaç demek değildir. O görev beni tatmin edecek mi, hâlâ kestiremiyorum.»

- çışinin ehli olan için normal bir aşamadır bu.»
- «Doğru. Ama çocuklardan da uzaklaşıyor insan. İdarî

ÖĞRETMEN

37

işler insanı çocuklardan uzaklaştırıyor. Kafam karmakanşık.»
Parker, oturduğu yerden: «Maaşına gelecek zam, yaralarına merhem olur, Dr. Schweitzer,» dedi.

Pastore güldü, Greenberg'le Parker el salladılar, String-fellow şaşkın şaşkın baktı, Pastore kantinden çıktı.

İdare Bölümü'nden ayrılan Profesör meydana geçti, üniversitenin giriş kapısından tarafa yöneldi... Barrows'u düşünüyordu. Birden, ona terfi hakkındaki endişelerini açıkladığına pişman oldu. Pastore, aslında açık yürekli bir insandı ama, saygı duymadığı kimselere en mahrem duygularını açıklamaktan nefret ederdi. Nitekim, Harold Barrows'a karşı hiç bir saygı duymuyordu. Ama söylediklerinde de gerçeğin payı büyüktü. En büyük korkusu, idarî işlerin, kırtasiyeciliğin kendini çocuklardan uzaklaştırması, onu bir yönetici, bir danışman haline getirmesi korkusuydu, O yüzden de, dünyada en sevdiği işe istediği gibi vakit ayıramayacaktı. Bunu düşündükçe içini bir hüzün kaplıyordu.

Ama Barrows da haklıydı. Bu terfi, mesleğinde normal bir aşamaydı. Fazla paraya ihtiyacı vardı. Sorumlulukları ağır basıyordu. Ailesi olmasa, geçim derdi olmasa, dünyanın bütün fakir mahallelerini, batakhanelerini dolaşacak, okumaya ilgi duyan kabadayıları, hayattaki şanslarını henüz yitir-memiş, ıslaha muhtaç bütün serserileri arayıp bulacak, onları eğitmeye, yoğurmaya ve düzeltmeye çalışacaktı. Hayatta kendi elde ettiği iyi şeylerden yararlanma fırsatının o çocuklara da tanınması için dua ediyordu. Güzel bir düşten ibaretti bu, biliyordu ama arada bir öyle hayal kurmak da hoşuna gidiyordu. Tanrım, bir şeyler öğrendiği zaman bir çocuğun yüzünde beliren ifadeyi gördünüz mü hiç? İnsanın

yaptığı işin mükâfatı o kadar büyük olur ki! Bunu düşünmek bile sarsıyor insanı!

Hava açık ve berraktı. Gökyüzü güzel bir tablodan farksızdı. Üniversite bahçesi bu mevsimde çok güzel olurdu. Pas-

38

ÖĞRETMEN

tore, meydandan geçip, Carlton'un kendisini beklediği sokağa çıkan beton merdivenlere doğru yürürken kendine çekidüzen verdi. Merdivenin son basamağından inerken, yeni bir Mercedes arabanın yanında bekleyen yakışıklı, uzun boylu doktoru gördü. Ed Carlton, parasını centilmence harcamaktan hoşlanırdı. Her zaman pahalı giysiler içinde olan bu adam, ilâçlarla reçeteleri, şampanyalar ve yarış atları ile karıştırmanın formülünü bulmuştu. Ama iyi bir arkadaşı.

Pastore, bir gün, parasının ve hovarda pozlarının arkadaşlıklarına hâle getirmediğini ona söylemişti.

Profesör elini uzatırken, «Yahu bugüne kadar nerelerdeydin?» diye sordu.

— «Dedikodu. Sen turp gibi görünüyorsun. Senin bulvarda işler nasıl?»

— «Hep aynı zengin karılar. Anna ne âlemde?»

— «iyidir.» Profesör, otomobilin kapısına yaslandı: «Yahu, neydi o kadar telâşın? Önemli bir şey mi yoksa?»

Carlton güldü.

Profesör devam etti: «Beni korkutuyorsun. Yoksa bende nadir görülen bir hastalık falan mı keşfettin? Belsoğuk-luğu filân olmasın. Bu Allanın belâsı sır ne, açıkla bakalım.»

Doktor, parlak renkli yeni arabasına yaslandı, bir paket sigara çıkardı, bir tane Joe'ya ikram etti, ikisi de sigaralarını yaktılar.

— «Seninle konuşmak istiyorum Joe.»

— «iyi ya, konuş, ne duruyorsun?»

— «Bir gençle ilgili. Çeşitli problemleri olan, hassas bir delikanlı. Özel bir durumu var. Babası benim hastalarımından.»

Pastore sigarasından bir nefes çekti, yanlarından geçen bir öğrenciye el salladı, sonra alaylı bir şaşkınlık içinde başını kaşdı:

— «Bir genç mi? Bu kadar yolu sırf bir gençten bahsetmek için mi katettin? Peki, benim evimin suyu mu çıktı? Ne-

ÖĞRETMEN

39

den eve gelmedin? Çok önemli bir hasta olmalı bu.»

— «Öyle,» dedi Carlton. «Çok önemli bir hasta.» Pastore, Carlton'un ciddî, profesyonel bir tavır takındığını fark etti; o da ona uydu.

— «Bana bak Ed, zaten özel derslerim başımdan aşkın,» dedi.

— «Bu bambaşka bir iş, Joe.» Durdu, sonra sözlerini dikkatle seçerek devam etti. «Babası korkunç bir para babası. Tabii, orası seni etkilemez, biliyorum. Sana şöyle anlatmaya çalışayım. Bu çocuğun problemleri senin mesleğin bakımından ilginç olabilir, seni tahrik edebilir. Sen bu çeşit problemlerle karşılaşmadın henüz. Tam sana göre biçilmiş bir kaftan bu, Joe.»

— «Meraklanmağa başladım. Kararsızım, ama yine de merak etmekten kendimi alamıyorum.»

Carlton: «Öyleyse, senden bir şey isteyeceğim.» dedi. «Atla arabaya, benimle gel, çocuğun evine bir uğrayalım. Evi seninkine yakın.»

Pastore, doktoru dikkatle süzdü. Carlton'un iyice kararlı olduğunu anlamıştı ama durumun bu kadar âcil olması da kendini şaşırtıyordu doğrusu.

— «Vay anasına, bu kadar acele ne lüzum var? Ben eve gitmek isterim, Anna yemeğe bekliyor.»

— «Joe, ben bütün sorumluluğu üzerime alarak, çocuğun babasına seni şimdi alıp getireceğimi söyledim, işi başından aşkın bir adam, şu anda seni bekliyor. Ne olur, kırma. Bu çocuğa yardım etmek isteyeceksin, eminim.»

Pastore sigarasını yere atıp ayağıyla ezdi. «Doktor,» dedi. «Bu aile, senin için bir altın madeni anlaşılan.»

— «Öyle, ama ısrarımın asıl nedeni bu değil. Çocuğun yardıma ihtiyacı var, biliyorum.. Ona bu yardımı sağlayacak biricik insan da sensin.»

— «Bu işi kabul etmem için daha kuvvetli nedenler oî-
40

ÖĞRETMEN

mah. Ama sana zaten birçok şeyler borçlu durumdayım. O sayede bari o Allahın belâsı trene bineceğime eve de bedavaya gitmiş olurum.»

— «Geliyorsun demek?»

Pastore: «Anna'ya yolda bir yerden telefon ederim,» dedi. «Bu arada sen şu kafamı da bir muayeneden geçersen iyi olacak.»

Pastore, Mercedes'e binerken Carlton güldü. Doktor da onu izledi, motoru çalıştırdı.

— «Doktor, dün gece biri bana altın kalpli bir pırlanta, bir schmuck olduğunu söyledi. Schmuck ne demek, biliyor musun?»

Carlton, Üniversiteden uzaklaşırken cevap verdi: «Schmuck diye müşterisi olmayan yahudi avukatlara ya da bankada hesabı olmayan italyan asıllı, parlak öğretim görevlisine derler.»

Güzel siyah araba hızlandı. New York eyalet sınırına doğru yol alırken, ikisi de güldüler.

OTOMOBİL HIZLA YOL

alırken, Pastore'nin merakı da gitgide artıyordu. Bu ziyaretin, şu ya da bu şekilde Ed Carlton için bir prestij ve para meselesi olduğunu tahmin ediyordu. Arkadaşı için bu derece önemi haiz olduğuna göre —ki öyle görünüyordu— ona yardıma hazırdı...

Kendi açısından problemi olan bir çocuk söz konusu olduğunda, daima ilgilenirdi. Bu problemler çetin olduğu nispette onu tahrik ederdi. Ama ders programı hele bir de bu terfi meselesi ortaya çıkınca, işler zaten yeterince vaktini almağa başlamıştı. Yine de bu durumla ilgilenmek arzusunu içinde duydu. Yine de taahhüt altına girmeden dikkatli davranması gerekiyordu.

ÖĞRETMEN

41

Carlton: «Riverdale'de dururuz,» dedi. «Yol kenarında bir telefon kulübesi var. Oradan Anna'ya telefon edebilirsin. Halden anlar Anna.»

— **«O her zaman halden anlar,» diye cevap verdi. «Ka rım daima halden anlar. Hey Allahım, o kadının hakkını nasıl ödeyeceğim, bilmiyorum.»**

Doktor, gözlerini yoldan ayırmadan, «Biraz para yapmayı denesen,» dedi.

Pastore, bu klâsik bahsi yüzünü ekşiterek dinledi. «Klâsik çözüm yolu.»

— **«Denemeden kesip atma.»**

Profesör, «Bana komik geliyor doğrusu,» dedi ve kahkahayı bastı.

— **«Ciddî söylüyorum, Joe. Bu meslekte en ehliyetli hocalardan birisin. Aldığın paradan çok daha fazlasına lâıksın. Para da bu hayatın bir parçası nihayet.»**

Pastore'nin midesindeki kramp yeniden başladı, yayılma istidadını gösteriyordu. Bugüne kadar hep kendini tutmuştu, ama bir gün tutamayacak ve bir şeyler kınıp dökecekti.

— **«Ed, ben öğrenci değilim. Bana ders vermeye kalkışma. O benim işim. Sen hastalarına bak.»**

Carlton başını salladı. «Bir gün aklın başına gelecek, o zaman kendi fiyatım kendin biçeceksin.»

— **«Böyle lâflar tepemi attırır.» Carlton: «Ama gerçek,» dedi.**

— **«Ben acemi çaylak ya da dünkü çocuk değilim. Para nelere kadirdir, bilirim. Ama gelgelelim, benim katkıda bulunduğum insanlar genellikle züğürt oluyorlar. Bu yüzden onları ihmal edecek ya da cezalandıracak değilim her halde.»**

— **«O kadar parlama, Joe.»**

Pastore içini çekti, akşamın alaca karanlığında artık seçilemez hale gelmiş manzarayı seyre koyuldu.

— **«Kimse senden çocukları cezalandırmanı, onları yok-**

42

ÖĞRETMEN

ÖĞRETMEN

43

sun bırakmanı istemiyor, Joe,» diye Carlton devam etti. «Ama ödeme gücü olan biri de çıktı mı, o fırsattan yararlanmamak da cinayet doğrusu.»

Profesör güldü. «Her halde gerçek bir para babasına düştük bu sefer. Park Avenue'yü aşındıran o zengin kaknem kanlardan biri mi yoksa?»

— **«Ondan çok daha yağlı bir müşteri. Göreceksin.»**

— **«Peki, bu esrar havası ne böyle?»**

— **«Neredeyse geldik. Az sonra her şeyi bir çırpıda anlayacaksın.»**

Pastore koltuğa iyice gömüldü. Şu günlerde paraya, yaşamak için gerekli olduğu günlerdekinden çok daha az önem verdiği bir gerçektir. Sofrada yemek boldu. Vadesi geldikçe evin taksitlerini ödüyor, arada bir de bir gece kulübü için yeterli para harcayabiliyor. Nancy'ye cep harçlığı verebiliyorlardı ; bankada birkaç kuruşları da vardı. Bunların dışında parayı pek düşündüğü yoktu. Ne zaman biri, o özel dersleri hakkında fikir beyanına kalkışsa, Pastore kendini gülünç hissediyor, müşkül durumda kalıyordu. Emeklerini, insanlık hizmeti uğruna harcar görünen, övünge, ukalâ ve iyiliksever geçinen bir adammış gibi görüyordu kendini. O zamanlar, herkesten uzaklaşıp gizlice ders verme isteğine kapılıyordu. Böylelikle, bu konuda açıklamalarda bulunmak ve herkesten tekrar tekrar nutuk dinlemek derdinden de kurtulmuş olacaktı.

Carlton, gözlerini kısarak camdan dışarı baktı: «River-dale'e geldik. İşte telefon kulübesi,» dedi.

Araba durdu, Pastore dışarı çıktı. Carlton, manikürlü tırnaklarıyla arabanın direksiyonunu tıkırdatıyor ve dikbaşı İtalyan arkadaşının, kendini birkaç kilometre ötede, birkaç dakika sonra bekleyen durumla nasıl başedeceğini merak

etmekten kendini alamıyordu... Doktor, Pastore'ye karşı saygı besliyor, onun müstesna bir insan olduğunu biliyordu. Geride kalan yıllar boyunca onun yaptığı işlerin sonuçlarına tanık olmuştu. Yine de, Pastore'nin mesleğine olan fanatik tutumunda bir anormallik sezmekten kendini alamıyordu. Bunu anlayabilmek için, Pastore'nin çocukluk dönemini, o zamanki çevresini ve kendini Brooklyn batağından çekip çıkarmak için yaptığı mücadeleleri hesaba katmak lâzımdı.

Carlton arabanın kapısını açık tutarak Pastore'nin binmesini bekledi. Carlton motoru çalıştırırken, Pastore: «Yemeğini yemesini, sonra oturup beni beklemesini söyledim An-na'ya,» dedi. «Bir süre seninle beraber olacağımı da anlattım.»

— «O da, şimdi acaba ne halt karıştırıyorsun diye sordu, değil mi?»

— «Hayır, son doktor faturasını şişirmişsin Anna'nın. Onu söyledi.»

Carlton güldü: «Önce biraz para yap da ondan sonra bana muayeneye gel.»

Profesör birden yorgun olduğunu hissetti, gözlerini yumdu. Biraz kestirdikten sonra onları açtığında, White Plains bölgesinden geçtiklerini fark etti... Yol daralmış, devâsâ ağaçlar ve şahane malikânelerle çevrelenmişti. Buralann kendine aşına gelmesinin sebebi, birkaç ay önce, Anna ve Nancy ile bir piknik yeri ararlarken yanlışlıkla buraya sapmış olmasından ileri geliyordu. Bir pazar öğleden sonrasıydı hatırladığına göre. Ama başlarının üzerinde yükselen ağaçların sık dallan ve yapraklan, burasını güpegündüz aydınlıkta bile geceyi çevirmişti. Şimdi de ortalık zifiri karanlık gibiydi; oysa saat henüz yedi bile olmamıştı.

— «Neredeyse geliyoruz,» dedi Carlton.

— «Nereye geliyoruz?»

— «Park Avenue'ye düşen yağlı müşterinin evine. Buraları bilir misin?»

— «Bilmez olur muyum? Çocukluğumda burada oturur-

ÖĞRETMEN

dum. Sonra çingeneler beni çalıp götürdüler.»

Carlton: «Ciddî söylüyorum,» dedi. «Bu malikânelerin hepsi birer hazine. Sen de bunların en mükellefine gidiyordun, dostum.»

Pastor-e: «Bayağı etkilendim, doğrusu,» dedi. «Karnım acıktı, meraklandım, biraz da yorgun hissediyorum kendimi. Ama neme lâzım, etkilendim, doğrusu.»

— «Henüz hiç bir şey görmüş sayılmazsın.»

Pastore: «Peki ama, benden ne istiyorlar?» diye sordu. «Ne diye üniversiteyi satın alıp çocuğun eline oyuncak diye vermiyorlar ?»

— «Babası istese yapardı her halde.»

Otomobil sağa döndü, yol birden genişledi. Şimdi baş-larınm üstündeki sık dallar kaybolmuş, kararan gökyüzüne rağmen manzarayı açık ve seçik görmek kabil olmuştu.

Carlton: «Şu bayırdan aşağı inip iki dönemeçten sonra eve geldik demektir,» dedi.

Pastore doktora yan gözle baktı, ama beriki hiç renk vermiyordu. Görünürde pek az ev vardı. Yuvarlak tepeler ve küçük bir göl göze çarpıyordu. Renkler akşamın alaca karanlığında bile çok güzeldi. Burası New York sınırları içinde bir yer olmaktan çok, tuval üstüne yapılmış bir manzarayı andırıyordu.

Pastore, oturduğu yerde kıpırdandı: «Carlton,» dedi.

«Yanılmıyorsam artık her şeyi öğrenmenin zamanı geldi.»

— «Diyelim ki, çok özel bir durumla karşı karşıyayız. Bunu sana başka şekilde anlatamazdım. Onun için buraya getirdim. Birazdan anlayacaksın.»

Doktorun ses tonu, Pastore'yi ilk defa kuşkulandırdı.

Carlton'un esrarlı tavrı ve bu âcil durum onu şaşırtıyordu.

Profesör, yüzündeki yara izini elledi sonra, kaygılanmayı bir yana bıraktı. Her şeyi, Carlton'un işgüzarlığına ve aceleciliğine atfetti. Bu güzel manzara için yolculuk yapmaya değerci doğrusu.

ÖĞRETMEN

45

Doktorun tarifi doğruydu, ikinci virajı döner dönmez ev göründü. Pastore, derin bir nefes aldı ve hayretle bir ısıklık çalmaktan kendini alamadı. Virajı alırken manzara tabak gibi gözönüne seriliyordu. Yer yer ağaçlarla, fundalıklarla, mermerden bahçe eşyasıyla fıskiyelerle donatılmış şahane bir park. Bakım fevkalâdeydi. Her şeye büyük itina gösterilmişti; her şeyin mütehassıs elinden çıktığı belliydi... Otomobil, bayır aşağı, yekpare demir bahçe kapısına doğru yol almaya başladı.

Pastore, malikânenin yanibaşındaki gölde kuğuların yüzdüğünü fark etti. Birden, ev bütün ihtişamıyla ortaya çıktı. Burası, restore edilmiş/, kolonyal tarzında bir malikâneydi. Pastore böylesini hiç görmemişti. Tarihî, aynı zamanda çağdaş bir mimarî tarzındaydı.

Demir kapılardan geçtiler, muntazam ağaçlıklı bir yolda kısa bir mesafe katettikten sonra, daire biçimindeki geniş bir otomobil yolu onları evin giriş kapısının önündeki merdivenlerin alt basamağına kadar getirdi... Kapıda bekleyen üniformalı, uşak araba durur durmaz kapıyı açtı. Pastore, bir an kımıldamadan yerinde öylece kaldı .

Carlton: «işte geldik,» dedi. «Nasıl, dediklerim doğru muymuş?»

Pastore'nin nutku tutulmuştu. Etrafındaki ihtişamdan afallamış halde yavaş yavaş arabadan çıkmaya çalıştı. Doktor daha evvel indi, Pastore ile uşağın birbirlerine bakışıp durdukları tarafa doğru yöneldi.

Uşak: «iyi akşamlar, Dr. Carlton,» dedi.

— «iyi akşamlar, Hawkins.»

Profesör, ellerini kalçalarına koydu. «Muhteşem!» diye mırıldandı «Gözlerim kamaştı.»

Carlton: «Sen hele içerisini bir gör,» dedi. *

Pastore başım kaldırıp evi gözden geçirdi. «Tahmin ediyorum,» dedi.

— «iyi. Hawkins sana yolu gösterir. Ben hemen döneceğim.»

Carlton'un sözleri Pastore'yi yerinden oynattı. «Ne de-
46

ÖĞRETMEN

din? Ne dedin?»

Carlton, Profesörün koluna girdi. Uşaktan biraz uzaklaştırdı, sonra hafifçe: «Joe, ev sahibi senin hakkında her şeyi biliyor... İçerde seni bekliyor şu anda,» dedi.

— «Sen gelmeyecek misin? Bizi tanıştırmayacak mısın?»

— «Bana ihtiyacın yok, Jne. Keyfini kaçırmak istemem. Sonra onun arabasıyla evine dönersin.»

— «Gizli gizli kürtaj yapıp muazzam para kıran bir doktor olmandan şüphe etmeye başladım. Bazen insanda öyle bir intiba bırakıyorsun.»

Pastore'nin içinde bir tehlike ^hissi uyanmıştı.

Carlton güldü: «Daha değil,» dedi. «O işlere gelecek aydan itibaren başlıyorum. Şansım yardım ederse.»

Profesör, Doktorun yüzünü inceledi. «Burada işin bittikten sonra, fırsat olursa, bu gece beni ara.»

Pastore: «Sağol, Ed,» dedi. Biraz durduktan sonra, «inşallah,» diye ekledi .

Doktor arabasına binerken gülüyordu.

— «Sana yolda söylediklerimi unutma, dostum. Gördüğün gibi, böyle bir fırsat bir daha ele geçmez. Talihin açık olsun.»

Carlton, uşağın yanında şaşkın şaşkın bir psikoloji öğretmeni bırakarak arabasına bindi ,gitti. iki adam, demir kapıya doğru yol alan arabanın ardından kaybolana kadar bakakaldılar.

Pastore düşünüyordu: arkadaşının, kendini o muazzam servetin ortasında bırakıp gitmesi için birtakım dolambaçlı sebepler olması gerekti. Bildiği bir şey varsa, o da Ed Carlton'un, sempatik, ikna kabiliyeti yüksek, geniş yürekli bir hergele oluşuydu.

Uşak: «İçeri buyurmaz mısınız efendim,» dedi.

Pastore, düşüncelere boş verip işin tadını çıkarmaya karar verdi.

— «Hay hay,» dedi. «Siz bana yolu gösterin.»

Sonra, Uşağın peşine takıldı, şatafatlı cephe kapısından girdi, dolambaçlı güzel bir merdivenden çıkıp indi, sonra

ÖĞRETMEN

47

ikinci kattaki uzun bir koridordan yürümeye başladı. Her şeyi ağırdan almaya, bütün bu zarafet ve ihtişamı içine sindirmeye ve Anna'ya bütün ayrıntılarıyla anlatmaya karar vermişti. Böylesine bir eve ilk defa geliyordu. Bir daha da geleceği yoktu herhalde. Yine de Carlton'un bu delice macerasından ne diye yararlanmasındı ? Her tablonun önünde durup inceliyor, vazoları elliyordu. Ayakları sık dokunmuş halılara gömüldükçe haz duyuyordu. Uşak iki adımda bir duruyor, Pastore'yi bekliyordu .

Profesör, koridorun sonundaki bir peyzajı incelerken o sarayda oturanların nasıl insanlar olabileceğini düşündü. Merdivenden çıkarken uşağa aile hakkında bir şeyler ^sorma-yı düşünmüş, ama sonradan vazgeçmişti. Belki eski bir Devlet Bakanı, önemli bir politikacı ya da devlet adamı, belki tanınmış bir fimi yıldızı —ama buna pek ihtimal veremiyordu— önemli bir bankacı, Wald Street kodamanlarından biri, bir gazeteci ya da belki bu babadan kalma konağı, yıllar boyunca, birbirlerine devreden şımarık, zengin çocukları olabilirdi.

Hawkins nihayet bir kapının önünde durdu: «Sığınağa geldik, efendim,» dedi. — «Efendim.?»

Uşak: «Burası sığınak, efendim,» diye tekrarladı. Pastore, tablodan uzaklaşarak önündeki maun kapıyı hafifçe tıkırdatan uşağın yanına geldi. Kapı, içerisini azar azar seyircinin gözleri önüne seren ağır bir hareketle açıldı, Pastore'nin gözleri yeniden kamaştı, içeri girmesiyle, kapının ardından usulcacık kapandığını duydu. Her şey belirli bir düzen içerisinde .tıkır tıkır işliyordu.

Sığınak, çok geniş olmakla birlikte, odanın renkleri, duvarlardaki lambriler, mobilyalar, hepsi odaya bir/sıcaklık veriyordu. Hemen her şey duvarlara gömmeydi. Muhteşem bir bar, büyük bir sinema ekranı ve kitaplarla dolu raflar. Tam önünde, odanın öbür ucunda, zengin drape perdelerin önündeki kocaman cilâlı yazı masasının arkasında bir adam oturuyordu. Kahverengi robdöşambrü biri... Adam

48

ÖĞRETMEN

gölümsüyordu.

Joe Pasture, malikânenin sahibiyle karşı karşıyaydı.

Adam kalktı, yazı masasının önünden geçti. Profesöre yaklaşarak elini uzattı. Sıcakkanlı ve samimî bir hali vardı.

— «Kendimi tanıtayım. Adım Albert Salvatore. Evime şeref veriniz.»

Profesör otomatik olarak muhatabının elini sıktı. Şaşkına dönmüştü. Şaşkınlığının yüzüne aksedip aksetmediğini merak ediyordu.

— «Teşekkür ederim,» dedi. Sözleri hayal meyal duyulu-yordu. Salvatore, kolunu Pastore'nin omuzuna attı, onu yazı masasının yanındaki bir koltuğa götürdü.

Salvatore: «Buyrun, oturun, istirahat edin,» dedi. «Herhalde yorgunsunuz.»

Pastore hâlâ şaşkın bir halde oturuyor, kendini kurulu bir kukla gibi görüyor, gördüklerine inanamıyordu.

— «Ne içersiniz?»

Pastore: «Teşekkür ederim, hiç bir şey içmem,» dedi. Hâlâ konuşmakta güçlük çekiyordu.

Salvatore: «Çok istirham ederim,» dedi. «Özel bir Stre-gfim var. Ondan içmenizi tavsiye ederim.»

Ev sahibi bara gitti, içkileri hazırlamağa başladı. Pastore, oturduğu yerde, nabızlarının attığını duyuyordu. Ev sahibini tahlile çalışırken, onun bu kategoriden biri olabileceği aklının köşesinden dahi geçmemişti. Salvatore, içkileri bardaklara boşaltırken, yüzünde yaygın bir tebessümle:

— «Bırakın da biraz gösteriş yapayım,» dedi. «Bu nefis bir içki. Zamana, zemine de uygun.»

Pastore, kelimeler boğazında düğümlendiği halde, bir şeyler söylemeye çalıştı. Sonunda, güçlkle:

— «Eve diyecek yok, doğrusu,» diyebildi. Salvatore: «Ev bir harika» diye cevap verdi. «Onunla iftihar ediyoruz. Bizim yerimizde kim olsa eder. Öyle değil mi?» İçkilerden birini Pastore'ye verdi, sonra Profesörün karşısındaki bir koltuğa oturdu. Bardağını kaldırdı.

— «Salute, Professore.»

ÖĞRETMEN

49

— «Salute... Bay Salvatore.»

Salvatore içkisini bir yudumda boşalttı, sonra Profesörü süzmeye koyuldu. Pastore, önce bardağına, sonra Salvatore'ye baktı, içkisini yudumladı. Salvatore, bir süre Profesörü inceledikten sonra koltuğuna iyice yerleşti:

— «Hemen sadede gelelim.» dedi. «Oğlumun yardıma ihtiyacı var. Dikkatle ele alınıp tashihi gereken bazı tarafları var. Bu işi lâıykıyla yapacak bir insan aradım. Bu çok itina isteyen özel bir eğitim işi. Yaptığım araştırmalar sonucunda, bu işi ancak sizin yapabileceğinizi anlamış bulunuyorum.» Profesör, hâlâ iyice sesine hâkim olamayarak, «iltifat ediyorsunuz,» dedi. Salvatore'se, «Siz bu iş için biçilmiş kaftansınız. Geçmişinizi inceledim. Tam oğluma göre bir insansınız.»

Profesör, bardağını, yanibaşmdaki sehpanın üzerine bıraktı. Yavaş yavaş kendine hâkim olmaya başlamıştı.

— «Derdi nedir oğlunuzun?» diye sordu.

Salvatore, söze başlamadan önce, Pastore'yi yeniden gözden geçirdi.

— «Aslında mükemmel bir çocuk. Cin gibi. Ama kendini derse vermek istemiyor. Çalışmıyor. Notlan çok düşük. Okulda önüne gelen kızla gönül eğlendiriyor... Benim paramla tabii... Bir de ağzı çok bozuk.» Salvatore'nin doğru söylüyormuş ve

söyledikleri kendisine acı veriyormuş gibi bir hali vardı.

«Bunun dışında, pırlanta gibi bir çocuk,» dedi.

Pastore, «Adı ne?» diye sordu.

— «Al. Albert Salvatore Jr. On altı yaşında.»

Pastore, karşısında oturan adama uzun uzun, dikkatle baktı, sonra, içindeki korkulu düşünce kendisini ancak hafiften rahatsız edecek kadar yatıştı. Bu konağın sahibi, çocuğun babası, Carlton'un müşterisi olan bu adam, Mafia'mn başı, gangsterler dünyasının lideri idi. Gazetelerde okuduğu hikâyeleri, seri halindeki cinayetleri, gangster savaşlarını aklından geçirdi, işte hepsinin başı karşısında oturuyordu.

F.: 4

50

ÖĞRETMEN

— «Benden ne yapmamı istiyorsunuz?»

— «Haftada bir ya da iki defa gelip ona özel ders vermenizi, yardım etmenizi istiyorum. Çocuğun liseye girmesini istiyorum. Bunu sizin sağlamanızı istiyorum.»

— «Hangi okula gidiyor?»

—• «Scarsdale'de özel bir okula.»

— «Peki, onlann yardımı dokunmuyor mu?» Salvatore:

«Sadece her ay dolgun bir çek almayı biliyorlar. O işi çok iyi beceriyorlar, doğrusu,» dedi.

Pastore, uzun yıllardır ilk defa, ne yapacağını bilemez durumdaydı. Bu o kadar beklenmedik, o kadar uzak, o derece akla hayale gelmeyen bir şeydi ki, bir türlü dikkatini toplamıyordu.

Salvatore, gözlerini onun yüzünden ayırmamıştı.

— «Hemen hiç boş vaktim yok, Bay Salvatore.»

— «Adım Al.»

— «Ben de aile reisiyim, Al. Boş vakitlerimi onlarla geçirmek isterim. Elimden geldiği kadar.»

Salvatore ayağa kalktı, ipek rodböşambrmı düzelterek yazı masasının kenarına ilişti. Yüzünü Pastore'ye yaklaştırdı. Yavaş

sesle konuşuyordu. Her halinden çok ciddi olduğu belliydi. Sözlerinde samimî olduğuna da şüphe yoktu. rf

— «Profesör. Vaktinizi istediğiniz gibi ayarlayın, istediğiniz zaman gelin. Şoförüm sizi evinizden gelir alır, dönüşte de yine bırakır. Şimdilik haftada bir olsun, ilerde duruma göre karar verirsiniz.»

Mafia lideri, yazı masasının üzerindeki altın tabakasından sigara çıkarıp yaktı, dumanını havaya üfledikten sonra:

— «Gönlünüzde yatan aslanı siz söyleyin,» dedi.

«Anlıyorsunuz, değil mi?»

— «Dava o değil, Bay Salvatore. Dava para meselesi değil.»

Pastore başını salladı.

Salvatore, Pastore'nin sözlerine aldırış etmedi:

— «Yapacağınız işe kendiniz fiyat biçin,» dedi. Pastore: «Bu işi üzerime alırsam sadece normal bir ders

ÖĞRETMEN

51

ücreti alırım. O kadar,» diye cevap verdi. «Benim derdim zaman meselesi. Çok az boş vaktim var. «Özel derslerim, kendi öğrencilerim.»

— «Biliyorum. Hepsinden de iyi sonuç alıyorsunuz. Burada oluşunuzun sebebi de o zaten.»

Salvatore ayağa kalktı, yazı masasının arkasındaki yerini aldı.

— «Bir içki daha ,alır mısınız?»

— «Hayır, teşekkür ederim.»

Profesör başını kaldırmamıştı cevap verirken. Salvatore oturduğu yerde bir an düşündü. Sonra her kelimesini vurgulayarak söze başladı:

— «Kendisi çok zeki bir çocuk. Çok iyi randıman verebilir.

Ayrıca okumak, öğrenmek de istiyor. Bazı kişisel problemleri var. Siz anlarsınız. Ona yardım edebileceğinize eminim. »

Pastore, Salvatore'nin gözlerinin içine bakarak cevap verdi:

— «Dr. Carlton, lehimde fazlaca propaganda yapmış olmalı.»

— «Carlton bana ancak tavsiyede bulundu. Hakkınızdaki araştırmaları bizzat yaptım. Bilinmesi gereken her şeyi

biliyorum hakkınızda. Beni kimse faka bastıramaz. Bu çocuğu ele almanızı istiyorum.»

Pastore, mantık ve pratik açısından yapılacak en doğru işi biliyordu; o teklifi kesinlikle reddetmek, çekip gitmek ve her şeyi unutmak... Ama yapamadı. Koltuğuna mihlanmıştı sanki. Biraz düşündü, sonra: «Bu gece karımla konuşayım, cevabımı size sonra bildiririm,» dedi.

Salvatore, altın bir kitap açacağı alarak sigara kutusunun kapağına vurdu. Vahşi birtakım düşünceler Pastore'nin kafasının içinde birbirini kovalamaya başlamıştı yine. Şu karşımızda oturan sevimli, atik tetik, ipek robdöşambrh centilmen aslında bir cellât, bir cani, yeraltı dünyasının en ünlü

1

52

ÖĞRETMEN

ÖĞRETMEN

53

kişilerinden biriydi. Kim bilir kaç kişi, böyle kendi gibi, onun karşısında oturmuş, onun kitap açacağıyla sigara kutusuna vuruşlarını dinlemişti. Kim bilir kaçının kaderi şu odada tayin edilmişti.

— «Bir teklifte bulunabilir miyim?» dedi.

Pastore «evet» anlamında başını salladı. «Çocukla bir konuşun. O zaman ne demek istediğimi anlayacaksınız. Onunla konuşursanız garanti, bu işi kabul edersiniz.»

Salvatore ayağa kalktı. Pastore vaktin dolduğunu anlamıştı, içi rahat etti. Kendini çok yorgun hissediyordu. Kalktı. Salvatore yüzünde yaygın bir gülümsemeye, yazı masasının yanından dolanıp yanına geldi.

— «Bu hususta size güvenebilir miyim?» diye sordu.

— «Karımla konuşmam gerekiyor, Bay Salvatore. Bu konu üzerinde uzun boylu düşüneceğim.»

— «Haklısınız. Buraya gelmek zahmetine katlandığınız için de ayrıca size müteşekkirim. Bunu unutmayacağım.»

Salvatore, Pastore'nin kolundan tutarak onu kapıya kadar götürdü ,sonra uşağı çağırmak için zile bastı.

— «Bir gece yine buluşalım, konuşalım. Birkaç kadeh atarız. Birbirimizi daha yakından tanırız.» Salvatore çok sevinçliydi. Büyük bir pazarlığı halletmiş bir iş adamına benziyordu. «Bu çocuğun benim için ne büyük önem taşıdığını anlamanızı isterim, inşallah cevabınız müspet olur. Beni çok mutlu kılersiniz.»

Pastore:

— «Sizi mümkün mertebe çabuk aramaya çalışacağım,» dedi.

El sıkıştılar.

— «Arrivederci, Professore.» —«Arrivederci, Bay Salvatore.» Profesör Joseph C. Pastore, konağın ikinci kat koridorundan yürürken, üniformalı uşak Hawkins de onu izliyordu. Artık Profesör tabloların önünde durup bakmıyor, vazoları ellemiyor, ayaklarının altındaki halıların yumuşak temasını da duymuyordu. Hızla yürüyüp giderken, düşünceleri bambaşka yerlerdeydi.

AKŞAM YEMEĞİNDEN SONRA

Joe ile Anna, oturma odasında sakin sakin oturuyorlardı. Pastore, Salvatore malikânesine yaptığı ziyareti bütün ayrıntılarıyla canlandırırken, Anna onu sessiz sedasız dinlemiş, pek az konuşmuştu. O yatmaya çıkarken, Pastore de duş yapmaya hazırlanıyordu. Teklif üzerinde biraz daha düşündükten sonra, ertesi gün, Carlton'a telefon etmeye karar vermişti.

Genellikle duş yaparken şarkı söylemek âdetindeydi ama bu gece kafası fazlaca meşguldü. Karşılaşma kısa sürmüştü, ama unutulmaz bir şeydi. Hawkins onu, Salvatore'nin muh-teşem siyah arabasına bindirdikten sonra, şoför arabayı çalıştırmış, kendi de kafasını çevirerek malikâneye dönüp dönüp bakmış, bütün ayrıntılarıyla onu hafızasına nakşetmeye çalışmıştı. Arabanın kadife döşemesini ellemiş, pınl pırl parlayan sigara tablalarını, koltuğun kenarındaki radyo-pi-kap setinin

kadranını okşamıştı. Önündeki cam bölmeden üniformalı şoförü seyretmiş ve para kırmanın yolları üzerinde kendine nutuk çeken Carlton'un sözlerini hatırlayıp gülmüştü. Neden sonra, şoförün kendisini dikiz aynasından seyrettiğinin farkına varmıştı. Aralarındaki cam bölmeyi kapatan siyah perdeyi düşünmüş, bir an sonra vazgeçmişti.

Pastore, şampuanla başına friksiyon yaptıktan sonra onu düşün altına tuttu, suyun üzerinden şırl şırl akışına kaptırdı kendini. Olup bitenleri düşündükçe, olaylar kendine büsbütün gerçek dışıymış gibi gelmeye başlamıştı. Ama işin duygusal ve saçma olan cephesi bir yana, durum aslında basitti.

Scarsdale'deki özel bir okulda okuyan bir delikanlının, güç bir dönemi atlatabilmek için özel derslere ihtiyacı vardı. Öğ-

54

ÖĞRETMEN

luna derin bir sevgiyle bağlı olan baba da duruma bir çözüm yolu bulmaya kararlıydı. Joe Pastore, ortak bir arkadaş tarafından salık verilmişti. Bu iş için biçilmiş kaftan olduğundan da kimsenin şüphesi yoktu. Baba, çocuğuna özel ders vermesi için onu haftada bir defaya mahsus olmak üzere evine çağırmıştı, ister kabul eder, ister reddederdi. Mesele bundan ibaretti.

Tabii, burada gözden kaçırılmaması gereken iki husus vardı.

Çocuğun babası son derece varlıklı bir adam ve Amerika

Birleşik Devletlerindeki Mafia şebekesinin başta gelen-

lerindendi. Pastore, Salvatore'nin cana yakın ve sıcakkanlı

halini düşününce gülümsedi. Her halde Nazilerin Auschwitz

tecrit kampı hakkında direktifler vermek üzere telefona

sarılmadan önce Adolf Hitler ile de böyle dostça kadeh tokuş-

turabilirdi insan. Pastore, ünlü canilerin özellikle fanatik bir

aile sevgisi besledikleri hakkındaki söylentileri hatırladı.

Bunun ufak çapta bir örneğine, Salvatore'nin sığınağında tanık

olmuştu. Garip ve herkesten tecrit edilmiş bir dünyaya kısa bir

yolculuk yapmıştı.

Ama değmişti, doğrusu.

Anna Pastore, yatağında kocasını beklerken endişe içindeydi. Kocasının her yaptığına akıl erdiremezdi, ama onun beylik, basma kalıp şeylerden nefret ettiğini, değişik şeylerden hoşlandığını ve tahrik edici olaylara karşı ilgi duyduğunu da bilirdi. Böyle durumlarda, kocası garip bir şekilde değişir, sinirli ve hassas olurdu. Evlilikleri süresince, başka dekorlar içinde geçmiş buna benzer geceleri hatırlıyordu Anna Pastore. Her seferinde, kendine hâkim olmayı bilmiş, mantığını kullanmış, kocasını sinirlendirmemeye, üzmemeye muvaffak olmuştu. Kocasının yatağına bir göz attı. Çarşaf ve battaniye açılmış, her şey onun rahatını sağlayacak şekilde hazırlanmıştı. Başucundaki masanın üzerindeki kitaplar onu bekliyordu. Az önce anlattığı hikâyeye, inanılmaz bir şeydi. Kendi de, duşun altında hiç sesi çıkmadan yıkanıyordu. Hiç şaşmayan tehlike işaretleriydi bunlar.

ÖĞRETMEN

55

Pastore, sırtında en sevdiği, kırmızı damalı bir yün bornoz olduğu halde odaya girdi. Bornoz artık lime lime olmuştu ama ondan bir türlü ayrılamazdı. Boynunda havlusuyla, pencerenin yanındaki aynanın önüne kadar gitti. Sonra oturduğu yerde, arkası Anna'ya dönük, çabuk çabuk saçlarını kurulumaya başladı. Anna ona bakmıyordu. Gözlerini tavana dikmişti. Pastore: «Anna, Allahaşkına uyu artık,» dedi. «Kendini üzme. Pireyi deve yapıyorsun. Nihayet fazladan bir özel ders çıktı demek, hepsi o kadar.» Birkaç dakika daha saçını kurulamaya devam ettikten sonra, kendi yatağına doğru yürüdü, Anna'nın karşısına geçip oturdu. «Ayrıca, henüz işi kabul de etmiş değilim.»

Anna yavaşça başını çevirdi, kocasına baktı. «Henüz çocuğu görmedim bile,» dedi Pastore.

Anna, yavaşça: «Peki, görecek misin?» dedi.

— «Düşünüyorum.»

Anna dirseğine dayanarak doğruldu. Çok ince ve narin bir görünüşü vardı.

— «Joe, şu anda her şey o kadar güzel ki. Niye her şeyi allak bullak edebilecek bir işe atılıyorsun?»

— «Çocuğın problemleri var anlaşılan. Babası yüzünden cezalandırılması için sebep görmüyorum.»

— «Babası Mafia'dan. Gangsterler dünyasından ama.»

— «Benim muhatabım baba Albert Salvatore olacak. O kadar. Bu işi kabul edersem sadece normal ders ücretimi alırım. Onun dışında da hiç bir şey beni ilgilendirmez.»

— «İçimde çok kötü bir his var, Joe. Hemen bu gece telefon et, red cevabı ver. Ne olursun!»

Pastore, gözlerini Atina'dan kaçırarak istedi. Terfi meselesini, ders programını düşündü, hiç vakti olmadığını düşündü, ama yine de işten o kadar kolay vazgeçmek istemedi. Yeniden tuvalet masasının önüne gitti, havlusunu katladı, bornozunu astı. Anna'nın yatağına doğru yürüdü, ona sevgiyle gülümsedi.

56

ÖĞRETMEN

— «Hele çocuğı göreyim, onunla bir konuşayım. Ondan sonra kararımı veririm. Her şey çocuğıba bağı.»

Birbirlerine baktılar.

— «Anna, adam bana karşı gayet nazikti. Tam bir centilmen gibi davrandı. Oğluna yardım etmemi istedi benden. Bir öğretmen olarak bunu dikkate almam gerekir. Çocuğı gördükten sonra kararımızı veririz.

Karısını öptü.

Anna yavaşça: ««Bu centilmenin bir gangster olduğunu unutma,» dedi. «O da beni korkutuyor.»

Pastore, karısının saçlarını okşadı. Anna gülümsemeye çalıştı.

— «Hah, şöyle. Şimdi biraz uyumaya çalış bakayım. Her şeyi fazla büyütüyorsun. İyi geceler, yavrum.»

Pastore elektriğı söndürdü, sonra yatağına uzanarak kollarını başının gerisinde kenetledi. Carlton'u, Salvatore'yi, sonra çocuğı, Mafia liderinin oğlu olan delikanlıyı düşünüyordu. Malikânenin ihtişamı, kristal bardakta ikram edilen Strega

şarabının tadı aklından çıkmıyordu. Son kararım çocukla konuştuktan sonra verecekti. Sağına döndü, gözlerini yumdu. Anna Pastore ise sessiz sedasız yatıyor, bir türlü uyuya-mıyor, düşünüyordu.

Öğretmen Pastore, ertesi günkü derslerini kendine özgü dinamizm ve şevkle yürütmeye çalıştı, ama her zamanki formunda olmadığını içinden hissediyordu. Öğrencileri bunun farkında değildiler; tam tersine, ders eskisinden canlı, daha zevkli bir hava içinde geçiyordu. Simpson bile konuşmaya büyük ilgi gösteriyor, durmadan not alıyor, her kelimeye önem verdiğini belirtmek için de var gücüyle gayret gösteriyordu. Vera Hennings, vücudunu sımsıkı saran bir kazakla etek giymiş, saçlarını da modaya uygun bir şekilde taramıştı. Herhalde yeniden projektör ışıklarının altına çıkarılmayı bekliyordu. Ama şöhreti kısa süreli olmaya mahkûmdu. Pastore onu birkaç kez derse kaldırmış ve verdiği

ÖĞRETMEN

57

cevaplardan, geri zekâlılara yakın durumda olduğu kanısına varmıştı. Yaptığı bir test ısrasında Pastore ağır ağır öğrencileri arasında dolaşırken birinin Ralph Harrington'un sırasına koyduğu bir kâğıda gözü takıldı. Kâğıtta şunlar yazılıydı : «Moğol kızı becermek yasalara aykırıdır.»

Pastore aldırmayıp yürümeye devamı daha uygun buldu. Sabah, dersten önce, Albert Salvatore'ye telefon etmişti. Ders sonunda, öğrenciler kapıya hücum ederken, Pastore, yaptıkları konuşmayı, tekrar aklından geçirdi. Kısa ve kesin bir konuşma yapmıştı. Albert Salvatore'nin o akşam yedide, Profesörün evine gelip kendini tanıtmayı öngörülmüştü. Çocukla konuştuktan sonra, ona özel ders verip vermeyeceğini kararlaştıracaktı. Mafia lideri o anlaşılmadan memnun görünüyordu. Pastore ise işe gereğinden fazla önem vermemek zorundaydı.

Dersten hemen sonra, Pastore'ye, rahip Monzanti'nin kendini kantinde beklediği haberi iletildi. Profesör kâğıtlarını toparlayıp kantine gitti.

Rahip Victor Mozanti, bir cizvit papazıydı. New Roc-helle yakınlarında ufak bir kilisede vaizlik yapıyordu. Ellisine yaklaşmış, zayıf, kuru bir adamdı. Rahip, Columbia Üniversitesindeki öğrencilik günlerinden beri Profesörün yakın dostu olduğu gibi, iyi kalpliliği ve şakacılığı sayesinde, Anna ile Nancy'nin de kalplerini fethetmeyi bilmişti. Her an yardıma hazır, ailenin hem iyi, hem de kara gün dostuydu. Ama Pastore ile Monzanti arasında sık sık gürültülü tartışmalar da eksik olmuyordu. Anna aslında, her ikisinin de bundan büyük zevk aldıklarını bilmiyor değildi. Pastore kantine girdiği zaman, Monzanti kahvesini yudumlamakla meşguldü.

Pastore, Monzanti'yi gördüğüne çok sevinmişti, ama bu nü itirafa da kendine yediremiyordu. Ona takılmaktan kendini alamadı:

- «Kilisenin kahve stoku mu tükendi yoksa?» dedi.
- «Sen buna kahve mi diyorsun?»
- «Bedava hiç olmazsa.»

58

ÖĞRETMEN

- «Ona bakarsan, çamur da bedava,» dedi Rahip.

Pastore: «Ee, yolculuğun nasıl geçti?» diye sordu.

Rahip Monzanti, birkaç haftalığına Washington'a gitmiş, kilisenin himayesinde kurulması tasarlanan bir kimsesiz çocuklar yuvası için para toplamaya çalışıyordu. Pastore onun bu konuda birçok güçlüklerle karşılaştığını biliyordu.

- «Beş on kuruş topladık işte.»
 - «Peki, burada işin ne? Yoksa benden de mi para koparmaya geldin?»
 - «Terfi ettiğini duyduk da...» Pastore:
 - «Teberru sandığına bağışta bulunuruz gerekirse,» dedi.
- Sonra Rahibin, birkaç dakika konuşmadan kahvesini**

yudumlamasını seyretti. Monzanti, başını kaldırarak sessizliği bozdu:

— «Bugün geçerken size uğradım. Anna ile öğle yemeği yedik.»

Pastore gülümsedi: «Yine benden gizli ha?» dedi. Espriyi sürdürmek istiyordu, ama Rahip kısa kesti: «Anna'yı üzgün gördüm.»

Ancak Pastore'yi çok yakından tanıyan biri, o anda yüzünde beliren ufak değişikliğin farkına varabilirdi. Gözleri hafifçe kısılmış, çene mafsallarında da belli belirsiz bir kısılma olmuştu. Rahip o değişikliğin hemen farkına vardı, tavrını değiştirdi.

— «Bana öyle geldi belki.» dedi.

Profesör bir sigara tellendirdi: «Ben eve sadece merhaba demek için uğradığımı sanmıştım,» dedi.

— «Öyle.»

— «Yoksa bir işin mi var? Ruhumu selâmete kavuşturmak niyetinde falan mısın?»

Rahip: «Her halde, şu çamur gibi kahveyi içmeye gelmedim,» dedi.

— «Biraz yürüyelim mi?»

Profesör: «Bu akşam yemeğe gelsene,» dedi.

ÖĞRETMEN

59

— «Bu gece gelemem. Ama seni trene kadar geçireyim.»

Ayağa kalktılar, Cogan'la birkaç öğretim görevlisini başlanyla selâmlayarak kantinden çıktılar, idarenin kapısına doğru yürürlerken Monzanti sözlerine dikkat etmeyi tasarladı. Pastore de, Monzanti, gangsterler dünyasının kötülükleri ve gangsterlerle suç ortaklığının tehlikeleri üzerine vaiz vermeye kalkıştığı takdirde, sinirlerine hâkim olmaya kendi kendine söz vermişti.

Binanın önünde toplanan öğrencileri selâmladıktan sonra

Profesör'le Rahip ağır adımlarla üniversite bahçesinde yürümeye başladılar. Güneşin son ışınlarını seyrediyorlar, tatlı

meltemle sonbaharın değişen renklerini ilerine sindiriyorlardı. Bir süre ikisi de sessiz sedasız yürümeye devam ettiler. Pastore konuşmaya başladığı zaman, Monzanti, onun ses tonundan, artık şakacı ruh halinin geçtiğini anladı. Pastore: «Anna sana neden üzüldüğünü söyledi mi?» diye sordu.

— **«Albert Salvatore'nin oğluna özel ders vermeyi tasarlıyormuşsun. Onu anlattı.»**

— **«Doğru,» dedi Profesör. «Sen ne dersin?»**

— **«Ne mi derim?»**

— **«Hadi, vaıza başla bakalım.»**

— **«Vaiz vermeyeceğim, Joe,» dedi. «Anna biraz sinirli görünüyordu da, benim yapabileceğim bir şey var mı diye düşündüm.»**

Bahçeden sokağa açılan patikanın üzerinde bir kanape gözlerine ilişti.

Pastore'nin sigara paketinden birer sigara alıp yaktılar.

Profesör: «Anna işi fazlaca büyütüyor,» dedi. «Benim için bu da diğer derslerime ek bir görevden başka bir şey değil. Kabul veya reddetmekte tamamen serbestim.»

— **«Salvatore, Mafia'nın şefidir. Bu, işin çehresini değiştirmiyor mu?»**

— **«Elbette değiştiriyor. Beni de kara kara düşündüren bu zaten.»**

60

ÖĞRETMEN

Monzanti: «Bütün dava senin onunla ilişki kurmanda. Üstelik, bugünlerde terfi de edeceksin,» dedi.

— **«ilişki ha? Bir ocuk güç durumda kalmış, sırf babası gangster olduğu için onun kefarecini onun bu ödemesi gerekiyor. Umursamayalım mı demek istiyorsun, yani?»**

— **«Albert Salvatore'nin bir gangsterden çok daha beter bir mahlûk olduğunu biliyorsun değil mi, Joe»**

— **«Onun kimliği bana vız gelir.»**

Rahip Monzanti, cevap vermeden sigarasını tüttürmeye devam etti.

Pastore sözüne devam etti: «Campbell'i hatırlıyorsun, değil mi? Babası, beş para etmeyen bir zanaatkar, anası da orospuydu. Çocuğun olağanüstü bir kafası ve kendini doğru yola itecek birine ihtiyaı vardı. Hatırlıyorsun, değil mi? Anası babası yüzünden onu red mi ettim?»

— **«Hayır. Etmedin.»**

— **«Tabii, etmedim. O ocuk Şimdi bizim üniversitede, sınıfının birincisi. Onu da biliyor muydun?»**

— **«Evet, biliyorum.»**

— **«Peki, onunla uęraőtım diye Şimdi herkes benim ucuz zanaatla uęraőtıęıma ya da genelevlere devam ettiğime mi inanıyor?»**

Rahip: «Bu bambaşka,» dedi. «Mafia hakkında biraz bilgi edinsen iyi edersin. Üstelik onun elebaŐısıyle ilişki kurmuş olacaksın.»

Yeniden sustular. Sonunda Pastore dayanamadı:

— **«Bu gece, o çocukla konuşmaya kararlıyım. Nihai kararımı ona göre vereceğim,» dedi. «Ben ğretmenim. Bunu unutupyorsun, Monzanti. Öğrencilerim arasında ayırım yapmak niyetinde- de değilim. Bana ihtiyaı olan herkese ders vermek insanii görevim. Meseleyi gereğinden fazla büyütme, rica ederim.»**

Rahip Monzanti sigarasını söndürerek gülümsedi. «Benim harcım değil bu zaten,» dedi, sonra arkadaşının kolundan tutarak, caddeye doğru yürümeye başladılar. «ğtlerime ihtiyaın olduğu zaman, bana danıŐırsın.»

ğRET MEN

61

— **«ii niyetinden eminim, Monzanti, ama bu mesele hakkında kendim karar vermek zorundayım. Anna beni anlar.»**

Rahip: «Buna hiç Şüphe yok,» dedi.

Merdivenden inerek, metroya kadar olan kısa mesafeyi yürümeye başladılar. Bu, günlük hayatlarının bir parçasıydı.

Grand Central istasyonuna kadar metro, Grand Central'dan New Rochelle'e kadar yine metro, sonra servis arabasıyla eve kadar yolculuk. Vaktiyle biri, Monzanti ile Pastore'nin, konuşmadıkları zamanlar daha iyi anlaştıklarını ileri sürmüştü. Hele, belli bir sorun, politika meseleleri, hattâ hava söz konusu olduğu zamanlar, istasyona varana kadar hiç konuşmadılar. Sonra Profesör elini uzattı, rahip de içten b,ir tavırla elini sıktı.

Monzanti: «Çocuk kaçta geliyor bu akşam?» diye sordu.

Pastore: «Yedi,» diye cevap verdi.

— «Geç kalacaksın.»

— «Dert değil. Anna ile Nancy onu oyalarlar.»

— «Talihin açık olsun, Joe. işlerin nasıl gittiğini bana haber ver.»

— Veririm. Ruhumun selâmetiyle bu kadar ilgilenme, dostum. Ben kendimi idare etmesini bilirim.»

Rahip Monzanti, yüzünde yaygın bir tebessümle yoluna devam etti. Pastore, metroya çıkan merdivenin başında durup onun arkasından baktı, bir süre sonra seslendi:

— «Yarın ararım seni.»

Rahip başını çevirmeden elini sallamakla yetindi.

SAAT YEDİYE YAKLAŞIRKEN,

Anna Pastore oturma odasını son bir defa daha gözden geçirdi. Her şey yerli yerindeydi, hiç bir eksik yoktu. Sigara tablaları yerlerinde duruyor, bir vazo dolusu taze çiçek de, kitap raflarının yanında göze çarpıyordu. Genç Albert Sal-

62

ÖĞRETMEN

vatore'yi etkilemek için girişilmiş bir teşebbüs değildi bu aslında. Pastore ailesini görmeye gelen herkese aynı ihtimam gösterilirdi. Anna kocasının buna önem verdiğini biliyordu. Kendi düşünceleriyle duygularına hâkim olmuş, çocuğu açık fikirle karşılamaya hazırdı. Kocası, öğrenimiyle ilgili sorunları olan bir çocukla görüşecekti. Muhtemel sonuçlar üzerinde düşünmenin âlemi yoktu. Anna, çocuğun geçmişini unutmaya

çalışacak ve ailesinin durumu üzerinde kafa yormayacaktı. Joe'yu düşünerek böyle yapması gerekiyordu.

Kızı, on beş yaşındaki bir kızın enerjisiyle, gürültülü odaya daldığı zaman Anna birden düşüncelerinden sıyrıldı. Nancy'nin genellikle solgun yüzü, alev alev, güzel siyah saçları darmadağınıktı. Annesinin canlı ve anlamlı gözlerine sahip olmakla beraber, Anna'nın sessiz güzelliğinden yoksundu. Her halinde, daha çok babasının canlılığı ve dinamizmi seziliyordu. Burnu belki biraz fazla büyüktü, ama Pastore' nin şefkatle belirttiği gibi, bu kadar hareket içinde insan onun farkına bile varmıyordu.

Nancy: «Geldi mi?» diye sordu. Sonra nefes nefese kendini bir divanın üzerine attı.

Ayaklarının biri bir tarafa, biri başka- tarafa bakıyordu.

Anna: «Baban nerdeyse gelir,» dedi. Bir yandan da vazoun içindeki gülleri düzeltiyordu.

— «Onu demiyorum, canım. Salvatore'den bahsediyorum.»

Anna çiçekleri düzeltmeyi bıraktı, kızına döndü. Nancy' nin heyecanı mazur görülebilirdi. Hareketlerinde samimî ve açıktı. Ama buna rağmen, Anna, biraz sertçe bir tonla konuşmaktan kendini alamadı:

— «Nancy, bana bak. Çocuk burada iken, kendine çekidüzen ver. Kendine hâkim olamayacaksan, baban konuşmasını bitirene kadar bir arkadaşına git. Anlaşıldı mı?»

Nancy, üzerindeki şapşal kırmızı kazağın kolunun arasından sarkan şıngırtılı bir bilezikle oynamaya başladı.

— «Ama anne, sen de itiraf edersin ki, Salvatore Junior' un bizim eve gelmesi oldukça ilginç bir şey. Vay anasını!

ÖĞRETMEN

63

Fiyakah bir arabaya kurulmuş, şoför önde, onun arkada geleceğini düşündükçe bayağı heyecanlanıyorum. Tıpkı gangster filimlerdeki gibi desene!»

— «Bazan beni şaşırtıyorsun, Nancy. Tam, yetişkin bir genç kız olduğuna inandığına bir sırada, çocukça laflar ediyorsun.»

— «Amaan anne, sen de adamı sıkmasana!»

— «Bana bak, beni dinle. Şu pis pabuçlarını divanın üzerinden çek, lütfen.»

Nancy istemeye istemeye kendine çekidüzen verdi, oturma haline geçti.

Anna sözlerine devam etti: «Bu iş çok ciddî Nancy.» Bir yandan da sabırlı olmaya çalışıyordu. «Çocuk babanla ders konusunda konuşmaya geliyor'. Baban da hiç kimseye bahsetmeyecek bundan. Hiç kimseye. Anlaşıldı mı?»

— «Anlaşıldı, anne.»

— «Zevzekliğin sırası değil. Git yıkan, üstünü başını değiştir.

Altına bir etek giy. O pantolun çok dar.»

Birden kapı çalındı. Ana kız bakiştılar.

Anna: «Yaşına yakışır şekilde davran.» dedi.

Nancy, üstünü değiştirmek üzere koşarak dışarı çıktı.

Anna kendine hâkim olmaya çalışarak kapıyı açmaya gitti.

Karşısında, uzun boylu, zayıf, siyah saçlı bir delikanlı duruyordu. Aynı anda, Nancy'nin haklı olduğunu göz ucuyla fark etti. Fiyakalı, uzun, siyah bir araba evin önünde park etmişti. Şoförü de içindeydi. Delikanlı:

— «Albert Salvatore Junior,» diye kendini takdim etti, Bir beyanatta bulunur gibiydi.

Anna onu çabucak, dikkatle süzdü. Gösterişli kıyafetine rağmen genç, yakışıklıydı. Elbisesinin pahalı ve usta bir terzinin elinden çıktığı belliydi. Beli dar, omuzları geniş siyah bir spor ceket, pembe bir ipek gömlek giymiş, parlak bir kırmızı kravat takmıştı. Anna:

— «Buyurun,» dedi, «Kocam neredeyse gelir.» Salvatore şoförüne şöyle bir dönüp baktı, sonra içeri

64

ÖĞRETMEN

girdi. Anna kapıyı kaparken genç holde bekledi. Kadın, Salvatore'nin sivri uçlu siyah pabuçlarını farketmişti.

— «Oturma odasına buyurun.»

Salvatore, fiyakalı bir tavırla, salına salına, Anna'mn arkasında odaya girdi. Sonra yer gösterilmeden divanın karşısındaki bir koltuğa ilişti.

Anna mümkün olduğu kadar, sevimli olmaya çalışarak:

— «Size bir şey ikram edebilir miyim?» diye kestirip attı.

Naney, tam o sırada kapıda belirdi. Anna kızına döndü. Nancy, çiçekli bol bir etek giymiş, saçlarını da fırçalamıştı.

— «Kızım Nancy.»

Delikanlı profesyonel bir tavırla kızı tepeden tırnağa süzdü, sonra ilgisizliğini ve can sıkıntısını belli eden bir ifade takınarak, başını selâm makamında eğdi. Anna ile Nancy, onun karşısındaki divana yan yana oturdular.

Salvatore, ilgisiz, sabırsız ve kibirli görünmek için elinden geleni yapıyordu. Odayı ağır ağır gözden geçiriyor, divana bakmaktan kaçınıyordu, iki kadın ise ona bakıyor, ne diyeceklerini bilemiyorlardı.

Delikanlı, cebinden altın bir anahtar zinciri çıkardı, bir süre onu inceledikten sonra parmağında döndürmeye başladı.

Anna, sonunda kendini o iptonik cezbeden kurtarmaya çalıştı:

— «Soğuk bir şey içer misiniz?» diye sordu. Salvatore;

«Hayır,» dedi, biraz arası geçtikten sonra

«Teşekkürler,» diye ekledi.

Zinciri parmağında döndürmeye devam etti. Hava gitgide gerginleşiyordu. Kızı durumu kurtarmak için, laf olsun diye ağzını açınca, Anna bir an paniğe kapılmaktan kendini alamadı. Nancy, tatlı bir tebessümle; «Ne güzel zincir!» dedi. Genç Salvatore durdu, Nancy'i hiç umursamadan ilk defa Anna'ya baktı.

— «Yedide burada olacağını sanıyordum,» dedi. «Şehirde işim var da.»

— «Artık neredeyse gelir.»

ÖĞRETMEN

Delikanlı: «Birkaç dakika daha bekler, sonra çeker giderim,» dedi: Zinciri tekrar cebine yerleştirdi.

Nancy, annesinin tepkisini anlamak için ona baktı, sonra havadaki gerginliği azaltmak için yeniden atıldı:

— «Profesörü seveceksiniz.»

Delikanlı bu kez Nancy'ye uzun uzun baktı, sonra:

— «Ben herkesi severim, işlerimi bozmadıkları sürece,» dedi. Gözleri hâlâ kızın üstündeydi. Nancy, ister istemez, saçını düzeltti.

— «Yani iyi bir hocadır, demek istedim,» diye devam etti. Annesinin sinirlendiğini farketmemişti. «Herkes öyle söylüyor.»

— «Bana bakın, ben herkes değilim.» Delikanlı ayağa kalktı. «Herif yedide randevu veriyor, sonra da atlatıyor. Geldiği zaman kendisine söyleyin.»

Kapıya doğru yürümeye başladı.

Anna; «Şimdi neredeyse gelir, lütfen bekleyin,» dedi.

Nancy de: «Kabahat arabada,» diye ekledi. «Arabayı bugün garajdan alacaktı. Son zamanlarda ânza yapıyordu da.»

Delikanlı ona şöyle bir göz attı, sonra saatine bakıp yerine döndü.

— «Daha beş dakikam var. Ondan sonra boşuna nefea tüketmeyin. Ben biriyle söz kesiştim mi, sözümde dururum. Bunu kendisine öğretmem gerekecek galiba.»

— «Babam her zaman vaktinde gelir Araba yüzünden gecikmiş olmalı. Eminim.»

Salvatore: «Anladık,» dedi. «Benim de kendime göre derdim var.»

Tam o sırada, evin önüne bir otomobilin yanaştığını duyan Anna, kapıya gitti. Salvatore, Nancy'ye hitaben:

— «Yine de geç geldi,» diye mırıldandı.

Nancy yüzünü buruşturdu, delikanlı ise koltuğunun arkasına yaslandı, sınttı, sonra tamamıyla ilgisini kesti.

F.: 5

k

r'Vi

ii

66

ÖĞRETMEN

Profesör içeri girdi, kansını yanağından öptü. «Şu Alla-hın belâsı araba!» diye söze başladı. «Nasılsın, canım?»

— «Albert geldi mi?»

Anna başıyla onayladı, sonra oturma odasını işaret etti. «Ben yemeği hazırlayayım Joe,» dedi, kocasının paltosunu aldı.

— «Peki, canım.»

Pastore odaya girdiği zaman, Salvatore hiç istifini bozmadı, sadece tembel tembel kolunu kaldırarak saatine baktı. Bu hareketiyle Pastore'ye gecikmiş olduğunu belirtmek istiyordu. Profesör, onu farkettiler ama anlamamazlıktan geldi, delikanlının oturduğu koltuğa doğru yürüdü.

— Tanıştığımıza memnun oldum, Albert,» dedi. Çocuk: «Merhaba,» dedi başını kaldırmadan. Pastore, delikanlının, nezaket kurallarında, daha öteye gitmiyeceğini anlamıştı, ısrar etmedi. Divana doğru giderek, kızını öptü.

— «Merhaba, canikom,» dedi.

Kızının birden rahatladığımı hissetmişti, sonra delikanlıya döndü.

— «Ee, Albert, başlayalım mı?»

— «Bana Albert değil, Al deyin, oradan başlayalım önce.»

— «Özür dilerim,» dedi. " «istersen, benim odama çıkalım Al. Yemek yer misin?»

Nancy: «Bay Salvatore, şehirde yemek yiyecekmiş, Baba,» dedi.

— «Öyle mi? Peki,» Sonra kızına döndü; «Seninle sonra konuşuruz, canım,» dedi. «Şu taraftan, Al.»

Pastore, çalışma odasına çıkan merdivene yöneldi, sonra genç Salvatore'nin zahmet edip koltuktan kalkmasını bekledi.

Delikanlı, hiç acelesiz, büyük bir gayret sarf ederek Profesörü

takip etti. Nancy, annesine hitaben, «Çok şirin oğlan,» dedi. Anna, mutfakta patates soymakla meşguldü.

— «Babana televizyonun önünde bir yer hazırla. Bu gece maçı seyreder, her halde.»

ÖĞRETMEN

67

— «Sen öyle bulmuyor musun anne?»

— «Hayır, bana hiç de şirin gelmedi. Hadi, elini çabuk tut. Nancy. Baban, o çocukla işi bitene kadar açlıktan ölecek.»

— «'O çocuk' ne demek Anne, «o çocuk» dediğin, bugüne bugün, koca bir adamın oğlu.»

Anna kızına döndü: «Öyle değil mi, yani?» Anna tekrar işiyle meşgul olmağa başladı; «Bu konuyu tartışmak istemiyorum. Onun özel hayatı beni ilgilendirmiyor. Hele seni ilgilendirmesini hiç anlamıyorum. Haydi, babanın yerini hazırla bakayım.» Nancy hiddetle cevap verdi:

— «Beni ilgilendirmiyor anne, sadece merak ediyorum.» Anna tepki göstermedi. «Sen hayatta hiç bir şeyi merak etmedin mi?»

Anna ellerini önlüğüne sildi, bulaşık yıkama yerinin altındaki dolaptan bir kap almak için uzandı. Kızı, elinde tabaklar ve çatal bıçaklar, annesinin herhangi bir tepki göstermesini bekliyordu.

— «Babam, Albert'in pederini kim bilir ne kadar merak ediyordur!»

Nancy'nin sözleri etkisini göstermişti. Anna kızına döndü:

— «Nancy, beni kızdırmaya mı çalışıyorsun?»

— «Hayır, anne, sadece bana cevap vermem istiyorum.»

— «Albert'in pederi seni bu kadar ilgilendiriyorsa, onu babanla tartış, benimle değil. Haydi bakalım, şimdi sofrayı kur.»

Profesörün çalışma odası, yukardaki koridorun ucunda küçük bir yerdi. Burası onun sığınağı, adaşıydı. Kadınlar için, ilgisiz kişiler için, yasak bölgeydi burası. Bütün evde karısının titiz nezareti altında olmayan tek odaydı. Profesör, orasını istediği

gibi, kendi kitapları ve şahsî eşyalarıyla dayayıp döşemişti. Bu, şimdiye kadar elde edemediği bir lükstü onun için. Bu yüzden, orasını çok seviyordu. Bugün okulda çetin bir gün geçirmiş, şu Allanın belâsı araba yüzünden

68

ÖĞRETMEN

de eve dönüşü hayli yorucu olmuştu. Şimdi de, pencerenin önünde, elindeki anahtar zinciriyle oynayan genç Albert Salvatore'yi seyrediyordu.

— **«Geç kaldığım için özür dilerim, Al,» dedi. «Çok kötü bir gün geçirdim, bugün.»**

— **«Kötü olmayan ne var ki?» Delikanlı sabırsızlanıyordu.**

«Randevum var, burada yeterince eğlendim zaten.»

Pastore'nin gözleri kısıldı. Burnundan solumaya başladı. «Otur yerine!»

Alçak sesle konuşuyor ama sözlerinden, şakası olmadığı anlaşılıyordu. Ses tonu çocuğu şaşırtmıştı, ama o şaşkınlık uzun sürmedi. Yine ayakta dikilip zinciriyle oynamaya devam etti.

— **«Sana otur dedim!»**

Çocuk zincirle oynamayı bıraktı; yüzü kıpkırmızı olmuştu. Bir Salvatore'ye hitaben, o ses tonunu kullanmaya cesaret eden adama uzun uzun baktı. Sonra Pastore'nin bakışını gördü. Delikanlı kendini bir koltuğa bıraktı, zincirle oyna* maya devam etti.

Pastore, altına bir sandalye çekerek oğlanın karşısına geçti. «Zinciri de bırak,» diye emretti.

Çocuk sırttı, ama zinciri bıraktı.

— **«Şimdi beni dinle, Patron Baban, sana yardım etmemi istedi. Bu işi hemen kabul etmiş değilim. Önce seninle tanışmak istedim.»**

— **«Tanıdınız işte. Yoksa, beğenmediniz mi, öğretmenim?»**

Pastore: «Hayır, beğenmedim,» dedi. Çocuk yerinde doğruldu. «Sen serserinin birisin. Vaktimi boş yere harcayamam seninle.»

Salvatore ağır, ağır, kendini koltuğuna bıraktı. Yüzünden şaşkınlık ve öfke okunuyordu.

— **«Bu sözlerinin babamın pek hoşuna gideceğini sanmıyorum.»**

— **«O tehlikeyi göze alıyorum.»**

ÖĞRETMEN

69

— **«Doğrusu bir öğretmen için oldukça cesursunuz.» Profesör: «Sandığından çok daha cesurum, Patron,» dedi. Delikanlı kalktı, çalışma odasının kapısına doğru yürüdü, bir an durakladı. Profesör yerinden kıpırdamamıştı.**

Kapıda: «Sizinle sonra hesaplaşırız,» dedi. «Bizim ihtiyar, bu işe katlanmak zorunda olduğunu söylemişti bana.» Pastore: «Benim için öyle bir zorunluluk yok,» dedi.

— **«Bizimki öyle söyledi. »**

— **«Ben kabul edersem, tabii.» Profesör delikanlıya doğru yürüdü. «Başıma belâ almaya hiç niyetim yok. Bana bak, Al, Baban için fedakârlık yapacak değilim.»**

Delikanlı sesini çıkarmadı. Pastore devam etti:

— **«Ama senin için yapabilirim. Yardıma gerçekten ihtiyacın olduğunu bilirsem, tabii.»**

Delikanlı meydan okumaya devam ediyordu: «Traşı kesseniz iyi olur!»

— **«Artık gitme zamanın geldi, Patron. Araban bekliyor.»**

Salvatore:

— **«Nasıl isterseniz,» dedi. «Randevum var, zaten. Hazret gideceksin dedi, biz de geldik. Sizin ne yapacağınız beni hiç ilgililamaz.»**

Sonra odayı terketti.

Pastore pencereden, fiyakalı siyah arabanın süzülerek gittiğini seyretti. Sigarasını yaktı. Ne afallamış, ne de şaşırmıştı.

Aslında daha kötü bir durumla karşılaşacağını ummuştu. Bu

oğlanın kabadayılık heveslisi olduğunu, çalım sattığını, Johnson Bulvarının kopukları gibi ona buna meydan okuduğunu, kendine birtakım havalar verdiğini gayet iyi biliyordu. Üstelik oğlanın parası bol, babacığı da gangsterlerin eleba-şısıydı. Onun problemleri bambaşka, daha karmaşık, daha yoz, daha tahrik ediciydi. Pastore onun benliğine nüfuz edebileceğini hissediyordu. Anna odaya girince, düşünceleri yarıda kaldı.

Anna: «Amma kısa sürdü,» dedi.

70

ÖĞRETMEN

— «Randevusu varmış» Pastore, sigarasından derin bir nefes çekti.

— «Konuşma iyi geçti mi bari?»

— «Bir yoklama yaptım sadece. Bir ön yoklama.»

Anna fazla ileri gitmemek kaygısıyla, önce kocasının yüzünü inceledi .sonra: «Joe, bu işi üzerine alma,» dedi. «Kendi hallerine bırak. Onların dünyası ayrı.»

Pastore'nin yüzü yumuşadı, karısının elinden tuttu: «Hadi gel, canım. Bu çocuk yüzünden gecemizi zehir etmeyelim. Yahu, .açlıktan ölüyorum. Yemek hazır mı?»

— «Senin yerini televizyonun önüne hazırladık, maç da neredeyse başlamak üzere.»

Profesör eğildi, karısının alnından öptü.

— «JOE, DOKUZ YILDIR

bu üniversitenin dekanıyım. Rahatlıkla söyleyebilirim ki, burada en sevilen hoca sensin.»

Jonas Whitmore, çalışma odasında, mahkemeye başkanlık eden bir yargıç gibi konuşuyor, Joseph Pastore de dinleyici sıfatıyla onun sözlerine kulak kabartıyordu. Dekan, tıpkı üstübaşı gibi tertemiz ve muntazam masasının arkasına kurulmuş, Pastore'ye bakıyordu. Profesöre, kısa ve kalın purolarından birini ikram etmiş, o da koltuğunda arkasına yaslanmış, hem dinleniyor, hem de ağır ağır purosunu tüttürüyordu.

Pastore: «Teşekkür ederim,» dedi.

Dekan Whitmore :

— «Gerek öğrencilerinden, gerek öğrenci velilerinden, gerek fakülte mensuplarından, hakkında daimja övgü dolu sözler işittim,» diye konuşmasına devam etti.

ÖĞRETMEN

71

— «Tekrar teşekkür ederim.»

— «Kendini öğrencilerine adadığını ve mesleğine derin bir sevgiyle bağlı bulunduğunu biliyorum.»

Pastore, purosunun külünü üniversite amblemiyle süslemiş bir sigara tablasına boşalttı. Bütün bu sözlerin altında, onu pohpohlamaktan öte bir şey olduğundan emindi.

— «Dekan bey. Benim psikoloji öğretmeni olduğumu unutuyorsunuz galiba. Bütün bu sözlerinizin, beni büyük bir hayal kırıklığına hazırlar nitelikte olduğunu sezinler gibiyim. Sadede gelin, rica ederim.»

Whitmore, bir an müşkül durumda kaldı. Sonra baklayı ağzından çıkardı: «Joe, Yönetim Kurulu toplandı ve Harold Barrows'u Psikoloji Bölümünün başına getirmeye karar verdi.» Sonra Pastore'nin yüzüne bakmadan devam etti: «Senin hesabına çok üzgünüm.»

Profesör hiç bir tepki göstermedi.

— «Bütün öğretim üyeleri seni destekliyordu. Biliyorsun. Benim de hakkında ne düşündüğümü bilirsin. Hepimiz bu görevin sana verileceğinden yüzde yüz emindik.»

Pastore, sükûnetle: «Peki, ne oldu?» diye sordu.

— «Yönetim Kurulu üyelerinden bazıları itiraz ettiler. Barrows'un, senden daha iyi bir yönetici olduğu kanısını belirttiler.»

Profesör, purosunu söndürürken hafifçe yüzünü buruşturdu.

— «Bu işlerden tiksiniyorum zaten.» dedi.

Dekan: «Bir türlü anlayamıyorum,» dedi. Başım sallayarak, çaresizliğini belirten bir tavırla devam etti: «Harold dürüst bir

insan, değerli bir öğretmen de olduğuna şüphe yok. Ama, onu sana tercih etmelerine bir türlü akıl erdiremiyorum.»

Profesör: «Onu tercihte haklılar, her halde,» dedi.

— «Ne demek istediğini anlamadım, Joe.»

— «Doğrusunu isterseniz, idarî işlerden oldum olası pek

72

ÖĞRETMEN

1

hoşlanmam. Barrovvs'un bu işi iyi kıvıracağına eminim.» Derin bir nefes aldı.

— «Yine de büyük bir hayal kırıklığı oldu benim için.»

— -«-Ondan eminim. Anna için de çok üzülüyorum,» dedi.

Profesör, zoraki bir gülüşle: «Malî bakımdan da biraz üzücü olacak.»

— «O konuda bir yardımım dokunabilirse, hiç çekinmeden söyleyin.»

— «Sağolun. O kadar kötü durumda değiliz. Şimdiye kadar hep idare etmeye çalıştık.»

Dekan ellerini birbirine kenetledi, dirseklerini masaya dayayarak öne doğru eğildi. Oldukça resmî bir tavır takınmıştı.

— «Yönetim Kurulu üyelerinin, bugüne kadar öğrenciler için ve üniversite için yaptığın büyük hizmetleri takdirle karşıladıklarım önemle belirtmek isterim. Bu kararı bir çeşit imtiyaz...»

Profesör, hararetle Dekanın sözünü kesti:

— «Bana nutuk çekmenize lüzum yok, Jonas! Anlıyorum.»

Dekan, hiç bir şey olmamış gibi sözlerine devam etti: «Bu karan bir çeşit imtiyaz diye kabul etmeni istiyorum, Joe. Sen: öğrencilerinden uzaklaştırmamak, öğretimini aksatmamak için bu kararı aldılar.»

Pasture göğüs geçirerek ayağa kalktı. «Bizim evde verilen parti de pek zamansızmış!->

— -"Air.a güzel bir partiydi, Joe. Dekan, sözlerine bir şey daha ekleyecekmiş gibi hareket yaptı, sonra vazgeçti. O da Pastore gibi, konuşmayı uzatmanın anlamsız olduğuna

kanıydı. Yerinden kalkarak Pastore'ye el uzattı, ama Profesör oralı olmadı.

— «Jonas, bana acımaya filân kalkışmayın. Hayatımda ilk defa olarak kıcıma tekme yemiyorum. Henüz sıfırı da tüketmiş değilim. Hoca olarak daha pek çok şeyler yapabilirim sanıyorum.»

ÖĞRETMEN

73

Profesör kapıya gitti, başını çevirmeden acele adımlarla holü geçerek, idarî işler Bölümünün yan taraftaki çıkış kapısına ^yöneldi. Oradan çarçabuk kurtulmak ve kendini eve atmak istiyordu. Şu anda, meslektaşlarından biriyle karşılaşp, fakülte dedikodularına karışmaya hiç niyeti yoktu.

Yönetim Kurulu'nun kararı kendini şaşırtmıştı. Terfi edemediğine üzölmüyor, sadece, şimdiye kadar herkes bu işe cımuş nazariyle baktığı için, bu ani değışikliğı akıl erdireni iyordu. Diğer fakülte öğretim üyeleri bile, bunu Joe'nun en tabiî hakkı kabul etmişlerdi. Bugüne kadar, kendi o görevi kabul edip etmemek hususunda kararsız davranmış, öğrencileriyle olan yakın ilişkisini kırtasiyecilik uğruna feda edip etmemeyi ciddî olarak düşünmüştü. Yalnız bir şey kesindi. Barrows, mükemmel bir siyasî manevra çevirmiş, Yönetim Kurulundan, sıkı fıkı olduğı bir iki arkadaşını kandırmış, belki el altından Jonas Whitmore'un bile desteğini sağlamıştı. Profesörün bu işte gözü yoktu, aslında. O işi Barrows'a seve seve bırakabilirdi. Joe Pastore, onu gerçekten istemiş ve bu işin adamı olduğuna gerçekten inanmış olsaydı, Harrold Barrovvs'un canına okur, o işi de onun elinden kopan p almasını bilirdi.

Profesör o akşam kararım verdi. Nancy, New Jersey'den aile dostları olan Donato'larm oğluyula çıkmıştı. Sofrada baş başa sakın sakın yemek yerlerken, Pastore, Dekanla geçen konuşmasını karısına anlatmıştı. Konuşmayı, hislerini belli etmeden vo hemen hemen hiç yorumda bulunmadan, aynen Anna'ya naklotmıştı. Anna önce hiç tepki göstermemişti.

Kocasının huyunu bildiğinden işin fazla derinine inmekten ve gereksiz sorular sormaktan kaçınıyordu.

Pastore:

-- «Barrows aslında kötü bir öğretmen,* demişti. «Kötü öğretmenlerin hepsi de mükemmel idareci olurlar.*

— «Doğru söylüyorum. Barrows o iş için biçilmiş kaftan. Benden çok daha iyi kıvrır onu.*

Yemekten sonra, kısa bir telefon konuşması olmuş ve
74

ÖĞRETMEN

Pastore odaya rahatlamış bir halde dönmüştü. Profesör inisiyatifi ele almıştı.

— «Tamam, sevgilim. Meseleyi hallettik.» Anna, kocası belki başka bir şey kastediyor diye kendi kendini aldatmaya çalışmış, sessiz sedasız dikişine devam etmişti. Ama Joe her şeyi açıklayıvermişti: «Salvatore'ye az evvel oğlunu cumartesi günleri kabul edeceğimi bildirdim. Yarın derslere başlıyoruz.» Anna, o anda, kocasının belki de yıllar boyu hayatlarını etkileyecek bir karar verdiğini anlamıştı.

O gece hiç uyumadı. Ertesi sabah, bir fincan kahve içmeye gelen Rahip Monzanti ile mutfakta otururlarken endişesi yüzünden okunuyordu. Kocası, yarım saat önce Mafia' nın elebaşısıyla buluşmak üzere evden ayrılmıştı.

— «Bu sabah onu almaya gelen arabayı gördünüz mü?» diye sordu Rahibe. «1956 model siyah bir Cadillac. Bir de acayip suratlı bir şoförü vardı. Ne var bunda?» Monzanti, hafta sonları sık sık Pastore'lere uğramayı âdet edinmişti. Bugün geldiğine çok isabet ettiğini düşünüyordu. Anna'mn dertleşmeye çok ihtiyacı olduğu belliydi. «Bir fincan daha içebilir miyim, Anna? Benim için bulunmaz bir şey bu kahve. Nescafe'den o kadar bıktım ki.»

Anna taze çekilmiş kahveyi mutfaktaki masanın üzerine koydu, Rahibin karşısına oturdu.

— «Bu iş hiç hoşuma gitmiyor,» dedi. «Öyle bir işe başını soktu ki, sonradan çıkarması çok zor olacak, içimde garip bir his var.»

Rahip Monzanti, kahvesine şeker koydu, sonra yavaş yavaş karıştırmaya başladı. «Joe'nun akliselim sahibi ve ahlâk kurallarına sıkı sıkı bağlı bir adam olduğunu unutuyorsun, Anna. Bunlarla ilişki kurmanın ilerde nelere yol açabileceğinin farkında. Ayrıca kendini idare etmeyi de bilir.»

— «Albert Salvatore dün gece buraya telefon etti. Ma-fia'nın elebaşısı demek istiyorum. Bu sabah da kocamı almak üzere arabasını yolladı.»

ÖĞRETMEN

75

Monzanti, Anna'nın sesindeki gerginliği farkederek fincanını masaya bıraktı.

— «Joe'ya göre, Salvatore, oğlunun birtakım problemleri olan herhangi bir babadan farksız.»

— «Bu adamlarla ilişki kurmaktan insana hiç hayır gelmez.» Anna, elindeki kaşıkla sinirli sinirli oynuyordu. Rahip Monzanti, elini tutarak onu yatıştırmaya çalıştı?

— «Kocanın bir öğretmen, hem de iyi bir öğretmen olduğunu unutma, Anna. Belki bazen aşırı işlere girişiyor ama bu kendinin bileceği şey.»

— «Ama Mafia ile ilişki kurması gerekli mi? Belki de terfi ettirmemelerinin sebebi bu. Belki de çocuğun bizim eve geldiğini gören oldu. Belki büsbütün işinden atacaklar bu yüzden onu.»-

— «Anna kocan, ilgisini uyandıracak, kendini kamçılayacak yeni bir şey buldu. Ancak bu sayede canlılığını muhafaza ediyor. Ona güvenmen gerek.»

Anna sinirli sinirli fincanıyla oynamaya başladı. Rahip, onun her zamankinden daha solgun olduğunu farkettil. «iyi bir hayatımız var,» dedi Anna, sakın sakın. «Hiç bir şeyin bu hayatımızı değiştirmesini, bozmasını istemiyorum. Şu hale

gelene kadar o kadar mücadele ettik ki! Beni anlıyorsunuz, değil mi?»

Rahip: «Anlıyorum,» dedi.

— «Onunla konuşacak mısınız?»

— «Konuşacağım, Anna» dedi Rahip sükûnetle.

Salvatore'nin arabası, Pastore'nin birkaç gün önce Dr. Carlton'la geçtiği yollarda kayarak ilerliyordu... Kendisini Papuch diye takdim eden şoför ufak tefek, çevik bir adamdı. Üzerinde, Pastore'nin daha önceki gelişinde fark ettiği biçimli siyah üniforma vardı. Aralarında geçen kısa konuşmadan, Papuch'un, Mafia'nın eski ve güvenilir adamlarından biri olduğu anlaşıyordu. Pastore'ye özel bir şoför tahsis edilmişti. Gangster şefinin oğluna yaptığı bu ilk resmî ziyarette, Profesöre bir kral muamelesi yapılması öngörölmüştü.

76

ÖĞRETMEN

Pastore'nin bu görevi kabul ettiğini telefonla duyduğu zaman, Salvatore, son derece sevinmiş ve ne kadar, mütehassis olduğunu da samimî bir dille belirtmişti. Pastore'nin mutlak öğretmenlik ücretinden fazla bir şey kabul etmek istemeyişini hâlâ anlayamıyordu. Ama sonunda iki taraf anlaşmaya varmış, Profesör de yola koyulmuştu.

Dışarda ayaz vardı. Arabanın iyi ayarlanmış kalorifer tesisatı insanın kemiklerini ısıtıyordu. Pastore arkasına yaslanıp sigarasını yaktı. Kararını açıkladığı zaman Anna'nın gözlerinde beliren ifadeyi unutamıyordu. Korkulu bir çocuk bakışından farksızdı. Kaygılanmakta haklıydı, tabîî. Ma-fia'nın elebaşları ile ilgi kurmanın birçok tehlikeleri vardı, şüphesiz. Ama adamların da, mesleklerine hiç leke gelmemiş doktorları, tanınmış avukatları olduğunu düşündükçe içi rahatlıyordu. Bir üniversite öğretmenin *de, içlerinden birinin oğluna ders vermesinde ne gibi bir sakınca olabilirdi? Bunun, başka herhangi bir görevden ne farkı vardı? Ne fazla bir ücret, ne de çocuğa özel bir imtiyaz tanınması söz konusuydu. Bunun dışında herhangi bir yükümlölükten ve ilişkiden kaçınacaktı.

Enayi değildi ya, bu işin tehlikelerini biliyordu. Oda itlerin kopukların arasında büyümüştü. Her şeye rağmen, işlerin gidişatını anlamadan, üniversite çevresinde, bu meseleyi kimseye açmamaya karar verdi .

Papuch: «Bu işi kabul etmekle, şefi çok sevindirdiniz, Profesör,» dedi. Gözlerini yoldan ayırmadan konuşuyordu.

— «Memnun oldum.»

— «Bu meseleye çok önem veriyor. Oğlana tapıyor.»

— «Öyle anlaşılıyor, inşallah yararlı olurum.» Pastore dikkatli konuşuyordu.

Şoför sözlerine devam etti: «Albert, aslında iyi çocuktur. Ona kroşesi kuvvetli bir öğretmen gerek.»

Pastore uygun bir cevap bulamadığı için sustu. Papuch, gözlerini yoldan ayırmadan başını arkaya yasladı, konuşmasına devam etti:

— «Çocuğun işini hallet, ondan sonra patrondan ne di~

ÖĞRETMEN

77

Iersen dile. Seni bir tuttu mu, yapmayacağı yoktur artık. O-nun üstüne kimse bulunmaz. Görürsün, bak.»

Pastore, şoförün kendine aynadan baktığını görünce ba-şıyle tasdik etti. Patronun, insanı bir de tutmadığı takdirde, ne yapabileceğini aklından geçiriyordu. Fazla spekülâsyona vakit bulamadan, malikâneye çıkan geniş yola girdiklerini fark etti. Araba, Salvatore malikânesinin önünde durdu. Pastore, uşağın kapıyı açmasını ve kendisini saygıyla selâmlamasına hazırlıklıydı bu defa. Ama merdivenlerin başında, bizzat Salvatore duruyordu. Üzerinde koyu renk bir pardesü, elinde de domuz derisinden bir serviyet çanta vardı .

— «Professore.» Pastore'nin elini güvenle sıktı. «Ne iyi ettiniz de geldiniz.»

— «Teşekkür ederim.»

— «Oğlanla konuştum, içerde sizi bekliyor.» Salvatore, Cadillac'ın kapısını açık tutan Papuch'a işaret etti. «Bir iş

için şehre inmek zorundayım. Siz dersi bitirene kadar araba da gelir, sizi eve bırakır.»

— «Mükemmel,» dedi Pastore.

Salvatore: «Hiç merak etmeyin,» dedi. «Oğlan hizaya geldi, ilginize tekrar teşekkür ederim.»

Sonra, merdivenden inmeğe başladı, sonra tekrar başını çevirerek seslendi:

— «Bayan Salvatore de size teşekkürlerini bildirmemi istedi. Professore, neye ihtiyacınız olursa, hiç çekinmeden isteyin lütfen.»

Albert Salvatore merdivenden indi, Papuch'un omuzuna vurdu, sonra arabada az önce Pastore'den boşalan yere geçip oturdu. Profesör, otomobilin hareket etmesini beklemeden uşağa döndü gülümseyerek:

— «Beni kurbanın yanına götürün, lütfen,» dedi.

78

ÖĞRETMEN

DERSLERİN, SALVATORE MALİKÂNESİNİN ikinci katındaki sığınaklardan birinde yapılması kararlaştırılmıştı. Burası rahat, koyu renk deri ve maun karışımı mobilyalarla zevkli bir tarzda döşenmiş, sıcak bir atmosferi olan bir odaydı. Profesörün dersler için ihtiyaç göstereceği bütün gereçler binbir özenle sağlanmıştı. Pahalı görünümlü bir yazı masasından başka, odanın ortasında duran bir çalışma masası da dikkati çekiyordu. Masa, herhangi bir üniversitede bulunabilecek çeşitli sözlükler, ansiklopediler, kümeler halinde beyaz kâğıt, not defterleri, düzinelerle tükenmez kalem, kurşun kalem, mürekkep hokkaları ve cetvellerle donatılmıştı.

Genç Albert Salvatore, bir koltuğa yığılmış oturuyor, Pastore'yi bekliyordu. Sırtında dik yakalı siyah bir kazak, ayağında da gri renkte pantolon vardı. Profesör odadan içeri girerken, elindeki altın zincirle oynamaya başladı. Pastore yavaşça kapıyı kapatarak o ilgisizlik sembolünü seyre koyuldu. Delikanlı kendi ülkesinin sınırları dahilinde, eskisinde küstah

davranmak ve Profesörle hiç bir işbirliğine yanaşmamak niyetinde olduğunu açıkça belli ediyordu.

— «Ben odaya girdiğim zaman ayağa kalk. Ne zaman odaya girsem, ayağa kalkacaksın. Anlaşıldı mı?»

Delikanlının yaptığı ilk iş elindeki zinciri ağır ağır cebine koymak oldu. Sonra istemeye istemeye, zorla ayağa kalktı, somurtarak Pastore'ye baktı .

Profesör, çabucak masaya yaklaştı, çantasını onun üzerine koydu. «Buraya otur.»

**Delikanlıya, masanın yanındaki sandalyeyi işaret etti. Sal-
ÖĞRETMEN 79**

vatore ayaklarını sürüyerek geldi, kendini sandalyeye bıraktı. Pastore, onun karşısındaki bir sandalyeye geçerek çantasını bir kenara itti, dirseklerini masaya dayadı. Derse başlamadan söylenecek bir çift sözü vardı:

— «Bu görevi üzerime aldım, fakat hiç bir münasebetsizliğe göz yumacak değilim. Bana karşı ukalâlığa, küstahlığa kalkarsan, canına okurum! Ama ilgi gösterdiğin, gayret sarfettiğin takdirde, sonuna kadar yanındayım. Ona göre ver kararını. Şimdi doğru otur, aklını başına topla.»

Salvatore bin güçlkle doğruldu. «Nefes alabilir miyim?» diye sordu.

Profesör hiç aldırmadan sözlerine devam etti: «Bugün derse başlamıyoruz daha. Her şeyden önce, senden neler beklediğimi bilmeni isterim. Bunu bir sohbet saati olarak telâkki edebilirsin. Birkaç gece önce, bizim evde yapacaktık, ama senin yüzünden olmadı.»

Çocuğun yüzünde sadece can sıkıntısını belirten bir ifade vardı.

— «Sana bir konu verdiğim zaman, hafta içinde o konu üzerinde çalışacak, cumartesi günü de buraya hazırlanmış geleceksin, anlaşıldı mı?»

— «Öyle dersiniz, öyle olur, sayın Profesör.»

— **Öyle diyorum.» Pastore çantasını açtı. «İşte bir kitap listesi. Bu kitapları okul kitaplığından alacak, gelecek hafta da burada elinin altında bulunduracaksın. Tamam mı?»**

Delikanlı, Pastore'nin verdiği listeyi aldı, hiç bakmadan masanın üzerine koydu. Pastore sert bir sesle:

— **«Sana bir soru sordum,» dedi. «Cevap bekliyorum.» Genç Salvatore, askerleri taklit ederek, alaycı bir tavırla:**

— **«Evet, komutanım. Anlaşıldı, komutanım,» dedi. Profesör sigara paketini çıkararak bir sigara yaktı. Delikanlı da sigaraya davrandı.**

Pastore, kesin bir tavırla: «Sigarayı bırak,» dedi. Çocuk durdu. «Benimle ders yaptığın sürece, ancak sana izin verdiğim zaman sigara içebilirsin.»

80

ÖĞRETMEN

Salvatore ona şöyle bir baktı, önce bir karşılık vermeye yeltendi, sonra fikrini değiştirerek paketi cebine soktu.

Profesörün bütün davranışlarına içerliyordu, ama ona haddini bildirmek için de önünde çok zaman vardı.

Pastore omuz silkti: «Bu askerlik numarasını ille de sürdürmek istiyorsan, hazırım,» dedi. «Çavuş olurum. Sana gelince, ne olduğunu sen biliyorsun zaten.»

Çocuk yüzüne yalancılıktan bir masumiyet havası vererek: «Neyim öğretmenim?» diye sordu.

— **«Ne olduğunu sana söyledim. Serserisin! Aklın başı-nak gelene kadar da sana serseri muamelesi yapacağım.»**

Çocuk arkasına yaslandı, elini çenesine dayadı, bu oyunu biraz daha sürdürmeye niyetlendi.

Profesör, gelişigüzel: «Benimle konuşmak istediğin özel problemlerin var mı?» diye sordu.

— **«Benim hiç bir promlemim yok, Profesör.»**

— **«Baban öyle düşünmüyor ama.»**

— **«O da onun problemi.» »**

Profesör ayağa kalktı, pencereye yürüdü. Pencereden malikânenin bahçesi görünüyordu. Delikanlı başını çevirmeden ayakkabısını incelemeye koyuldu.

— «Baban bugüne kadar, aldığın karnelerin birer suretini bana verecek. Okul ve ders durumun hakkında da ayrıca bilgi edineceğim. Seninle ilgili her şeyi öğrenmeye kararlıyım.»

— «Öğrendikçe hayranlığınız artacak.»

— «Fazla araştırmaya lüzum yok. Senin içini kitap gibi biliyorum zaten.»

Çocuk sırttı: «Aman ne olur, bana da anlatın.» Pastore gölde yüzen kuğuları seyrediyordu. Çocuğun yüzündeki ifadeyi göremedi o yüzden. Ama yaptığı o ilk soruşturmanın aldığı istikametten memnundu.

— **Problem teşkil eden konulan iyi bilirim. Seni de anladığımı sanıyorum. Ben iyi dinleyiciyimdir. Bana açılmak istersen, dertlerini beraber halledebiliriz.»**

ÖĞRETMEN

81

Delikanlı, başını çevirerek Profesöre baktı: «Siz nesiniz, Allahaşkına? Papaz filân mı?»

— «Öğretmenim.»

Çocuk: «O zaman öğretmenliğinizi bilin,» dedi, yeniden sivri uçlu siyah iskarpinlerini incelemeye koyuldu.

Pastore sakın sakın masaya döndü. Delikanlı hâlâ başını kaldırmamıştı.

— «Üniversiteye gireceksin, Al.»

Genç Salvatore, başım kaldırıp Pastore'ye baktı.

— «Evet. Ama bugüne kadar aldığın notlarla değil üniversiteye, ıslahhaneye bile giremezsin. Oysa, üniversite giriş sınavlarına hazırlanmak zorundasın.»

Pastore yerine oturdu, çocuğun gözlerinin içine baktı. «Şu kendini beğenmiş kafanın içinde, yine de bir cevher var sanıyorum. O cevheri bulup ortaya çıkartacağız.» Profesör, bir an durakladı. Sonra devam etti: «ilerde ne olmak istiyorsun, hiç düşündün mü?»

— «Evet. Çoban olmak istiyorum.»

Profesör gülümsedi. «Al, sana bir şey söyleyeyim mi. Bu numaraları ben yutmam. Yutsaydım, burada bir dakika durmaz, çeker giderdim. Yardım istiyormuşsun gibi bir his var içimde. Şu anda kendine yediremiyorsun bunu, biliyorum. Senin gibi dik kafalılar, başkalarına açılmakta çok güçlük çekerler. Haksız mıyım?»

Salvatore'nin keyfi kaçmıştı. Soruyu cevaplamaktan kaçınıyor, sandalyesinde kıpırdanıp duruyordu. Pastore üstelemedi. Daha ilk karşılaşmalarında fazla ileri gitmek istemiyordu.

— «Baban, yakında önemli bir tarih sınavına gireceğinden söz etti. Önce onu ele alalım. Hafta içinde notlarını gözden geçireceğim. Sen de cumartesi günü o dediğim kitapları getirirsin.»

— «Sigara içebilir miyim?»

— «Hayır. Tarihten aldığın notlar nasıl?»

— «Bombok.»

f/6

82

ÖĞRETMEN

Pastore çocuğa dikkatle baktı. Salvatore asık suratla yere bakmaya'devam ediyordu.

— «Albert,» dedi Profesör. «Bugün seni erkenden azat edeceğim. Derse başlamadan önce, bütün kâğıtlanm gözden geçirmek istiyorum. Ama gelecek cumartesi bir saat, kesintisiz çalışacaksın. Kendini ona göre hazırla.»

Çocuk asi bir tavırla: «Bana pis pis Albert deyip durmayın,» dedi.

— «Özür dilerim. Ne kadar kabadayı olduğunu unutmuşum. Öyle ya, ağzı bozuk, küfürbazm birisin! Bir daha unutmam, merak etme.»

Pastore çantasını alıp ayağa kalktı. Delikanlı istifini boz-nıamıştı. «Eh, dükkânı kapatabiliriz, bugünlük. Cumartesiye kitapları getirmeyi unutma.» Gitmeye hazırlandı.

«Allahasımarladık, Al.»

Önce sandalyeye yayılmış olan delikanlıdan bir cevap bekledi. Alamayınca sığınağın kapısına kadar gitti. Başı yerde, ayakkabılarını incelemekle meşgul olan Salvatore'de hâlâ bir tepki yoktu.

— «Ben sana yol, iz ve basit nezaket kurallarını öğretmesini bilirim. Derhal ayağa kalk, normal bir insan gibi güle güle de.» Çocuk istemeye istemeye toparlanmaya çahştı, nihayet ayağa kalktı.

— «Buraya gel,» diye buyurdu Profesör. Salvatore sallana sallana Profesörün yanına kadar geldi. Şimdi karşı karşıya idiler. Pastore, «Bekliyorum,» dedi.

— «Kızınız kaç yaşında?» İrkildi Pastore. Şokun etkisiyle yüz kaslarının gerildiğini hissediyordu. Çocuğun ağzından çıkan o sözler, üzerinde müstehcen bir lâf tesiri bırakmıştı.

— «Henüz on beş yaşında^ diyebildi. Bir süre bakiştılar. Genç Salvatore'nin yüzünde birdenbire geniş bir gülümseme belirdi. Pis ve alaycı bir gülümseme.

ÖĞRETMEN

83

Profesör, kanının şakaklarına hücum ettiğini hissetti. O anda fırlayıp gitmezse elinden bir kaza çıkacağını biliyordu. El yordamıyla kapı tokmağını buldu, bir hamlede odayı terk etti. Albert Salvatore Jr., bir an durup kapıya baktı... Yüzündeki o pis ve alaycı gülüş kaybolmuştu. Rahat deri koltuklardan birine gömüldü, gülmeye başladı.

O günü izleyen iki ders süresince, Pastore, Salvatore'nin küstah bakışlarını ve sırtıtmalarını yorumlamayı öğrendi. Onların ne anlam taşıdığını, ne zaman umursanması ve ne zaman umursanmaması gerektiğini iyice anladı. Genç yavaş yavaş bunların artık Profesör üzerinde hiç etki yapmadığını fark etti. Pastore'nin üstelik küfürden ve pis laflardan yılma-dığını, gerekirse onları aynen iade edebileceğini de öğrenmişti.

Epey ilerleme kaydetmişlerdi. Pastore yemekten sonra oturma odasında Anna ile sakin sakin otururken, artık Salvatore ile temel ders sorunlarına geçebileceğini düşündü. Anna birtakım giysileri yamamakla meşguldü. Joe Pastore de en sevdiği koltuğuna rahatça gömülmüş, içkisini yudum-luyordu. Nancy artık ateşli hayranı kesilen Michael Monato ile sinemaya gitmiş, karı koca kırk yılda bir başbaşa kalmışlardı. Anna, sırf bir konuşma zemini açmış olmak için: «Dersler nasıl gidiyor?» diye sordu.

Pastore: «Al'dan mı bahsediyorsun?» dedi. İçkisinden bir yudum aldı. «Gitgide açılıyor. Ona nüfuz edebildiğimi sanıyorum.»

— «Seni benimsedi mi artık?»

— «Benimseyecek. Tarih sınavını atlatırsak, aramızdaki engeller kalkacak.»

Birden telefon çaldı. Anna telefona cevap vermek üzere hole giderken, Pastore de içki bardağını doldurmak için bara yöneldi.

84

ÖĞRETMEN

Anna telefon ahizesini eliyle kapatarak: «Joe,» diye seslendi. «Bay Salvatore seni istiyor.»

Pastore bardağını doldurdu, sonra: «Genç Salvatore mi?» diye Bordu.

— «Hayır, Albert Salvatore'nin kendisi.»

Profesör, elinde içki bardağı, telefona giderken Anna ile bakıştı, sonra ahizeyi aldı. Anna oturma odasına dönerek dikişini eline aldı. Bir yandan da, kocasının, gangsterler dünyasının elebaşısıyla konuşmasına kulak kabartmıştı.

Pasto-re'nin, «Evet,» «Teşekkür ederim,» «Bir çaresine bakarım,» «Olur,» dediğini işitti. Bütün dikkatiyle dikişine devamla çalışırken yüzü endişeli bir hal aldı. Yine kocasının, «O zaman görüşürüz,» ve nihayet, «Allahımsarladık» dediğini, sonra da ahizeyi yerine koyduğunu işitti.

Pastore oturma odasına döndü, yerine oturdu, içkisi hâlâ elindeydi.

— «Yarın evine çağırıyor. Çok önemliymiş.» Anna, kayıtsız görünmeye çalıştı: «Gidecek misin?»

— «Gideceğim, öyle söyledim.»

Anna Pastore başım kaldırdı: «Neden?»

Profesör hayretle tekrarladı: «Neden mi? Gerekli de ondan. Çocuğun problemleriyle ilgili bir mesele her halde.»

Anna dikişine devam etti. Ama hareketlerinde bir dengesizlik vardı. Bir, keresinde parmağına iğne batırdı. Sonunda dayanamayıp kocasına endişeyle baktı ve:

— «Korkuyorum, Joe,» dedi. «Bu adam Mafia'nın elebaşısı. Bir cani, bir katil. Bizim eve böyle telefon etmesi doğru mu?»

Profesör kesin bir tavırla: «Kendine hâkim ol,» dedi.

— «Hâkim olamıyorum. Çünkü sen bu işe kendini gitgide kaptırıyorsun. Sonunda da içinden çıkamayacaksın.»

Profesör kızmıştı:

— «Yeter, Allah belâsını versin!» dedi. «Saçmalıyorsun, Anna. Sana yakıştıramıyorum bu sözleri.»

içkisini yuvarladı, bara doğru gitti, sonra arkası dönük,

ÖĞRETMEN

85

bardağına yeniden içki doldurdu. Nihayet döndü, bara arkasını yaslayarak söze başlamadan önce sinirlerini yatıştırmaya çalıştı:

— «Çocuğun adı tesadüfen Salvatore. Bunda ne suçu var?» Sakin konuşuyordu. «Sınıflarımdaki öğrencilerin kaçta kaçının anaları babalan, kumarbaz, esrar satıcısı, orospu ya da katil biliyor musun? Hiç fikrin var mı bu hususta?»

içkisinden bir yudum daha aldı, sonra karısına baktı. Anna'nın iğneyi tutan elinin titrediğini fark edince sesini yumuşattı.

— «Söyle, o hususta bir fikrin var mı? Bunu gerçekten bilmemize imkân var mı? Bilsek bile o çocukları kolundan tutup dışarı mı atayım? Analarının babalarının kirli işleri

yüzünden, bir çocuk eğitim imkânlarından yoksun mu kalsın? Söyle?»

Anna cevap vermedi. Söylemek istediği çok şey vardı, ama cevap vermedi. Kocasının Salvatore gibi bir çocukla ilgilenmenin kendisine bahşettiği bulunmaz imkânlardan, onu adam etmenin mükâfatlarından, çocuğun içinde bulunduğu özel koşullara meydan okumanın kamçılayıcı etkisinden uzun uzadıya söz edeceğini biliyordu. Ona, öğretmen olarak, kendisine düşen görevleri, edindiği ilkeleri samimi bir dille anlatacaktı. Anna ilk defa ayağa kalkıp karşılık vermek ihtiyacını duydu. Ama yapamadı, cevap veremedi.

Düşüncelerinde haklıydı. Profesör, Anna'nın aklından geçirdiklerinin hepsini açıklamaktan geri kalmadı. Sonra onun yanına geldi, oturduğu koltuğun koluna ilişti ve:

— «Bu işi o kadar büyütme. O zaman her şeyi yanlış değerlendirmiş oluyorsun,» dedi, sonra onun elini tuttu.

Aına ona iki haftada çektiği üzüntüleri anlatmak istiyor, terfi edemeyişinin, bir gangsterin oğluna ders vermekten çok daha önemli olduğunu, korktuğunu ve hayatlarının artık hiç bir zaman eskisi gibi olamayacağını bildiğini söylemek istiyordu.

— «Bana söz ver. Anna.»

86

ÖĞRETMEN

Anna Bastore, kocasının yüzüne bakıp gülümsedi. «Gay-let edeceğim, Joe.»

Pastore: «İşte şimdi eski Anna gibi konuştun,» dedi. Karısının başını okşadı, sonra düşünceli bir tavırla koltuğuna döndü, akşam gazetesini eline aldı. Anna eskiden bu kadar etkilenmezdi her şeyden. Böyle marazı değildi; diye düşündü kendi kendine. Yarın sabah Doktor Carlton'a telefon edip karısıyla ilgilenmesini söyleyecekti. Sonra düşünceleri Salvatore'nin telefon konuşmasına takıldı, merak etmeye başladı.

JOE PASTORE, NE

zaman Salvatore'lerin malikânesine gitse, yasak bir bölgeye girmiş gibi hisse kapılıyordu. Göremediği halde, varlıklarını

hissettiği birtakım şeyler ona bir suçluluk duygusu aşıyor, heyecan veriyor ve merakım kamçılıyordu. Çevresini saran yasak meyvalar vardı. Bunlar zehirli oldukları için, insan onlara dokunduğu anda ölebilirdi. Burası güzel, zevkli ve göz kamaştırıcı bir dünyaydı. Bu güzellikler yüzeyde kaldığı sürece hiç bir tehlike arzetmiyordu. Ama ufak bir hata yaptınız, yanlış bir adım attınız mıydı cehennemi boylar, bir daha da kendinizi kurtaramazdınız. Böyle tepelerde dolaşmanın, saygıya değer bir iş yapmanın ve her seferinde bir ip cambazı gibi tehlikelere göğüs germenin de bir başka zevki vardı.

Bu sefer, Salvatore'nin muhteşem sığınağına girer girmez, Pastore, çalışma masasının yanında sessiz sedasız oturan zayıf, saçları ağarmış, iyi giyinmiş bir adamla karşılaştı. Profesör birdenbire kuşkulandı, ayağını denk atmaya karar verdi. Albert Salvatore, kendini her zamanki gibi sıcakkan-
ÖĞRETMEN

87

lılıkla karşıladı, bir koltuğa buyur etti ve onu iftiharla konuğuna takdim etti:

— «Vito, seni Professore ile tanıştırayım.»

Vito, Pastore'yi nezaketle selâmladı. Tanıştırma merasimi biter bitmez, Profesör. Mafia'nın ileri gelenlerinden biriyle karşı karşıya bulunduğunu hissetti. Vito Fulgoni, Salvatore'den sonra, Mafia'nın en önemli adamıydı. Yetkili kişiler, suç ve cinayet işleme bakımından, Fulgoni'nin Albert Salvatore'den aşağı kalmadığını ileri sürüyorlardı.

Salvatore mükemmel bir ev sahibiydi. Bar*da konuklarına içki hazırlarken, Strega'nın özelliklerini sayıyor, havanın güzelliğinden dem vuruyordu. Pastore ise Mafia liderinin sadece gelmesini bekliyordu. Fulgoni, Salvatore kadar sıcakkanlı ve sempatik değildi. Pastore'yi dikkatle inceliyor, onu tedirgin ediyordu. Profesör insan sarrafı olan bir adamın kendini çetin bir sınavdan geçiriyormuş hissine kapıldı. Tavırları sıcakkanlı ve samimiydi. Ama Pastore'nin içi rahat olmadığı için bu davranışları onu etkilemiyordu..

Salvatore:

— «**Salute,**» diyerek kadehini kaldırdı. Fulgoni ile Pastore de kadehlerini kaldırdılar.

Biraz sonra Salvatore, çalışma masasının ardındaki yerine geçip oturdu. Mizansen tamamlanmış, işe başlama zamanı gelmişti. Fulgoni durumunu değiştirdi, bacak bacak üstüne atıp bir sigara yaktı.

Salvatore önce, oğlunun derslerinde gösterdiği başarılarından ötürü, Profesöre karşı duyduğu minnettarlığı belirtti.

Konuşurken, arada sırada Fulgoni'ye de bir göz atıyordu. Fulgoni hafif bir baş işaretiyle onun söylediklerini tasdik ediyor, başka herhangi bir tepki göstermiyordu.

— «**Biliyorum, oğlan hislerini belli etmiyor ama sizden hoşlanıyor ve size karşı saygı bekliyor. Ben de öyle.**»

Pastore, Salvatore'ye teşekkür etti. Beriki, iltifat üstüne iltifat yağıdırıyor, oğlunun, sınava hazır olduğunu, artık akşamları evde çalıştığını ve Pastore onu ele alalı beri, dersle-

88

ÖĞRETMEN

rine merak sardığını büyük bir coşku ile anlatmaya devam ediyordu.

— «**Bu çocuğun benim için ne demek olduğunu artık siz de iyice anladınız, değil mi, Professore?**»

Pastore çalışmalarının bu kadar takdirle karşılanmasından ötürü sevinç duymuyor değildi, ama bu övgüleri biraz aşırı buluyordu. Salvatore'nin laubali hitabı da onu şaşırtmıştı.

Teklifsizlik küçümsenmeye yol açar, diye düşünüyordu. Böyle bir mecliste küçümsenmek ise insanı çok kötü sonuçlara götürebilirdi.

Salvatore: «**Sizden yine bir ricada bulunacağım,**» diyordu. Sonra, elleri kucağında heykel gibi hareketsiz oturan Vito Fulgoni'ye bir göz attı. Mafia lideri sadede gelmeye hazırlanıyordu. Pastore'ye göre, geç bile kalmıştı.

— «Vito'nun da bir oğlu var. Albert'in yaşıtı. Onun da Al'inkine benzer problemleri var. O çocuğu da ele almanızı istiyorum, Professore.»

Paslore'niri herhangi bir tepki göstermesine vakit kalmadan, Salvatore yerinden fırladı, çalışma masasının arkacından dolanarak geldi, Profesörle Fulgoni'nin arasında bir yere ilişti.

— «Hayatta en önemli şey ailedir,» diye sözlerine devam etti. «Bu çocuklar bizim en kutsal varlıklarımız. Onlara her şeyin en iyisi verilmeli, iş başka, aile başka, ikisi birbirinden uyru, birbirleriyle ilişkisi olmayan şeyler. Bizim düsturumuz budur.»

Pastore, nazik bir hareketle kadehini masaya koydu, itiraz etmek, bir başka Mafia lideriyle, özellikle bu soğuk, kötü şöhretli, bakışları insanı delip geçen adamlarla bir taahhüt altına girmenin kendi için imkânsız olduğunu anlatmak istiyordu. Ama daha ağzını açmadan Salvatore sözlerine devam etti: Salvatore kollarını birbirine kavuşturdu, ağır adımlarla odanın içinde dolaşmaya başladı, işi ağırdan alıyordu. Dinleyicisini bekletmeye alışkın olduğu belliydi. Mafia'ının iki

ÖĞRETMEN

89

numaralı adamı da dinleyiciler arasındaydı ve hiç sabırsızlık eseri göstermiyordu. Salvatore, odanın ortasına gelince durdu.

— «Bize verebileceğiniz çok şeyler var elinizde. Bir uzmansınız. Bir üniversitenin öğretim üyesisiniz. Şimdi dikkatle beni dinlemenizi ve kızmamanızı rica ederim.»

Yazı masasının arkasına geçip oturdu, öne doğru eğilerek devam etti:

— «Bizim meslekte, yapılan hizmetler daima iyi karşılık görür. Ödediğimiz faturaların bazılarım görseniz ağzınız açık kalır, inanmazsanız, Vito'ya sorun.»

Fulgoni, belli belirsiz bir baş işaretiyle tasdik etti.

— «Bize yapılan bir hizmetten iyi sonuç aldığımız vakit, hiç çekinmeden karşılığını veririz, iş münasebetleri ancak bu

şekilde sürdürülebilir. Çocuklara gelince, bu çok özel bir hizmet. Onun karşılığı da çok büyük olmalı.»

Pastore konuşmaya müdahale zorunluluğunu duydu. Bu tarz konuşmalar kendisini patlatacak raddeye getirebilirdi. Tıpkı bir öğrenci gibi, parmağını kaldırdı, ama Salvatore yine engel oldu: «Bırakın, sözümü bitireyim, Professore. Sonra istediğinizi söyleyin.»

Bir an durakladı, eline altın bir kitap açacağı aldı, koltu-ğuyile birlikte arkaya yaslandı. «Normal ders ücretinden başka bir eşya talep etmediğinizi biliyorum. Bundan ötürü sizi takdir ediyorum. Rüşvet kabul etmeyeceğinizi de biliyorum. Ama yaptığınız tamamen meşru bir iş. Aramızdaki anlaşma meşru bir anlaşma. Bunun karşılığı olarak, benim hisseme düşen parayı almak istemeyişinize bir türlü akıl erdiremiyorum. Çünkü o sizin hakkınız.»

Fulgoni ilk defa olarak söze karıştı. Sakin bir sesle konuşuyordu. Pastore, bazı koşullar altında, bu ses tonunun teh-ditkâr bir anlam taşıyabileceğini düşündü. Sözlerinde aynı zamanda bir samimiyet ifadesi de vardı:

— «Profesör Pastore, siz bu çocukları iyi tanıyorsunuz. Onların her halinden anlıyorsunuz. Siz de fakir mahalleden
90

ÖĞRETMEN

gelen bir Italyansınız. Şimdi de büyük bir üniversitenin saygıdeğer bir öğretim üyesi, Al'm dediği gibi, bir uzmansınız. Kendinizi sıradan bir işçi gibi görmeyin. Bu çocukları yetiştirip parsayı toplamaya bakın.»

Pastore nihayet konuşma fırsatım buldu, onların ailelerine karşı duydukları sevgiyi takdirle karşıladığını söyledi. Kendinin de aynı hisleri beslediğini ve çocukların ihtiyaçları konusunda, onlara hak verdiğini belirtti. Kendisine karşı duydukları güvenden ötürü onlara teşekkür etti. Sonra üniversitedeki ders programının ne kadar yüklü olduğunu, ayrıca kendi özel derslerinin de fazlalığını bütün ayrımtılanyle anlattı.

— «Benim de ailem var,» dedi. «Kızım on beş yaşında. Onlara elimden geldiği kadar vakit ayırmak isterim.»

Salvatore: «Haklısınız. Profesör. Derdinizi anlıyoruz,» dedi.

Fulgoni işi bitirmeye kararlıydı. «Tony'ye de cumartesi günleri Albert'ten sonra ders verirsiniz. Böylelikle size de zor olmaz.»

Bu işi kesip atmak için söylenmesi gereken sözler, Pastore'nin boğazında düğümlenip kalmıştı. 'Yapamam, yapmak istemiyorum,' diyecekti, 'ikiniz de yeraltı dünyasının liderlerisiniz. Sizinle ilişki kurmak, benim akademik kariyerlerimi tehlikeye düşürebilir. Karım bu yüzden hasta oldu. Sahte kibarlığınızla, yumuşak tavırlarınızla ve çocuklarınıza karşı gösterdiğiniz bu aşırı ilgiyle beni kandıramazsınız, ikiniz de suçlu, ikiniz de katilsiniz. Beni ağınıza düşüremezsiniz, böyle bir tuzığa düşüremezsiniz,' diyecekti. Ama diyemedi. Onun yerine: «Bu meseleyi karımla konuşmam lâzım,» dedi.

— «Doğru,» dedi Salvatore. «Her erkek, şahsî işlerini karısıyla konuşmalı. Arna bir hadde kadar.»

Profesör ayağa kalktı, tedirgin, kravatını düzeltti. Ama Salvatore ile Fulgoni'nin, toplantıyı bu kadar çabuk bitirmeye niyetleri yoktu anlaşılan.

ÖĞRETMEN

91

Salvatore:

— «Şöyle biraz rahat et Profesör,» dedi. «Otur, bir içki daha iç. Birbirimizi daha yakından tanımak için bundan güzel fırsat olur mu?»

'Ben seni daha yakından tanımak istemiyorum,' diye geçirdi içinden Pastore. 'İşlediği cinayetler sayesinde konaklara, arabalara, resim koleksiyonlarına konan, senin gibi ge-beresi bir caniyi daha yakından tanıyıp da ne olacak?' Yavaşça yerine oturup saatine baktı.

— «Karım beni bekliyor,» dedi.

Fulgoni, Pastore'nin sözlerini umursamadı. Koltuğunda öne doğru eğildi. Bütün konuşma süresince yaptığı ender hareketlerden biriydi bu.

.— «Bu işin bizim için ne kadar önemli olduğunu anlıyorsunuz,» dedi.

— «Genellikle hiç bir teşebbüse bu kadar vakit ayırmayız.»

— «Peki, bu görevi bana vermek için neden bu kadar ısrar ediyorsunuz? Bana bu derece ilgi göstermeniz beni duygulandırıyor, tabîî. Ama öğretmenlik, öğretmenliktir nihayet. Bu işi başarabilecek öğretmen sürüyle. Çoğu da italyan.»

Salvatore hoş görüyle gülümsedi:

— «Ne demek istediğimizi anladın, Profesör. Sen akıllı adamsın. Bu soruya cevap vermeyi gereksiz buluyorum.»

Fulgoni: «Meseleyi şöyle mütalâa edin,» dedi. «Çocuklar Scarsdale'de bir okula gidiyorlar. Özel bir okula. Bir hayli kazık. Al'm dediği gibi, bu çocuklar imtiyazlı. Her şeyin en iyisine lâayık.»

Salvatore* atıldı: «Okulun öğretim sistemine de diyecek yok.»

Fulgoni: «Yine de çocuklar bir sürü problemlerle karşılaşılıyorlar,» diye devam etti. «Tony, bu yıl okulu asıp üniversiteye gitmekten vazgeçebilir. Öyle şey olmaz. Ve olmayacak.»

Pastore sırasıyle, bir Fulgoni'ye bir de Salvatore'ye ba-

92

ÖĞRETMEN

f A'i

&':

kıyordu. Sonra gözlerini yere dikti. «Bu problemlerin halli okula düşer,» dedi. «Parayı bunun için vermiyor musunuz?»

Salvatore, gelişigüzel bir hareketle: «Vakitleri yok,» dedi.

«Ayrıca, ilgilenmiyorlar. Zaten ilgilenseler bile başa çıkamazlar.»

— «Ben başa çıkabilir miyim?»

Salvatore: «Sanmıyoruz. Biliyoruz. Hakkında soruşturma yaptık, söylemiştim. Hem de esaslı bir soruşturma,» dedi.

Pastore kendi kendine gülümsedi. Bu çocukların problemi olmayacaktı da kimin olacaktı? Çocukların, anneleriyle, yolda

arkadaşlarıyla konuştuklarını duyar gibi oluyordu: «Babam bugün kollan sıvadı, doklarda sağlam bir temizliğe girişilmesi için emir verdi.» «Babacığım, bugün işlerin yolunda gitti mi?» «Bugün Şikago'da on beş kişi temizledik ve bütün tesisleri ele geçirdik, oğlum.» «Yaşadık, desene, anne!» v.s. Ama Salvatore'nin oğlunda iş vardı. Çünkü içinde öğrenme hevesi vardı ve yavaş yavaş hedefe doğru ilerliyordu.

— «Anlayış,» diye devam etti Salvatore. «ilgi. Bu çocukların, kendileriyle doğru dürüst ilgilenecek kimselere ihtiyaçları var. Onların da bu insanların samimiyetine inanmaları, onlara saygı duymaları gerekiyor. O zaman adam olurlar.»

Fulgoni: «Scarsdale'deki öğretmenleri takmıyorlar. Saygı denilen şey çocuklara zorla aşılınmaz. Zorbalıkla olmuyor. Çok çalıştık, başaramadık,» dedi.

Profesör yeniden ayağa kalktı. Bu sefer kesin olarak gitmek niyetindeydi. Fulgoni yerinden kalkmadı, ama Salvatore hemen ayaklandı.

Salvatore: «Bir mesele daha var, Professore,» dedi. «O da güven meselesi. Çocuklarımızı gönül rahathğıyla size bırakabiliriz. Vito ile yürüttüğümüz iş oldukça nazik. Güvenilir insanlara çok ihtiyacımız var. Çocuklarımızla yakınlık kurmakla, bizimle de yakınlık kurmuş oluyorsunuz. Daha fazlasını söylemeye hacet yok her halde, değil mi?»

ÖĞRETMEN

93

Pastore: «Anlıyorum,» dedi. Gerçekten de anlamıştı.

Tedirginliği de bu yüzden büsbütün artmıştı.

Fulgoni bir heykel soğukluğuyla oturmaya devam ederken Salvatore, Profesörü kapıya kadar geçirdi.

Salvatore:

— «Paraya gelince,» dedi, «nasıl istersen, öyle olsun.»

— «Teklifinizi kabul edersem sadece normal ders ücretini alırım. Benim de kendime göre prensiplerim var.»

Salvatore gülerek kapıyı açtı. «Sen çocukları adam et, ötesi kolay. Bizi hayal kırıklığına uğratmayacağına eminim.»

Profesörün elini hararetle sıktı. «Biraz rahatla,» dedi. «Keyfine bak. Tatlı canını üzme.»

Pastore zorla gülümsedi, ama hâlâ çalışma masasının yanındaki koltukta oturmaya devam eden Fulgoni'den yana döndü.

Fulgoni nazikâne: «Sizinle tanıştığımıza çok memnun oldum,» dedi. Bizi yarı yolda bırakmayacağınızı umanm.»

Pastore başıyla onlara veda edip odadan çıktı, koridor boyunca yürümeye başladı.

Salvatore, arkasından seslendi: «Araba- kapının önünde. Müspet cevabını yakında bekliyorum.»

Profesör, Hawkins nezaretinde holden, resim galerisinden ve zengin halılarla döşenmiş salonlardan geçti. Bütün bu servet, kimbilir kimlerin faniyle sulanmıştı. Vereceği cevap kafasını kurcalayıp duruyordu.

Central Park bu mevsimde buz gibiydi. Pastore soğğun içine işlediğini hissederek paltosunun yakasını kaldırdı, ayaklarını yere vurdu ve rahatlamak için altındaki sert sıranın üzerindeki pozisyonunu değiştirdi.

Rahip Monzanti'ye ise soğuk hava hiç tesir etmiyor gibiydi.

Profesörün yanına otu*nuş, Anna'nın sabahleyin onlara hazırlamış olduğı kalın İtalyan sandviçlerinden birini zevkle atıştırmakla meşguldü. Haftada bir iki kere, hava güzel olduğı takdirde, Park'ta piknik yapmayı âdet edinmişlerdi. Her ikjgi de çok hoşlanıyordu bundan. Ama aralarında geçen

94

ÖĞRETMEN

tartışmaları, birbirlerine ettikleri tatsız lâfları duyan biri, o iki adamın nasıl olup da birbirlerinin arkadaşlığından zevk aldıklarına akıl erdiremezdi, çünkü günde en az iki, üç defa tartışma yaparlardı.

Pastore, kan dolaşımını sağlamak için kuvvetle ellerini cğuşturmaya başladı. Titreyerek: «Bundan sonra öğleleri evde buluşuruz,» dedi.

Rahip bir taraftan çiğniyor, bir taraftan da dudaklarını şapırdatıyordu. «Enfes bir sandviç. Sen onu bunu bırak da şu sandviçe bak. içindeki kırmızı biberleri tattın mı?»

— «Tattım, ne olacak? Ağzımın içi yanıyor, vücudum buz kesiyor.»

— «Şu anda seni düşünemem, çok meşgulüm.» Monzanti, sandviçin yarısını bitirdi, sonra elini kese kâğıdına daldırıp bir tane daha aldı. «Mesleğimden vazgeçip, şu kadınla evleneceğim geliyor. Pırlanta vallahi! Ne yazık, sen kıymetini bilmiyorsun.»

Profesör, Rahibin salamlı ve peynirli sandviçi atıştırmasını seyretti. Monzanti'ye daha önce, Fulgoni'nin oğlunu ele alması için kendisine yapılan tekliften söz etmişti. Ama Rahip o gün pek neşeli ve şakacı bir* günündeydi. Anna'nın hazırladığı kahverengi kese kâğıtlarının içindekiler onu çok daha fazla ilgilendiriyordu. Pastore sinirlendi, çünkü içini dökmek ihtiyacını hissediyor, bu konunun açığa çıkmasını istiyor, sonra da bir süre arkadaşıyla ping-pong oynamayı düşünüyordu. Şu Allahın belâsı salamlı sandviç, öğle tatilini berbat edeceğe benzerdi.

— «Biraz ciddî olabilir misin?» diye sordu, sonra Rahibin tepkisini bekledi.

Monzanti yemeğe devam etti, sonra itinayla sarılmış domateslere uzandı. «Yemekten sonra konuşuruz. Sanat eserlerine karşı hiç saygı yok mu sende?»

Pastore, çaresiz, başını sallayarak bu çekilmez adamla bir daha görüşmemeye karar verdi: «Basbayağı bir sandviç işte. Bu kadar şamataya ne lüzum var?»

ÖĞRETMEN

95

Rahip Monzanti domatesi bitirmişti, şimdi de bir elma almak için elini kâğıt torbaya daldırdı. Tam elmayı dişlemek üzere ağzına götürürken, Profesörün kötü kötü baktığını gördü, elmayı yerine bıraktı.

'— «Ögle yemeğimin canına okudun. Bir daha beni çağırma,» dedi.

Pastorelnin şaka kaldıracak halde olmadığını fark etmişti birden.

— «Peki, konuşalım.» Pastore'nin tepki göstermediğini görünce, bir daha denedi: «Fulgoni meselesi mi?»

Pastore ona döndü: «Başka ne olabilir?» Sonra başını çevirerek bir sigara çıkardı.

Pastore, o sandviçin nefis olduğunu biliyordu, en sevdiği sandviçti. Ama, elini sürmemiş, o yüzden de siniri bozulmuştu. Sigarasını yaktı, derin bir nefes çekti. Sonra Monzanti'nin yüzüne bakmadan devam etti: «Sana az önce açtım meseleyi, ama sen tıkmaktan başka bir şey düşünmüyordun. İyisi mi unutalım o işi.»

Rahip Monzanti: «Yahu, biraz sakın ol,» dedi. Kesekâ-ğdını muntazaman katladı, elmayı yanına almaya karar verdi.

«Aslında mesele çok basit,» diye devam etti. «Vaktin var, Fulgoni'nin oğluna ders vermek istiyorsan ve Mafia ile ilişki kurmak da seni rahatsız etmiyorsa, kabul et. Ama başka düşündüklerin varsa...»

— «Ne ima etmek istiyorsun?»

— «Hiç bir şey ima etmiyorum.»

Pastore, inatla: «Neyi ima etmek istediğini, bilmek istiyorum,» diye direndi.

Rahip Monzanti, Pastore'nin ses tonundan, celseyi tatil etme zamanı geldiğini anlamıştı. Kesekâğdını aldı, kucağına koydu. Bu arada, Pastore'ye yatışması için fırsat vermek istiyordu.

Ama Pastore, dayattı: «Bana cevap ver.»

Rahip sakın: «Başka zaman konuşuruz,» dedi.

Pastore iyice papazdan yana döndü; «Hayır. Şimdi, şu-

96

ÖĞRETMEN

racıkta konuşalım. Belki fiyakalı siyah arabalara binmekten hoşlanıyorum, onu mu kastediyorsun? Belki konakların içinde dolanmaktan, Salvatore gibi bir kodamanın beni evimden

aramasından hoşlanıyorum. Onu mu demek istiyorsun? Belki de bana ikide bir teklif ettikleri paralardan hoşlanıyorum, değil mi ya? Söylesene. Onu mu demek istiyorsun?»

Monzanti cevap vermedi. Şakacı hali kalmamıştı. Dikkatle arkadaşını inceliyordu. Bu Mafia davasının onu ne derece sarsmış olduğunu ilk defa farkediyordu.

— «Allah belâsını versin! Cevap versene bana.» Pastore elindeki izmariti çimenlerin içine attı, sonra yine rahibe döndü: «Evet, hoşlanıyorum. Başka bir diyeceğin var mı?» dedi. Yanlarından geçen birkaç kişi onlardan tarafa baktılar. Rahip Monzanti, elini Pastore'nin omuzuna koydu.

— «Joe, sakın ol,» dedi.

Pastore'nin umurunda olmadı. Rahibin gözlerinin içine bakarak devam etti:

— «Söylediklerimi duydun mu, sayın Peder? Evet, hoşlanıyorum! Benim yerimde kim olsa hoşlanırdı, eminim. Sen de dahil olmak üzere, inkâr edebilir misin?» Sesini yükseltti.

— «İnkâr et de göreyim!»

— «Joe, senin sinirlerin bozuk. Söylediklerinin hepsini anlıyorum yalnız Allah rızası için sakın ol.»

— «Olanlardan hoşlanıyorum dediğim zaman da beni anlıyor musun?»

Profesör biraz daha sakindi, ama içini boşaltmaya azmetmişti.

— «Evet, Joe. Anlıyorum.»

— «Ama bu, dediklerimi elde etmek için, yasa dışı, ahlâk dışı ya da ilkelerime aykırı bir şey yaparım anlamına gelmez, anlıyor musun?»

Monzanti'nin eli hâlâ Pastore'nin kolundaydı. «Anlıyorum.»

— «O halde başka düşüncelerden ne kastediyorsun? BÜ-
ÖĞRETMEN

97

tün bunların, bir başka çocuğun problemlerini halletmek kararım la ne ilgisi var?»

Monzanti tehlikenin geçtiğini anladı, elini indirdi.

— «Şimdi rahatladın mı biraz?»

Profesörün yüzü kızarmıştı. Derin bir nefes aldı, başım döndürdü.

— **«Kusura bakma, Monzanti. Kendimi kaybettim.» Soğuktan kurtulmak için ayaklarını yere vurmaya başladı yine. Monzanti'nin karşısında içini boşalttığına pişman değildi. Bunu sık sık yapmaya alıştı. Rahip de onu her zaman anlardı. Kafasındaki gerçekleri kendi kulağına haykırmak gibi bir şeydi bu.**

— **«Hava gitgide soğuyor,» dedi. «Gidelim artık.»**

— **«Joe, sana bir şey söyleyebilir miyim?» Monzanti, Pastore'nin cevap vermesini beklemedi. «Bu işi daha hafiften alsan iyi edersin. Senden başka kimse bu kadar ciddiye almıyor. Farkında mısın?»**

— **«Haklı. Bir anda kendini gangsterlerin arasında buldu. Ama zamanla herhalde üzüntüsü hafifleyecek... Onunla konuşmalısın, izah etmelisin.»**

— **«izah! izah! İzah» dedi Pastore. «Ömrün yarısı insanın içinden geçenleri izahla geçiyor. O benim karım. Şimdiye kadar ona hiç bir şeyi izah etmek zorunda kalmadım. O beni anlar.»**

Ayağa kalktı. «Ortalık buz gibi. Gel yürüyelim.» Elleri ceplerinde ağır ağır parkın içinde yürümeğe başladılar, ikisi de susuyordu. Pastore sükûnetle: «Beni anlıyor musun?» dedi.

— **«Anlıyorum, sanırım. Bir öğretmen için de bu tahrik edici, meydan okuyan bir durum olmalı. Şimdiye kadar hiç karşılaşmadığın türden problemler.» Yakasını kapatmak için bir an durakladı. «Yalnız bu işin riski de var. Onların da farkındasın tabii?»**

Pastore: «ilişkiyi mi kastediyorsun?» dedi.

— **«O, işin bir cephesi.»**

f/7

98

ÖĞRETMEN

ÖĞRETMEN

— **«Peki, diğer cephesi nedir?»**

Monzanti durdu, arkasından Pastore de durdu.

— «Gördüklerini görmezlikten, işittiklerini işitmezlikten geleceksin. Kimseye de ağzını açmayacaksın tabî.»

Bastore güldü. «Onlar tahmininden çok daha kurnaz. Ben sade çocuklarla ilişki kurmuş oluyorum. Sade onları göreceğim, sadece onların söylediklerini işiteceğim. Bütün mesele bundan ibaret. Onlar her şeyi düşünmüş, ona göre tedbirlerini almışlar.»

Bir an Rahibin yüzünü inceledi.

— «Anthony Fulgoni'yi yetiştirmeye karar verdim,» diye ekledi sonra.

— «Bilmiyorum.»

— «Gelecek cumartesi Salvatore'nin evinde işe başlıyorum. Albert'den sonra Anthony ile ders yapacağım.»

— «Bu gece Anna'ya da kararımı bildireceğim. Beni destekleyeceğine eminim.»

Monzanti: «Ben de eminim,» dedi ve yürümeye başladı.

— «O salamlı sandviçi attın mı yoksa?» **Pastore: «Hayır bankın üzerinde bıraktım,» dedi. Rahip: «Cani,» diye mırıldandı başını sallayarak. «Bu yaptığın gerçekten cinayet.»**

Pastore güldü, sonra kolunu arkadaşının omuzuna attı. Şimdi kendini çok daha rahatlamış hissediyordu.

GENÇ ALBERT SALVATORE

artık eskisi kadar kendini beğenmiş değildi. Sandalyesinde doğru dürüst oturuyor, derslerine de eskisinden daha fazla ilgi gösteriyordu. Masada karşısında oturan Profesör, deli-

99

kanlının, ders bitiminden önce yazdığı son notları gözden geçiriyordu.

— «Bugün yaptığımız dersin yazılı bir özetini istiyorum.

Notlarını gözden geçir, gelecek cumartesiye hazırla.»

Çocuk, kâğıttan başını kaldırmadan, yazmaya devam etti.

İnsana tepeden bakmadığı zamanlar, bayağı sevimli,

yakışıklıydı, iyi dinliyor, öğrendiklerini hazmediyor, sonra da tutarlı bir şekilde anlatıyordu. Tabii, bunları ancak canı istediği zaman yapıyordu. Ama bu olumlu davranışlar gitgide artıyordu.

Pastore, kalemını masaya vurdu. «Sormak istediğın şeyler olursa beni evden arayabilirsin,» dedi. «Anlaşıldı mı?»

Çocuk aldırış etmedi ama Pastore sözlerinin, onun kafasında yer ettiğini biliyordu. Tabii, birden mucize beklenemezdi. Hâlâ hocasına meydan okuduğu zamanlar oluyordu hergelenin. Tutarsızlıklarıyla, beklenmedik davranışlarıyla bir Mafia liderinin oğlu olduğunu apaçık belli ediyordu. Tipik bir gangster çocuğuydu. Ama o sert kabuğunun altında, babasına benzememek için var gücüyle mücadele eden bir ruh yapısı göze çarpıyordu. Profesör, delikanlının, babasının yaşadığı hayattan nefret ettiğinden, ona içerlediğinden emindi. Aslında, bu gizli çevrenin dışında kalan insanların arasına katılma isteğini duyuyor, normal ve sağlıklı bir hayatın özlemini çekiyordu. Kendine güveni arttıkça, o çemberi kırıp atmanın bir yolunu bulacaktır. Ama şimdilik, çalımla, meydan okuyarak ve ağız dolusu küfürle mücadele ediyordu.

Salvatore yazdığı kâğıdı katladı, not defterinin arasına koydu.

Sonra alaylı alaylı: «Oldu mu, öğretmenim?» dedi.

Pastore başını salladı, delikanlı da masanın üstündeki kâğıtlarını topamaya başladı. Her şeyi düzene soktuktan sonra., çocuk Pastore'ye baktı, sonra kendini zorlayarak: «Babam, tarihten geçmemi sağladığınız için size teşekkür etmemi söyledi,» dedi

Profesör başını kaldırdı: «Babana söyle, ben sadece görevimi yapıyorum»

100

ÖĞRETMEN

Delikanlı, çekingen bir tavırla ayakta bekledi bir süre, Hocasının yüzünü inceledi, sonra gitmeye hazırlandı Pastore'den gözlerini ayırmadan:

— «Tarih hocası olacak o sürünge Harmon da, bu başarıyı size borçlu olduğumu söyledi,» dedi

Pastore, elindeki kâğıtlara bakarak: «Sürünge de aynı şeyi söyle,» dedi.

Çocuk ağır ağır, kapıya doğru gitti. Artık eskisi kadar çalım satmıyordu. Kapıya gelince durdu, Pastore'ye döndü.

Profesörün arkası dönüktü:

— «Size bir müşteri daha çıkmış diye duydum.»

— «Doğru.»

Çocuk : «Tony Fulgoni asalağın biridir,» dedi.

'İlgiyi kendi üzerine çekmek istiyor,' diye geçirdi içinden

Pastore. Tıpkı edepsizlik eden, elindeki çingırağı, içinde

oynadığı parkın tahta parmaklıklarına kaldırıp kaldırıp vuran

bir bebek gibi. «Karakter tahlili istersem haber veririm?» dedi.

Salvatore kapıya yaslanmış duruyordu: «Doğru söylüyorum, Hocam. Serserinin biridir. Bana sorarsanız ciğeri beş para etmez.»

— «Ben ise onu arkadaşın olduğunu sanıyordum Patron.»

Salvatore kahkahayla güldü. «Arkadaşım mı? Tony Fulgoni mi?

O orospu çocuğuna günahımı bile vermem.»

Profesör o müstehcen lâfları duymamazlıktan geldi. Karşılık

verse, oğlan ilgiyi üzerine çekmek için her seferinde küfrün

dozunu artıracaktı. Delikanlı, gitmeden önce biraz dalga

geçmek istiyordu her halde. Belki de, Fulgoni'nin cumartesi

derslerine katılmasını çekemiyordu.

Pastore bir sigara yaktı, derin bir nefes çekti, sonra dumanım tavana doğru üfledi: «Velin Bay Bellow dün beni evden aradı,» dedi yavaşça.

— «Keleğin biri.»

ÖĞRETMEN

101

— «Sen, perşembe günü seminerde bir haltlar karıştırmışsın.»

— «Okula girdiğim günden beri kışımdayan ayrılmıyor. Demek sizi aradı ha? Ee, ne yapalım yani?» Oğlan tedirgin bir halde, yerinde duramıyordu.

— «Babanla görüşmek istiyor. Ben de, 'Bana bırakın, ben hallederim,' dedim.»

— «Patronun yanına zor varır.»

— «Geçen perşembe ne işler becerdin, öğrenmek istiyorum. Sırf merak saikası. Bütün sınıfın önünde kendini rezil ettin. Bunun farkındasın tabii.»

Oğlan ciddiyetle: «Hiç de değil,» dedi. «Herifçioğlu herhalde adımı beğenmiyor.»

— «Peki, niye yaptın bunu? Sebep ne?» Profesör bir sandalyeyi tersine çevirerek oturdu, kollarını arkalığa dayadı. Delikanlıyı tam karşısına almıştı.

— «Ne yapmışım yahu? Bir halt etmedim ben.» Pastore, çocuğun bir sigara çıkarıp meydana okuyan bir tavırla ağzına tikiştirmesini seyretti. Müdahale etmemek daha iyi olacaktı.

— «Bana anlattığına göre, sizden, hemen oracıkta, irticalen bir kompozisyon yazmanızı ve hayatınızda geçen en Önemli olayı bütün ayrıntılarıyla anlatmanızı istemiş. Bunu da lâf olsun diye yapmamış, dostum. O kompozisyonu istemesinin ciddî nedenleri varmış.»

•— «Sonra?»

—«Sonra çocuklar bir saat kan ter içinde uğraşmışlar, sayfalar dolusu ayrıntılı kompozisyonlar yazmışlar. Bizim patron ise, testin başlamasından hemen iki dakika sonra, bomboş bir kâğıt parçasını götürüp öğretmene vermiş. Bunu o kadar komik mi buluyorsun?»

Salvatore duvardan uzaklaştı ve Profesöre doğru birkaç adım attı. Küplere binmişti. Pastore, onun numara yapmadığını, tepkisinin samimî olduğunu fark etti.

— «Yalan!» dedi oğlan. Öfkesi gitgide artıyordu. «O na-

mussuz, itoğlu it yalan söylemiş. Kâğıdın üzerinde tam üç kelime vardı. Küçük küçük yazılmıştı. Herifçioğlu, görmeden kâğıdı yırtmış olmalı. Hayvanoğlu hayvan.» Onun bu aşırı tepkisi Pastore'yi şaşırtmıştı. Oğlanın ukalâlık edeceğini, küstahça lâflar paralayacağını, sonra da sıvışacağını sanmıştı. Oysa, Salvatore, ciddî olarak öfkelenmiş ve gerçekten kırılmıştı.

— «O üç kelime neydi, Al?»

Pastore'nin ses tonu değişmişti. Artık işin alayında değildi, o da: «Boş ver! Hayvanoğlu hayvana!» Salvatore, birden döndü, kapıya yöneldi.

Pastore hemen kalktı. «Al! Bekle bir dakika.» Kapıya doğru yürüdü, çocuğu durdurdu. «Neymiş o üç kelime?» diye ciddiyetle sordu.

Salvatore ağır ağır döndü, Profesöre baktı, sonra yavaşça: «O Ailahnın belâsı kâğıdın üzerine üç kelime yazdım: (Ben dünyaya geldim.) Kâğıdın üst köşesine küçücük bir (Ben dünyaya geldim,) diye yazdım. Cehennemin dibine kadar yolu var pezevengin!»

Pastore çocuğu inceledi. «Ne kastettin? «Ben dünyaya geldim»le?

— «Hayatımın en önemli olayı, benim dünyaya gelmiş olmam. O et kafalılar ise annecikleri, babacıklarıyla Grand Canyon'a yaptıkları bir yolculuğu bütün ayrıntılarıyla anlatarak sayfalar dolusu palavralar sıralamışlardır her halde. Benim için, dünyaya gelmemden sonra en önemli olay, bu dünyadan ayrılmam. Ama ona daha vakit var.»

Profesör yeniden Salvatore'ye baktı, sonra odanın ortasındaki masaya yürüdü, onun kenarına ilişerek oğlanı karşısına aldı. Salvatore'nin sinirleri yatışmıştı. Yere bakarak sözlerine devam etti:

— «O Allahm belâsı üç kelimeden başka bir şey de yazamazdım ki! Bizim moruğun anamı nasıl becerdiğini seyrederemediğime, anamın karnının içini de göremediğime göre, ÖĞRETMEN

daha başka ne yazabilirdim? Dünyaya geldiğimde de bir şeyden haberim yoktu tabii. Kelek herif!»

Pastore kollarını kavuşturdu, çocuğun başını kaldırıp yüzüne bakmasını bekledi. Sonra gülümsedi:

— «Al, aşkolsun sana, yaman bir kompozisyon yazmışsın, doğrusu. Bellow'a da anlatacağım bunu.»

Salvatore cevap vermeden Pastore'nin yüzüne uzun uzun baktı. Sonra «Allahaismarladık,» deyip çıktı, arkasından kapıyı çarptı.

Profesör sigarasını yakarak pencereden dışarısını seyre koyuldu. Salvatore'nin üç kelimelik kompozisyonunu düşünerek gülümsedi. Scarsdale'deki okula gidip Bellow'la konuşmayı ve o tartışmalı kompozisyona bir çözüm yolu bulmayı tasarladı. Bellow'un içerlemesine hak veriyordu. Kâğıdın sağ üst köşesindeki üç kelimenin gözünden kaçmış olması çok muhtemeldi. Ama görmüş olsa bile, daha ayrıntılı bir kompozisyon istemekte haklı olabilirdi. Ayrıca, çocuğun okuldaki mevcudiyeti zaten öğretmenlerin, öğrencilerden çoğunun ve muhtemelen, velilerin huzurunu kaçırmaya yeterliydi... Çocuğun adı Salvatore idi. Çalım satarak ortalıkta dolaşüyor, pis pis lâflar ediyor, üstelik bir kâğıda üç kelime çizik-tirmekle yetiniyordu. Bu kelimelerin anlamı ne olursa olsun, Amerika'nın bir numaralı gangsterinin oğluna yakışacak nitelikte görülüyordu.

Profesör sigarasını söndürerek diğer küçük gangsterin gelmesini bekledi. Az sonra kapı vuruldu.

Pastore, «Buyurun,» dedi.

Yeni öğrenci, on dört yaşlarında, sıska bir çocuktur.

Muhafazakâr bir tarzda giyinmiş, üzerinde gri bir takım elbise, beyaz gömlek ve kravat vardı. Pastore, çocuğun kambur durduğunu ve son derece sinirli olduğunu fark etti. Oğlan kapıyı yavaşça kapatarak masaya doğru yürüdü, laubali bir şekilde elini uzattı.

— «Tanıştığımıza memnun oldum, Tony. Ben Profesör Pastore.»

104

ÖĞRETMEN

Tony Fulgoni konuşmadan onun yüzüne bakıyor, kravatını elliyor, yutkunup duruyordu. Pastore oturmasını söy-leyinceye kadar öylece ayakta durup bekledi, sonra, yumuşak bir sesle, «Teşekkür ederim,» dedi... Dimdik oturuyor, elinden geldiği kadar rahat görünmeye çalışıyordu.

Profesör birkaç dakika çocuğu rahatlatmak için uğraştı. Onun okul durumunu, Papuch'un, büyük bir zarf içersinde evine bıraktığı resmî evraktan öğrenmişti. Verilen bilgiye göre, Fulgoni de, genç Salvatore gibi, davranışlarının tutarsız, bilgisinin yetersiz, derslerine karşı ilgisiz ve okula intibak kabiliyeti zayıftır... Ama benzerlik orada sona eriyordu.

Anthony Fulgoni, öğretmenlerinin dediklerine göre, çekingen ve içine dönük bir çocuktur. Devamsızlığı azamî dereceyi bulmuştu. Çeşitli doktor raporlarında, nezleden ishale kadar bütün hastalıklar sıralanmıştı. Ama her iki çocuk da zeki, uyanık ve bütün derslerde daha başarılı olma yeteneklerine sahip gösterilmişti.

İki çocuk arasındaki kesin fark, daha dersin başlarında belli oldu. Tony Fulgoni konuşmayı seviyordu, sinirli bir konuşmacıydı belki ama yine de konuşuyordu.

Kendisine anlayış gösterildiği takdirde, kolayca açılıyordu. Şu anda okulda aldığı kötü notlardan ötürü mazeretlerini sıralamakla ve derslerdeki geri kalmışlığının nedenlerini anlatmakla meşguldü. Okul yöneticileri, böyle devam ettiği takdirde, üniversiteye giremeyeceğini kendisine bildirmiş, onu uyarmışlardı.

— «Babam size her halde, öğretmenlerden bahsetmiştir,» dedi, Pastore henüz babasıyla konuşmadığını, onu şimdilik gerekli bulmadığını söyledi.

Fulgoni: «Beni hakir görüyorlar,» diye devam etti. Bir yandan da kravatını gevşetiyordu. «Sırf babam yüzünden, babam

kodamanlardan olduğu için. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz her halde.»

Profesör yetkililerden birinin çocuk hakkında yazdığı bir

ÖĞRETMEN

105

rapora göz attı. «O okuldaki çocukların çoğunun babaları kodaman Tony.» Çocuk:

— «Onu biliyorum,» dedi. «Ama bizim peder başka çeşit kodamanlardan. Anlıyorsunuz değil mi? Babam, örneğin, A.B.D. Çelik işletmelerinin başında olsaydı, o zaman iş değişirdi. Yani o türlü kodamanlardan olsaydı demek istiyorum...»

Pastore gülümsedi:

— «Öğretmenler babanla değil, seninle ilgileniyorlar, Tony. Notların düşük olmasaydı, babanın kim olduğu on-7ara vız gelirdi. Okulda kayıtlı olan baban değil, sensin.» Çocuk kravatını düzelitti, yakasını çekti. «Dediğiniz doğru ama, onlar öyle düşünmüyorlar. Babam itiraf etti. O, durumu biliyor. Bana da anlattı.»

Pastore, bir süre, oğlanın öğretmenleri kötülemesini, kendisine karşı garip davranışlarını ve böyle eski ve saygıdeğer bir müessesede, herkesçe ne olduğu bilinen bir adamın oğlunu barındırmanın sorumlulukları konusundaki düşüncelerini dinledi. Fulgoni, Mafia'nın adını ağzına bile almıyor, babasının gerçek faaliyetlerinden söz etmekten kaçınıyordu. Pastore, Salvatore'nin oğlunun da o konulardan şiddetle kaçınmış olduğunu birden bire hatırladı. Ama ikisi de bunu kasıtlı yapmıyor, bu türden tartışmalara tabii bir içgüdüyle girişmiyorlardı. Bilinçaltılarında, bunun böyle olması gerektiğini hissediyor, o yüzden konulara değinmiyorlardı. Tony Fulgoni, öğretmenlerin karakter tahlilinden sonra, öğrencilere geçti. Pastore dikkatle dinliyor ve hiç bir şeye şaşmıyordu.

— «Onların davranışlarına bir türlü akıl erdiremiyorum,» diyordu. Tony.

— «Neden?»

— «Nasıl anlatayım, bilmem ki. Öğrencilerin içinde iyi ve dürüst olanlar, kendi aralarında bir dayanışma örgütü kurmuşlar, kulüp gibi bir şey, aralarına girmek imkânsız.»

I

106

ÖĞRETMEN

Fulgoni ceketinin düğmesini çekiştirip duruyordu.

— «Bu da seni üzüyor, değil mi?»

Profesör çocuğun içini döküp rahatlamasını istiyordu.

Tony Fulgoni öne doğru eğildi, sesini alçalttı, bir devlet sırrı açıklarmış gibi bir tavır takındı: «Bu çocukların hepsi zengin aileden. Babamın dediğine göre, eski ailelerden. Yüksek tabakadan. Anlıyorsunuz, değil mi?» Profesör başıy-le onayladı, çocuk devam etti. «O ailelerin hepsinin geçmişleri var, hepsi de birbirlerini tanıyorlar. Salvatore ve Fulgoni ailelerinin geçmişleri ise gazetelerden öteye gitmiyor. Tamam mı?»

Profesör: «Nouveau riche,» diye mırıldandı. Tony Fulgoni şaşkın şaşkın, onun yüzüne baktı. «Yeni zengin, demek istiyorum. Soylu ailelerden gelen zenginler, kestirmeden zengin olanları hakir görürler Nouveau riche, Fransızca yeni zengin demektir.»

Fulgoni: «Demek Fransızca,» diye mırıldandı. «Her neyse, o çocuklara yaklaşmanın imkânı yok. Ne onlar sizi evlerine çağırırlar, ne de evinize gelirler. Ben onları çağırıyorum ama gelmiyorlar. Bilmem anlatabildim ki, öğretmenim?»

Pastore anladığını belirtti.

— «Peki, baban onları çağırmana izin veriyor mu?»

— «Tabii,» dedi çocuk. «Bazen izin veriyor.»

Pastore ayağa kalktı, pencerenin yanındaki kitaplığa gitti.

Gelişigüzel kitapların adlarına baktı. Hepsi de pırıl pırıl ciltliydi. Fulgoni bu arada yanıp yakılmaya devana ediyordu.

Nih'ayet Pastore çocuğa döndü: «Bak Tony, bütün çocuklar dediğin seçkin zümreye mensup değil. Benim mahallede, sizin

okula giden iki çocuk tanıyorum. Onların babaları öyle kodaman filân değil.»

— **«Tabîî, hakkınız var, Hocam. Ama o çocukların bazıları gerçekten kötü. it kopuk takımı. Ben onlara yanaşacak olsam, babam benim canıma okur.» Bir an durdu, sonra sözlerine devam etti: «Kızlar da öyle. Bazıları birinci sınıf serseri, inanmazsanız Al'e sorun. O çocuğu tanıyor.»**

ÖĞRETMEN

107

Pastore, başım sallayarak masaya yaklaştı.

— **«Senin durumun da hayli zormuş, Tony.»**

— **«Beni anladığınıza memnun oldum, Hocam. Babam zaten anlayacağınızı söylemişti.» Kendini haklı çıkarttığı için memnundu. Profesör onun karşısındaki sandalyeye geçip oturdu. O yerine yerleşir yerleşmez de Tony monologuna devam etti:**

— **«Ben özel okula gitmek istemiyorum... Herkes gibi devlet okuluna gitmek istiyorum. Eskiden beri hep isterdim zaten.»**

— **«Peki, niye gitmiyorsun?»**

Çocuk yine kravatım çekiştirmeye devam etti. Pastore, onu seyrederken, Salvatore'nin, Fulgoni hakkında söyledikleri aklına geldi.

Ona hak vermemekle birlikte, karşısındaki sıska delikanlının, genç Salvatore ile aynı gruba konulamayacağını düşündü, ikisi de aynı soydan olsalar bile, özellikleri bambaşkaydı.

Çocuk, devlet okullarına neden gönderilmediklerini anlatırken, Pastore de içinden, bu çocukların eğitimi üzerine almakla ne kadar isabetli bir iş yaptığına iyice kanaat getirdi. Başına herhangi bir belâ gelmesi ihtimali yok gibiydi. Mafia ile ilişki kurma hikâyeleri safsatadan ibaretti. O gün Central Park'da, Rahip Monzanti'ye anlattığı duygusal saçmalıkları düşündükçe şimdi kendini gülünç buluyordu. Fulgoni konuşmasına devam etti:

— «Manhattan'daki P. S. 182'nci okula giderken, hiç başımızdan belâ eksik olmazdı. Al'la birlikte bir süre o okula devam etmiştik. Felâket bir yerdi. Çocuklar okuldan sonra yolumuzu gözler, kavga çıkarmak için fırsat kollarlardı, 'işte Salvatore ile Fulgoni göründüler. Dan! Dan! Dan, diye arkamızdan bağırırlardı. Sonra ağızlarına geleni söyler, çoğu zaman da saldıırırlardı... Bizim kabadayı olup olmadığımızı öğrenmeye çalışırlardı. Ben kaçardım, Al ise geride kalır, her seferinde de dayak yerdi. O zaman küçüktük daha.»

108

ÖĞRETMEN

— «Ama Scarsdale'de durum bambaşka, değil mi?»

— «Evet, öyle, ama benim hiç de hoşuma gitmiyor. Devlet okulunda kalıp dayak yemeyi tercih ederim. 182. Okulda hiç olmazsa birkaç arkadaşım vardı. Kendimi bu kadar yabancı hissetmiyordum. Sonra 182. Okuldaki öğretmenler de bize karşı daha iyi davranıyorlardı. Çoğu fakirdi. Scarsdale' deki öğretmenlerin ise hepsi zengin, Hocam.»

Anlaşılan Tony çene ishalinden mustarıptı. Ama Pastore bu durumun, ancak Tony'nin tedirgin ve sinir içinde olduğu zamanlar ortaya çıktığından emindi. Mezarlıkta dolaşırken ıslık çalmak gibi bir şeydi bu.

— «Peki, Tony, şu notlarını bir düzeltelim hele. Ondan sonra da zaten bu okuldan çıkıp üniversiteye gireceksin.»

— «Tamam. Ben zaten üniversiteye gitmek için can atıyorum. Hukuk öğrenimi yapmak istiyorum. Ceza hukuku. Biliyor muydunuz?»

Profesör sandalyesinde arkasına yaslandı, çenesini kaşıdı.

Gülmemeye çalışarak, «Yaa, demek ceza hukuku?» dedi.

Fulgoni ciddi bir tavırla öne doğru eğildi. Solgun yüzüne biraz renk gelmişti:

— «Cinai bir sürü şey okudum. Gazete, kitap, filim.» Bu aşırı heyecan Pastore'ye biraz sahte gibi geliyordu. Çocuğun tam anlamıyla samimî olduğuna inanmıyordu. «Duruşmalar beni çok ilgilendiriyor. Mahkemelerde olup bitenler bana heyecan

veriyor. Televizyonda avukat Perry Mason'un davalarını izliyor musunuz?»

Pastore 'evet' anlamında başını salladı, çocuk devam etti.

«Ben iyi bir ceza avukatı olmak istiyorum.»

Pastore, yavaşça: «Babana da bu arzunu belirttin mi?» diye sordu.

— «Tabîî, belirttim. Ona her şeyi söylerim.»

— «Peki, ne diyor?»

— «Fevkalâde buluyor. O da ceza davaları avukatı olmamı istiyor. Annem de öyle. Bir seferinde, Al Salvatore'ye açacak oldum, gülmekten yerlere yattı. Ama bana vız gelir.

ÖĞRETMEN

109

'Belki de bir gün mahkemede, seni savunurum,' dedim ona.»

Profesör bir an dikkatle çocuğa baktı, sonra gangsterin oğlunun, samimî olsun veya olmasın, ilginç bir fikir öne sürdüğünü ve bunu izlemenin de enteresan olabileceğini düşündü.

Pastore her iki çocuğa nüfuz etmenin de sabır işi olduğunu ve bunun nazik bir mesele teşkil ettiğini biliyordu, ama denemeye değerdi doğrusu.

— «Önce şu üniversiteye girmek işini halledelim, Tony. Sonra hukuk meselesinin bir çaresine bakarız,» dedi. «Bence çok iyi bir fikir.»

Fulgoni, şevkle: «Aman ne iyi olur, Hocam,» dedi. Pastore, matbu bir kâğıdı eline alıp çocuğa verdi.

— «Şunu dikkatle incele, Tony. Acele etmeden iyice oku.»

Çocuk biraz şaşırılmış göründü! «Sadece okumamı mı istiyorsunuz ?»

— «Evet. Ama dikkatle oku. Sonra bunun hakkında konuşalım. Notlarına bakılırsa, senin bu konuda biraz derdin var. O derdi anlamam gerekiyor.»

Çocuk: «Bu bir test mi, Hocam?» diye sordu, şaşkınlığı endişeye dönüştü.

— «Okuma ve öğrenme yeteneğini ölçmek istiyorum. Bakalım ne kadarı aklında kalıyor. Bunda telâşa kapılacak bir şey yok. Haydi başla. Belki bir şeyler öğrenirsin.»

Profesör saatine bakıp sandalyesine yerleşti, sonra Vito Fulgoni'nin oğlunun başını ellerinin arasına alıp, önündeki kâğıdı dikkatle incelemesini seyretti.

Fulgoni'nin sözlü sınavı başarıyla sonuçlandı. Önündeki kâğıt, Texas'ın Houston şehrindeki yeni bir imar projesi hakkında kaleme alınmış bir rapordan ibaretti. Pastore'nin sorularına karşılık çocuğun verdiği cevaplar, insanı şaşırtacak kadar ayrıntılı ve doğrudu. Bu projeyi kaleme alan mimarların bile başım ağrıtabilecek kadar karışık istatistikler de aslına uygundu.

11C

ÖĞRETMEN

— «Böyle devam edersen, istediğin yolda başarıya ulaşırısın, Tony.»

Çocuk sevincini gizlemedi, ilk defa, rahat bir şekilde sandalyesine yerleşti, sinirli ellerini kucağına bıraktı.

— «Sahi mi söylüyorsunuz, Hocam?»

— «Evet, bu yolda sebat edersen, muhakkak. Gelecek cumartesiye, istediğim kitapları ve o söylediğin matematik kâğıtlarının hepsini getir.»

Fulgoni gitmeye hazırlanırken kapı vuruldu, Albert Salvatore içeri girdi.

— «Rahatsız etmiyorum ya?» dedi, sonra masaya yaklaşarak kolunu Tony Fulgoni'nin omuzlarına doladı.

Pastore ayaktaydı. «Hayır, zaten bitirmiştik.»

— «Nasıl gidiyor, Tony?»

Tony Fulgoni sevinçle, «Mükemmel, Bay Salvatore,» ıledi.

Fa[^]core çocuğa gülümsedi: «Gidebilirsin, Tony. Cumartesiye kâğıtları getirmeyi unutma.»

— «Bir derdim olursa, sizi evden arayabilir miyim? Al'e arayabileceğini söylemiştiniz de.»

Pastore: «istediğın zaman arayabilirsin,» dedi. «Evden ya da Fakülteden.»

Çocuk, büyük bir mutluluk içinde, «Allahaismarladık,» diyerek, sığınaktan ayrıldı.

— «Oğlum seni çok sevdi, Profesör,» dedi Salvatore. Profesör kâğıtları toplayarak: «Kendine ilgi gösteren herkesi seviyor,» dedi.

Mafia'nın elebaşıası masanın kenarına ilişti: «işini iyi biliyorsun doğrusu.»

Paslore çantasını kapattı, Salvatore'ye baktı. «Ceza avukatı olmak istiyormuş, biliyor muydunuz?» diye sordu.

Salvatore yeniden gülümsedi: «Biliyorum. O kadar da iyi yetiştirme. Sonra bizim işlerimize bakmak zorunda kalacak.»

ÖĞRETMEN

111

— «Bana müsaade. Bu gece balkonda ailece bir kebab yiyeceğiz.»

Salvatore: «Biz de pazarları yapıyoruz o işi,» dedi. Sonra Porfesöre bir dakika beklemesini işaret etti. Pastore oturdu, Salvatore kollarını kavuşturdu. Pastore, Salvatore'nin sadece sempatik yanlarını düşünmeye çalıştı. Bir öğrencisinin babasıydı. O kadar. Ama Salvatore'nin ondan sonraki sözleri rahatını kaçıрмаğa yetti:

— «Professore, yılbaşı gecesi, karın ve sen ne yapmayı düşünüyorsunuz ?»

Bu hesapta yoktu işte. Çünkü bütün derdi çocukları eğitmek, onların problemleri üzerinde işlemek ve suya sabuna dokunmadan, başını belâdan uzak tutmaktı.

•— «Her yıl yaptığımız gibi, sakın sakın evde oturup beraber olmanın tadını çıkarmak.»

— «Arada bir, ben de ondan hoşlanırım. Ama bu yıl niyetimiz başka. Yakın bir arkadaşımızın evinde muazzam bir parti veriliyor. Oraya gideceğiz. Bayan Pastore ile beraber senin de gelmeni arzu ediyorum.»

«ilişki kurma meselesi,» diye düşündü Pastore. Yeraltı dünyasıyla ilişki kurmağa çağınhyordu. «Nezaketinize teşekkür ederim, Bay Salvatore.»

— «Al,» diye düzeltti Salvatore.

— «Al,» diye tekrarladı Profesör. «Kusura bakmayın ama, Anna böyle büyük partilerden hoşlanmaz. Özellikle yılbaşı geceleri.»

— «Buna bayılacak ama.»

«Seni sempatik hergele, seni,» diye geçirdi içinden Pastore. Salvatore masanın kenarına tünemiş, en sevimli halini takınmıştı, insan bunun, adamın diğer yanlarından tecrit edilmiş tek bir yanı olduğunu kolayca unutabilirdi. Bu onun, iyi yanı, toplumsal yanıydı. Öteki yanlarıyla karşılaşanların ise Allah yardımcıları olsundu.

— «Çağrınıza tekrar teşekkür ederim. Karımla bir görüşeyim. Ama kabul edeceğini sanmıyorum.»

112

ÖĞRETMEN

Kalktı, kapıya doğru yürüdü.

Salvatore masadan kaydı: «Karılarımızla tanışması için bir vesile olur,» dedi ve gitmeye hazırlanan Profesörün yanına gelerek sözüne devam etti: «Bizler de onunla tanışmış oluruz.»

Pastore: «Doğru,» dedi. Açıkça düşündüklerini söyleyemediği için kendine lanet ediyord'a. «Parti de ne oluyordu? Sizin gibi azılı gangsterlerle bizim ne işimiz var? Düzenlediğiniz o sahte toplantılara hiç kavımı götürür müyüm?» gibi lâflar etmek geliyordu içinden. Yine de, «Bakayım, Anna ne diyecek,» dedi.

— «Bir mesele daha var. Bu parti vesilesiyle, öğrencilerinizin ebeveynleriyle de tanışmış olacaksınız. Bunun, çocukları daha iyi anlamanıza yardımcı olur gibi geliyor bana. Ne dersiniz?»

Profesör: «Gerçekten de yardımcı olur,» dedi. Sığınağın kapısını açtı. Salvatore, kapıyı yavaşça ve nazik bir hareketle arkalarından kapadı. «Müthiş bir parti olacak, iyi arkadaşlar,

müzik, şarap ve dünyanın en güzel yemekleri. Kalıbımı basarım.»

Şimdi Pastore'nin kendi şartlarını koşmanın tam zamanı gelmişti. Bu işin çerçevesini çizmenin, sınırlarını . belirtmenin tam sırasıydı. Albert Salvatore sanki aklından geçenleri okuyordu. Mafia lideri birden ciddileşti, sükûnetle, samimiyetle sözlerine devam etti:

— «Profesör Pastore, karınızın üniversite çevresindeki insanlarla görüşmeye alışık olduğunu biliyorum ve anlıyorum. Sizin ya da karınızın davet ettiğim parti hakkında yanlış fikre kapılmanızı istemem. Sadece eğlenmek için düzenlenmiş bir toplantı olacak, işle ilgisi yok. Partiye çağnk olanların hepsi de iyi ve makûl insanlar. Gelmenizi mutlaka istiyorum. Ne demek istediğimi anladığınızdan eminim.» Profesör anladığını belirtti. Bu çok nazik bir konuydu ve kendisini tedirgin ediyordu. Salvatore'nin yüzüne bakmadan kapıya davrandı.

ÖĞRETMEN

113

Salvatore: «Sizi bekliyorum,» dedi. «Dostum, üniversite profesörü. Partiye şeref vereceksiniz.»

Profesör başıyla onayladı, çabucak merdivenlere doğru atıldı, çıktı.

Geç kalmıştı. Daha mangal kömürü ve et alması gerekiyordu. Ayrıca endişeliydi. Bu endişesi, Albert Salvatore' nin davetinden çok, kendi davranışıyla ilgiliydi. Bugüne kadar kararlı, uzak görüşlü ve kuvvetli bir adam olarak görmüştü kendini.

Salvatore bir an durdu, düşündü, sonra dönüp sığınaktan tarafa baktı. Arkasından kapıyı kapatıp koridorda yürümeye başladı. Hawkins onu merdivenlerin alt basamağında karşıladı. Sonra alt kâttaki koridorun nihayetindeki misafir odasına doğru hızla yürümeye başladı.

Mafia lideri odaya girdi, arkasından kapıyı yavaşça kapattı ve şöminenin yanında rahatça oturmuş, içkisini yudum-layan

adama gözlerini dikti. Adam gülümsüyordu. Ama Mafia liderinin yüzünde gülümsemeden eser bile yoktu.

— **«Merhaba, Al.» Koltuğunda rahatça oturan adam kadehini kaldırdı. Kırkına yaklaşmış, ince ve narin yapılı, şık giyimli, siyah saçları kısacık kesilmiş bir adamdı.**

Salvatore'nin gözleri kısıldı, yüz adaleleri gerildi. Cumartesi günleri Profesörü büyük bir sıcakkanlılıkla selâmlayan adamdan şimdi eser kalmamıştı.

— **«Ne işin var burada, Ratazzi?» diye sordu.**

Ratazzi bacak bacak üstüne attı, gülümsemeye devam etti ve içkisini seyre koyuldu:

— **«Seni ziyarete geldim.»**

Salvatore: «Çalışma odamın yerini biliyorsun,» dedi. Hâlâ kapının yanından ayrılmamıştı.

— **«Doğru oraya gittim, ama sen yoktun.»**

Salvatore odanın ortasına yürüdü, gözlerini Ratazzi'ye dikti.

Beriki, sakın sakın içkisini yudumluyordu. Salvatore, hırlareasma:

F.: 8

114

ÖĞRETMEN

— **«Bu eve ancak çağrıldığın zaman geleceksin, anlaşıldı mı?» dedi.**

Ratazzi başını iki yana salladı. Yüzündeki gülümseme silinmişti. «Bu ne konukseverlik böyle. Chicago'da bana kimse bu şekilde muamele etmiyor,» dedi.

— **«Chicago'da değilsin, Ratazzi. Burası New York ve şu anda da benim evimdesin.»**

Salvatore, Ratazzi'nin karşısına oturdu. Ratazzi başını kaldırıp Salvatore'ye baktı. Artık gülmüyordu.

— **«Beni buraya geçici bir görevle yolladılar. Rapor vermeye geldim. Anlaşılan, daha bir süre de burada kalacağım.»**

Salvatore, Ratazzi'nin, içkisini ağır ağır yudumlayışım seyretti.

— **«Chicago'daki arkadaş sinirli mi, Ratazzi?»**

— «Hayır, Al. Dikkatli ve senin gibi kurnaz.» Salvatore bir sigara çıkarıp yaktı; gözlerini, Chicago'dan gelen konuğun üzerinden ayırmıyordu.

— «Bak, sana şunu söyleyeyim. Bu ev aileme ve özel konuklanma tahsis edilmiş durumda. Burası sana yasak, içkini bitir, çek arabanı.»

Ratazzi kıpırdamadı. Yüzünde de en ufak bir gülümseme yoktu.

— «Konuşmamız gerekiyor,» dedi.

— «Pazartesi büromda konuşuruz.»

— «Gözden geçirmen gereken birtakım hesaplar var.»

Salvatore'nin sabrı yavaş yavaş tükeniyordu. Ratazzi de bunun farkındaydı. Bardağını yanibaşındaki masaya koydu, ama yerinden kalkmadı.

— «Şu hesapları bir gözden geçersen, nasıl olur, Al?»

— «Pazartesi büromda görüşürüz. Pazar günlerini aileme geçiririm. Onların dışında kimseyle görüşmem. Anlaşıldı mı sersem herif? Haydi, toparlan, çek arabanı!»

Ratazzi nihayet ayağa kalktı, mum gibi duran ceketini düzeltti ve gülümsedi: «Baş üstüne, patron,» dedi alaylı

ÖĞRETMEN

115

alaylı. Kapiya gelince döndü omuzunun üstünden, aynı yerde oturan Salvatore'ye baktı.

— «Bana bak, Al. Cumartesileri bur'da boy gösteren şu özel konuğun kim? Öğretmeni kastediyorum.»

Salvatore kalktı, ağır ağır kapiya doğru adım attı ve kapiyı açık tutarak bekledi. Cevap vermeğe lüzum görmemişti.

Bakrşlarıyla her şeyi anlatıyordu. Ratazzi durumu anlamıştı.

— «Pazartesiye görüşürüz,» diye mırıldanarak odadan çıktı.

Albert Salvatore, şöminenin yanındaki küçük bara yöneldi, içki bardağını doldurarak sinirlerini yatıştırmaya çalıştı.

10

HAFTALAR, HADİSESİZ BİRBİRİNİ

kovaladı. Joe Pastore, Mafia dosyasını faal ve iyi düzenlenmiş dimağının bir rafına kaldırmıştı. Üniversitedeki dersler normal seyrini takip ediyordu. Yalnız öğrencilerden bazıları. Profesörün eskisinden biraz daha ciddî olduğunu ve eski canlılığını yitirmiş olduğunu sezmişlerdi. Bunu, Bar-rows'un Psikoloji Bölümünün basma getirilmesi yüzünden onun duyduğu hayal kırıklığına veriyorlardı. Fakülte öğretim üyeleri de Pastore'nin sık sık öfkelenmesini ve üniversite kantinindeki dedikodu seanslarına katılmamasını aynı şekilde yorumluyorlardı. Pastore de, kendindeki değişikliğin farkındaydı ve böyle yorumlanmasına sesini çıkarmıyordu. Yalnız Barrows'un bundan ötürü duyduğu memnuniyeti düşündükçe çileden çıkıyordu. Okulda kimsenin Pastore'nin özel derslerinden haberi yoktu.

Profesör, Anna'ya, Salvatore'lerin yılbaşı partisinden he-
116

ÖĞRETMEN

cüz bahsetmemeye kadar vermişti. Şu anda önemli değildi o mesele. Daveti kabul etmenin söz konusu olmadığını bildiği halde, biraz oyalanmak, hayal kurmak bu fikri kafasından çıkarıp atmadan, üzerinde biraz işlemek istiyordu. Önünde, nasıl olsa daha birkaç hafta vardı. Noel yaklaştıkça, An-na'ya söylememek için yeni bir mazeret bulmuştu. Bayram havasım bozmak, keyfini kaçırmak istemiyordu.

Dr. Ed Carlton birkaç kere onu aramış ve müşterilerinin, çocuklarındaki gelişmelerden çok memnun olduklarını belirtmişti. Pastore'ye malî bakımdan nasıl bir anlaşmaya vardığını sorduğunda, o da kumarhanelerden yüzde beş, genel evlerden de hissesine yüzde on düştüğünü söylemiş, Carl-ton'u bol bol güldürmüştü.

Rahip Monzanti de sık sık uğruyor, sohbet etmek, Pas-tore'nin günahlarını çıkartmak ya da tartışmalara girişmek için daima elinin altında bulunuyordu. Öğle tatillerinde üniversite çevresindeki bir Yahudinin mezeci dükkânında buluşuyorlardı. Monzanti, dükkân sahibi Klein'a hayır dua ediyor, salamlı

sandviçlerini göklere çıkarıyor, Klein da ona «Haham» diye hitap ediyordu. Monzanti, Anna'ya da büyük bir destekti. Kadıncağızın garip ilişkilerine de kendini alıştırmaya başlamıştı.

Bu Noel'in de diğer Noel'lerden bir farkı yokmuş gibiydi Pastore'ler için. Anna nefis bir hindi pişirmiş ve onu özene bezene donatmıştı. Noel gecesini, mum ışığında ailece kutlamışlar, Nancy, armağanlarını bir bir açtıkça çığlıkları atmaktan kendini alamamıştı. Anna, kocasının en sevdiği giysilerinden biri olan o sade kırmızı kadife elbisesiyle her zamankinden daha alımlıydı. Ama işte, Noel şenlikleri de sona ermişti. Pastore, artık Salvatore'lerin yılbaşı partisini Anna ile tartışmaktan kaçınamayacağını biliyordu.

Nancy Pastore, ayağında yeni beyaz pantolonu, üstünde bol bir siyah süeter, New Rochelle'deki evin oturma odasında, sesi ayyuka çıkan stereo pikabın önünde her tarafını kı-vıra kıvıra dans ediyordu... Pastore onu seyrettikçe, kızı san-

ÖĞRETMEN

117

ki, partönersiz olarak, kendi kendine cinsel ilişkide bulunuyormuş hissine kapılıyordu. Yüzünde, hiç bir şey anlamadığını belirten bir gülümseme, odasında sesi ayyuka çıkan stereo pikabın önünde müziği, akşam karanlığında odanın içini dolduruyordu. Pastore odanın en uzak köşesindeki bir masanın başında, önündeki sınav kâğıtlarını düzeltmeye çalışıyordu. Gürültü patırtı, ilgisini başka tarafa çekecek şeyler olsa bile, çoğu zamanını ailesiyle birlikte geçirmeye karar vermiş, akşamları inzivaya çekilip odasına kapanmak-tan vazgeçmişti. Bu fikri Nancy ortaya atmış, o da kabul etmişti.

Müzik insanı sağır ediyor, Nancy sallanıyor, kıvrılıyor, dalgalanıyordu. 'Yüzündeki ifade, yatay bir pozisyona daha uygun düşer', diye düşündü Pastore. Arada bir kalemini elinden bırakıyor ve işine devam etmeden önce kızını seyre dalıyordu. Anna kahve hazırlamıştı. Kocası, geceyi orada,

yanlarında geçirdiği için çok memnundu. Kahveyi getirip masanın üzerine bırakırken, Pastore başını kaldırıp ona baktı. — «Şu Allahın belâsı şeyi biraz kısmaya imkân yok mu?» Anna gülümsedi. Profesör, harıl hani dans eden kızından yana bakarak hafifçe kaşlarını çattı. Sonra sesini yükseltti: «Şunun sesini kısamaz mısın?»

Nancy, kalçalarını oynatmaya devam etti. «Kısarsam, ritmi alamam,» dedi.

Pastore, daha fazla ısrann faydasız olacağını anlamıştı, işine döndü. Kafası havanda dövülüyordu sanki. Anna ise yambaşında durmuş, gülümseyerek kendisine bakıyordu. Profesör, daha bir beş on dakika kadar o işkenceye tahammüle karar verdi. Sonra bu durumu fırsat bilecek ve oturma odasını tımarhaneye çeviren gürültü içersinde çalışama-yacağım belirterek, yukarıya, kendi barınağına çekilecekti. Bu durumda, her ikisi de ona hak vermek zorunda kalacaklardı.

118

ÖĞRETMEN

Anna eğilerek Pastore'nin kulağına bağırdı: «Yılbaşı gecesi davetliyiz.»

Müziğin canhıraş gürültüsüne rağmen Pastore duymuştu. Ama, birkaç dakika daha vakit kazanmak için, tekrar etmesini istedi. «Ne dedin?»

— «Yılbaşı gecesi için davet edildik.» Anna birkaç dakika bekledi, kocasının bir tepki göstermediğini görünce: «Gitmek ister misin?» diye sordu.

Profesör, bu sefer kesinlikle duymuştu. «Bilmem,» diye mırıldandı. Ama sözlerinin müziğin sağır edici ezgileri arasında kaybolacağını biliyordu. Böylelikle, nasıl bir tavır takınması gerektiğini kestirmek için biraz daha zaman kazanmıştı.

Anna: «Ne dediğini işitmiyorum,» diye bağırdı.

Profesör sandalyesinde doğruldu, bu defa buyurucu bir ses tonuyla bağırdı: «Şu Allanın belâsı gürültüyü kes!»

Nancy, garip bir kalça kıvrırma hareketinin ortasında birden durdu, kollan havada, babasına bir göz attı, sonra pikaba doğru giderek sesini kısıtı, suratını asıp dansa devam etti. Pastore bir an olup bitenleri seyretti, sonra karısına döndü. Artık çıkar yol yoktu. Cevap vermek zorundaydı. Önündeki kâğıtlarla meşgulmüş gibi görünerek:

— .«Kimin partisi?» diye sordu.

Anna omuzuna doğru eğildi. «Jean Barrows çağırdı. Ha-rold'un karısı. Yeni Fakülte Başkanımız.»

Pastore hiç konuşmadan bir an düşündü, sonra ona döndü:

— «Sen partilerden nefret ederdin. Özellikle yılbaşı partilerinden,» dedi.

Arına: «Zaten geleceğimizi söylemedim ki,» dedi.

Artık baklayı ağzından çıkarmanın zamanı gelmişti. Uzun uzadıya düşünmüştü; Salvatore'nin davetini Anna'ya açıklamak için bundan uygun fırsat olamazdı.

— «Bu yıl bir yere çıkmak ister misin? Bir toplantıya katılmak, biraz eğlenmek ister misin?»

ÖĞRETMEN

119

Anna, Pastore'ye baktı. Kocasının yüzündeki ifade ve ses tonu onu biraz şaşırtmıştı:

— «Bilmem.» Biraz durdu, sonra, «Belki de iyi olur,» dedi.

Pastore, müziği bastırmaya çalışarak, yumuşak bir sesle:

«Bence de iyi olur,» dedi. Sonra aynı yumuşak sesle kızına döndü, pikabı kapatmasını söyledi: «Canikom, annenle biraz konuşmak istiyorum,» dedi.

Nancy, tiksintiyle baş sallayarak pikabı durdurdu, odayı terketti. Profesör masasından kalktı, bir sigara yaktı ve kitaplığın yanında duran sevgili koltuğuna doğru yürüdü.

Doğal bir ses tonuyla: «Bir yere daha davetliyiz,» dedi.

Anna kocasına baktı, bekledi, divana doğru seyirtti, sonra onun karşısına geçip oturdu.

— «Salvatore, bizi arkadaşının evindeki partiye davet etti. Bir gala gecesine.» Sakin bir patlama bekliyordu. Ama

Anna'dan ses çıkmadı. Kocasından gözlerini ayırmamıştı. Bakışlarıyla her şeyi anlatıyordu.

— **«Basit bir yılbaşı davetini problem haline getirme. Bizi çağıran kişi cellât değil. Öğrencilerimden birinin babası.»**

Anna: «Ve biz de gidiyoruz,» dedi sükûnetle. Sözleri bir bildiri niteliği taşıyordu. Pastore: «Sana soruyorum,» dedi.

— **«Gerçekten soruyor musun, Joe?»**

Pastore, «Şimdi bir sürü açıklamada bulunmak gerekecek,» diye düşündü. Mahkeme huzuruna çıkıp, gangster şefleriyle birlikte geçirilecek bir yılbaşı gecesi için en aşağı on beş yirmi mazeret sıralamak lâzımdı. Gitmek istiyordu işte, Allah kahretsin! Ondan gerisi de kendisine vız gelirdi.

— **«Bu çocukları iyice anlayabilmem için anaları babalarını daha yakından tanımam gerekiyor. Hepsi de orada olacaklar,» dedi. Bu sözlerinde samimî olduğuna, iki yüzlülük etmediğine kendini de inandırmak istiyordu.**

Anna: «Gangsterlerle, canilerle bir arada,» dedi. Dünyada herkesten çok, Anna'nın kendisini anlaması-

120

ÖĞRETMEN

nı istiyordu. Kişisel, duygusal nedenler ileri sürmesine ne lüzum vardı? 'Bu kadın benim karını, benim en yakınım', diye düşünüyordu. 'Kafamdan geçenleri, içimde olup bitenleri, içgüdüleriyle sezmesi, duyguları ile algılaması gerekir' diye aklından geçiriyordu. Birbirine bu kadar yakın iki insan arasında böyle doğal bir bağ kurulması şarttı. Ama yine de, bazı açıklamalarda bulunması gerekiyordu, elinden geldiği "kadar anlatmaya çalıştı.

Kişisel problemleri çözümlemenin mesleği açısından kendi için ne kadar çekici olduğunu, bunun şimdiye kadar karşılaştığı en tahrik edici ortam olduğunu yenibaştan izah etti.

— **«Mafia liderlerinin çocukları. Amerika'daki cinayet örgütünün liderlerinin çocukları. Bunların problemleri çok özel bir nitelik taşıyor.»**

Anna'ya, babalarının oğullarına karşı besledikleri fanatik sevgiden söz açtı, çocuklarını kirli işlerden uzak tutmak, onlara toplumda iyi bir yer hazırlamak hususunda gösterdikleri titizliği hatırlattı.

Anna, dinliyor, yüz ifadesi hiç değişmiyordu.

— «Fulgoni'nin oğlu avukat olmak istiyor. Ceza avukatı. Belki de babasının işlediği suçlara karşı çıkan, Mafia'yı mahkûm eden bir savcı olup çıkacak günün birinde, Salvatore'nin oğluna gelince, sahte bir kabadayılık kisvesi altında aşırı bir hassasiyet gizli, seziyorum. O cevheri ortaya çıkartıp onu topluma yararlı bir kişi haline getirebileceğimden eminim. Onu üniversiteye sokmak, ıslâh etmek istiyorum.»

Profesör içini döküyor, duygularını açıklıyor, mantık yürütüyordu; ama bütün bunların altında yatan başka bir şey daha olduğunu bir türlü itiraf etmek istemiyordu. Tehlikelerle, hattâ ölüm tehlikesiyle bile her an karşılaşabileceği kokuşmuş bir dünyada, soylu bir amaçla, serbestçe dolaşmanın kendine verdiği sonsuz heyecanı açıklayamadı nedense. Ne zaman eline bir gazete, bir dergi, ya da bir kitap alıp, cinayetler, yeraltı dünyasında sürüp giden olaylar hakkında bir şey okusa, o gizli heyecanı duyuyordu. Bu dünyanın içyüzünü bi-

ÖĞRETMEN

121

liyor, elebaşılarını tanıyordu. Ama, kendi tecrit edilmişti, bütün bu kötülüklerden uzaktı. İşte bunu bilmek, kendisine garip bir heyecan veriyordu. Vaktiyle Johnson Bulvarındaki çete mensupları da kendisine böyle saygı beslerlerdi. Pastore'nin kimseden korkusu yoktu. Mahallenin diğer çocukları ya kaçar, ya gizlenirler ya da rüşvet vermek suretiyle onların elinden kurtulurlardı. Ama Joe Pastore'yi kimse iteleyip kakalayamazdı.

Pastore kalktı, köşedeki bara giderek, düşüncelerini içkiyle boğmaya karar verdi. Mutadından çok daha fazla doldurduğu viski bardağından bir yudum aldı:

— «Ben öğretmenim,» dedi. «Psikoloji öğretmeniyim. Derslerimde etkili olabilmem için, çocukların geçmişlerini, aile çevrelerini, annelerini, babalarını, Mafia'nın faaliyetlerini kastetmiyorum, sadece, onunla ilgili insanları mutlaka tanımam gerek. Onlar da insan, Anna. Albert Salvatore de nihayet bir insan. İyi veya kötü. Oğluna yardım edebilmem için, onun hakkında daha fazla bilgi edinmem gerek.» Divana doğru yürüdü, oturup sesini alçalttı; «Bu işin tehlikelerini biliyorum. Çünkü çocuk değilim. Başımı belâya sokmadan nereye kadar gidebileceğimi ve nerede durmam gerektiğini biliyorum.» Sözlerine ara verdi. «Bana güvenmelisin, Anna.» Profesör demecini bitirmişti. Ama alkışlayan olmadı. Anna Pastore sessiz sedasız oturmuş, kocasına bakıyordu.

— «Allah kahretsin, bir şey söylesene, canım!»

Anna sükûnetle, «Ne söyleyebilirim, Joe?» dedi. «Söyleyecek bir şey bırakmadın ki!»

Profesör, nabızlarının şiddetle çarptığını hissetti, biraz yatışmasını bekledikten sonra, «Bana söyleyeceğin hiç bir şey yok mu?» dedi. «Ben içimi tamamen boşaltıyorum, sen bana söyleyecek hiç bir şey bulamıyorsun, demek?»

Şu anda tartışmanın tehlikeli olacağını biliyordu, Anna. Ses çıkartmamak hepsinden iyiydi. Yanlış bir söz, kocasını çileden çıkarabilirdi. Bu yüzden, sadece gülümsemek,

122

ÖĞRETMEN

onaylamak ve söylediklerini kabul etmekle yetinmesi gerekiyordu. Ama bu sefer dayanamadı, kuralı bozdu.

— «Korkuyorum,» dedi yavaşça.

— «Korkuyor musun? Neden korkuyorsun? Kafama kurşun mu sıkacaklar? Polisler gangsterlerle ilişki kurduğum için beni yakalayıp kodese mi tıkacaklar? Yoksa, Jonas Whitmore beni o saygıdeğer okulundan mı kovacak? Hangisinden korkuyorsun?»

— «Atacağın bu yeni adımdan korkuyorum,» dedi. «Mafia ile toplumsal bir ilişki kurmak beni korkutuyor.»

Pastore içkisinden bir yudum aldı, başını salladı. «Toplumsal ilişki kurmak da ne demekmiş?» Anna başını çevirdi. Normal şartlar altında, Pastore, karısının ellerindeki titremeyi farkedirdi ama bu sefer gözünden kaçtı.

— «Partiye Mafia üyeleri de gelecek, tabii. Ama ben Mafia üyesi değilim, Anna. Ben sadece, çocuklardan ikisinin öğretmeni olarak katılıyorum bu toplantıya. Onlarla bir ilişkim yok ki benim.»

Anna dikilmek için bütün gücünü topladı: «Onlarla ilişki kurdun bile, Joe.»

— «Onların çevirdiği işlerle hiç bir ilgim yok. O zaten imkânsız. Bana güvenip bilgi Vermezler. Hem de hiç bir zaman.»

Anna, bir adım atmıştı. Bütün cesaretini toplayıp bir adım daha atmaya karar verdi: «Belki kulağına bir şey gelir. Yahut biri sana bir açıklamada bulunabilir. O zaman da başın belâya girer.»

Kocasının ani tepkisi, kadıncağızı şaşırttı. Pastore koltuğunda geriye yaslanmış, gürültülü bir kahkaha attı. içki başına vurmuş olacak, diye düşündü Anna. Pastore biraz sonra kendine hâkim olarak güvenle Anna'ya doğru eğildi. «Anna, bir türlü anlayamıyorsun. Benim durumum özel bir durum. Onlardan apayrı. Onların deyimiyle, ben muafım. Beni bu işlere karıştırmıyorlar. Tıpkı kendi çocuklarım karıştırmadıkları gibi.»

ÖĞRETMEN

123

Anna kocasının içkinin etkisi altında kaldığı kanısına vardı. Bu onun âdetiydi. Hiç bir şeyi içinde tutmazdı. Karakteri icabı, hiç bir zaman köşeye çekilip arpacı kumrusu gibi düşünmezdi. Birden patlar, içindekileri açığa vururdu. Anna, aslında öyle olmasını tercih ediyordu. Ama yine de kocasının bu davranışı onu üzüyordu. Bu konudaki hislerini belirtmekten kendini alamadı: «Bu insanlar hakkındaki konuşma tarzını beğenmiyorum,» dedi.

Pastore anlatmaktan yorgun düşmüştü, içkinin de kendisini sersemlettiğini hissediyordu. Artık bu konuşmaya bir son verme zamanı gelmişti. Usulcacık: «Beni anlamıyorsun, Anna,» dedi. Birden karısının ellerindeki titremenin farkına vardı, gözlerinin içine baktı. Fazla konuştuğunu, fazla ileri gittiğini anladı ve pişman oldu. Onu kollarının arasına almak, pişman olduğunu söylemek ve karısını rahatlatmak ihtiyacım duydu... Ama, koltuğunun arkasına yaslanıp sessiz sedasız içkisini yudumlamakla yetindi.

Nancy mutfak tarafındaki kapıdan içeri girdi, annesiyle babasına bir göz attı. Sonra orasının bir morgtan farksız olduğunu mırıldandıktan sonra pikap çalmak için izin istedi. Pastore başıyla onayladı. Oturma odasındaki bu hava, Nancy için yeni bir şey değildi. Başka zamanlarda da, böyle sahnelere tanık olmuştu. Bu yüzden, düşünceli davranarak, bir slow seçti, pikabın sesini alçalttı. Sonra yine dansetmeye koyuldu. Aynı şehvetli hareketleri, daha ağır bir tempoyla yapıyordu. Babası içkisini yudumluyor ve tavam seyrediyordu. Annesi ise, sinirli sinirli alyansı ile oynuyordu. Onları böyle görmek her zaman Nancy'nin içini burkardı. Havayı değiştirmek için bir gayret sarfetti. Tahrik edici hareketlerle müziğin temposuna ayak uydurarak:

— «O şirin Salvatore hergelesi ne âlemde, Babacığım?» dedi. Pastore gözlerini tavandan ayırmadan cevap verdi: «O şirin Salvatore hergelesi gayet iyi.»

124

ÖĞRETMEN

Nancy: «Niye burada ders yapmıyorsunuz?» diye sordu. Pastore, gözlerini tavandan ayırarak gülümsedi nihayet. «Burası tehlikeli. Sana güvenim yok.»

Nancy: «Niye onu bir gün yemeğe çağırmıyorsun? Çağırmanı bekliyor,» dedi.

Bu arada müziğe ayak uydurmuş, dansa devam ediyordu.

Kızının sözleri Pastore'yi allak bullak etti. Yüzündeki gülümseme silinmişti. «Ne demek istiyorsun? Nerden biliyorsun çağrılmak istediğini?»

— «Kendi bana söyledi de ondan.»

Pastore bardağını yambaşındaki sehpanın üzerine koydu. Nancy'nin hareketlerini, daha bir süre, ipnotize olmuş gibi seyre devam etti, sonra karısına bir göz attı. Anna yüzüğünü incelemek ve derin derin içini çekmekle meşguldü.

— «Ne zaman söyledi?»

— «Bugün,» dedi Nancy dansederek. «Her gün okuldan sonra beni arıyor. Çok şirin oğlan.»

Joe Pastore, karısıyla gözgöze geldiğinde onun bakışlarında endişeden, başka bir şey daha gördü. Panik derecesine varan bir korku okunuyordu Anna'nın gözlerinde. Sinirli sinirli yüzüğüyle oynayan parmaklarına baktıkça, Nancy' nin sözleri Pastore'ye büsbütün batmaya başladı.

— «Pikabın sesini yükseltebilir miyim?»

Diyen kızının sesini hayal meyal duydu. Ne cevap verebiliyor, ne de bakabiliyordu. Gözlerini o titreyen parmaklardan bir türlü ayıramıyordu. Sonra birden, kulakları sağır eden müziğin sesini duydu, yavaş yavaş dönerek kızına baktı. Göğüslerinin hoplayışını, kalçalarının oynayıpışını seyretti. Nancy'nin gözleri kapalı, dudakları aralıktı.

Pastore, gözlerini kıstı, dudağı ısıtarak başını çevirdi.

ÖĞRETMEN

125

11

JOE BELLİNİN EVİ

Scarsdale'de, Salvatore'nin malikhânesinden üç kilometre uzakta bir yerdeydi. Genel görünüşü, Mafia liderinin ikametgâhından daha gösterişsiz olmakla birlikte, yine de muhteşem bir yapıtı. Burası da kolonyal mimarî tarzındaydı. Müştehilât daha azdı. Kuğular olmadığı gibi, korusu da Salvatore'ninkinden, biraz daha ufaktı. Ama Mafia'nın üçüncü

adaminin da lüks ve ihtişam içinde yaşadığını her haliyle belli ediyordu.

Soğuk bir yılbaşı gecesi idi. Bellini'nin sarayım kuşatan geniş arazi karlara gömülmüş, havuzların hepsi buz tutmuştu, ama aydınlık ve mehtaplı bir geceydi... Her taraf ışıklandırılmış, bahçe kapıları zarif sokak fenerleriyle donatılmıştı.

Malikânenin giriş kapısına çıkan yol boyunca yerleş-* tirilmiş renkli ışıklar göz kamaştırıyordu. Evin kendi, banş âleminin arifesinde donatılan Pentagon gibi ışıltılı ısıldı. Gürültüden geçilmiyordu.

Birbiri ardından evin önüne gelip duran arabalardan insanlar boşalıyor, hepsi birbirlerine el sallıyorlar, gülüşüyorlar, selâmlaşıyorlar ve hemen partinin havasına giriyorlardı. Yalnız şoförler sessizdi, içerden müzik duyuluyordu. Büyük bir dans orkestrasının ezgileri kapıdaki gürültülerle kaynaşıyordu. Pırlantalar, kürkler, lavanta kokulan, traş los-ı yönü kokuları birbirleriyle sarmaş dolaştı. Boyalı, süslü insanlar yılın en gürültülü, fcn göze çarpıcı gecelerini kutlamaya hazırlanıyorlardı. Yeraltı dünyasının seçkin tipleri, yüksek sosyetesini bir araya gelmişti.

126

ÖĞRETMEN

Joe ve Anna Pasture, Bellini'nin evine yaklaşırken çevrelerinde olup bitenleri izliyorlardı. New Rochelle'den buraya gelmek hayli yavaş ve zor olmuştu. Bedeli hemen hemen ödenmiş iki yıllık Plymouth arabalarmm, buzlu yollarda patinaj yapmaması için azamî dikkat göstermişlerdi. Arabanın radyatörü bozuktu. Anti-freeze tertibatı da yol boyunca sık sık ârızalanmıştı. Bahçe kapısından geçerlerken, Anna taksitleri tamamen ödenmiş astragan kürkünün yakasını kaldırdı, sinirli parmaklarıyla, siyah dantelden kokteyl elbisesine zarif bir katkıda bulunmasını temenni ettiği inci kolyesini elledi. Mizamplisini, New Rochelle'in tanınmış kadın berberi Antoine yapmıştı. Pabuçları yeniydi. Gece çantasını ise üç yıl önce, evlenme yıldönümlerinde kocası armağan etmişti. Beşinci

caddeden pahalı bir mağazadan alınmış bir çantaydı. Profesöre gelince, gayet sade giyinmişti; üzerinde, resmî törenlerde fakülteye giderken giydiği lâcivert kostüm vardı. Yalnız üzerindeki pardesüsü yepyenydi. Ama böyle bir pardesüye de zaten ihtiyacı vardı.

Anna kocasına bakıp, kaşlarını kaldırdı, gülümsedi. O da karısını bastan aşağı süzdükten sonra gülüşüne mukabele etti. — «Bu gecenin en güzel kadım sen olacaksın,» dedi.

Anna güldü. Söylemek istediği pek çok şey vardı, ama susmaya karar vermişti. Geceyi bozmak istemiyor, sadece Joe'nun mümkün olduğu kadar eğlenmesini arzuluyordu.

Bahçeyi dolanarak evin önüne kadar geldiler, arabayı kapının önünde durdurdular. Livreli bir uşak kendilerini karşıladı. Uşak arabayı şöyle bir süzdükten sonra, arabanın kapısını açtı, büyük bir nezaketle, 'İyi akşamlar', dedi, sonra orada bekleyen adamlardan birine, arabayı park etmesi için işaret verdi. Joe ve Anna Pastore, Bellini malikânesinin merdivenlerini tırmanırlarken, arabaları park etmekle görevli adam da Plymouth'a binerek kapının önünden uzaklaştı, arkada bekleyen fiyakalı siyah bir arabaya yol verdi.

Kristal bir avizenin aydınlattığı fuaye yeni gelenlerle do-

ÖĞRETMEN

127

lup taşıyor, her yanda büyük canlılık ve hareket göze çarpıyordu. Konuklardan bazıları, grup halinde, ayakta şampanyalarını yudumluyor, birbirlerine seslenerek selâmlaşıyor, birbirlerinin sırtlarına vuruyor, el sıkışıyorlardı. Ortada neşeli bir teklifsizlik havası esiyordu ama her ^ey kontrol altında ölçülüydü. Par^i yeni başlamıştı. Pastore, karısıyla içeri girerken kendi kendine, bu toplantının insana rahatlıkla, devletin ileri gelenleri için verilen bir kabul merasimi ya da zengin iş adamlarının bir toplantısı hissini verdiğini düşündü. Sonra davetin gerçekten böyle bir nitelik taşıdığını düşünerek gülümsedi. Pastore'ler, kapıya yakın bir köşede duruyorlardı. Yanlarına gelen bir uşak onlara

şampanya ikram etti. İkisi de kendilerini tedirgin ve rahatsız hissediyorlardı. Yine de, çevrelerindeki insanları seyrediyor, söylenenlere kulak kabartıyor ve bu yeni tecrübeden yararlanmaya çalışıyorlardı. Anna bile, bunun, uzun zaman unutamayacağı bir olay olduğu kanısına varmıştı. Bir süre sonra çevresindeki insanlar arasında birçok tanınmış gazeteciler ve dedikodu yazarları bulunduğunu farkettiler. Hepsi de bakımlı ve şık giyinmişti. Yanlarında anneleri, karıları ve sevgilileri vardı. Aralarında, revülerde oynayan gösterişli kızlar da göze çarpıyordu. Hepsi süslenmiş, püslenmiş, takmış takıştırmışlardı. Mafia elebaşısının özel konuğu olmak, onlar için büyük şerefti. Yıılın en önemli davetiydi bu. Bellini'nin davetli listesinin, Salvatore'nin resmî damgasını taşıdığı herkesçe biliniyordu.

Pastore arada bir karısına bakıyordu. Kulaklarına gelen dedikoduları, boş lâfları dinledikçe, karı-koca bakışıp gülüşüyorlardı. Vito, Florida'dan yeni dönmüştü. Maria'nın bebeği olmuştu. Sal'in de bütün güzelliği üstündeydi bu akşam. Nick'le Jan yeni bir ev almışlardı. Bu, tam bir sohbet toplantısıydı. Kimse işten söz etmiyor, herkes birbirinin yeni yılını kutluyor, şampanya su gibi akıyordu. Çeşitli yüzler ve tipler arasında Pastore'nin en çok dikkatini çekenler, fuayenin stratejik noktalarına dikilmiş, uzun boylu, geniş

128

ÖĞRETMEN

lu, kollarını önlerinde kavuşturmuş, yanlarında kadın bulunmayan birtakım adamlardı. O adamlar herkesi dikiz ediyor, hiç bir şeyi gözden kaçırmıyorlardı. Ama yine de göze bat-mıyorlar, kimse onlara aldırış etmiyordu. Konuklar yavaş yavaş salona doğru akın etmeye başladılar.

Profesör adının söylendiğini işitti. Arkasına dönüp baktığında Albert Salvatore'nin kalabalığı yarararak ilerlediğini ve yolunun üzerindeki adamlarını teker teker süzdüğünü farkettti.

Seyircilerinin gözünde bir kahraman olduğu belliydi.

Konukların hepsinin yüzü gülüyor, önlerinden geçerken elini

sıkmak için birbirleriyle âdeta yarış ediyorlardı. Salvatore'ye el salladı:

•— «Professore!»

Salvatore resmî giyinmişti. Profesörü yine her zamanki gibi coşkunlukla karşıladı, onun elini, iki eli arasına alıp sıktı; Öğretmenin gelişiyle, gerçekten şeref duyduğunu belirtti.

— «Geldiğinize çok iyi ettiniz,» dedi. Sonra dönüp An-na'ya baktı. Takdim edilmeyi bekliyordu. «Karım, Anna,» dedi Pastore. «Bay Albert Salvatore.»

Mafia lideri, en sevimli, en sıcakkanlı haliyle el uzattı.

Anna'nın hayalinde canlandığı ve korktuğu an gelmişti. Ama Salvatore'nin elini sıkarken, bir yandan da kocasının tarifinin ne kadar yerinde olduğunu düşünmekten kendini alamadı. Karşısındaki adam, kelimenin tam anlamıyla, bir centilmen, son derece sıcakkanlı ve sevimli bir insandı. Aksini düşünmek çok zordu.

Salvatore: «Tanıştığımıza çok memnun oldum,» dedi. Anna elinden geldiği kadar nezaketle: «Ben de tanıştığımıza memnun oldum,» dedi.

Salvatore ikisini de kolundan tutarak, muhteşem yemek odasına doğru sürükledi:

— «Buyurun, içeri girelim,» dedi. «Sizi bir sürü kimseyle tanıştırmak istiyorum.»

Müziğin ve kalabalığın gürültüsünün geldiği tarafa doğ-

ÖĞRETMEN

129

ru giderlerken, herkese gülümsüyor, başıyla selâm veriyordu. Kapıdan geçtikten sonra üç basamak indiler, muhteşem bir salona girdiler. Etrafta büyük bir şenlik havası vardı. Muazzam salonun sırf bu özel parti için hazırlandığı belliydi. Konukların hepsi de zarif şekilde düzenlenmiş masalarda oturuyorlardı. Salvatore her masanın önünde duruyor ve Salvatore'le-ri tanıştırıyor, her seferinde de gururla: «Size Pastore ile eşi Anna'yı takdim ederim,» diyordu

Erkekler ayağa kalkıyor, kadınlar da saygıyla, karı-ko-cayı selâmlıyorlardı. Hepsi cicili bicili elbiselerini giymiş, parti yüzlerini takınmışlardı. Aralarında kalın enseli, ay gibileri olduğu kadar, sıska, atmaca suratlı olanları da vardı. Kimi kabarık göğüslü, sert adaleli, kimisi sıska ve çirkin, kimi de güzel ve zarıftı. Luca adında birinin yanağında derin bir yara izi vardı. Durmadan gülümsüyor, tipik bir italyan olduğunu her haliyle belli ediyordu. Kadınlar ya hanım hanımcık ya da fahişe suratlıydı. Ama hepsinde ortak bir şey vardı; insan bu ortak özelliğin mevcudiyetini içgüdüleriyle sezinliyor, insanların bakışlarından okuyabiliyordu. Bu özellik odanın havasına bile sinmişti. Belki de Pastore'ye öyle geliyordu. Bu insanların, Mafia'nın krema tabakasını, kalbur üstü kişilerini teşkil ettiğinden emindi.

Orkestra muazzam bir orkestraydı ve gürültülü parçalar çalıyordu. Ortada dansedenler vardı. Özel surette hazırlanan barın önü şimdiden insanla dolup taşıyordu. Salon parlak renkli kurdelelerle, balonlarla donatılmıştı. Kotyonlar, şapkalar, gürültülü oyuncaklar, her şey düşünülmüş, özel olarak hazırlanmıştı. Hiç bir şey eksik değildi. Dörtbaşı mamur bir eğlenceydi bu. Herkes partinin havasına ayak uydurmuş, gitgide neşeleniyordu.

Salvatore, Pastoreleri, bir numaralı masaya götürdü. Masanın üzerinde rezervasyon kartı yoktu. Gerekli de değildi zaten.

Burası, ev sahibiyle Mafia liderine ve en seçkin da-

P.: 9

130

ÖĞRETMEN

vetlilere tahsis edilmişti. Masa göze çarpacak, şekilde salonun ortasındaki dans pistinin hemen yanına yerleştirilmişti. Salvatore yaklaşıırken erkekler ayağa kalktılar. Beriki, aşın bir jestle ilân etti:

— «Sizlere, New York Üniversitesi profesörlerinden Joseph Pastore ile güzel eşi Anna'yı takdim etmekle şeref duyarım.»

Fulgoni de o masadaydı. Sırasıyle Fulgoni'nin karısıyle ev sahibi Joe Bellini ve kansıyle, Paterno'lar ve Giardanos' larla tanıştırıldılar; sonra yerlerine oturdular. Herkes gülüyor, çene çalıyor, şampanyalar ve nefis şaraplar içiliyordu. Pastore masadakileri dikkatle inceliyor, Mafia liderinin, oğlunun yaptığı aşama hakkındaki övgülerini yarım yamalak dinliyordu.

>

Salvatore: «Bu adam daha ileri giderse, bizim oğlan o kadar akıllanacak ki, yakında babasının ne mal olduğunu anlayacak,» diye şaka etti.

Masadakiler zoraki gülmeye çalıştılar.

Joe Bellini kadınlar arasındaki başarısıyle meşhurdu. Ve şöhretine uygun bir yapısı vardı. Uzun boylu, esmer ve yakışıklı bir erkekti; iyi giyinmişti. Üstelik, rahat, zarif tavırları ve gangsterlere yakışan heyecan verici bir havası vardı. Nezaket ve zarafetle kadınları tavlamayı bilen bir erkek olduğu her halinden belliydi.

Bellini: «Profesör, bu gece yeterince alkışlandı, Al,» dedi ve kadehini kaldırdı. «Ben Profesörün hanımının şerefine içiyorum. Evimize şeref verdiler.»

Kadehler havaya kalktı, herkes «Bravo! Bravo,» diye mırıldanarak Anna'nın şerefine içti.

Profesör gülümseyerek karısının elini sıktı. Anna, teşekkür anlamında başını salladı ve rahatlamaya, kendisini müziğin havasına, dansedenlerin hareketlerine, neşeli kahkahalara, patlayan balonlara ve etrafındaki gevezeliklere kaptırmaya çalıştı. Kocasını şarabını yudumluyor ve çevresini saran tipleri incelemeye devam ediyordu.

ÖĞRETMEN

13f

Joe Bellini, hem bir numaralı masadaki konuklarıyla ilgileniyor, hem de başka masalarda oturan dostlarına göz kırpmıyor, el sallıyordu. Kadınların çoğu ilgisini çekmeye ve kendilerini ona satmaya çalışıyorlardı. Hele kocaman gümüş küpeler takmış olan gösterişli bir sarışın, Mafia'nın bu sıkı

adamından bir türlü gözlerini ayıramıyordu. Bellini, arada bir, kadına göz atıyor, göz kırpmıyor, şansının karşısında oturan şişman partöneri ise viskisini çekerek durumu anlamamazlıktan geliyordu. Bellini'nin karısı, esmer ve fazla gösterişli bir Lâtin dilberiydi. Genç kadın olup bitenleri farket-ti, eğilerek, kocasının kulağına bir şeyler fısıldadı. Bellini kahkahadan kırıldı.

Bayan Salvatore, ufak tefek, elli yaşlarında kadar, tatlı dilli bir kadındı. Anna'ya, Nancy hakkında sorular sormakla meşguldü. Profesörün kansı da, gerekli bilgiyi veriyor, umulmadık bir rahatlıkla durumu idare ediyordu. Pastore, kabak kafalı, kolalı yakasının üzerine oturtulmuş, kalın ensesi pancar gibi bir adama dikkatle baktı. Mafia'nın fedailerinden olan Paterno, buydu demek? Kabadayı, vurucu, kırıcı Paterno. Bu et kafalı adam, Mafia'nın kaba kuvvetini temsil ediyordu.

Paterno kaya gibiydi. Uzun boylu olmamakla birlikte, kalın ve sağlam yapılı, goril gibi bir herifti. Gözleri içine batık ve ufacıktı. Bakışları ise anlamsızdı. Pastore, lisedeyken ziyaret ettiği St. Elizabeth Akıl Hastanesinde gördüğü bir delinin gözlerini hatırladı birden. Paterno'nun tabağının yanında duran kuvvetli, yara izleriyle kaplı elleri gözüne ilişti. Bunlar kesinlikle, vaktiyle liman işçiliği yapmış bir emekçinin elleriydi. Bu gecenin şerefine tırnakları manikürlüydü Paterno'nun.

Pastore, Paterno'nun kendisine dikkatle baktığını gördü. Goril gülümsüyordu: «Bir ibneden farksızım, değil mi. Profesör?» Pastore anlamsız bir şekilde gülümsedi.

132

ÖĞRETMEN

— «Tırnak cilam yüzünden demek istiyorum. Bu yaşımda beni ibneye çevirdiler, vallahi!»

Pastore, nihayet adamın ne demek istediğini anlayarak güldü. Paterno, Profesöre doğru uzandı, o da kulak verdi:

1 Paterno, bir sır açıklar gibi: «Manikürcü kız tırnaklarımı yaparken, bana ne dedi biliyor musunuz? 'Bay Paterno, bu

neye benzer bilir misiniz? Boklu bir değneğin ucuna süslü bir kurdele bağlamak bu'» dedi.

Goril bir kahkaha attı. Pastore de onun esprisine gülmek için kendini zorladı.

Paterno: «Anlıyorsun, değil mi?» dedi ve gülmesine devam etti.

Profesör başıyla onayladı, sonra çabucak karısına bir göz attı. Allahtan .Anna dinlemiyordu. Paterno:

— «inşallah hanımın kulağına gitmemiştir,» dedi.

Profesör: «Zaran yok,» diye cevap verdi.

Vito Fulgoni'nin hiç sesi çıkmıyordu. Herkese terbiyeli ve nazik davranıyor, ama konuşmalara katılmıyordu. Gerekli zaman gülümsüyor, başıyla söylenenleri onaylıyordu. Ama, böyle cümbüşlerden, eğlencelerden hoşlanmadığı belliydi.

Pastore, onun partide hazır bulunmasının vazife icabı olduğundan, Mafia'nın ikinci adamının bu işle yükümlü bulunduğundan emindi. Karısı da gösterişsiz, basit bir kadındı. Yanağında kocaman bir beni vardı; o da kocası gibi çok az konuşuyor, mümkün mertebe nazik davranmaya çalışıyordu. Pastore, nedense onun mükemmel bir ahçı olduğu kanısına vardı. Onu mutfakta, buram buram tüten baharatlı yemekler hazırlarken görür gibi oldu.

Giardano atıldı: «Sakın, bizim her Allahın günü böyle bir hayat sürdüğümüz kanısına kapılmayın,» dedi. «Ancak yılda bir böyle eğleniyoruz.» Fulgoni'ye döndü. «Bir şey değil, Profesörle hanımı, bizim Romalılar gibi sefahat sürdüğümüzü sanacaklar.»

Salvatore:

ÖĞRETMEN

133

— «Bu gece yılbaşı,» dedi. «Herkes yılda bir, Romalılar gibi eğlenme hakkına sahip olmalı. Öyle değil mi, Profesör?»

Pastore: «Güzel bir gece, doğrusu,» dedi. «Biz çok eğleniyoruz.»

— «Bizi oldu bittiye getiriyorlar,» dedi. «Mutfaktan çıkarıyor, giydiriyor, allayıp pulluyor, sonra da dünyaya ayak uydurmamızı bekliyorlar.»

Vivian Giardano, genç, sarışın ve güzel olmaktan çok gösterişli bir kadındı. Masadakilerin içinde en çok viski içeni oydu. Pastore'nin anladığına göre, Giardano'lann biri erkek, diğeri kız iki çocukları vardı. Pastore onların aile hayatlarını kafasında canlandırmaya çalıştı, sonra vazgeçti. Bayan Giardano'yu mutfığa yakıştıramadı. Giardano, biraz canı sıkılmış gibi karısına döndü:

— «Sanki başka günler hiç evden çıkmıyormuşsunuz gibi konuşuyorsun,» dedi.

— «Vic tam tersini söylüyor. Çocuklar, yılın yüz altmış dört günü, zevküsefa içinde yaşıyor, bu gece ise eve kapanıp melek pozuna bürünüyorlar. Yanılıyor muyum, Vic?»

Suratını asıp oturan Giardano'dan başka, herkes o sözlerle güldü Giardano kalın yapılı, orta boylu, gür siyah saçları, biryantınle arkaya doğru yapıştırılmış bir adamdı. Aslında çirkin değildi ama, suratının çiçek bozuğu olması ve burnunun iriliği, görüntüyü bozuyordu. Pastore, onun kırkına yaklaşmış olduğunu tahmin ediyordu. Diğerleri gibi iyi giyinmişti ve üstleri tarafından sevildiği belliydi. Karısının dobra dobra konuşmaları cıu sinirlendiriyordu her halde. Kadın ne zaman ağzım açsa Giardano, ona dönüyor, başını sallayıp duruyordu. Bir keresinde Salvatore bile dayanamadı ve kadına daha az içmesi için uyanda bulundu. Bunu gülümseyerek yapmıştı, ama ses tonundan sözlerinin emir olduğu anlaşılıyordu. Salvatore ile Fulgoni, ne zaman karısından yana baksalar, Giardano, üzgün, dudaklarını kemiri-yordu.

134

ÖĞRETMEN

Pastore hayran hayran karısına baktı. Anna endişelerini yenmiş ve duruma hâkim görünüyordu. Onu dansa kaldırmaya karar verdi. Biraz sonra kalkıp pistte danseden kalabalığın arasına karıştılar. Pastore karısına sımsıkı sarıldı.

— «Müthiş bir parti, değil mi?» diye sordu.

— «Gerçekten müthiş!»

Orkestraya yaklaştıkları zaman, Profesör müzisyenlerin hepsinin kâğıttan şapkalar giymiş olduklarını farketti.

Orkestra her halde, sırf bu parti için angaje edilmişti. Pastore'nin, bunun özel bir temsil olduğundan kuşkusu yoktu.

Karısına daha sıkı sarıldı.

— «Yeni yılın kutlu olsun, sevgilim. Bu gecenin en güzel kadını sensin.»

— «Nasıl, eğleniyor musun, Joe?»

— «Durumu ilginç ve yararlı buluyorum. Senin davranışlarını da çok takdir ediyorum, doğrusu.»

Pastore, danseden diğer çiftleri dikkatle gözden geçirdi.

— «Bak, şu adamı görüyor musun?» Uzun boylu, kibar görünümlü birini gösterdi. «Kendall, Amerika'nın en tanınmış avukatlarından biri. Şu taraftaki de Abe Waldstein. En ünlü müteahhitlerden, kodamanlardan. Connecticut'taki binaların yansını o yapü. Bak, bak, Ed Carlton.»

Anna, aile doktorlarının bulunduğu tarafa baktı... «Kendi doktorları. Kendi^ avukatları. Burda her meslekten adanılan var!»

İkisi de güldüler. Anna salonu gözden geçirdi. Sonra, «Şur'daki adamı görüyor musun? Paterno,» dedi. «Resmini gazetede gördüm. Ona Mafia'nın kaba kuvveti diyorlar. Sonra Giardano'yu al. Time, ondan 'gaddar katil' diye bahsediyordu. Ama o elini hiç kana bulamıyor. Burada kibar kibar dansederken, adamları onun adına cinayetler işliyorlar. İlginç topluluk, doğrusu.»

Profesör yanağını karısının yanağına dayadı. «Anna, bu gece yılbaşı. Keyfine bak. Hepsinin cam cehennemel!»

Hiç konuşmadan dansa devam ettiler. Birdenbire ör-

\

ÖĞRETMEN

kestra «Mutlu Günler Geldi» melodisini çalmaya başladı. Profesör saatine göz attı.

— «Vay canına! On ikiye beş var! Gel, masamıza dönelim.» Bir numaralı masada şenlik ayyuka çıkmıştı. Fulgoni bile başına bir karnaval şapkası geçirmişti. Şarap su gibi akıyordu. Vivian Giardano zom olmuştu. Ama kimsenin aldırdığı yoktu. Paterno ile Giardano, dansı bırakıp masalan-na döndüler, şaraba el attılar.

Saat on ikiye vurmak üzereydi.

Herkes kadehlerini kaldırdı. Birbirlerine sağlıklar, mutluluklar ve gelecekte iyi günler, iyi şanslar, diliyorlar, sevdiklerinin şerefine içiyorlardı. Dünyanın en azılı gangsterleri yılbaşını kutluyorlardı.

Masadakilerin bir an sessiz kalmalarından yararlanan Salvatore, kadehini bir kez daha kaldırdı:

— «Profesörün şerefine. Çocuklarımızın öğretmeninin, mükemmel bir insan şerefine içiyorum. Aramızda sağlam bir dostluk kurulması dileğiyle.» Sonra Anna'nın önünde eğildi «Profesörün sevimli hanımı Anna'nın şerefine.»

Kadehler boşaldıktan sonra Pastore kendi kadehini kaldırdı «Teşekkür ederim,» dedi. «Ben de çocukların şerefine içiyorum, inşallah bu önümüzdeki yıl hepsine uğur getirir. Hepsinin ayrı ayrı derslerinde başarılı olmalarını dilerim.» Kelimeler ağızdan rahatlıkla dökülüyordu. Şarabın etkisi de kendini göstermeye başlamıştı.

Herkes «Bravo» diye bağırdı. Anna masadaküerin yüzlerinden, kocasının, gecenin en etkili demecini vermiş olduğunu anladı. Kimbilir ne kadar gayret göstermişti. Kendi kendine gülümsedi, şarabını yudumlamaya devam etti. Birden ürperdiğini hissetti, ama kendini avutmaya çalıştı.

Tam o sırada iyi giyimli bir genç masaya yaklaştı, özür dileyerek Salvatore'nin kulağına bir şeyler fısıldadı. O da cevap vermeden başıyla onaylamakla yetindi. Delikanlı masadan uzaklaştı.

ÖĞRETMEN

Salondakilerin sesleri gittikçe yükseliyordu; herkes ayağa kalktı. Birden bir davul sesi işitildi ve ortalığı balonlar istilâ etti.

Yeni yıla girilmişti.

Profesör, etraftaki gürültülere, kahkahalara, müziğe, kotyonlara, balonlara, hattâ Mafia'ya bile aldırış etmeden ka-n-sını öptü. Anna'mn sıkı sıkı kendine sarıldığını fark etti; bir an için gözlerinde korkuya benzer bir şeyle gülümsedi. Ancak Profesör o bakışı unutamadı ve onu silmenin güç olacağını anladı.

Masada herkes birbirinin sırtına vuruyor, elini sıkıyor ve şerefe kadeh kaldırıyordu. Bir süre çılgın bir şenlik havası hüküm sürdü. Sonunda herkes eski yerine oturdu. Albert Salvatore, masadakilere hitaba hazırlandı

— «Professore,» dedi «biz erkekler arka odada şöyle erkek erkeğe biraz kafa çekeceğiz. Siz de bize katılın.»

Vivian Giardano, sarhoş ağzıyla : «Bok herif,» dedi. Giardano «O pis çeneni tut, rezil kan! Yoksa ağzını yırtarım!» diye bağırdı.

Salvatore, kavgaya aldırmadı, sözüne devam etti:

— «Yılbaşlarında âdettir, Professore. Birkaç dakika sonra döneriz.»

Salvatore kalktı. Paterno, Fulgoni, Bellini ve Giardano da onu takip ettiler.

Salvatore: «Kusurumuza bakmayın, Bayan Pastore,» dedi nazik bir tavırla. Sonra, Vito Fulgoni'nin karısına döndü :

— «Bayan Pastore ile sen meşgul ol, Lil,» dedi. Vivian Giardano'ya bir göz attı. «Vivian'a da biraz kahve içirin, ihtiyacı var.»

Profesör karısının elini sıktı ve, «Şimdi gelirim, sevgilim,» dedi. Sonra ötekilerle birlikte ayağa kalktı.

Arka pda, Bellini'nin kütüphanesiydi. Rahat bir tarzda döşenmiş, sıcak atmosferi olan bir odaydı. Mafia'nın

elebaşları, üzerinde nefis içkiler duran ortadaki canh masanın etrafındaki rahat koltuklara gömüldüler, purolannı tütürmeye
ÖĞRETMEN

137

başladılar. Kadınlardan uzakta kendilerini daha rahat hissediyor daha gürültülü şekilde konuşuyor ve italyanca espriler patlatıyorlardı. Pastore, masanın baş tarafına yakın bir yerde oturmuş, purosunu tütürüyor ve altın kalpli bir fahişeden söz eden Giardano'nun anlattığı hikâyeye, diğerleriyle birlikte gülüyordu. Şöyle bir düşündü, Mafia'nın verdiği bu partide, kimse taşkınlık yapmamış, zom olup yere yığılıp kalmamış, makinalı tüfeklerle kimse kurşunlanmamış ve 'Bok herifi!' kelimesinden başka da hiç bir küfür işitmemişti. Bundan iyisi can sağlıklıydı. Tahmininden çok daha iyi geçmişti her şey. Anna'yı götürdüğü fakülte öğretim, üyelerinin verdiği bazı partilerde çok daha kötü durumlarla karşılaşmışlardı. Evet, şu anda sarhoştı, bu adamlar da arkadaşı filân değildi. Kan-sı haklıydı, bunların hepsi katildi; ama ne çıkardı bundan? Bildiği bir şey varsa, şarap nefisti, hepsi ana dili italyancayı konuşuyordu. Şu içtiği puro, hayatında içtiği en pahalı puroydu, üstelik de yılbaşı gecesi idi. Şu anda hayatın tadını çıkarıyor, keyfine bakıyordu. Anna'mn gözlerindeki bakış neydi sanki? Bütün bunları düşünürken, altın kapli fahişe hakkındaki espriyi kaçırmıştı işte. Yine de herkesle birlikte kahkahayı basmaktan geri kalmadı.

Birdenbire Salvatore'nin kendine baktığını farketti.

— «Professore, bu küçük toplantı, senin yararına. Bir kere yeni yılın ilk gününde senin sağlığına son bir kadeh içmek istedik, ikincisi de, sana yeni bir teklifte bulunmak istiyoruz. Bello, konuşma sırası sende.»

Joe Bellini, koltuğunda öne doğru eğildi, güzel gülüşü yüzünü aydınlattı. «Profesör. Sizi, çocukların eğitimiyle görevlendirmek, gerçekten başarılı bir fikirmiş. Al'la Vito, yaptıfc-lannızı anlata anlata bitiremiyorlar. Benim de bir kızım

var. On üç yaşında. Onun da aynı şekilde yardıma ihtiyacı var.»

**Salvatore devam etti: «Bir teklifimiz var. Bu odada gör-
138**

ÖĞRETMEN

düğün bütün arkadaşların çocukları özel eğitime muhtaç. Seni bu işle devamlı olarak görevlendirmek istiyoruz.»

Pastore, kafasının içini saran örümcek ağlarından kurtulmak istedi, dikkatini toplamak için büyük bir çaba harcadı.

— «Ama bu imkânsız benim için,» diye cılız bir sesle mırıldandı.

Salvatore gülümsüyordu, ama konuşması kesindi:

— «Profesör, izin verin de önce sözümüzü bitirelim. Sonra istediğinizi söylersiniz.» Ayağa kalktı, dolaşmaya başladı.

Pastore içkinin onu hiç etkilememiş olmasına şaşıtı.

— «Bazı şeyleri anlamanızı istiyorum, Profesör. Bize herhangi bir hizmette bulunacak yabancıları seçerken, daima titiz davranırız. Size güvenimiz var. Sizi ailemizden biri sayıyoruz. Çalışma tarzınızı beğeniyoruz.»

Profesör cevap vermeye vakit bulamadan Giardano atıldı:

— «Bu özel okullardaki öğretmenlere araba dolusu para harcıyoruz, ama onların parayı cebe indirmekten başka hiç bir tasaları yok. Bizim çocukları iplemiyorlar bile.»

Bellini :

— «Ancak siz onlara destek olabilirsiniz,» Profesör dedi.

«Notlarını düzelterip, gerekli okullara girebilmelerini ancak siz sağlayabilirsiniz. Ayrıca kişilikleriyle de meşgul olursunuz.

Çocukların hepsi özel ilgiye muhtaç.»

Pastore elini kaldırdı, ama Paterno fırsat vermedi. «Ülkenin en iyi avukatları, en iyi doktorları, en kabiliyetli muhasebecileri hep elimizin altında, öyle değil mi, Vito? Her şeyin en iyisi bizde. Sizin gibi bir adama ihtyacımız var. Çocukların en mükemmel şekilde eğitecek biri. Bizim için en önemli mesele bu.»

Söz sırası Profesöre gelmişti. Hepsi can kulağıyla onu dinliyordu:

— «Bana gurur veriyorsunuz,» dedi. Kelimelerini dikkatle seçmeye gayret ediyordu. «Tasarınıza da gayet yerinde bu-
ÖĞRETMEN

139

luyorum. Çocukların özel bir ilgiye ihtiyacı olduğundan eminim. Ancak benim için imkânsız.»

— «Hiç bir şey imkânsız değildir,» dedi Fulgoni ciddiyetle.

— «Ama bu imkânsız. New York Üniversitesinde öğretim üyesi olduğumu biliyorsunuz. Bu kadar çocuğu eğitmek, bir yandan da üniversitedeki görevime devam benim için imkânsız.»

Pastore'nin purosusu sönmüştü. Bellini öne doğru eğildi, onun purosunu yaktı. Herkes olan biteni izliyor ve bekliyordu.

Pastore: «Durumumu takdir edersiniz herhalde değil mi?» dedi. Şarabın ve konuşmaların etkisi onu tedirgin etmeye başlamıştı,

Cevap geç geldi. Herkes Salvatore'ye bakıyor, onun konuşmasını bekliyordu. Sonunda Salvatore söze başladı:

— «New York Üniversitesindeki işinize son vermenizi ve bunu, daimî bir görev olarak ele almanızı istiyoruz. Yani yalnız bizim için çalışmanızı istiyoruz.»

Pastore gözlerini kırptırdı, içinde birdenbire bir gitme arzusu belirmişti. Burada ne işi vardı? Yarı sarhoş oturmuş, Mafia'nın tekliflerini dinliyordu. Yakışık alır mıydı bu?

— «O Allahın belâsı okulda kazandığın paralar, bizden alacaklarının yanında devele kulak kalır. Öyle değil mi Vito?»

Giardano: «Dünyanın en yüksek maaş alan öğretmeni olacaksınız,» dedi.

Salvatore, kesin bir tavırla onun sözlerini kesti:

— «Yeter! Profesör, bu işin parasında değil, Kendisini tanıyorum. Ne düşündüğünü de biliyorum, istediği takdirde para emrine amade. Şimdi söyle bakalım, Professore, kararın ne? Anlaştık mı?»

Joe Pastore terliyordu. Hem de buram buram. Kadehine biraz şarap doldurdu. Aslında canı istemiyordu ama, bu geri-

140

ÖĞRETMEN

lime bir son vermesi ve usturuplu bir şekilde bu teklifi reddetmesi gerekiyordu.

— «Bu işin gerekliliğini anlıyorum,» dedi. Ağır ağır konuşuyordu. ««Bir öğretmeni tahrik edecek, kamçıliyaacak bir fırsat bu. Onu da biliyorum¹. Özellikle benim için. Kimseyi gücendirmek de istemiyorum ayrıca. Ama bu teklif pek çok taviz gerektiriyor.... Ben...»

Giardano sözünü kesti: «Söyle, söyle, açık konuş, Profesör.» Pastore bir yudum şarap aldı ve sözlerine hâkim obuaya çalıştı:

— «Bu teklifi kabul, hayatımı kökünden değiştirmemi, normal bir akademik kariyeri feda etmemi gerektirir. Bu payeye erişebilmek için çok sıkıntı çektim. Ayrıca kanımı ve kızımı da düşünmek zorundayım.» Sözlerine ara verdi, ama kimse lafa karışmadı. Hepsi dikkatle dinliyordu.

Pastore devam etti : «Açık konuşmak gerekirse, bu işi kabul etmekle, bugünkü hayat tarzımı, sosyal ilişkilerimi feda etmek ve... başka türden ilişkiler kurmak zorunda kalacağım...

Eskisinden tamamen farklı türden ilişkiler... Ne demek istediğimi anlıyor musunuz? Bunları açıklamak çok zor benim için. Ayrıca şarabı da biraz fazla kaçırmışım bu gece.»

'Tamam,' diye düşündü Pastore. Söyleyeceklerini söylemişti işte. 'Hepinizin azılı bir gangster olduğunuzu biliyorum.

Üniversitedeki işimi bırakıp Mafia ile çalışmaya başlamamı nasıl bekleyebilirsiniz benden.' demek geliyordu içinden.

Çocukluk olsun veya olmasın. Ama bir şey söylemedi. Masanın çevresindeki grup sessizliğe gömülmüştü. Sonunda Salvatore, sakın ve samimi bir tavırla bu sessizliği bozarak söze başladı:

— «Professore, derdini anlıyoruz ve sana gücenmiyoruz. Bizimle ilişki kurmak isteyen ayak takımından biri, bir serseri olsaydın, zaten burada olmazdın.» Salvatore, bu ana kadar,

diğerlerinin arkasında durarak tartışmayı izlemişti. Şimdi yerine oturarak sözlerine devam etti: «Sana şöyle açıklamaya çalışayım: Bizim... is. faaliyetlerimizle hiç bir ilgin ol-

ÖĞRETMEN

141

mayacak. Sen her zaman o işlerin dışında kalacaksın.»

Paterno lafa karıştı: «Ondan yana hiç bir kuşkun olmasın,» dedi.

Salvatore ona sert bir bakış fırlattı, sonra Profesöre döndü:

«Yalnız çocuklarla ilgileneceksin. Yalnız onlarla meşgul olacaksın. O kadar. Bu hususta garanti verebiliriz sana. Şimdi ne diyorsun?»

işkence devam ediyordu. Mafia liderleri, çocukların çeşitli dertlerinden, onlara karşı olan sorumluluklarından söz ediyorlar ve çocuklarını eğitecek insanın en az onlar kadar, işlerinden 'muaf ve ayrı tutulacağını ve Mafia'nın gözünde onlar kadar kutsal olduğunu anlatıyorlardı. Pastore, ne olursa olsun, gangsterlerin samimî olarak çacuklanyle ilgilendikleri kanısına vardı.

— «Bu benim için büyük bir dönüm noktası,» dedi.

«Uzunboylu düşünmem gerekiyor.»

Salvatore:

— «Kabul,» dedi. Sonra saatine baktı. «Şimdi birer kadeh daha atalım. Sonra hanımların yanına döneriz.»

Ev sahibi, Joe Bellini, içkileri koydu, sonra hepsi kadehleri kaldırdılar.

Albert Salvatore : «Salute,» dedi.

New York Üniversitesi öğretim üyesi de Mafia liderlerine katıldı ve yılbaşı şerefine kadehini kaldırdı.

Ayıhr ayılmaz her şeyi enine boyuna düşünmesi gerekeceğini biliyordu.

142

ÖĞRETMEN

12

GÜNLER GEÇİYOR, PASTORE

eski düzeni bozmamaya çalışıyordu. Anna'ya arka odada geçen konuşmayı anlatmış, o da kendinden beklenen tepkiyi göstermişti. Mafia'nın teklifi, öylesine acayip ve gerçeğe ayları boyutlar almıştı ki, artık normal bir tartışma konusu olmaktan çıkmıştı. Bu yüzden hemen hemen hiç ağzına almıyordu. Üniversitedeki işine devam ediyor, Salvatore ve Ful-goni'nin oğullarına verdiği özel derslerden olumlu sonuçlar alıyordu. Derken, güneşli bir öğleden sonrası arka bahçede piknik yaptıkları sırada fırtına patlak verdi.

Pastore, kendini bedenen yormak suretiyle düşüncelerini hafifletmeye çalışıyordu. Ayağında eski bir pantolon, üstü «çıplak, kan ter içinde kıızıyla futbol oynuyordu. Bağırıp çağırıyor, kızına zorlu dakikalar geçiriyor, o da babasından aşağı kalmıyor, babasına haddini bildirmek için elinden geleni yapıyordu. Pastore bu oyuna bayılırdı. Çünkü oyun onu manen hafifletiyordu.

Arka bahçede yapılan bu piknikler, iyi havalarda bir aile geleneği haline gelmişti. Ağaçların altındaki bir tahta masanın başında oturan Rahip Monzanti ile Anna da onları seyrediyorlardı. Rahip, Anna'ya döndü:

— «Fizik kondisyonu iyi,» dedi.

Anna salata hazırlamakla meşguldü. Çevresindeki o neşeli atmosfere katılmamıştı.

— «Evet, fizik bakımından öyle belki. Ama çok sinirli, iyi niyumuyor. Ruh halleri durmadan değişiyor.»

Monzanti, ellerini boru yaparak bağırdı: «Nefis bir vü-

ÖĞRETMEN

143

ruş, Nancy! Şu hergeleye haddini bildir. Göreyim seni!»
Sonra Anna'ya döndü. «Kafası çok meşgul.»

Anna salatayı bıraktı: «Bana henüz bir şey söylemedi ama, Üniversiteyi bırakmak kararında, biliyorum,» dedi.

— «Karar ona ait.»

— «Demek siz bu kadar basit görüyorsunuz bu işi? Karar ona ait, canı ne isterse onu yapar demek. Öyle mi?»

Rahip Monzanti, ciddî bir tartışmaya girişmekten mümkün merteye kaçınmak istiyordu ama bir yandan da bunun kaçınılmaz olduğunu görüyordu. «Hayatta şiddetle istediği bir şey bu, Anna.»

— «Bu kadar şiddetle istediği şey nedir acaba?» Monzanti, heyecansız bir sesle:

— «Hocalık,» dedi. Sonra kendini futbol maçına kaptırmış gibi görünmeye devam etti.

— «Hocalık diyorsunuz. Bu Mafia işi onda bir sabit fikir haline geldi. Bunun da farkındasınız, herhalde. Peki Joe* nun bu durum karşısındaki tutumunu makul buluyorsunuz, öyle mi? Herhangi bir öğretmenlik görevi karşısında takınacağı normal bir tavır demek...»

— «Ben ancak şu kadarını söyleyebilirim. Bunu yapmaya karar verdiyse, kimse onu kararından caydıramaz.» Anna'ya dönerek gülümsedi: «ikimiz de onu, bunu bilecek kadar yakından tanıyoruz.»

Anna salatayı hazırlamaya devam etti. «Benim de çok istediğim şeyler var. Ama onları elde etmek için herkesi cehennem ateşine sürüklemeye de hakkım yok sanırım.»

— «Anna. Joe'nun kimseyi cehennem ateşine sürüklediği filân yok. Bunu sen de biliyorsun.»

Anna Rahibe baktı, sonra sakın ama kesin bir tavırla : «Hepimizin mahvına sebep olacak!» dedi.

Pastore, oflaya puflaya, kan ter içinde koşup geldi, kan-sıyla Monzanti'nin oturdukları tahta sıranın karşısındaki yere çöktü. Nancy de onu takip ederek babasının yanına yığılıp kaldı. Tıkanarak kollarını babasının boynuna doladı.

144

ÖĞRETMEN

— «Babacığım yaşılanıyorsun, artık.»

Profesör, nefes nefese: «Kızanın profesyonel futbol oyuncusu olmasını hangi baba ister?» dedi

— «Açlıktan ölüyorum.»

Anna tabakları doldurmaya ve soğuk içkileri bardaklara boşaltmaya başladı. Profesör : «Maçı seyrediyor muydunuz?» diye sordu. Bir tavuk budu yakalamış, atıştırmakla meşguldü. Monzanti: «O zarif vuruşlarından hiç biri gözümüzden kaçmadı,» diye cevap verdi.

Pastore yemekten başını kaldırıp baktı: «Bir yandan maçı seyredip bir yandan da hani hani beni çekiştirmeyi nasıl başardınız?»

Anna : «Kimse seni çekiştirmiyordu, Joe,» dedi ve Rahibe tabağım uzattı.

Pastore, Nancy'ye döndü: «Bana sigara paketimi geti-river, tontonum,, pikabın yanında,» dedi.

Nancy koşup gitti, Profesör de bir süre elindeki butu kemirmeye devam etti, sonra tabağına bıraktı:

— «Şu Allahın belâsı meseleyi halledelim de bitsin. Önümüzdeki hafta, [Üniversitedeki görevimden ayrılıyorum. Whitmore'la konuştum. Muazzam bir dönüm noktası bu benim için, biliyorum. Ama her şeyi, bütün ayrımtılarıyla düşündüm ve bu işin sonuna kadar gitmeye karar verdim.»

Anna hiç bir tepki göstermedi, Nancy'nin tabağını doldurmaya devam etti. Rahip Monzanti ise yemek yemeye koyuldu.

— «Haydi güzelim, bağır çağır! Küfret! Masaya yumruğunu vur! Bir şeyler yap.»

Anna, sükûnetle: «Yapılacak hiç bir şey yok,» dedi.

— «Sana üniversiteden ayrılıyorum, diyorum. Sen ise söylenecek hiç bir şey yok, diyorsun bana.»

— «Ne söylememi istiyorsun, Joe?» »

— «Bir tepki göster, Anna. Canlan biraz. Bir kere olsun aklından geçenleri söyle.»

ÖĞRETMEN

145

Monzanti yemeyi bıraktı. «Joe, senin sinirlerin bozuk, yoruldu herhalde.»

— «Bana bak, Muhterem Peder. Bana böyle, teskin edici, ulvî lâflar edip durma. Karım, karar vermemi bekleyip duruyordu.

Ben de verdim işte. Şimdi ne söyleyeceksiniz açıkça söyleyin de işimize devam edelim.»

Anna konuşmadan önce durakladı : «Joe, hayatının en büyük hatasını işliyorsun. Bir gün, bu yüzden hepimiz pişman olacağız.»

Nancy sigara paketini getirdi. Tam konuşmak üzereydi ki, büyüklerin ciddiyetini görerek sustu. Profesör gözlerini Anna'nın yüzünden ayırmamıştı.

— «Başka?»

— «Ben senin karınım, Joe. Seni bütün kalbimle seviyorum ve daima da yanında olacağım.» Sonra durdu, masaya bakarak devam etti: «Ama hayatlarımızın hiç bir zaman artık eskisi gibi olmayacağını da biliyorum.»

Herkes sustu. Atina'nın sözleri herkesi etkilemişti. Pastore gözlerini tabağına dikti. Birkaç dakika sonra uzandı, kan-sının elini tuttu.

— «Beni bağışla, Anna,» dedi yavaşça. «Gerçekten üzgünüm.» Profesör Joe Pastore dediklerini yaptı. Bütün vaktini ve enerjisini özel derslerine adayacağını bildirerek Üniversiteden istifa etti. Whitmore'la öğretim üyelerinin çoğu onun ayrılmak istemesine çok üzüldüler, ama belirli problemlere çözüm yolu bulmak isteğinin, Pastore'de çılgınca bir arzu seklini aldığını da bildiklerinden boyun eğdiler. Profesörün, 'birkaç gangsterin oğluna' ders verdiği söylentileri çıktı ama, herkes onun karakterini, geçmişini ve o güne kadar geçirdiği tecrübeleri bildiği için kimse bunu yadırgamadı, üzerinde durmadı. Barrows, Pastore'nin, 'terfi edemediği için istifa ettiğini' iddia ediyordu. Ama işin öyle olmadığını bilen diğer öğretim üyeleri, bunu yalanlamakta gecikmediler.

Greenberg, Pastore'nin bu beklenmedik davranışı karşı-

f/10

146

ÖĞRETMEN

sında ancak hayranlık duyduğunu belirtti ve onu liberal düşünceli bir insan olarak nitelendirdi. Cogan, Parker ve diğer

öğretim üyeleri ise, Pastorenin eksikliğini duyacaklarını, fakat bu kesin ve değişik inançlarına karşı da saygı beslediklerini açıkladılar. Whitmore, kendi Dekan olarak kaldığı sürece, Üniversiteye dönmek istediği takdirde, Pastore'nin yerinin daima hazır olduğuna dair teminat verdi. Öğrencilerine gelince, birçokları göz yaşlarını tutamadılar.

Anna. Pastore'nin bu davranışını, sükûnetle, tevekkülle kabul etti. Ama yakın biri, onun içine hapsettiği bu korkunun, kanserli bir tümör gibi gitgide büyüdüğünü ve yayılmak istidadı gösterdiğini ilk bakışta farkedirdi. Bu tümör, zamanla ya bütün iç organları çürütecek, ya da onu çıldırtacaktı. Rahip Monzanti bunu herkesten daha iyi farkediyordu. Ama kendi Joe'nun arkadaşı idi. Üstü değildi. Pastore'ye, elinden geldiği kadar öğüt veriyor, vaaz vermemek, ukalâlık etmemek için gayret gösteriyordu. Profesör de bunu takdir etmiyor değildi. Nancy, her zamanki gibi, aile hayatlarında başgösteren krizi, şen şakrak karşılıyor, önüne gelene, babasının Herkül gibi güçlü bir adam olduğunu ve 'okuldaki kelekleri ekip hayattan asıl beklediği şeyleri elde etme zamanının geldiğini' ilân ediyordu.

Joe Pastore ise yeni atıldığı yolda, şevkle ilerliyordu. Ama, bu yolun tehlikeli bir ormandan geçtiğini, bir gün kendisini en yakın düzlüğe atması ya da geriye dönmesi gerekeceğini de bilmiyor değildi. Atılan her yanlış adımı kahredici olabilirdi. Bunu düşünmek istemiyor, ama aklından da çıka-ramıyordu. Mafia'nın çocuklarını eğitmeyi göze almıştı bir kere.

ÖĞRETMEN

147

13

VICTOR GIARDANO ON ALTI

yaşlarında, tombul, neşeli, uysal bir çocuktü. Genç Salvato-re gibi gösterişli, pahalı elbiseler giyiyor, en son moda, en eksantrik kılıklarda dolaşıyordu. Ama hiç bir şey doğru dürüst uymuyordu üzerine. Pastore bu çocuktan hoşlanıyordu. Bu benzeri bulunmayan öğrenci kadrosu içinde Victor, Pastore'nin

gözdesi sayılabilirdi. Salvatore'nin malikânesinde, ders bittikten sonra, Victor, sabırlı sabırlı, Profesörün, son yazdığı kâğıda onun göstereceği tepkiyi bekliyordu. Pastore :

— «Victor Giardano, seninle iftihar ediyorum,» dedi.

Düzeltilmekte olduğu kâğıttan başını kaldırarak çocuğa baktı.

«Geçen hafta herhalde çok emek verdin bu işe.»

— «Şöyle böyle birkaç saat, hocam.»

— «Bu kadar alçak gönüllü olmasana, canım).»

— «Doğru söylüyorum! Yemin ederim!».

Pastore gülümsedi, kâğıdı çocuğa geri verdi. «Okuldaki matematik öğretmenin adı ne?»

— «Hayman.»

— «Birinci derece denklemlerden çektiğin sıkıntıları kendisine anlattın mıydı?»

— «Tabî. Hem de kaç kere.» Profesör : «Peki, ne yaptı?» diye sordu.

— «Tekrar tekrar anlattı. Ama bugüne kadar kafama girmemişti anlaşılan.»

— «Eh, yoluna girdin artık.» »

Victor Giardano kâğıtlarını topladı, gitmeye hazırlandı.

148

ÖĞRETMEN

— «Nasıl, Üniversiteye girebilecek miyim dersiniz, Hocam?»

— «Elbette gireceksin. Vic. Hem de iyi bir üniversiteye. Bu işi elele başaracağız. Sen yeter ki bu yolda devam et.»

— «Sağ olun, Hocam.» Victor başını yana eğdi ve : «Size bir şey sorabilir miyim?» dedi.

— «Sor bakalım.»

— «Ama kişisel bir soru?»

— «Sorabilirsin, Victor.» »

— «Niye bizim için bu kadar kafa patlatıyorsunuz? Daha önce New York Üniversitesinde değil miydiniz?»

— «Evet. Peki, sen bunu nasıl yorumluyorsun, Vic?» Çocuk önce durakladı, sonra, son süratle söze girişti.

— «Uçmayı seven bir pilota benzetiyorum sizi. Yolcuları, sadece bir yerden başka bir yere taşımakla yetinmek istemiyorsunuz. Bu yüzden de, ne bileyim, TWA gibi sıradan bir yolcu şirketi hesabına çalışmak istemiyorsunuz. Uçmayı o kadar seviyorsunuz ki, her çeşit uçakta şansınızı denemek istiyorsunuz, Jet, helikopter, nakliye uçakları, ne olursa olsun. Ve yaptığınız iş ne kadar zor olursa, o kadar hoşunuza gidiyor, işte, buna benzer bir şeyler.»

Pastore gülümseyerek ve büyük bir ilgiyle çocuğu seyrediyordu.

— «Fena değil. Güzel bir yorum, hoşuma gitti, öteki çocuklar da böyle mi düşünüyorlar, acaba?»

Victor Giardano yine durakladı : «öyle sanıyorum. Hepimiz bu konu üzerinde konuşmuştuk bir kere. Yalnız Al Salvatore böyle düşünmüyor. Bu işin sizin için büyük bir maddî karşılığı olması gerektiğini söylüyor. Babasının, sizin öyle veya böyle, mutlaka satın aldığını iddia ediyor.»

Profesör ayağa kalktı, elini çocuğun omuzuna koydu, onu sığınağın kapısına kadar geçirdi .

Pastore : «Al haklı,» dedi. Ve çocuğun yüzündeki şaşkınlığın farkına vardı. «Benim için bu işin maddî karşılığı çok büyük tabii. Notlanma yükseltmek, iyi üniversitelere gir-

ÖĞRETMEN

149

menizi sağlamak, sizleri adam etmek, bütün bunlar büyük bir mükâfat benim için.»

Giardano sırtıttı: «Haydi bakalım, toz ol şimdi. Bir şeye ihtiyacın olursa, beni ara.»

Victor Giardano gitti. Profesör gözlerini oğuşturarak masasına döndü. Yorgundu. Birkaç dakika sigara paketine gözü daldı, sonra bir sigara çıkarıp yaktı. Victor iyi çocuktu ve hızla ilerliyordu. Ama onu yönetmek kolaydı. Asıl çetin ceviz şimdi gelecek olan öğrenciydi.

Kapı vuruldu, Carmella Bellini içeri girdi. Profesörün görevinin zorlu tarafı asıl şimdi başlıyordu. Carmella, on dört yaşında ve kuzgunî siyah saçlıydı. Vücudu bir revü kızının-kindenden farksızdı. Ağzı ise tıpkı otuz beşlik kaşarlanmış bir orospununki kadar bozuktu. Çabuk öfkelenen, dobra dobra konuşan ve saldırgan bir kızdı. Konuşurken devamlı ellerini, kollarım, kafasını, dudaklarım ve gözlerini oynatıyordu. Davranışları düzelecek yerde, giderek kötülüyordu. Odaya şimşek gibi daldı, ellerini kalçalarına koyarak Pastore'nin karşısında durdu. Çok öfkeli olduğu belliydi. Profesör, sakın sakın, fırtınanın patlak vermesini bekledi. Carmella taşkınlığım frenlemeye çalıştı:

— «Okula telefon edip Parsnip olacak o salağa, bana Roma imparatorluğu konusunda fazladan bir ödev vermesini söylemişsiniz. Bunun sebebini bilmek istiyorum,» dedi.

Profesör istifini bozmadı:

— «Adı Parsnip değil, Parsons, bir kere,» diye cevap verdi.

— «Ne bok olursa olsun, beni ırgalamıyor!»

Profesör, Carmella'ya sert bir şekilde baktı, ama bir şey söylemedi. Kız, elleri belinde, «Sağır mısınız?» diye bağırdı.

— «Şimdi otur yerine bakayım, Carmella. Yoksa o güzelim kan damarlarından biri çatlayacak.»

Carmella ayakta durmaya devam etti. Öfkeli bakışlarla, her an patlamaya hazır, Pastore'yi süzüyordu.

— «Bu bok işler canıma yetti artık! Anladınız mı?»

150

ÖĞRETMEN

Pastore, bu kızın rahatlıkla, o kocaman ve tehlikeli ormanın ağaçlarından biri haline gelebileceğini hesapladı, ihtiyatı elden bırakmadan devam etti:

— «Sana imtihana hazırlık olmak üzere, Roma imparatorluğunu çalışmanı söylemiştim. Çalışmadın. Onun için, Par-sons'a telefon edip sana yardım etmesini söyledim. Mesele bu kadar basit.»

Kız başını salladı: «Buna puştluk derler,» dedi ve hırsla saçlarını arkaya attı.

Pastore tepki göstermedi. Fırtınanın geçmesini bekliyordu. Kız hırsla devam etti: «Üniversitede ne işim var benim? Ben erkek miyim!? Boş yere vaktini harcıyorsun, dostum. Hem kendi vaktini, hem babamın parasını tüketiyorsun. Şimdi beni dinle. Babama, bunun umutsuz bir dava olduğunu anlatmanı istiyorum. O seni dinler. Bu saçmalıklara bir son verilmesini istiyorum. Anlaşıldı mı?»

Profesör, sükûnetle: «Bağırma ve düzgün konuş,» dedi." «Baban beni bu işle görevlendirdi. Hoşuna gitsin gitmesin, bu işi sonuna kadar götürmeye kararlıyım, kızım.»

Kız dikkatle Profesörün yüzüne baktı, sonra kurnazca gülümsedi, bluzunun üst düğmesini çözmeye koyuldu.

Profesör, sert bir tavırla: «Ne yapıyorsun?» dedi.

Kız, alaycı bir tavırla, gülümseyerek, bluzunun düğmelerini çözmeye devam etti:

— «Güzel bir şey görmek istemez misin, dostum?» dedi.

Profesör, kızın içine sutyen giymediğini gördü, iri ve biçimli göğüsleri kısmen ortaya çıkmıştı. Profesör hemen başını öteye çevirdi. Oyunun finaline gelmişlerdi. Dinamit ateş-lenmişti.

— «Carmella! Kendine gel. Derhal bluzunu ilikle, yoksa...»

— «Yoksa ne?» Kızın dudaklarında alaycı bir gülüş belirmişti. «Yoksa babama mı haber vereceksin?» Şimdi bluzunun önünü tamamen açmış, memeleri bütün ihtişamıyla mey-

ÖĞRETMEN

151

dana çıkmıştı. Pastore ayağa fırladı, elini başına götürdü:

— «Okşamak ister misin?» Pastore kapıya yöneldi.

Kız: «Profesör,» diye seslendi.

Pastore döndüğünde, kız bluzunu iliklemeyle meşguldü.

— «Şimdilik gösteriye son veriyorum. Ama sana bir çift sözüm var.»

Profesör olduğu yerde duruyor, kıza bakıyordu. Kız, «Lütfen, buraya gel,» dedi. «Seninle samimî olarak konuşmak istiyorum.»

Pastore ağır adımlarla masaya yaklaştı, sonra kızın yüzüne baktı. Bu defa paniğe kapılmadan, kıızı dinlemeye karar vermişti. Kaş çatmaktan vazgeçti.

Carmella, yumuşak bir sesle: «Lütfen oturur musunuz, Hocam?» dedi.

Pastore oturdu. Kız ona doğru eğildi. «Bu iş canıma yetti. Size söyledim, dostum. Çok ciddiym. Bu gece babama, bluzumun düğmelerini çözdüğünüzü ve bana el peşrevi çektiğinizi söyleyeceğim. Her derste kapıyı kilitlediğinizi, kulağıma müstehcen sözler fısıldadığınızı, bacağıımı ellediğinizi ve benimle yatmak istediğinizi kendisine söyleyeceğim. Ben bunları anlattıktan sonra, babam size neler yapacak, kestirebiliyor musunuz? Hiç fikriniz var mı o konuda?»

Pastore kızın masadan kalkmasını ve yavaş yavaş pencereye doğru gidişini seyretti. Kız cebinden bir paket sigara çıkardı, küstahça sigarasını yaktı. Profesör istifini bozmamış, yüzündeki ifade değişmemişti. Carmella pencereye yaslandı, dudaklarını tahrik edici bir şekilde büzerek sigara dumanını üflelemeye koyuldu.

— «Fikriniz var mı, söyleyin?» diye tekrarladı. «Benim babam kim, gerçekten biliyor musunuz? Çocuklarını okuttuğunuz bu insanlar kim, gerçekten biliyor musunuz?» Salına salına masaya yaklaştı, üzerine abandı, yüzünü Pastore'nin yüzüne yaklaştırdı. Sesi âdeta fısıltı halinde çıkıyordu:

152

ÖĞRETMEN

— «Karşında Mafia var. Farkında mısın, dostum?» Profesör, örgütün adını ilk defa olarak çocuklardan birinin ağzından işitiyordu. «Bunu böylece bilesin. Bizim peder parmaklarını şöyle bir şaklattı mı» Carmella parmaklarını şaklattı.

Pastore, kızan tırnaklarındaki yer yer aşınmış kırmızı ojeyi fark etti... «Seni toz eder.»

— «Carmella, yeter! Otur yerine!»

— «Dedim ya, toz!» Kız avuçlarına dayanarak daha da yaklaştı. Profesör, şimdi kızın nefesini yüzünde hissediyordu. «Bu adamların şakası yok, dostum. Kendilerini bu davaya adanmışlar. Bu işi çocuk oyuncağı sanıyorsan, bir tahtan eksik demektir. Babamın dediği dediktir, anlaşıldı mı, dostum? Bana el atan erkek, kendini ölmüş bilsin.»

Kız doğruldu, sigarasından derin bir nefes çekti, sonra tatlı tatlı gülümsedi.

— «Hocam, babama artık bu saçma oyunu oynamaktan vazgeçtiğini söylemeyi mi tercih edersiniz, yoksa... Sizi ezmemi mi?»

Kız Pastore'yi fena kıstırmış, gafil avlamıştı. On dört yaşındaki bu gangster piçinin çıplak göğüsleri Pastore'nin kafasını allak bullak etmişti. Bu yüzden, iki kaşının ortasına dört kurşun yemek hiç de uzak bir ihtimal gibi görünmüyordu. Önünde birkaç şık vardı. Pastore en kolayını gözüne kestirdi:

— «Peki, Carmella, babanla konuşacağım, söz veriyorum,» dedi.

Kızın yüzü muzaffer bir gülüşle aydınlandı. «Teşekkür ederim,» dedi. Kapıya doğru yürüdü. Profesör yerinden kıpırdamamıştı.

Carmella kapıda durdu: «Öğretmen olarak pek akıllı sayılmazsın.»

Tahrik edici bir poz alarak sözlerine devam etti: «Onlara şöyle bir el atacaktın. Kim bilir, belki de hoşuna giderdi, sen de yıllarca bana ders vermeye devam ederdin, geçinir giderdik gül gibi, eyvallah, dostum,»

ÖĞRETMEN

153

Kız gittikten sonra Pastore elini alına götürdü. Şakaklarının zonkladığını duyuyordu, içkiye ihtiyacı vardı, ama onun yerine bir sigara yaktı. Az önceki sahne yeniden gözlerinin önünde canlandı. Aptalca ve yetersiz davranışlarını kendi kendine izaha çalıştı. Kız düğmelerini çözmeye başlar başlamaz ya onu

dizinin, üstüne yatırıp bir güzel pataklamalı ya da onu odadan dışarı atmalıydı. Ya da en iyisi, kendi çıkıp gitmeliydi. Durumu ne türlü tahlil ederse etsin, bir türlü kendini affedemiyordu. Bu tehlikeli oyunda ilk yanlış adımı atmıştı. Hiç beklemediği bir şeyle karşılaştığı için paniğe kapılmıştı. Ama bundan böyle, o küçük şıfıntıyı yola getirmenin çaresini bulmak zorundaydı. Görevine yeni başladığı şu günlerde, böylesine büyük bir başarısızlığa uğramaya hiç niyeti yoktu. Carmella ikinci derse gelmezse, Joe Bellini ile konuşacaktı. Ondan önce hiç bir şey söylemeyecekti. Şimdilik kızın bu oyunu sürdürmesine ses çıkarmayacaktı. Pastore kendi kendine gülümsedi. Akademik meslek hayatı süresince, başka kızlarla da böyle işler başına gelmiş, buna benzer tahrik edici durumlarla karşılaşmıştı. Ama yer seferinde onları ya sertlikle ya da tatlılıkla atlatmasını bilmişti. Ancak bu kez durum ciddiye. Karşısında Mafia belâsı vardı.

Birden bire, alt kattaki çalışma odasının önünde bir patırtı koptu. Yüksek sesli ve heyecanlı konuşmalar, koridor boyunca telâşlı ayak sesleri geldi kulağına. Salvatore'nin evi genellikle sessizdi. Özellikle o kısımda çıt çıkmazdı. Profesör merak etti, lama yerinden de kalkmadı. Az sonra, evin önünden, son süratle uzaklaşan bir otomobilin sesi duyuldu. Pastore pencereye gitti, ama kapının önünde hiç bir şey göremedi. Carmella Bellini ile aralarında geçen sahne asabını bozmuştu. Sinirli sinirli sigarasını içmeye devam etti, masaya doğru yürüdü.

Az sonra gürültüler yeniden başladı. Bu sefer bağırıp çağırımlar ve koridorda koşuşmalar duyuldu. Pastore masaya yaslandı. Yapılacak en akıllıca şey, yerinden kıpırdama-

154

ÖĞRETMEN

mak ve hiç bir şeye burnunu sokmamaktı. Kendisine ihtiyaçları olduğu takdirde, nerede olduğunu biliyorlardı. Bir yangın falan çıktıysa, gelip kapısını yumruklarlardı herhalde. Endişesi birden korkuya dönüştü. Bu evde başa gelecek belâ

başka belâlara benzemezdi. Öyle bir belâya girmemesi ise hepsinden iyiydi.

Nihayet ortalık yatıştı, ev sessizliğe gömüldü. Şimdi bina bir mezardan farksızdı. Çıt yoktu. Profesör evrakını toplayıp çantasına yerleştirmeğe başladı. Alnında boncuk boncuk ter taneleri birikmişti. Bir an o gürültülerin, Carmella olayıyla ilgili olabileceği ihtimali kafasını kurcaladı. Sonra bunun deli saçması olduğunu düşünerek aklından çıkardı. Odadan çıktı, koridordan yürümeye başladı. Merdivene gelmişti. Daha birkaç gece önce, Rahip Monzanti'ye, Salvato-re'nin, işiyle özel hayatını birbirinden kesin olarak ayırmayı nasıl başardığını anlatmıştı. Pastore bugüne kadar, yapüğü ziyaretlerin hiç birinde evde usulsüz bir şeye rastlamamıştı.

Merdivenden ağır ağır inerken, aşağıdaki holün sonundaki bir odadan, yüksek sesle konuşmalar işitti. Kapı açıktı, Profesör, o odanın önünden geçmek zorunluluğunda olduğunu bildiği için tedirgin oldu. Evin diğer bölümlerinden çıt çıkmıyordu. T.am kapının önünden geçerken, cırlak sesli bir adam italyanca avaz avaz bağırmaya başladı, sonra bir masanın yumruklandığı duyuldu. Pastore içeri bakmadı, söylenenleri de dinle'memek için kendini zorlayarak giriş kapısına yollandı. Sesler birden bire kesildi. Yine de kafasını çevirip bakmadı. Uşak her zamanki yerinde yoktu. Pastore kapıyı açarken, arkasından birinin yaklaşmakta olduğunu hissetti. Birden döndü, heyecanını büyük bir gayretle yatıştırmaya çalışan, iyi giyinmiş bir delikanlıyla burun buruna geldi. Adam ter içindeydi. Konuşurken sesi titriyordu. Yumuşak, fakat ciddî bir tavırla:

— «Professore,» dedi. «Benden size nasihat. Hiç bir şey ÖĞRETMEN

155

işitmediniz, hiç bir şey görmediniz, hiç bir şey de söylemeyeceksiniz. Tamam mı?»

Pastore bu adamı ilk defa görüyordu. Durumun ciddiyetini hemen kavradı.

— «Tabîî,» dedi belli belirsiz bir sesle.

Genç adamı hemen döndü, gürültünün koptuğu odaya doğru yürümeye başladı. Pastore bahçeye açılan mermer merdivenin üst basamağında bir an durakladı. Normal bir şekilde soluk almaya çalışıyor, midesinde ve göğsünde hissettiği krampların geçmesini bekliyordu. Dönüp baktığı zaman, ilk defa olarak, otomobilin yerinde yeller estiğini gördü. Merdivenleri iner inmez, Hawkins'in kendisine doğru geldiğini gördü.

Uşağın her zamanki güleç yüzü bir maskeden farksızdı.

Konuşurken, sesi titriyordu:

— «Özür dilerim, Beyefendi, araba şimdi neredeyse gelir,» dedi.

— «Ne var, ne oldu, Hawkins?» diye sordu.

Hawkins bir an durakladı. Sonra: «Bay Salvatore, birkaç saat önce, berber koltuğunda otururken vuruldu,» dedi. Sonra yaklaşmakta olan siyah arabaya baktı.

Uşağın sözleri birdenbire kafasına dank edince Pastore sersemledi. Yüzü Hawkins'inki gibi bembeyaz kesildi, söyleyecek söz bulamadı, kendini deli gibi arabaya attı.

Şoför yerine geçip oturduğu sırada, uşağın dehşet verici açıklaması, Pastore'nin kafasında şekillenmeye başladı.

Yerine oturduğu zaman, fecî gerçek, korkunç bir kâbus gibi üzerine çöktü. Pencereden dışarı bakarken damarlarındaki

kan âdeta donmuştu. Az önce kendisini uyarmış olan iyi

giyimli gangster, merdivenin başında durmuş, arabanın

hareket etmesini bekliyordu. Profesör, çabucak başım çevirdi, gözlerini kırptırdı ve bakışlarım ileriye dikti.

Tehlikeli ormanın derinliklerine doğru büyük bir adım atmıştı.

156

ÖĞRETMEN

14

PASTURE GELDİĞİNDE, NEW

Rochelle'deki ev derin bir sessizlik içindeydi; bitkin halde paltosunu çıkardı, kapının yanındaki askıya astı. Evrak

çantasını küçük masanın üzerine bıraktı, sonra oturma odasına geçti, bara yollanarak bardağına içki doldurdu. Bir dubleden fazla viskiyi bir hamlede yuvarladı. Sonra düşüncelere daldı, yavaş yavaş sinirlerinin yatışmasını bekledi.

Anna mutfak tarafındaki kapıdan girerek, kocasının yanına geldi. Yüzü solgun ve endişeliydi.

— «Nancy, okuldan gelmedi hâlâ.»

Pastore, başını kaldırmadan: «Henüz saat yedi,» dedi. Anna'ya Salvatore'yi anlatması gerekiyordu, ama ne söyleyeceğini bir türlü kestiremiyordu.

— «Nancy hiç böyle yapmazdı. Geç kalacak olsa mutlaka telefon ederdi.»

Pastore içkisini alıp koltuğa gitti, Anna'ya cevap vermeden oraya oturdu. Anna arkasından gitti, Pastore'nin başına dikildi.

— «Bütün kız arkadaşlarına telefon ettim. Bugün okuldan sonra kendisini gören olmamış!» Bekledi, kocasından cevap alamayınca: «Joe, beni dinlemiyor musun? Yoksa umurunda değil mi?» diye sordu.

— «Anna, sakin ol.» Pastore ilk defa olarak başını kaldırıp baktı. «Kıza biraz vakit bırak, canım.»

Anna divana doğru yollandı, kocasının karşısına oturdu.

Pastore, evlendikleri günden beri, onu hiç bu kadar endişeli görmemişti. Anna'nın yüzü kızarmıştı. Sinirli sinirli ellerini

ÖĞRETMEN

157

oğuşturuyor dimdik oturmuş, kocasının konuşmasını bekliyordu. Pastore içkisinden bir yudum aldı; sakin bir sesle.

— «Bugün Salvatore'nin başına bir iş geldi,» dedi.

Anna derin derin nefes alıyor, ellerini oğuşturmaya devam ediyordu.

— «Televizyonda gördüm. Berber sandalyesinde öldürmüşler. Mafia tarafından. Senin ahbabların, arkadaşların tarafından.»

— «Anna, kendine gel!»

Anna titriyordu şimdi. Kendinden geçmişti. «Joe, rica ederim, yalvarırım sana, bu işten vazgeç. Hepsini bırak, iş işten geçmeden. Ne olursun. Hepimizi felâkete sürükleyeceksin.» Perişandı Anna, içinden bir şeyler kopuyordu sanki, infilâk edecekmiş, bin parçaya ayrılacakmış gibi bir his vardı içinde. Birden, kocasının kendini dinlemediğini fark etti. Pastore içkisine dalmıştı.

— «Oğlanın, bana şimdi çok ihtiyacı olacak,» dedi.

işte o zaman iş çığnndan çıktı. Anna ayağa fırladı; gözleri büyümüş, yumruklan sıkılmıştı. Avazı çıktığı kadar bağırdı : «— Oğlanın Allah belâsını versin! Mafia'nın da Allah belâsını versin!»

Ayakta durmuş, tir tir titriyor, yumrukları sıkılmış, göğsü inip kalkıyordu. Ük defa olarak kendini koyuvermişti. Pastore hayretler içinde ona bakıyordu. Anna, sinir içinde devam etti:

— «Kızını düşün! Allahını seversen, beni de düşün! Artık dayanamayacağım! Nefret ediyorum bu işten! Nefret! Bunlar kirli, çirkin insanlar. Dokundukları her şeyi de kirletiyorlar, çirkinleştiriyorlar, öldürüyorlar. Onlara ayrılacağını haber ver! Haber! Hemen şimdi çık git. Ne olursun, Joe. Yalvanm, sana!»

Anna'nın içindeki fırtına birden patlak vermiş, sonra
158

ÖĞRETMEN

dinmişti. Boş bir çuval gibi kendini divanın üzerine bıraktı, Pastore, dili tutulmuş, dehşet içinde onu seyrediyordu. Birkaç dakika sonra, sokak kapısının açıldığını duydu. Nancy antrede duruyordu. Bütün neşesi kaybolmuştu. Hareketsiz, konuşmadan duruyor, cezbeye tutulmuş gibi, annesiyle babasına gözlerini dikmiş, bakıyordu.

Anna yerinden fırladı; hâlâ kendinde değildi, kızına doğru atıldı;

— «Neredeydin? Niçin telefon etmedin? Nereye gittin?» Kız annesinin yüzüne âdeta onu tanımıyormuş gibi boş

gözlerle baktı.

Pastore, oturma odasından karısına seslendi.

— «Onu rahat bırak!»

Nancy ağır adımlarla oturma odasına girdi, divana çöktü.

Pastore, kızının bir şok geçirdiğini anladı. Nancy'ye yaklaştı, onun yanına oturdu ve titreyen omuzlarını koluyla sardı.

Nancy, nihayet fısıltıyla:

— «Bay Salvatore'ye olanları işittin mi?» dedi.

Babası hafif bir sesle: «Evet, yavrum,» dedi. Bir yandan da kendi hislerini kontrpla çalışıyordu.

Nancy, gözlerini karşıya dikmiş, boş nazarlarla bakıyordu.

«Öldürmüşler. Berberde otururken vurmuşlar.»

Pastore, onu teselliye çalışarak: «Biliyoruz, yavrum,» dedi.

Anna Pastore, endişeyle kızını seyrediyordu. Elleri sımsıkı kenetlenmişti.

— «Nancy, seninle ne ilgisi var o işin?»

Profesör başını çevirerek karsına baktı, sonra sert bir tavırla:

— «Anna!» dedi. Birden, kızının gözlerinin yaşla dolduğunu fark etti.

— «Ben Albert'le beraberdim o esnada.»

Pastore, inlemek, bir şeyler kırıp atmak, küfretmek, tükürmek ihtiyacını duydu, yine de sükûnetini muhafaza etmesi, kızına yardım etmesi gerekiyordu..

ÖĞRETMEN

159

— «Albert'le beraberdim ne demek?»

Nancy gözlerini karşıya dikip bakmağa devam ediyordu. Cevap vermedi. Pastore, ısrarla: «Albert'le beraberdim, o esnada, ne demek. Nancy'ciğimi, lütfen cevap ver?» dedi.

Nancy hâlâ cevap vermiyordu.

— «Yavrum, müthiş bir şok geçirdin, biliyorum. Seni daha fazla üzmem de istemiyorum, ama ne olup bitti, bize anlat ki sana yardım edelim. Ne olursa olsun, anlat.»

Nancy döndü, babasına baktı. O da, kızın gözüne giren saçları arkaya doğru attı.

— «Nancy, lütfen anlat. Rica ederim.»

Kız babasına bakmaya devam etti, sonra annesine bir göz attı, gözünden akan bir yaş tanesini sildi, anlatmaya koyuldu. Yavaş sesle, âdeta fısıltı halinde konuşuyor, annesine, babasına bakmadan anlatıyordu.

— «Albert'le okuldan sonra buluştuk. Daha önce de birkaç kere buluşmuştuk. Genellikle arabasında oturup konuşuyoruz. Bu sefer de Dembos'a gitmiştik. Milk Bar'ın olduğu yer. Arabada birer milk Shake içip konuşmaya dalmıştık.» Söзlerine devam etmeden önce başını kaldırıp annesine baktı.

— «Albert, bana karşı daima iyi davrandı, anne. Tam bir centilmen gibi. Tam o sırada, yanımızda kocaman bir araba durdu, içinden bir adam atladı ve Albert'in kulağına bir şey fısıldadı. Adam son derece heyecanlıydı. Sonra koşarak kendi arabasına döndü, bindiğı gibi arabayı sürüp son sürat uzaklaştılar.»

— «Aman yarabbi!»

— «Anna, bırak da kız bitirsin, lafını J»

— «Albert'in yüzü bembeyaz kesilmişti. Bir an bayılacak sandım. Ansızın hastalanmış gibiydi. Gözlerinde kötü bir ifade vardı. Motoru çalıştırdı, biz de öndeki arabanın peşine takıldık, iyice hızlanmıştık. Neye üzöldüğünü ve nereye gittiğimizi sorup duruyordum, ama cevap vermiyordu. Yü-

ÖĞRETMEN

zö adamakıllı bozuktu, kötü kötü bakıyor, arabayı hızla sürüyordu. Derken, birdenbire, gözlerinden yaşlar boşanmaya başladı, onları eliyle sildi. Çok fena oldum, içim parçalandı.» Anna: «Onunla ne işin vardı?» diye bağırdı. Kendini daha fazla tutamamıştı.

Profesör karısına döndü: «Anna. Çocuğun başından büyük bir felâket geçmiş. Çok üzüntölü. Bırak da anlatsın. Devam et, yavrum!»

Nancy, devam etti: «Al, öyle vara yoğa ağlayacak çocuk değil. Bana her şeyi anlatması için yalvardım. O zaman, bana döndü ve 'Babamı öldürdüler,' dedi. önce anlayamadım. Kulaklarıma inanamadım.»

Pastore cebinden bir mendil çıkardı, kızının yüzünü ıslatan yaşları sildi.

— «Albert gitgide hızlanıyordu. Her halde yüzümdeki şaşkınlığı ve korkuyu görmüş olacak ki, 'Alçaklar, vurdular onu. Öldürdüler. Babamı öldürdüler,' dedi. Ben de ağlamaya başladım. Sebebini bilmiyordum. Salvatore'yi tanıımıyordum bile. Belki Albert'e acıdığım için, belki korkudan, belki de her iki sebepten. Derken berber dükkânına geldik.»

Pastore, yavaşça:

— «Albert'le berber dükkânına mı gittiniz?» diye sordu. Nancy duymamazlıktan gelerek devam etti: «Bir sürü insan birikmiş, etraf polislerle çevrilmişti. Arabayı birkaç bîok ötede park ettik, dükkâna doğru yürüdük. Kalabalığı yarıp ilerlemeye çalışırken kulağımıza bir sürü laflar geldi. Herkes kötü kötü şeyler söylüyordu: 'Oh olmuş, bir haydut daha eksildi, canı cehenneme! Serseri daha beterini hak etmişti,' diye söyleniyorlardı. Albert, bütün bu sözleri işitiyordu. Ama o hiç bir şey söylemeden gözlerinde kötü bir ifade, insanları itip kakıyor, dükkânın kapısına varmaya çalışıyordu. Orada duran bir polise, cesedin hâlâ içerde olup olmadığını sordu. Polis de 'Hayır,' diye cevap verdi. Albert, nereye götürdüklerini sordu. Onun üzerine polis, 'Niye soruyorsun, delikanlı, imzasını mı alacaktın yoksa?' dedi. Albert de, 'Benim babam o! Ben Albert Salvatore'yim,' dedi.»

ÖĞRETMEN

161

Pastore, kızının gözlerinin yeniden yaşla dolduğunu gördü, titrediğini hissetti.

— «Hepsini anlatmak zorunda değilsin şimdi. Biraz dinlen, sonra anlatırsın.»

Nancy başını salladı. Kâbustan bir an önce kurtulmak istediği belliydi.

— «**Polis, özür diledi, bir başka polis çağırdı. Bizi bir polis arabasına bindirdiler, hastanenin morguna götürdüler. Albert artık ağlamıyordu. Arabanın arkasına sinmiş oturuyor, dimdik ileri bakıyordu. Gözlerinde buz gibi bir ifade vardı. Bir tek kelime bile söyleyemedim. Hastanede bekleme odasında oturup bekledim. Albert inmedi. Biraz sonra bir polis geldi, beni eve bırakacağım söyledi. Adımı, adresimi aldı, sonra arabada birkaç şey sordu. Beni kapıya kadar getirdi. Ben de geldim işte.»**

Düne kadar, poposunu kıvıran, saçma sapan laflar eden, müzik delisi genç kız birden bire hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladı, içi parçalanıyordu sanki. Babasının üzerine atıldı, kendini kapıp koyuverdi. Ama bu çocukça bir ağlama değildi. Hayatın acılarıyla ilk defa yüz yüze gelmiş, şimdi de tepkisini gösteriyordu.

Pastore, kızının başı göğsüne yaslanmış halde, kansına baktı. Atına, divanın karşısındaki sandalyenin kenarına iliş-mâşti. Gözleri karşılaştı, uzun bir süre bakıştılar. Sonunda, Nancy başını kaldırdı, beceriksiz bir hareketle, saçlarını düzeltmeye, gözlerini silmeye ve hıçkırıklarını dindirmeye çalıştı.

— «**Kendimi iyi hissetmiyorum, odama çıkacağım.»**

— «**Ben de geleyim mi yavrum?»**

— «**Hayır, Baba, yalnız kalmayı tercih ediyorum.» Babasını yanağından öptü, ayağa kalktı, sendeleyerek annesine gitti. Kızı odadan çıkarken kendisini alnından öptüğü zaman, Anna hiç tepki göstermedi. Gözlerini kocasından ayırmamıştı. Bakışları buz gibiydi. Joe Pastore, bu bakışı ilk defa görüyordu, insana endişe verici bir bakıştı bu.**

f/11

162

ÖĞRETMEN

— «**Anna. Kız ciddî bir şok geçirmiş. Üstüne varmayalım. Biraz kendine gelsin, ondan sonra ben onunla konuşurum.»**

Anna cevap vermedi, yerinden de kıpırdamadı. Haklıydı. Hayatları hiç bir zaman eskisi gibi olamayacaktı artık.

— «Yüzünü beğenmiyorum, Anna. Yarın sabah ilk iş, Doktor Charlton'la konuşacağım. Sinirlerin çok bozuk. Belki sana bir sinir ilâcı verir.»

Anna ayağa kalktı, yüz ifadesi değişmemişti. Bir robot gibiydi.

— «Yemeğini hazırlayayım,» dedi ve mutfığa girdi. Pastore yalnız kalınca başını divanın arkasına yasladı,

bakışlarını tavana dikti, insanın giriştiği her iyi teşebbüsü baltalayan kadere lanet ediyordu. Tehlike belirtileri iyice

görünüyordu. Yakında dünya başına yıkılacaktı. Ama,

mücadeleyi bırakıp kaçmayacağım da çok iyi biliyordu.

Kendini bekleyen kutsal bir görev vardı. Bu görevi ondan

başka yapacak kimse yoktu. Bu iş için biçilmiş kaftandı. Ma-

fia'nın çocuklarına sırtını çevirmeyecekti... Nancy, hayatın ilk

darbesini yemişti. Bu bir nevi aşıydı. Bundan sonra gelecek

daha sert darbeleri önlemesine yarayacak bir aş. An-na'ya

geline, o da karısıydı. Geçmişte ona her zaman güve-

nebilmişti. Zamanla, ona yeniden güvenebileceğine emindi.

Zorlu bir geçiş dönemi karşısında gösterdiği, geçici bir

tepkiydi bu. Ertesi sabah Carlton'la uzun uzadıya konuşmaya karar verdi.

15

SALVATORE'NİN ÖLÜMÜ, PROFESÖRÜN derslerini hemen hiç etkilememişti. Haftalar geçiyordu. Victor Fulgoni, görünüşe bakılırsa, Salvatore'den boşalan tahtı

ÖĞRETMEN

163

bütün sorumluluklarıyla birlikte devralmıştı. Mafia'nın diğer elebaşlarının da onaylarıyla, Pastore, Salvatore'nin evini özel dersane olarak kullanmaya devam ediyordu.

Profesör, kendini canı gönülden görevine adadı. Öğretiyor, elindeki malzemeyi kesip biçiyor, yoğuruyor ve

şekillendirmeye çalışıyordu. Bazan alttan alıyor, bazan bağırıp çağırıyor, bazan yalvarıyor, bazan da emrediyordu. Çocukların

hepsi bu çabalara karşılık veriyor, yavaş yavaş ilerliyordu. Daha doğrusu bir çoğu ilerliyordu. Pastore gayretlerinin mükâfatını görüyordu, imkân oldukça, geceleri kendi evindeki çalışma odasından da yararlanıyordu. Ed Carlton'la Anna hakkında görüşmemişti, çünkü durumu daha kötülemiş gibi görünmüyordu. Hattâ zaman zaman, içinde bulunduğu koşullara adapte oluyormuş hissini veriyordu. Pastore'ye. Bir gün gelecek, her şeyi olduğu gibi kabullenecek ve meydan okunm zamanı gelince, kendisine destek olacaktı, bundan emindi. Nancy fark edilir derecede yatışmıştı. Eskisi kadar hoplayıp zıplamıyor, daha olgunlaşmış görünüyordu Pastore, onun bu halini eskisinden çok daha beğendiğini kendi kendine itiraf ediyordu. Böylece meydan okuyan güçlere karşı koymaya ve ormanda ilerlemeye devam ediyordu. Salvatore'nin ölümünden beri, havadaki gerginlik artmıştı, ama hâlâ çocukların öğretmeni olarak herkesten saygı görüyordu. Nick Paterno, Mafia'nın vurucu gücü Paterno'nun oğluydu. Uzun boylu, güçlü kuvvetli on yedi yaşlarında bir gençti. Diğerlerinden daha yetişkin görünüyordu. Cüretkâr ve kurnaz bir hali vardı. Salvatore'nin öldüğü gün, arkasından koşup gelen o genç gangster gibi şık giyiniyordu. Profesör, onunla ilk defa, yağmurlu bir gece New Rochelle'deki tavan arasında karşılaşmış ve delikanlının tehlikeli bir tip ve babasının 'iş'i'ni devralmaya müsait bir aday olduğunu kestirmişti. Genç Paterno'nun, özel eğitim gördüğü ve şimdiden bazı ortak işlerde kullanıldığı söylentileri de kulağına gelmişti. Baba Paterno, oğlunun kafalı-bir çocuk olduğunu Prof e-

164

ÖĞRETMEN

sore belirtmişti. Nick'in hukuk öğrenmesi öngörülüyordu. Babasının söylediğine göre, oğlu hukukta basan sağlayabilirdi. Ayrıca matematiğe de kafasının yatkın olduğunu belirtmişti. Yarım saatlik bir sondajdan sonra, Pastore, gencin babasının haklı olduğu kanısına vardı. Nick Paterno için büyük umutlar

besleniyordu. Mafia, çocuğun iyi bir eğitim gördüğünü ve özellikle, hukuktan mezun olduğu takdirde, işlerinde çok daha basan sağlayabileceğini düşünüyordu, hiç şüphesiz. Amaç ne olursa olsun, çocuğun kurnaz ve çetrefil işlere dayanıklı olduğu açıktı. Nick Paterno, genç Salvatore gibi çocuksu bir kabadayı değil, tam Mafia'ya lâayık bir kabadayı olma yeteneklerine sahipti.

Dersin sonunda Pastore bu konuyu açtı: «Baban uyanık bir çocuk olduğunu söylemişti. Bence tevazu göstermiş.»

Nick başıyla onun sözlerini onayladı, sonra kâğıtlarını toplamaya başladı: «Ders bitti mi?»

— «Parlak bir öğrenci olacağı benzersin. Günün birinde iyi bir avukat olabilirsin. Baban da bunu istiyor zaten.»

Çocuk kâğıtlarını büyük bir san zarfın içine doldurdu, gitmeye hazırlandı.

Pastore: «Bir dakika! Seninle konuşmak istiyorum,» dedi.

— «Acelem var.»

— «Bir dakika bile sürmez. Otur, Nick.»

Paterno omuz silkerek yerine oturdu; her an kalkmaya hazır durumdaydı.

— «Sana dediğim gibi. Sende büyük potansiyel mevcut. Ama disipline ihtiyacın var.» Profesör bir an durakladı, sonra: «Bu disiplini de sana ben öğreteceğim,» dedi.

Oğlanın gözleri kısıldı, bir sigara çıkarıp yaktı. Pastore, çocuğun o anda kendisine karşı pek sempati duymadığını fark «tmişti. Ama temel kuralları da belirtmesi gerekiyordu; aksi takdirde oğlan derslerinde çok ağır ilerleyecekti.

ÖĞRETMEN

165

— «Fazla içkiyi ve geç saatlerde yatmayı bırakacaksın. Derslerine daha çok vakit ayırmanı istiyorum. Bana yardımcı olursan, notlarını yükseltirim; iyi bir üniversiteye girmeni ve hukuk öğrenimi yapmam da sağlanm.»

Paterno sigarasından derin bir nefes çekti, onun uzayan külüne baktı, sonra bakışlarını hoşnutsuzlukla Pastore'ye çevirdi:

— «**Sen karşıdakini çoluk çocuk mu sanıyorsun?» dedi.**

— «**Beni dinlemezsen, emeklerimize yazık olur.»**

— «**Fazla ileri gitme, dostum. Hayatıma da burnunu sokma. Hakkında daha hayırlı olur.»**

Profesör onu dikkatle inceledi. Patlama noktasına gelmeden ayağını denk almak istiyordu.

— «**Görevim senin işlerine burnumu sokmaktır. Baban senin için bazı şeyler tasarlıyor. Hukukçu olmanı istiyor. Ben de bunu gerçekleştirmek zorundayım.»**

Nick Paterno adamakıllı bozulmağa başlamıştı. Tipik italyan öfkesiydi bu. Pastore, çocuğun henüz öfkesine hâkim olacak derecede olgunlaşmamış olduğunu biliyordu. Paterno, parmağıyla işaret etti, dişlerini sıktı ve gözlerini kısarak, başını ileriye doğru uzattı.

— «**Benimle uğraşma! Bak, sana haber veriyorum. Ben yaşama tarzımdan memnunum. Onu değiştirmeye kalktığın takdirde canına okurum, anladın mı?»**

— «**Ağzını topla! Biraz da saygılı olmayı öğren.» Delikanlı birdenbire kahkahayı bastı. «Saygılı mı? Kime karşı? Sana karşı mı? Sana bir şey söyleyeyim mi, Profesör hazretleri? Sen tahsil görmüş bir serseriden başka bir şey değilsin. Bir asalak, iki kuruş kazanmak için onun bunun asalağı oluyorsun. Hayatta gerçekten iş gören adamlardan para topluyorsun. Asıl gayeni de, bu boktan öğretmenlik maskesi altında gizliyorsun.»**

Pastore masadan kalktı, kitaplarını yerleştirmeye başladı. Paterno, oturmuş onu seyrediyordu. Keyfine diyecek yoktu.

166

ÖĞRETMEN

— «**Aslında, korkak, küçük bir adamsın. ,işini bilenlerle yakınlık kurmaktan hoşlanıyorsun. Sana heyecan veriyor bu. Bundan âdeta cinsel bir haz duyuyorsun.»**

Pastore kitaplarını yerleştirmeyi bıraktı. şakakları zonk-luyor, midesinde bir kramp başlıyordu. Genç Paterno küstahça ayağa kalktı, Profesörün yüzüne meydan okurcasına baktı. Gangster taslağının söylediği her laf, ateşi biraz daha körüklemeye varıyordu!

— «**Bu ülkede işlenen suçlar hakkında herkese vaaz verdiğine eminim. Yine de peşimizi bırakmıyor, altında lüks araba, bizimkilerin kıcını yalamaktan geri durmuyorsun, iltifatlardan, biçimsiz laflardan hoşlanıyorsun. Bu arada da kendi kendine: 'Onlar kötü, ben iyiyim. Tanrı beni, kötülerin çocuklarını doğru yola sevketmekle görevlendirdi,' diye böbürleniyorsun. Boktan herifin birisin, güleyim sana bari!»**

Oğlanın söylediği sözler, Pastore'nin şakaklarındaki zonklamayı ve midesindeki kazınmayı artırıyor. Nick Paterno'nun yüzü, gitgide bulanık bir hal almaya başlamışta. Pastore, nefsine hâkim olabilmek için var gücüyle çaba gösteriyordu.

— «**Senin neyine saygı göstereyim? için için, kaplan postuna bürünmeğe can atıyorsun. Ama aslında ise, kof adamın birisin. Yumuşak... titrek bir pelte gibisin. Anlatabiliyor muyum, Pastore?»**

Williamsburg sokaklarında doğup gelişmiş öfkesini o güne kadar içinde tutmuş, hapsetmiş ve rafa kaldırmıştı. Ama birden o öfkenin korkunç ve dayanılmaz bir şekilde içinde kabardığını hissetti, olanca kuvvetiyle oğlanın F^ratına bir tokat aşketti.

Olan olmuştu. Profesör, otoritesini kanıtlamıştı. Öğrencisi sersemlemiş bir halde yüzünü tutuyor ve Pastore'ye öldürücü nazarlarla bakıyordu.

— «**it! it oğlu it!» Pastore boğulacakmış gibi konuşuyor-**

ÖĞRETMEN

167

du. «Hele bir daha diklen bana, kafam koparırım! Bir daha küstahlık edecek olursan dilini koparırım, anladın mı? Sen bir orman yaratığından başka bir şey değilsin. Ancak orman

kanunundan anlarsın, ly;, öyleyse biz de bundan sonra sana orman kanununu uygularız. Ondan ben de anlarım, hiç merak etme. Seni hizaya getirmesini çok iyi bilirim. Zorbalıkla da olsa derslerine çalışacak, ilerleyeceksin. Saygı göstermesini de öğreteceğim sana, ayrıca!»

Çocuk yerinden kıpırdamadı. Joe Pastore, bu patlamadan sonra sinirlerinin mümkün mertebe çabuk yatışmasını bekledi; sonra kitaplarını toplamaya başladı. Vakit kazanmaya çalışıyordu. Nihayet çocuğa bir göz attı.

— «Gelecek Cumaya kararlaştırdığımız saatte burada olacaksın. Ve derse hazırlıklı olarak geleceksin. Anlaşıldı mı?» Kitapları, çalışma masasının arkasındaki bir rafa yerleştirdi, sonra Nick Paterno'ya döndü.

— «Bak sana haber vereyim. Ben sandığın gibi korkak değilim. Şimdi çek arabam!»

Paterno, yavaş yavaş yüzünden elini çekti, sarı zarfa uzandı. Profesör dikkatle baktı ve buz gibi bir sesle, kelimelerin üstüne basa basa konuştu. Sözleri tehdit doluydu:

— «Biraz önce, mezarını kazdın.»

Sözleri biter bitmez kapıya doğru gitti, onu açtı, arkası -r.'a bakmadan Profesörün yüzüne çarptı.

Pastore pencereye gitti, dışarı bakmaya koyuldu, ilk defa olarak içinde korku uyanmıştı. Nick Paterno gerçekten başına belâ olabilirdi. Carmeîla Belimi ile aralarında geçen nazik olaydan sonra bu, her şeyin üstüne tuz biber katmıştı.

Mafia'nın bu olayları iyi karşılayacağını hiç sanmıyordu.

Çocuklar tehditlerini yerine getirdikleri takdirde, Bellini'nin kıymetli kızının ırzına geçmekle ve Mafia'nın gözdesi Nick Paterno'yu da eşek sudan gelinceye kadar dövmüş olmakla suçlayabilirlerdi, kendini. Kız iki derstir ortalarda yoktu. Gerçi babası onun rahatsız olduğunu söyleyerek özür dilemişti, ama yine de Pastore'nin içi rahat değildi. Bütün olup bi-

tenleri hesaba katacak olursa, yolda gitgide jnişlerin çıkışların başladığını kendine itiraf etmesi gerekiyordu. Bundan böyle, son derece dikkatli adım atmak ya da her şeyi bırakıp evine dönmek zorundaydı. Ama geri dönmeye de hazır değildi henüz.

16

ANNA PASTORE'YÎ BÎR

türlü uyku tutmuyordu. Yatağının kenanna oturmuş, saçları darmadağın, sigara içiyordu. Hiç mutadı olmayan bir davranıştı bu. O gece erken yatıp uyumayı tasarlamıştı ama tam uyuyacağı sırada, kafasını dolduran binlerce karmakarışık düşünce uykusunu kaçırmış, o da yatmaktan vazgeçmişti.

Nancy odaya girdi, annesinin yanına, yatağa geçip oturdu.

Anna, ona: «Niye yatmıyorsun?» diye sordu.

Kızının ayağında pantolon, sırtında da bir kazak vardı. «Daha çok erken. Saat on. Babamın dışarı çıktığını duydum. Bu saatte nereye gitti dersin?»

Anna sigarasını yatağının yanı başındaki tablaya bastırdı. «Joe Bellini çağırdı. Bu gece görüşmeleri gerekiyormuş.»

•— «Gecenin onunda mı?»

Anna, bitkin, ayağa kalktı, tuvalet masasının önüne doğru yürüdü. Aynaya bir göz attıktan sonra, tıraşıyla fırçasını eline aldı, saçlarını fırçalamaya başladı.

— «Nancy, geldiğine memnun oldum. Seninle konuşmak istiyordum.»

Nancy: «Söyle anne,» dedi ve rahatça kendini yatağa bıraktı.

— «Baban seni bir süre için Virginia'ya, MitchelPlerin yanına yollamak istiyor.»

ÖĞRETMEN

169

— «MitehelPlere mi? Neden? Anna, saçını fırçalamaya devam, ederek, cevap verdi: «Senin için daha iyi olur diye düşünüyor.»

— «Bir süre için, Saint Benaventure'deki okula devam edersin.»

Nancy, tuvalet masasına doğru yürüyerek annesinin arkasında durdu. Anna, aynadan onun yüzünü görüyordu.

— **«Sen MitchelPleri seversin. Virginia da yılın bu mevsiminde çok güzel olur. Buradan bir süre uzaklaşman hakkında daha hayırlı olur.»**

— **«Anne. Soruma cevap vermedin. Sen de babam gibi -mi düşünüyorsun?»**

— **«Babanla konuş.»**

Nancy tuvalet masasının üzerindeki bir fırçayla oynadı, sonra kendi kendine mırıldandı: «Demek şimdi de beni saklamayı düşünüyor.»

— **«Hoşuna gider diye düşünmüştü.» Anna saçını fırçalamayı bıraktı, kızına sevecenlikle baktı. «Nancy'ciğim, Cla-ra'nın iki tane birbirinden güzel atı var. Ata biner gezersin, fena mı olur? Geçen, yılı unuttun mu?»**

— **«Demek işler bu merkezde. Clara, atlar ve Virginia' da bir manastır.» Başını kaldırıp annesine baktı. «Kararı babam versin, öyle değil mi, anne?»**

Anna Bastore cevap vermedi. Yine saçını fırçalamaya devam etti. Kocasının ulvî sözlerini hatırlatıyordu. Hayattaki soylu amacını doğrulayan felsefesi nasıldı bakayım? 'Bir çocuk, babasının işlediği suçların kefaretinin ödememeli,' derdi hep. Oysa, şimdi kendi öz kızı, bunun kefaretinin ödemeye zorlanıyor ve Virginia'ya sürgün ediliyordu. Böylelikle, : Mafia'ya gönül rahatlığıyla hizmet edebilecekti. s» Anna, o gece gözüne uyku girmeyeceğini biliyordu. Ko-tecasım düşünüyor, onun böyle apar topar Bellini'nin evine çağrılmasının nedenini anlamaya çalışıyordu. Gecenin o saatinde ve böyle âcil olarak çağrılması nasıl yorumlanabilirdi?

170

ÖĞRETMEN

Kendini, ezici ve kahredici yeni bir darbeye karşı hazırlamaya çalışıyordu.

O geceki toplantı yüksek düzeyde bir toplantıydı. Bu, Joe Pastore'nin katıldığı ilk ve son toplantı olacaktı. Pater-ııo ile Giardano da gelenler arasındaydı. Köşede oturan za-yıf ve korkunç derecede ciddî bir centilmen Pastore'nin gözüne ilişti. Ama Pastore ile tanıştırılmadı, içki içilmediği gibi herkesin yüzü de asıktı. Pastore, Mafia'yı ilk defa iş başında görüyordu. Profesör, çetenin karşısındaki bir sandalyeye oturmuş, Joe Bellini'nin konuşmasını dinliyordu:

— «Aydınlatılması gereken birkaç nokta var, Profesör.»
Pastore'nin gözü, köşede kızıl derili gibi sessiz sedasız oturan iadama takıldı. Mafia'mn kullandığı teknik hakkında kulağına gelen söylentileri hatırladı birden. Birinin başı belâya girdiği ve Mafia tarafından sorguya çekilmesi gerektiği zamanlar, mecliste daima böyle bir kızıl derili bulunduruluyordu. Kızıl derili, sessiz bir tanık olarak celseye katılıyordu. Bu tanık her şeyi dinliyor, çenesini sımsıkı kapalı tutuyordu ve yüksek mahkeme toplanıp idam karan verdiği zaman da, bu kararlarında daima haklı oldukları önceden biliniyordu. Çünkü kızıl derili bütün işittiklerini bir bir naklediyordu. Bellini sadede gelmişti.

— «Brooklyn Savcısını, birkaç kere makarnanda ziyaret ettiğini haber aldık, Profesör. Geçen hafta bir kere, bu hafta da bir kere görüşmüşsünüz. Arkadaşlarınız sıfatıyla, bir derdiniz olup olmadığını anlamak istiyoruz. Belki size bir yardımımız dokunur.»

Giardano söze karıştı: «Tabîî, bizi ilgilendirmez bu iş ama orada güçlü adamlarımız var. Böyle bir şey duyunca biz de merak ettik.»

Pastore birinden ötekine baktı, köşedeki sessiz tanığı da gözden kaçırmadı bu ara.

— «Ne demek istediğinizi anlayamadım,» dedi. Ben Brooklyn'deki savcıyı ziyarete filân gitmedim. Daha doğru-
ÖĞRETMEN

su, Şimdiye kadar hiç.bir savcıyı makamında ziyaret etmiş değilim.»

Giardano elini kaldırdı: «Rica ederim, sinirlenmeyin, Profesör. Savcıyla Şu sıralarda bir iş münasebetimiz oldu da merak ettik. Sormakta bir sakınca olmasa gerek.»

Pastore sinirlenmişti. «Bana bir soru sordunuz, ben de cevap verdim. Mesele böylece halledildi sanıyorum.»

Paterno: «Tanı olarak değil,» dedi. «Bakın, Şöyle bir durum var. Siz çocuklarımızı eğitiyorsunuz, biz de bundan ötürü sizi seviyor ve sayıyoruz. Sizi aileden biri olarak görüyoruz. Bir mesele ortaya ııktığı zaman da gelip size soruyoruz. Bundan daha tabii ne olabilir? Onun için alınmayın. Bu problemleri kendi aramızda halletmek istiyoruz. Böylelikle birbirimize daha yakın oluruz.»

Toplantımdn başında Profesörün içini kemirmiş olan korku yavaş yavaş azalıyor, öfkeye dönüşüyordu.

— «Bakın, Şu noktayı bir kere iyice belirtmek istiyorum. Ben sizlerden biri değilim. Aileden de değilim. Sizlerle daha yakın ilişki kurmak da istemiyorum. Bunu söylediğim için özür dilerim ama, gerçek bu. Ben sadece çocuklarınızı eğitmekle yükümlüyüm. O kadar. Gece yanlan beni evimden apar topar getirip sorguya çekmenin âlemi yok.»

Joe Bellini elini kaldırdı. «Bu kadar öfkelenmeyin, dostum. Biraz sakin olun.»

— «Sözümü tamamlamak istiyorum. Savcıyı, şahsî bir iş için görmem gerekse, bunun hakkında size hesap verecek değilim. Hem zaten edindiğiniz bilgi yanlış. Doğru olduğunu kabul etsek bile, bu benim işim. Sizleri ilgilendirmez.»

Giardano: «Joe, Profesöre bir içki getir,» dedi. «ihtiyacı var sanırım.»

— «Ben içki istemiyorum, sadece sizlerle anlaşmaya varmak istiyorum. Bu görevi üzerime aldığım zaman, bana kendi çocuklarınız gibi her Şeyden tecrit edileceğim, sizin işlerinizden muaf tutulacağım söylenmişti. Durum böyle

değilse ve ilerde de buna benzer başka durumlar olacaksa, şimdiden isti-

172

ÖĞRETMEN

famı vermek daha yerinde olacak. Anlaşıldı sanırım?»

Odada sessizlik oldu. Pastore köşedeki kızıl derilinin gözlerini üzerinde hissediyordu. Ama yine de içini boşaltmış, rahatlamış, kendi tezini savunmuştu. Tehlikeli bir oyun oynuyordu. O da onlara, kendi silâhıyla mukabelede bulunmuştu. Şimdi düşünme sırası onlardaydı.

Söze ilk başlayan Bellini oldu. Sakin bir tavırla gülümseyerek: «Amma öfkeli bir yaradılışınız var,» dedi. «Üstelik, çok da alıngansınız.»

Giardano, Bellini'nin tavrını takındı. «Seni kimsenin suçladığı filan yok, Profesör. Sadece edindiğimiz bilgileri açıklığa kavuşturmak istiyoruz, iş dediğin böyle 'olur. Bunu senin de takdir etmen gerek.»

Paterno:

— «Al'in başına bir kaza geldi, biliyorsun,» diye ekledi. «Evde, özel bir toplantı yapılıyor, sen de tam o sırada oradan geçiyorsun. Derken elimize bir rapor geliyor ve senin Brooklyn Savcısını ziyaret ettiğini bildiriyor. Bunda bizim ne suçumuz var?»

Bellini tamamiyle normale dönmüştü. Yılbaşı gecesi verilen partideki masada, herkesi fethetmiş olan Rudolf Valentino pozlarını takınmıştı yine.

— «Professore, biz sorduk. Siz 'hayır' dediniz. Celse kapandı.» Gerilim hafiflemişti. Hepsi gülümsüyor, şakalaşıyorlardı. Artık Profesörün içinin rahat etmesi gerekirdi, ama hiç de öyle olmadı. Karşısındakilerin maskelerinin altındaki gerçek yüzleri görmüştü. Gördüklerini kolay kolay unutamayacaktı. Bir de, köşede oturan ve delici bakışlarla çevresini süzen o adam sinirlerini bozuyordu. Pastore, odaya girdiği andan beri adamın, yüz ifadesi değişmemişti.

Paterno:

— «Şu adamı öyle seviyorum ki, vallahi,» diyordu. O da gülümsüyordu: «Bizim oğlanı tokatlamasına rağmen yine

ÖĞRETMEN

173
de seviyorum. Oğlana 'Profesör yaman adammış vallahi' dedim. 'Sen kendi davanı halle bak, onu rahat bırak,' dedim, iyi dememiş miyim Profesör?»

Pastore goril gibi adama dikkatle baktı. Tehlikeli gangster, bu sözleri içtenlikle söylemişti. Nick Paterno olayı yüzünden başı belâya girmeyecekti, demek. Carmella ile aralarında geçen sahneden ötürü, Bellini'nin de bir tepki göstermeyeceği anlaşılıyordu. Ama o geceki toplantıdan sonra, Joe Pastore, artık hiç bir şeyden emin olamayacağını'anladı.

Paterno'ya daha yakından baktı, rastgele: «Savcıyı ziyaret ettiğime dair bilgiyi nerden elde ettiniz?» dedi.

Paterno'nun cevap vermesine fırsat bırakmadan Giardano atıldı: «Professore, kutsal törenlerimizden söz ediyorsunuz, şimdi. Biz bu törenler üzerinde hiç tartışmayız.»

Bellini de: «Bu meseleyi kapatalım, gitsin,» dedi. «Biri yanlış bilgi vermiş olmalı.»

Bellini, Paterno ve Giardano ayağa kalkarlarken, Pastore de davrandı. Kızıl derili, bir köşede hareketsiz oturuyor, bomboş gözlerle bakıyordu. Belimi, Pastore'nin bakışlarını izledi; sonra onun endişesini ve merakını gidermek için: «O bizim muhafızımız,» dedi. Ardından yaygın bir tebessümle sözlerine ekledi: :«Sen bana elini sürersen, o bu odayı uçurur.»

Pastore ile köşedeki adam hariç, herkes güldü. Sonra Mafia çocuklarının mağrur babalan, Profesörü, Bellini'nin çalışma odasının kapısına kadar uğurladılar.

— «Sizi rahatsız ettiğimiz için özür dileriz,» dedi. «An-na'dan da özür dileriz. Kendisine saygılarımızı iletin.»

Hepsi Joe Pastore ile el sıkıştılar, o da elinden geldiği kadar gülümsemeye çalıştı. Gitmeden önce, köşedeki sessiz tanığa son bir defa uzun uzun baktı; sonra, «îyi geceler,» dedi.

174

ÖĞRETMEN

17

HAFTALAR GEÇTİKÇE PROFESÖR,

Mafia'nın çocuklarını eğitme kararının ne kadar isabetli olduğunu anladı. Derslerinin semeresini görmeye başlamıştı. Mevsimlerden bahardı. Bir Pazar günü, öğleden sonra, arka bahçede, her zamanki gibi piknik yaparlarken, bu kanısını Rahip Monzanti'ye de açıkladı. Anna çok zayıflamıştı; hiç iştahı yoktu, iyi uyuyamıyordu, sinirleri çok bozuktu. Carlton ona bazı haplar tavsiye etmişti ama Anna, ilâçlara fazla güvenmiyor, kendiliğinden bir çaba da göstermiyordu. Zaman zaman, hiç yüzünden duygusal bir öfkeye kapılıyor, sakin olduğu günlerde ise, evin içinde sağır ve dilsiz gibi dolaşıp duruyordu. Eskiden üniversite çevresinden birkaç arkadaşı vardı. Ama onlar da artık elini ayağı çekmişti. Şimdi hemen hemen bütün günlerini, gecelerini evde geçiriyor, kendi üzüntüsü içinde kahroluyordu.

Nancy de hiç eskisi gibi değildi. Derslerinden düşük not alıyor, durmadan baş ağrılarından yakınıyor; boş vakitlerini genellikle odasına kapanmakla geçiriyordu. Artık eskisi gibi gülmüyor, müzikle de hemen hemen hiç ilgilenmiyordu.

Ama içlerinde en çok değişen Pastore olmuştu. Devamlı sıkıntılı ve üzgündü, zaman zaman da sinirleniyor, öfkeye kapılıyordu. Mafia'nın en üst kademelerinden en alt kademelerine kadar bütün liderlerinin çocuklarını eğitmekle meşguldü. Ama gözle görülür derecede ilerleme kaydetmesine ve çabalarının mükâfatını görmesine rağmen, ortada ciddi bir değişiklik olmuştu. Salvatore'nin ölümünden beri ortalıkta soğuk

ÖĞRETMEN

175

bir hava esiyordu. Bellini, Paterno ve Giardano ile yapılan toplantıdan sonra, Pastore'ye karşı saygılı, fakat mesafeli davranılıyordu. Ayrıca bir şey daha vardı. Görevi sırasında her ne kadar çevresinde olup bitenlere karşı gözlerini ve

kulaklarını kapasa bile, Profesör yine de bazı bilgiler edindiğini fark etti. Gelişigüzel, oradan buradan gelen haberler, kafasında yer ediyordu. Çocuklardan, Salvatore'nin hizmetkârlarından, şoförlerden ister istemez bazı şeyler kapıyordu. Fazla bilgi edinmenin insanı son derece nazik, tehlikeli bir noktaya getirebileceğini biliyordu; işler o safhaya geldiği zaman da, kendine şimdiye kadar verilmiş bütün ayrıcalıkların, çocuklarla birlikte kendisine tanınan bağışıklığın elinden alınacağını farkındaydı. Böyle bir durumda, her şey Mafia'nın insafına kalacak, hayatı tehlikeye girecekti.

Bir gün, Monzan'ti'ye: «Kaygılanmaya başlıyorum,» dedi, «Bölük pörçük elde edilen bilgileri birleştirmek, işten değil. Yakında, karşımdakiler, gereğinden fazla bilgi sahibi olduğum kanısına varacaklar. Hepsi de tilki gibi kurnaz adamlar.» Bahçede oturmuş, Anna'nın şarap getirmesini bekliyorlardı. Monzanti: «Sana karşı iyi davranıyorlar ma?» diye sordu. — «Eskisine nispetle daha soğuk davranıyorlar. Yine de iyi sayılır. Ama ben üzülmekten kendimi alamıyorum.»

— «İşten vaz mı geçmek istiyorsun?»

— «Bilmiyorum. Bir türlü karar veremiyorum. Ama için için, vazgeçmemin gerekli olduğunu da hissediyorum. Anna' ya, Nancy'ye ve kendime üzülüyorum. Vazgeçmek istemiyorum aslında. Yenilgiyi kendime yediremiyorum, bir türlü. Çocukları ortada bırakmak istemiyorum.»

Rahip Monzanti masada öne doğru eğildi. «Peki, farze-delim ki, bu işi terk etmeye karar verdin. Elini kolunu sallayıp bırakabilecek misin?»

Rahip bunu sorarken çok ciddiye. ,

176

ÖĞRETMEN

Pastore cevap vermeden önce ona baktı. Sonra kendi kendine konuşur gibi:

— «Bir zorluk çıkaracaklarını sanmıyorum. Bu işin beni fazla yorduğunu, başka bir yerde öğretmenlik yapmak istediğimi

söyledim. Hayır, şimdilik, bir zorluk çıkaracaklarını sanmıyorum.»

Anna, içinde tavuk bulunan bir servis tabağı elinde, bahçeye çıktı. Tabağı masanın üzerine bırakıp Rahip Monzanti' nin yanına oturdu.

— «Nancy'yi Virginia'ya gönderme hususundaki kararını Monzanti'ye açıkladın mı, Joe?»

— «Hayır.»

— «Kocam, gangsterlere hizmet edebilmek için, her şeyden, kızından bile vazgeçmek niyetinde, Monzanti. Bunu biliyor muydunuz?»

— «Anna, rica ederim, sus! Bugün bu konuya değinmeyelim.»

Anna yemeği tabaklara bölüştürdü, sonra devam etti: «Bu işten vazgeçmeni istediğimi tekrarlamak, her halde boşuna çaba, öyle değil mi, Joe?»

Profesör karısına baktı, onun tedavi altında olduğunu düşünerek, içini boşaltmasının daha yararlı olacağına karar verdi.

— «Bir gün gelecek, istesen de bırakmayacaksın. O gün de gelmek üzere, Joe.» Bardağına biraz şarap koydu, sonra devam etti: Başka bir yerde görev al. Herhangi bir küçük şehirde. Neresi olursa olsun, fark etmez. Yeter ki, selâmete kavuşalım, şu pislikten elimizi eteğimizi çekelim, eski mutluluğumuzu bulalım.»

Rahip Monzanti'ye dönerek onun konuşmasını bekledi. Rahibin cevap vermekten başka çıkar yolu olmadığını anlamıştı.

— «Joe yetişkin bir insan, bunu unutuyorsun, Anna. Ayrıca sorumluluk taşıyan bir insan. Kimse ona akıl veremez.»

ÖĞRETMEN

177

Anna: «öyleyse, hiç olmazsa, öğüt verin,» dedi. Âdeta yalvarıyordu.

Monzanti, tabağındaki yemeği didiklemeyle meşgul olan Pastore'ye bir göz attı:

— «Evet, seni dinliyorum, Monzanti. Bana ne sağlık verirsin?»

— «Bu işten çekilmeni sağlık veririm. Tam zamanıdır. Anna haklı. Yakında iş işten geçecek, kendi kararınla hareket edemeyeceksin. Ayrıca her üçünüzün durumu da beni çok endişelendiriyor. Aile parçalandı, huzur diye bir şey kalmadı. Üstelik günden güne beter olacak. Sizleri böyle gördükçe içim parçalanıyor.»

Joe Pastore bardağına yeniden şarap doldurdu. Bir yudum aldı, sonra karısına ve Rahibe baktı. Kafamdan geçmiyor, değil,» dedi.

Atina'nın yüzü biraz aydınlanır gibi oldu. Gülümsemeye benzer bir şey belirdi yüzünde. Pastore, onu çoktandır böyle görmemişti. Birden buna ne kadar hasret kaldığını far-ketti. Anna, mutluluklarının bozulduğunu söylemekte ne kadar haklıydı. Ed Cartton, New York Üniversitesinin önünde kendisini arabasının içinde beklediği günden beri, Pastore ailesi pek az mutluluk yüzü görebilmişti.

Rahip Monzanti kadehini kaldırdı: «Sevgili dostum, senin yerinde olmak istemezdim doğrusu. Karar vermek çok zor olacak, biliyorum. Bu işi bırakmak için de, bırakmamak için de son derece güçlü olmak gerekiyor. Ama doğru adım alacağından eminim. Geçmişte de, işler sarpa sardığında hep isabetli kararlar verdin, biliyorum.»

Kadehlerini kaldırdılar. Anna Pastore, gözlerini kocasının yüzünden ayırmıyordu. Pastore uzun bir süredir ilk defa gülümsedi ve karısına göz kırptı.

Genç Albert Salvatore ölü babasının konağındaki çalışma odasında masa başında dimdik oturuyordu. Artık eskisi gibi zincir şıkırdatmıyor, caka satmıyordu; soğuk ve içine

F.: 12

178

ÖĞRETMEN

kapanıktı. Ama Pastore'ye itaat ediyor ve eskisine nispetle ona daha fazla saygı gösteriyordu. Profesör ondan bazı ders notları istemiş, o da getirmişti. Ayrıca kısa bir ödev de

vermişti. Salvatore, çok başarılı olmamakla birlikte ödevi hazırlamış, onun için bir hayli de çaba göstermişti.

Pastore, ödevi gözden geçirdikten sonra: «Aferin, Al,» dedi. «İyi yapmışsın. Dün öğretmenlerinle görüştüm. Notların gayet iyi.»

Salvatore cevap vermeden sakın sakın oturuyordu.

«Gösterdiğin çabayı çok takdir ediyorum. Al. Ne kadar zor bir dönemden geçtiğini de biliyorum.»

— «İlginize teşekkürler.»

Profesör, oturduğu koltuğun arkasına yaslandı. «Al, Brooklyn'de, çocukluğum sırasında, bizim mahallede aramızda şöyle derdik. İçimizden biri, bir kavgada pataklandığı ya da camlan kırdığı için polis gelip yakasına yapıştığı zaman, 'İyidir iyidir, böyle şeyler insanı olgunlaştırdı, adam eder,' diye onun hesabına sevinirdik. Bunun ne demek olduğunu tam olarak, ancak babam öldüğü zaman anladım.»

Delikanlı yerinden kalktı «Bakın, bunları dinleyecek halde değilim»

— «Neler geçirdiğini bildiğimi anlatmak için, bunu sana söyledim.»

Çocuk kaşlarını çatarak, Profesöre baktı. «Acaba,» dedi. «Acaba gerçekten anlıyor musunuz? Yoksa bana, pederin ölümünden sonra,, o içinde bulunduğunuz bataktan çıkmak için nasıl çaba harcadığınızı, annenizi geçindirmek için nelere katlandığınızı, geceyi gündüze katarak kendinizi adam etmek için nasıl çalıştığınızı mı anlatmayı tasarlıyordunuz? İyi İngilizce bilmediğinizi, bu yüzden herkesten fazla çalışmak zorunda kaldığınızı, nasıl mücadele ettiğinizi, ne kadar yürekli olduğunuzu mu belirtmek istiyordunuz? Biz bu palavraları çok dinledik, dostum. Geceleri uyumadan masal diye dinletirlerdi. Vaktinizi boşa harcamayın. Bu filmi yüzlerce defa seyrettim.»

ÖĞRETMEN

179

— «Sözümü geri aldım, Al. Patavatsızlık etmiştim anlaşılan.»

Salvatore pencereye doğru yürüdü. Biraz dışarısını seyrettikten sonra, ağır ağır Profesöre döndü: «Vaazlarınıza ihtiyacım yok. Zaten vaaz etmeyi de beceremiyorsunuz. Nereden başlayacağınızı bilmiyorsunuz.»

Masaya döndü, Pastore'nin yanbaşıma dikildi. «Burası zengin yuvası. Zengin mahallesi. Bu mahalleyi fazla tanımamanız sizin için daha iyi olur... Bakarsınız, günün birinde belinize bir taş bağlamışlar, nehrin dibini boyluyorsunuz.»

Ses tonunu alçalttı: «Ben öyle sandığınız gibi, yıkılmış filan değilim. Böyle bir şeyin olacağı belliydi zaten. Bizim ihtiyar, bildim bileli veresiye yaşıyordu.» Elini uzatıp kâğıtlarını toplamaya başladı, sonra Pastore'ye bir göz attı. «Siz bana ders verin, yeter. Ben öğrenmek istiyorum. Bir berber dükkânında Azrail'le karşılaşmak istemiyorum.» Gözlerini indirip yutkundu. «Babam bunu hak etmemişti. Bana karşı daima iyi davrandı. Onun adına kimse heykel dikmeyecek ama bana karşı hep dürüst davrandı. O kendi yolunu kendi çizmiş ve başa geçmişti. Hakkında hep iyi anılarım olacak. Bu da çok şey ifade eder.»

Kapıya doğru giderken durdu, Pastore'ye döndü yeniden: «Sırası gelmişken, şunu da belirteyim ki çok iyi bir. kızınız var.» Kapıyı açtı, yeniden durdu: «Hakkınızda hep iyi şeyler söylüyor»

Sözünü bitirdi, sonra çıktı gitti.

Profesör önündeki masaya gözünü dikip oturmaya devam etti. Albert Salvatore'nin söyledikleri kendine çok dokunmuştu. Derin düşüncelere dalmıştı ki, birden kapı vuruldu.

— «Buy'run.»

Tombul Victor Giardano, gülümseyerek içeri girdi. Onun bu tatlı ve sevimli hali, Pastore'nin perişan yüreğine su serpti.

— «Rahatsız ettiğim için özür dilerim, ama size gelip teşekkür etmeden yapamadım. Şuna bir bakın hele.»

Profesöre bir kâğıt uzattı. Bir matematik sınavının kâ-

gıdıydı bu. Pek iyi derece almış bir kâğıt Victor Giardano çok gururluydu, sevincinden uçuyordu. Pastore de gülümseyerek sevincini belirtti.

— **«Üstelik kopya da çekmedim. Bundan önce matematik derslerinde hep çekerdim. Öğretmen bir türlü gözlerine inanamıyor. Onu bir arasanız da, kopya filan çekmediğimi söyleseniz, iyi olur.»**

— **«Merak etme, anlamıştır, Victor»**

— **«Neyse, ben sadece görmenizi istedim. İnşallah rahatsız etmedim sizi.»**

Victor, madalyonun iyi tarafını temsil ediyordu. Bok yığınının içerisine düşmüş pırlantalardan biriydi Ama... Pastore için, oltanın ucundaki yemlik oldu. Oltaya takıldı, kaldı.

— **«Beni rahatsız etmedin, Victor,» dedi yavaş sesle. «Sana söylediklerimi hatırlıyor musun? Bana verilen mükâfat hakkında? Şu anda çok ihtiyacım vardı buna. Beni çok mutlu kıldın. Ne kadar mutlu kıldın bilemezsin.»**

18

PASTORE, KENDİ KENDİNE,

'Daha birkaç hafta geçsin,' diyordu. Birkaç hafta sonra, Vi-to Fulgoni'ye gidip görevinden vazgeçtiğini açıklayacaktı. Anna bunu biliyordu. Şimdi kendini çok daha iyi hissediyordu. İlâçları azalmıştı. Yüzü eskisine nispetle daha çok gülüyordu. Profesör, Giardano'nun ve diğer bazı çocukların yaptığı aşamalardan çok memnundu, onlarla iftihar ediyordu.

ÖĞRETMEN

181

Sadece birkaç haftaya daha ihtiyacı vardı. Üniversite kayıt işleriyle meşgul olması gerekiyordu. Çocukların, lise bitirme sınavları ve Üniversite giriş sınavları için Pastore'nin yardımına ihtiyaçları vardı. Profesörün ilişkileri, çocukların tanınmış üniversitelere kabul edilmeleri için onlara yararlı olacaktı. Onun için o anda onları terk edemezdi.

Derken bir gece, evde çatı katındaki çalışma odasında, Pastore, çevresini saran örümcek ağına biraz daha yakalandı, öyle bir durum oldu daha doğrusu. Mafia'mn kaba kuvveti

Paterno'nun oğlu Tony Paterno, Profesörün karşısında oturmuş, törpü ile tırnaklarını temizliyor, Profesör de önündeki kâğıtları inceliyordu. Delikanlı, her zamanki gibi, kaygısız, küstah ve halinden memnundu.

Pastore, kâğıdı inceledikten sonra: «İyi,» dedi. «Çok iyi. Böyle on sayfa dolusu yazacak kadar vakit bulabildin demek.»

Tony Paterno tırnaklarını inceleyerek konuşmaya başladıktan sonra da törpülemeye devam etti: «Genel evde kucağımda bir karı, oturdum yazdım. Bana bir ödev verdiniz, ben de yerine getirdim. Ötesi sizi ilgilendirmez.»

— «Şu ağzını biraz toplasan iyi edersin.»

Paterno tırnaklarını törpülemeyi bıraktı, başını kaldırdı: «Size sadece karşınızdaki insanın ebleh olmadığını göstermek istedim. Ben yapmak istediğim şeyi iyi yaparım. Tekrar ediyorum, yapmak istediğim şeyi. Şunu da hemen ekleyeyim, yapmak istediğim zaman.»

Pastore, masadan bir kitap aldı, kitaplığına doğru yürüdü.

«Paterno, biliyor musun, beni güldürüyorsun. Şu büyük adam ayaklarına yatmaktan vazgeç. Bu numaraların. kimseyi ilgilendirmiyor. Öğrenimim tamamlaman kendi yararına.

Onunla dalga geçmek demek, kendinle dalga geçmek demek.»

Pastore divana doğru yürüdü ve Paterno'ya baktı. Çocuk hâlâ tırnakların incelemekle meşguldü. «Şu yaptığın işlerde

182

ÖĞRETMEN

sebat edersen, çok yol alırsın. Yeteneklerini ve inisiyatifini yozlaştırmakta ısrar edersen, kendi bileceğin iş. Kimse iplemez.»

Pastore masaya dönüp yerine oturdu. Bir sigara çıkarıp yaktı, kendi tırnaklarını incelemeye koyuldu.

— «Şu son yaptığın çalışma tarzında çalışmalar bekliyorum senden. Ve bunu sistematik bir şekilde yapmanı istiyorum. Bundan böyle gelişigüzel çalışma istemiyorum.»

Gangsterin oğlu kaşlarını kaldırdı: «Siz kendi işinize bakın»

— «Sen de kendi işine bak!»

Anthony Paterno arkasına yaslandı, Profesöre nişan aldı:
«Özel istihbaratım aracılığıyla haber aldığıma göre,
Patronlarla aran eskisi kadar parlak değilmiş... Öyle diyorlar.»
Pastore, Paterno'ya attığı tokadın acısını uzun zaman
unutamayacağını ve bu kurnaz gangster taslağının, ergeç o
tokadı iade edeceğini biliyordu.

— **«Öyle mi dersin, Paterno? Bana da anlatsana. Bunu senin**
ağzından dinlemek isterim, doğrusu.»

— **«öyle diyorlar da.»**

Profesör öne doğru eğildi: «Sakin, Brooklyn Savcısına yapılan
ziyaretlerle ilgili bir şey olmasın?»

Efelikanh, törpüyü bir tarafa bıraktı, divandan kalkarak
masaya doğru gitti. «Ne demek istiyorsun, anlayamadım.»

Pastore kalktı, çocuğun karşısına dikildi.

— **«Biri benim Brooklyn Savcısına yaptığım ziyaretlerden**
bahsetmiş. Ben Brooklyn Savcısına hayatımda gitmediğime
göre, birinin yalan söylediği anlaşılıyor. Sana bir şey
söyleyeyim mi, Paterno? Bana kalırsa, o yalan senden çıktı.»
Oğlanın gözleri kısıldı. «Sen oynattın galiba! Ölüme
susamışsın, anlaşılır»

Yüz yüze gelmişlerdi. Oğlanın dişleri kenetlenmişti birbirine.

ÖĞRETMEN

183

— **«Sana tokat attığım için gidip babana o yalanı uydurdun,**
istersen, babanın önünde yüzleşelim.»

— **«Bir dene hele. Pedere bunu anlattığın gün kendini ölmüş**
bil»

Bu cevap, Pastore'nin kafasına iyice yer etti. Mafia ile
hesaplaşmak için yanlış bir zaman seçmiş olduğunu anladı,
özellikle Baba Paterno ile hesaplaşmanın sırası değildi.
Mafia'nın gözde çocuklarından birine dil uzatıyor, onu
suçluyordu. Üstelik elinde hiç bir delil yoktu.

— **«Bana bak!» dedi. Ses tonunu alçaltmıştı. «Başıma belâ**
almak niyetinde değilim. Bana şimdi doğruyu söylersen,

böyle bir suçlamadan vazgeçerim. Erkeksen, itiraf et. Aksi halde, babana gidip her şeyi anlatacağım.»

— «Boyundan büyük işlere karışma.»

Profesör yerine oturdu: «Bunu yapmak zorundayım. Bu benim için bir şeref meselesi. Öğretmenlik ve babalık haysiyetime sürülen bir leke olarak sayıyorum bunu. Kendi gözümden düşmemek için bu lekeyi temizlemek zorundayım. Gidebilirsin, Paterno.»

Tony Paterno bir an Pastore'ye baktı. O oyunu daha fazla sürdüremeyeceğini anlamıştı. Kapıya vardığında döndü ve:

— «Bizim pederin dar kafalı olduğunu hatırlatmak isterim.

Benden çok sana inanacağını sanıyorsan, aldanıyorsun»

Başını alaycı bir tavırla salladı: «Dediğim gibi, kendini ölmüş bil!»

Kapıyı açmak üzereydi ki, Profesör arkasından seslendi:

«Paterno! Seninle benim aramdaki fark şu: Ben ortaya erkekçe atılıyorum. Sen ise kalleşlik edeyim diye direniyorsun. Baban hakkında söylediklerine inanıyorum. Ve ben de ciddî bir suçlamada bulunuyorum. Bu durumda, baban, hemen hiç tanımadığı bir öğretmenle öz oğlu arasında bir tercih zorunda kalacak. Bütün kozlar lehinde, Paterno. Buna rağmen, gerçeğin ortaya çıkması için her şeyi göze almaya hazırım. İyi düşün. Belki şimdi bir şeyler anlarsın.»

184

ÖĞRETMEN

Paterno hafif bir tereddüt geçirdi, sonra: «Sende bu işi yürütecek cesaret yok,» diye mırıldanarak arkasından kapıyı çarptı.

Joe Pastore, oturduğu yerde, kalemini masaya vuruyordu. Çocuk haklıydı: Baba Paterno, muhakkak dar kafalının biriydi. Zaten bütün gangsterler, çocuklarına fanatik bir sevgi besliyorlardı. Tony'ye gelince, Mafia'nın gözbebeği idi. En başta geliyordu, içlerinde en iltimaslı olanı, o yüzden de en tehlikelisiydi. Ama Pastore, öğrencilerinin saygısını yitirmemek için bu işi sonuna kadar götürmek zorundaydı,

bunu biliyordu. Yoksa, onca zamandır verdiği emeklerin, hepsi boşa gidecekti. Ve bunca sıkıntı boşuna çekilmiş olacaktı. Baba Paterno ile gidip görüşecek ve hiç bir delile dayanmaksızın, suçlamada bulunacaktı. Elinde başka çözüm yolu kalmamıştı.

O akşam, Profesör, kızı Nancy ile birlikte, New Rochel-le'deki evin önündeki ferah terasın tahta merdivenlerine oturmuştu. Eski günleri hatırladı birden, içi burkuldu.

Nancy: «Annemin uyuduğuna çok memnunum,» dedi. «Yüzü o kadar bozuk ki!»

Pastore, elindeki dalla toprağı eşeliyordu: «O kadar çok hap alıyor ki,» dedi.

— «Babacığım, bize ne oldu böyle?»

— «Sıkıntılı bir dönemden geçiyoruz, canikom. Bu yeni bir şey değil. Daha önce de geçirdik. Ama her seferinde sağ salim kurtardık kendimizi.»

Bir süre konuşmadan oturdulajr: «Bu, senin için çok, ama çok önemli bir şey olmalı. Mafia'n'm çocuklarını yetiştirme işi yani»

— «Evet, nefes almak kadar önemli, benim için. Onlara, Mafia'nın çocukları demeni de istemiyorum ayrıca.»»

Nancy bir süre düşündü, sonra tereddütle konuştu: «Annemin hastalığı gitgide artıyor, biliyorsun.»

Pastore başını çevirerek kızına baktı: «Biliyorum. Sinirleri çok bozuk. Bir doktora gitmesi gerek.»

ÖĞRETMEN

185

Nancy, babasının gözlerinin içine iyice baktı. «Eğer,» diye söze başladı, «Bu işten vazgeçsen... iyileşecek.»

Pastore başını çevirdi, elindeki dalı kırarak, «Nancy,» dedi. «Virginia'ya gitmeni ve bir süre orada kalmanı istiyorum. Kırma benim hatırım.»

«Hiç içimden gelmiyor. Buradan ayrılmak istemiyorum.»

— «Gitmen gerekiyor. Mitchell'ler ve Bonaventure'lerle görüşüm. Seni bekliyorlar.»

**Nancy başını eğdi, babası ağlamak üzere olduğunu biliyordu.
«Madem ısrar ediyorsun, Babacığım.»**

Pastore elini çenesinin altına koydu, yavaşça kızının başını kaldırdı, kızını şu andaki kadar hiç sevmemişti.

— «Nancy, sen Mitchell'lere git, ben de söz veriyorum, aile düzenimizi eski haline getirmek için elimden geleni yapacağım. Elimden geldiği kadar da çabuk olarak. Sana bütün kalbimle söz veriyorum, canım»

— «Başın dertte mi, baba? Yoksa seni bırakmıyorlar mı?»

— «Hayır, başım dertte filân değil.»

— «Peki, işi bırakacak mısın?»

Pastore hafifçe içini çekti. «Bak, sana şöyle izah edeyim. Bu, meslek hayatımda başarılı bir dönem oldu benim. Hayli zor, biraz da tehlikeli olmakla beraber, heyecanlı ve verimli bir dönem. Bunu bırakmak benim için çok zor olacak. Beni anlıyor musun, yavrum?»

Nancy başını salladı: «Ama seni ve anneni dünyada her şeyden daha çok seviyorum,» diye devam etti Profesör «Benim için hiç bir şey, bundan önemli olamaz.»

Nancy başını babasının omuzuna yasladı. «Virginia'ya gideceğim, babacığım.»

**Pastore, kolunu kızının omuzuna dolayıp kendisine çekti,
186**

ÖĞRETMEN

19

MAFİA'NIN KABA KUVVETİ

Paterno oturduğu malikâneyi alın teriyle kazanmış değildi.

Ama bina konfor ve lüks bakımından diğerlerinden hiç de

aşağı kalmıyordu. Bellini'nin malikânesine yakın olan Tüdor

üslûbundaki evi, sarmaşıklarla kaplıydı. Tam bir sayfiye

rahatlığını ve sükûnetini yansıtan bu dekor, Mafia'nın canavarı

olan eski bir liman işçisiyle yapılacak konuşma için oldukça

uygunsuz bir yerdi.

Profesör, Paterno ile görüşmek istediğini, kendisine telefonla bildirdiği zaman, öteki şaşırmış, yine de gayet nazik davranmıştı. Pastore, Mafia'nın tehlikeli batağında hayatta kalabilmenin temel kuralının Mafia, canavarından uzak durmak olduğunu Dr. Carlton'dan duymuştu. Bu azılı cani, insanı ancak iş için, daha doğrusu, işini bitirmek için ziyaret ederdi. Paterno'nun evine yapılacak bir ziyaret ise, ancak Mafia yetkililerine tanınmış bir imtiyazdı. 'Ama bu istisnaî bir durum,' diye düşündü Pastore. Öğretim sorunuyla ilgili bir dava. Paterno ile çocukların eğiticisi sıfatıyla görüşecekti. Dr. Carlton, Tony Paterno'nun durumu kendisine açıklandığı zaman, başka bir şey daha söylemişti. Bu seçkin müşterilerle yıllarca iş yapmanın kazandırdığı tecrübelerine dayanarak, arkadaşını uyarmış ve ona bazı öğütler vermişti.

— «Joe, sakın enayilik edeyim deme. Ahlâk kurallarını ve haysiyet meselesini bir tarafa bırak. Paterno'nun işlerine burnunu sokma. Ondan uzak dur. Herif manyak! Adam öldürmek, onun için işten değil. Bunu defalarca kanıtladı. Yel değirmenlerine saldırarak başka yer bulamadın mı?»

ÖĞRETMEN

187

Profesör, verdiği öğütler için Carlton'a teşekkür etmiş, onlar üzerinde kafa yormuş, sonra nihaî kararını vermişti.

Paterno'nun evi, Salvatore ile Bellini'nin evlerinden farklıydı. Anayurdu İtalyayı hatırlatan bir havası vardı. Oturma odasının havası, kokusu, genel görünüşü, Pastore'yi çocukluk yıllarına götürdü, kafsında bazı eşyalar, tablolar, anasına babasına ait anılar canlandı. Ama şöminenin yanındaki kocaman koltuğa rahatça gömülmüş olan dev cüsseli adamı görünce birden ayıldı, geçmişinden silkinerek bugüne döndü.

Paterno gülümsedi, ayağa kalktı ve elini uzattı. Kibar davranma çabasına rağmen, bu işlerin acemisi olduğu ve yapmacık yaptığı belli oluyordu. Profesör kendine gösterilen ye-le oturdu, ikram edilen içkiyle puroyu kabul etti. Havadaki gerginliği hissediyordu.

— «Bize şeref verdin, Profesör. Önce sürpriz oldu ama yine de şeref verdin. Dava nedir, anlat bakalım?»

Pastore içkisinden bir yudum aldı, sonra, «Oğlunuz Nick hakkında görüşmek istiyordum,» dedi.

— «Tahmin etmiştim. Nasıl gidiyor dersler?» Profesör elindeki içki bardağını masaya koydu, purosunu yakarak biraz vakit kazandı. «Oğlunuzun potansiyeli büyük. Bu yolda ciddî olarak sebat ederse, çok ilerler.»

Karşı karşıya oturmuşlardı. Paterno, Profesörün yüzüne yumuşak ve tatlı bir ifadeyle baktığından, Pastore adamın gözlerinin içine bakmakta güçlük çekti.

— «Bunu duyduğuma memnun oldum. Nick hakkında iyi haberler almak beni sevindiriyor.»

Pastore:

— «Zeki, uyanık ve çok dikkatli bir çocuk,» diye devam etti. Konuştukça kendine güveni artıyordu. «Geçen gün, Theodore Roosevelt hakkında mükemmel bir kompozisyon yazmıştı. Hemen okula yolladım.»

— «Çok iyi. O yazıyı ben de okumak isterim.»

— «Bir kopyasını gönderirim. Nick mükemmel bir öğren-

188

ÖĞRETMEN

ci olma yeteneklerine sahip. İlerde hangi mesleği seçerse seçsin çok başarılı olabilir.

Kiralık katil purosundan bir nefes çekti ve gülümsedi. «Beni çok gururlandırdın Profesör. Çok sevindim. Peki, dava ne, onu anlayalım.»

— «Oğlunuz yalancı.»

Paterno purosunu bıraktı, ama yerinden kıpırdamadığı gibi, yüzünde de kıl oynamadı. Yalnız gözlerinde bir şimşek çaktı. O da, Profesörün yürek atışlarını hızlandırmaya yetti. Pastore'yi dikkatle uzun uzun inceledikten sonra, nihayet katil öne doğru eğildi, alçak bir sesle:

— «Oğlum hakkındaki bu iddianı kanıtlayabilir misin?»

— «Hayır, imkânsız.»

Paterno bir süre sustu. Sonra yavaşça yerinden kalkarak bara doğru gitti. Pastore onun hareketlerini izliyor, her an patlamasını bekliyordu. Paterno bardağına içki doldurdu» Profesöre döndü.

— «Bir içki daha alır mısın?»

— «Hayır, teşekkür ederim.»

Katil ağır ağır şömineye doğru sejiyirtti, dirseğiyle şöminenin üzerindeki mermere yaslandı. Sonra yavaş ve sakin bir sesle:

— «Profesör,» diye söze başladı. «Sen de tıpkı benim gibi kabadayı bir İtalyansın. İkimiz de aynı yollardan geldik. Sen belki biraz değişik yollara saptın. Ama için için birçok konularda aynı görüşlere sahibiz, eminim. Çocuklarımız konusunda örneğin. Haksız mıyım?»

Pastore, dikkatle: «Haklısınız,» dedi. Kaslarının sıkıldığını hissetmeye başlamıştı.

Paterno: «Anlaştık, öyleyse,» dedi. «Az önce oğlumun yalancı olduğunu söyledin. Elinde delili var mı diye sordum, hayır dedin. Şimdi kendini benim yerime koy. Sen olsan ne yapardın?»

Bardağımdaki içkinin yarısını yuvarladı, sonra bardağını mermerin üzerine koydu, Profesöre döndü. Sesi gayet sakin-

ÖĞRETMEN

189

di ama gözlerindeki ifade, Pastore'nin tüylerini diken diken etti:

— «Nick'e neden yalancı dedin, sebebini bilmek isterim.

Söyleyeceklerini başından sonuna dikkatle dinleyeceğim. Sonra karar vereceğim. Ama söylediklerini beğenmediğim takdirde...»

Yüzündeki ifade değişmişti birden. Numara yapmıyordu artık. Yüzündeki gülümseme kaybolmuştu. Dr.

Carlton'un sözleri, Pastore'nin beyinde uğulduyordu.

Paterno içkisini slip koltuğuna döndü. Dikkatle yerine oturdu.

— «Seni dinliyorum,» dedi. Pastore'nin gözlerinin içine bakarak onun konuşmasını bekledi.

Pastore, bu sefer, adamın gözlerinin içine bakma cesaretini kendinde buldu.

— «Anlatılacak fazla bir şey yok. Nick'le yaptığımız dersler sırasında bazı problemlerimiz oldu. Bir seferinde onu tokatlamak zorunda kaldım, biliyorsunuz. Brooklyn'deki savcı hikâyesini Nick'in benden öç almak için uydurduğuna eminim.»

— «Bu senin vardığın bir kanı. Ama elinde hiç bir delil yok.»

— «Doğru. Elimde hiç delil yok. Ama eminim.»

Paterno, elindeki puroyu bir kül tablasına bıraktı, dahili telefona uzandı:

— «Gino, sen misin? Nick aşağıda mı? İyi. Söyle, sallanmadan oturma odasına gelsin.»

Paterno ahizeyi yerine bıraktı, sonra birkaç dakika hiç konuşmadı. Koltuğunda arkasına yaslandı, purosunu dişlerinin arasına sıkıştırdı, gözlerini Pastore'ye dikti. Profesör etrafındaki çemberin gittikçe daraldığını hissetti. O güne kadar kendisine tanınan bağıışıklık yavaş yavaş kayboluyordu. Paterno, sonunda, purosunu söndürdü, söze başladı:

— «Çocukla konuşuruz. Ha, sırası gelmişken şunu .da söyleyeyim. Savcıya yaptığın ziyaretleri bana anlatan Nick de-

ÖĞRETMEN

ğil, bir başkasıydı.» Sözlerine biraz ara verdi. «Bir içki daha almaz mıydın, Profesör?»

— «Hayır, teşekkür ederim.»

Nick Paterno, nefes nefese, odaya girdi. Profesörü görünce başını çevirdi. Babası: «Divana geç, otur, Nick,» dedi.

Delikanlı, itaatle, divana yürüdü. Pastore'ye bakmaktan kaçınıyordu. Sandalyenin ucuna ilişmiş, sinirli, tedirgin bir havası vardı.

— «Nicky, Profesör seni yalancılıkla suçluyor. Brooklyn' deki savcı hikâyesini, yediği dayaağın acısını çıkarmak için uydurduğunu iddia ediyor.»

Çocuk hemen şaşkın ve melek gibi masum bir ifade takındı. Paterno, oğlunun itiraz etmesine vakit bırakmadan sözüne devam etti: «Profesöre, bu hikâyeyi bana senin anlatmadığını, bunu başkasından duyduğumu söyledim. Şimdi, sen anlat bakalım ne diyeceksin?»

Genç Paterno Profesöre ilk defa olarak telâşlı bir bakış fırlattı sonra sinirli sinirli söze başladı:

— «Benim savcı hikâyesinden hiç haberim yok baba. Bu adam ilk karşılaştığımız günden beri yakamı bırakmadı. Bana 'serseri,' dedi, 'it,' dedi. Kafamî kırmakla tehdit etti. Bana tokat da attı, biliyorsun. Şimdi de gelmiş, beni suçluyor!» Katil divana doğru yürüdü, oğlunun başına dikildi: «Kalk ayağa!» diye buyurdu.

Çocuk hemen itaat etti. Paterno, çocuğun başını koskocaman ellerinin arasına aldı, onun gözlerinin içine dikkatle baktı:

— «Nicky,» dedi. «Brooklyn'deki savcı hikâyesini sen mi uydurdun?»

Nick, can havliyle, «Hayır, vallahi billahi, hayır!» diye bağırdı. Başı hâlâ babasının elleri arasındaydı. Paterno, oğlunu serbest bıraktı, ama dikkatle ona bakmaya devam ediyordu.

**Nick Paterno, öfkeyle, «Hikâye olduğu ne malûm?» dedi. «Profesörün oraya gitmediğini kim garanti edebilir?» Baba-
ÖĞRETMEN**

191

sının tepki göstermediğini görünce yerine oturdu, ne yapacağını bekledi.

Katil yine şömineye doğru gitti ve dirseğini mermere yasladı: «Profesör, oğlumu yalancılıkla suçladın. Elinde hiç bir delil yok. İşte oğlum karşımda ve sözlerine inanıyorum. Melek değil, biliyorum, «ama bana yalan söyleyeceğini de tahmin etmiyorum. Yalan söylediği takdirde başına gelecekleri bilir çünkü.»

Oğlundan yana baktı, sustu. Pastore'ye döndüğü zaman tavrı değişmişti Profesörün karşısında, Mafia'nın vurucu gücü, karşısındakinin işini bitirmeye hazırlanan bir adam duruyordu.

«Konuşmakta biraz acele ettin, dostum. Bunun hesa-bımı ödeyeceksin. Peki, Nicky, gidebilirsin.»

Nick Paterno ayağa kalktı, kapıya doğru yürüdü. Profesör: «Bir dakika, Nickyt» diye onun arkasından seslendi, sonra çocuğa doğru yürüdü: «Nick,» dedi yavaşça. «Bu yaptığına, hayatının sonuna kadar pişman olacaksın. Bilesin.»

Genç Paterno, geri geri bir adım attı, ama Pastore onu kolundan tutmuş, bırakmıyordu. Profesör kesik kesik soluyordu. «Bak, beni dinle. Sen akıllı bir çocuksun. Babana doğruyu söylemeye borçlusun. Hem de derhal, Nick, itiraf et gerçeği.»

Nick Paterno kolunu çekti. «Sen çıldırmışsın her halde,» dedi. Heyecan içindeydi. Yardım istemiş gibi babasına baktı. Ama baba Paterno hiç istifini bozmamış, sahneyi seyre devam ediyordu.

Vakit dolmak üzereydi. Pastore, alelacele ve dokunaklı bir sesle konuştu, bu defa son kozunu oynuyordu:

— «Baban iriyarı, güçlü kuvvetli. Ama ben ondan korkmuyorum, çünkü doğruyu söylediğimi biliyorum.»

Elleri buz gibiydi, bacakları titriyordu ama oğlanın da koluna yapışmış, bırakmıyordu. «Bak, ben babanın karşısında erkekçe kendimi savunuyorum. Sen ise bu kapıdan, bir yalancı olarak, sürünerek çıkıp gidiyorsun.» Sonunda daya-

192

ÖĞRETMEN

namadı, bağırdı: «Erkeklik göster, itiraf et. Mert olduğunu göster. Dayaktan iflahın kesilse bile, itiraf et.»

Nick Paterno, yeniden Pastore'nin elinden kendini kurtardı, kapıya doğru davranarak babasına haykırdı: «Baba, kurtar beni bu kudurmuş orospu çocuğundan!»

Mafia'mn vurucu gücü, tam Pastore çocuğu ceketinden yakaladığı bir ısrada harekete geçti.

Profesör, can havliyle: «Dur,» diye haykırdı. «Dur! Bir dakika daha bekle.» Çocuğu ceketinden yakalamış tutuyordu, hâlâ. «Nick,» dedi. Sesi asabî, heyecan doluydu, «Elimde delil yok

dedim. Yanıldım. - Yalan söylediğin gözlerinden okunuyor, sesinden anlaşılıyor, itiraf et! İtiraf et! Erkek olduğunu göster!»

Pastore, birdenbire devin kuvvetli ellerini üzerinde hissetti. Mengene gibi iki el gırtlığına dolanmış, sıkmaya başlamıştı. Çaresiz gözlerle, profesyonel katilin, hırlayan, gözleri yerinden uğramış vahşi suratına bakıyordu. Boğazındaki mengene gittikçe daralıyor, azalıyordu.

Birden bire, çocuğun: «Dur,» diye haykırdığım duydu babasına. Sonra bir daha, «Dur!» diye bağırdı genç Paterno.

Boğazındaki mengene gevşedi. Profesörle Paterno, kapıya yaslanmış, göğsü körük gibi inip kalkan çocuğa baktılar. Kimsenin sesi çıkmıyordu. Nick Paterno, derin bir soluk aldıktan sonra, fısıldar gibi:

— «Evet, yalan söyledim,» dedi. «Hepsini ben uydurdum.»

Katil, kocaman yumrukları iki yanında sıkılmış duruyor, oğluna bakıyordu. Öfkesi gittikçe artıyordu. Birdenbire, hayvan gibi bir ses çıkararak, oğlunun suratına olanca gücüyle vurdu. Nick Paterno, darbenin etkisiyle duvara doğru savruldu, sonra yüzünü tutarak yavaş yavaş yere doğru kaydı. Ağzından kan boşandı. Düştüğü yerde başını kaldırıp babasına baktı. Paterno, Profesörü unutmuştu bile. Dev gibi cüssesiyle, oğlunun başına dikilmiş, öylece duruyordu. Pastore, baba
ÖĞRETMEN

193

oğula baktı, sonra kapıya doğru davrandı, onu açtı, gitmeye hazırlandı.

— «Bay Paterno!» dedi.

Paterno, cevap vermedi, duymamış gibiydi âdeta.

Profesör: «Oğlunuz az önceki davranışıyla erkek olduğunu gösterdi. Olgun bir erkek gibi hareket etti hem der. Yerinizde olsam, artık ona vurmaz, onunla iftihar ederdim.»

Çocuk yerde kanlar içinde, babası da onun başına dikilmiş iki heykelden farksızdılar. İkisi de donmuş kalmışlardı sanki. Profesörün varlığından habersiz gibiydiler.

Pastore, sessiz sedasız çekip gitti.

20

ANNA PASTORE HASTAYDI;

kendi başının çaresine de kendi bakmak zorunda olduğunu biliyordu. Kocasına ona karşı tamamiyle yabancılaşmıştı, öğretmenlik, Pastore için sadece kutsal bir görev olmaktan çıkmış, garip bir saplantı haline gelmişti. Kendini bu davaya adanmış, benliğini onun dışında her şeyden tecrit etmişti. Anna onu tanıyamıyordu artık. Birbirleriyle nadiren konuşuyorlardı. - Aradan haftalar geçmiş, Joe Pastore Mafia'daki görevini bırakmak için hiç bir harekete geçmemişti. Anna, onun kararını iş işten geçtikten sonra vereceğine iyice inanmıştı. İşini bırakmamak için birbiri ardısıra mazeretler buluyordu. Yıl sonu imtihanları. Üniversite giriş sınavları, genç Peter-no'nun Carmella Bellini'nin, ya da Albert Salvatore'nin gösterdiği başarılar, çocukların kendi anne babalarıyla aralarında geçen anlaşmazlıklar ya da okulda çıkan bir çatışma ve daha bunun gibi bir sürü bahaneler ileri sürüyordu. Bunun sonu olmadığı gibi, karşı koymaya kalkışmanın da bir anlamı yoktu. Kurtuluş umudu kalmamıştı artık. Anna kendini kur-

F.: 13

194

ÖĞRETMEN

tannanın çaresine bakmalıydı. Tabii, elinden gelebilirse... Nancy Virginia'ya gideliden beri Anna "evde yalnızdı. Baş ağrıları gitgide sıklaşıyor, şiddetleniyordu. Gücünü yitirmiş, sinirleri harap olmuş, uyku diye bir şeyi kalmamıştı. Kendini ve evini ihmale başlamıştı. Durumu günden güne kötüye gidiyordu.

" Anna kendisini ziyarete geldiği zaman Doktor Carlton, endişesini saklayamadı. «Nancy'nin yerine, Virginia'ya asıl senin gitmen gerekiyor,» dedi ve Anna'ya içi tablet dolu bir şişe verdi. «Dinlenmeye şiddetle ihtiyacın var. Çevreni değiştirmedeğin takdirde, çok çekersin.»

Anna elindeki şişeye baktı. «Bunlar aynı tabletler mi?» diye sordu.

— «Evet, ama daha kuvvetli. Yine de senin derdine çare olamaz Anna. Kötürümlere verdiğim koltuk değnekleri bunlar.» Anna yavaşça, «Ama uyumama faydası oluyor,» dedi.

— «Senin başını dinlemeye ihtiyacın var.»

Anna ayağa kalktı, sonra durakladı : «Hastalığım nedir, söyler misin, Ed?»

Dr.' Carlton gülümsedi: «Yirmi dolarlık sıradan bir teşhis mi istiyorsun, yoksa iki yüz dolarlık, derin bir analiz sonucu mu?» Anna başını eğerek, şişenin üstündeki etiketi okumaya çalıştı. «Anna, sana, üzüntüden mütevellit bir nevrozun isteri haline dönüşmesi, ya da çevre şartlarının ten-bih ettiği vagotonik sinir sistemi hakkında uzun uzun açıklamalarda bulunabilirim. Ama bunu yapmayacağım. Yerine, sana sadece Joe'nun kendini adadığı bu dersler yüzünden sinirlerinin adamakıllı tahrip olduğunu söylemekle yetineceğim. Yirmi dolarlık sıradan bir teşhis sana işte.»

Anna başını kaldırdı : «Virginia'ya gitmekle, şu hapları almak arasında hiç fark yok demek istiyorsun, öyle değil mi?»

— «Hayır, benim asıl söylemek istediğim bu değil. Yolculuk yararlı olabilir, ama meseleyi kökünden halletmez»

— «Peki, ne halleder?»

ÖĞRETMEN

195

— «Anlayış ve tevekkül. Geçici bir süre için hiç olmazsa.»

— «Anlayış mı?»

Carlton ayağa kalktı, çalışma masasının etrafında dolaşarak Atina'nın yanına geldi, masanın kenarına ilişti. «Evet, anlayış göstermen gerekiyor. Bu duruma katlanıp oturmak, kocanla barış içinde bir arada yaşamak istiyorsan, anlayış göstermen gerek.» Carlton, bir an durdu, dudaklarını kıstı sonra devam etti: «Bunu istemiyorsan, kocana açıkça karşı koyman gerek. Bütün cesaretini topla, ona engel ol, onu ter-ket, ne yaparsan

yap, yalnız bu üzüntüyü içinden at. içine kapanmaktan da vazgeç. Bir şeyler yap.»

Anna Pastore, Ed Carlton'dan hiç bir zaman fazla hoşlanmamıştı. Ama o anda, nefrete benzer bir his uyandı ona karşı içinde. Joe'yu bu işe sokan oydu. Kendi de yıllardır Mafia'ya hizmet ediyordu. Buna rağmen, Anna içinde bulunduğu acayip durumdan utandığı için, yabancı bir doktora gitmeye de bir türlü razı olmamıştı.

— «Bana bunu mu salık veriyorsun, Ed?»

— «Evet. Bir doktor sıfatıyla.»

— «Peki, ya arkadaş olarak tavsiyen nedir?»

— «Arkadaş olarak, salık veremem. Anna, bak, dinle beni. Joe'yu Salvatore ile tanıştıran benim. Bu konuda epeyi tecrübem var. On yıldır bu adamlara tıbbî hizmette bulunuyorum. Bende bir acayiplik görüyor musun? Hayatı mahvolmuş, damgalanmış, yer altı dünyasının batağına düşmüş bir insan halim var mı benim? Söyle? Doğrusunu istersen, aksine bu işten fevkalâde memnunum.»

Anna kaşlarını hafifçe çattı, Carlton'u birkaç dakika inceledi. «Birkaç saat önce, Joe'yu çağırdılar. Haberin var mı?» «Ee, ne olacak çağırdılarsa?»

— «Giderken, Joe'nun yüzündeki ifadeyi hiç beğenmedim.»

— «Her halde canı sıkılmıştır,» dedi Carlton, gidip masanın arkasındaki yerine oturdu.

— «Hayır, korku. Bu defa korku vardı yüzünde.»

196

ÖĞRETMEN

Carlton gülümsedi, başım salladı. Anna : «Bu defa, onu almaya gelen Salvatore'nin arabası değildi. Joe'nun telefon konuşmasından anladığım kadarıyla, nereye götüreceklerini de söylemediler ona bu sefer.»

— «Mafia korkunç bir komplo tertiplemiş olmalı.»

Anna bu alaycı sözü umursamadı, «özel bir şoför yollamışlar. Adı Papuch. Joe, birkaç defa bahsetmişti ondan. Papuch'u ancak özel birtakım işlerde kullanıyorlarmış.»

Carlton yeniden güldü : «Ben Papuch'u çok iyi tanırım. Tonton bir adamdır.»

Anna bu defa sustu, Carlton'a uzun uzun baktı. Tekrar söze başladığında, ses tonu, karşısında oturan bencil ve çıkarıcı doktora karşı içinde büyüyen nefreti yansıtıyordu:

— «Sen bu oyundan hoşlanıyorsun, değil mi, Ed?» Carlton baktı, sonra cevap vermeden göğüs geçirdi : «Hiç olmazsa sen onların sayesinde zengin oldun. Joe için böyle bir durum da söz konusu değil.»

Carlton, ciddi bir tavırla : «O kendi suçu,» dedi.

— «Ya da benim suçum,» dedi Anna aynı ciddiyetle. Ayağa kalktı, ilâcı çantasına koydu. «Tabletleri alırım. Sonra sana haber veririm.»

Carlton onu kapıya kadar geçirdi. «Bana telefon et, Anna. Ne zaman istersen. Kendine de iyi bak.»

Anna son bir defa onun yüzüne sessizce baktı, sonra muayenehaneden çıktı.

Manhattan trafiğinin içinde ağır ağır ilerleyen fiyakalı siyah arabanın arkasında oturan Joe Pastore, tedirgin, üzgün ve sinirliydi. Pencereden dışarı bakarak sordu :

— «Nereye gidiyoruz?»

Papuch gülümsedi : «Grand Central istasyonu civarına. Bir iş hanına.»

— «Ne var o iş hanında?»

Papuch : «Bir sürü iş yerleri,» diye cevap verdi ve kahkahayı bastı.

Pastore şoförün o esprisine gülemedi. O anda hiç bir şe-

ÖĞRETMEN

197

ye gülecek hali yoktu. Vito Fulgoni ile aralarında gayet kısa, resmî ve hiç beklenmeyen bir konuşma geçmişti. Daha önce de defalarca kendini evden aradıkları olmuştu. Ama Pastore bu defa, işin doğrudan doğruya Mafia ile ilgili olduğunu sezmişti. Fulgoni'nin sesinde, ricadan çok, bir emir edası

vardı. Daha fazla bilgi edinmek için : «Yeni bir öğrenci ile ilgili bir iş mi?» diye sordu bu defa Papııç'a.

— «Hayır, Profesör. Bu defaki öğrencilerle ilgili bir mesele değil. Toplantıya gidiyorsunuz.»

— «Ne toplantısı?»

Şoför cevap vermeden önce arabayı kırmızı trafik işaretinin önüne çekip durdurdu. «Toplantı, işte,» dedi ve kafasını çevirmeden başını arkaya yasladı. «Büyük bir şirketin yönetim kurulu toplantısı gibi bir şey. Bütün kodamanlar, ellerinde kalem kâğıt, masanın etrafında toplanır ve iş konuşurlar. Büyük işler. Sizi öyle bir toplantıya götürüyorum şimdi.»

Kafasını çevirerek Profesöre baktı, gülümsedi. «Yönetim Kurulu Başkanının özel davetlisi olarak gidiyorsunuz, Artık siz de kodamanlara hizmet eden koskoca bir profesörsünüz.»

Pastore gözünün üzerindeki yara izini elledi, sonra bir sigara yaktı. 'Pekâlâ reddedebilirdim,' diye düşündü. 'Kusura bakmayın kendimi iyi hissetmiyorum ya da gideceğim yeri bana söylemediğinize göre, gitmek istemiyorum,' diyebilirdi. Söylenecek çok şey vardı. Ama o sadece dinlemiş ve hiç bir şey söylememişti. Fulgoni, kelimeleri tükürür gibi söylemiş, sonra Profesörün öyle veya böyle bir tepki göstermesine fırsat vermeden suratına telefonu kapamıştı.

— «Yönetim kurulu toplantısında ne işim var benim?» diye yüksek sesle sordu. «Şirketle hiç bir ilgim yok ki!»

— «Profesör, ben sadece bir emir kuluyum. Verilen emirleri yerine getirir, üst tarafına karışmam. Size hiç bir yardımım dokunamaz.» Gözlerini trafikten hiç ayırmamıştı, konuşurken.

Pastore, Fulgoni'nin telefon konuşmasına karşı gösterdiği tepkiyi tahlile çalıştıkça, muhakeme kabiliyetinin eskisi gibi

198

ÖĞRETMEN

olmadığı kanısına vardı. Birtakım acayip, duygusal güçler mantığına hükmediyordu. Artık bu işten sıyrılmanın zamanı geldiğine aksi takdirde gırtlığına kadar o batağa

gömüleceğine akli iyice yatmıştı. Sigarasından derin bir nefes çekti, yan şaka, yarı ciddî bir lâf attı şoföre:

— «Peki, farzedelim, bu toplantıya gitmek istemediğimi söyledim sana. İlk fırsatta beni indir arabadan dedim, ne yaparsın, Papuch?»

Mafia'mn özel şoförü birden kahkahayla güldü, dikiz aynasından Profesöre, baktı. «O sorunun cevabını siz bilirsiniz, Profesör, öyle değil mi? Yönetim Kurulu Başkanının özel davetlisisiniz, dedim size.»

Pastore oyunu biraz daha sürdürmeye kararlıydı. «Yönetim Kurulu Başkanı benim âmirim değil ki,» dedi.

Papuch : «Bakın, beni dinleyin» dedi. Sonra yeniden aynaya baktı. Bu defa yüzünde gülümseme yoktu. Tatlı bir sesle devam etti: «Sizi o toplantıya götürmekle görevliyim. Görevimi ihmalle suçlandırılmayı hiç istemem.» Sözlerine biraz ara verdi, sonra yine aynadan Profesörün yüzünü inceleyerek devam etti : «Neyse, zaten sizin de şaka ettiğinizin farkındayım. Birkaç dakika sonra oradayız.»

Profesör arabının kadife döşmesine yaslanarak, Man-hattan'ın kalabalık caddelerini seyre koyuldu. Fulgoni ile konuştuktan sonra merak ve korku doldurmuştu içini. Ayrıca başka bir şey daha hissetmişti. Heyecan, belki de. Sonra, Nick Paterno'nun kabasaba tarifi aklına geldi. «Böyle şeyler insana cinsel bir zevk veriyor, dostum,» demişti çocuk. Pastore ürperdi. Gözlerini sımsıkı kapadı bir süre, içindeki korkuyu yenmeğe çalıştı.

Park Avenue taraflarında, modern bir iş hanının yönetim kurulu odasında, büyük bir toplantı başlamak üzereydi. Yepyeni, lüks ve rahat mobilyalar odaya, önemli iş toplantılarına uygun bir atmosfer vermişti. Mafia örgütünün yüksek kademelerinden üyeler ve ülkenin her yanında, çetenin çeşitli işleriyle uğraşan bütün faal elemanlar çağırılmıştı bu toplantıya.

ÖĞRETMEN

Hepsi ortadaki kocaman konferans masasının etrafındaki mükellef deri koltuklara gömülmüş oturuyorlardı.

Son derece ciddiye hava.

Masanın başında, Yönetim Kurulu Başkanı koltuğunda, Vito Fulgoni oturuyordu. Masanın ayak ucundaki koltuk ise boştu. Başkan, Amerika Birleşik Devletlerinin Doğu Kıyısında yürütülen işler hakkındaki ayrıntılı bir raporun açıklamasını tamamlamak üzereydi. Yönetim Kurulu üyeleri, kendisini büyük bir dikkatle dinliyorlardı.

Fulgoni:

— «Chicago civarında girişilen harekâtın başarılı olması, diğer işlerin ihmaline yol açmamalı,» dedi ve masanın etrafındakilere baktı. «Dönüşünüzde, Batı Kıyısındaki adamlarla temasa geçip oradaki imkânları da gözden geçirmeniz gerekiyor. Orada kuvvetli bir şebekemiz var. Sana gelince, Kramer,» üyelerden biri dikkatle kulak kabarttı, «ay başına kadar Salinas tesislerinin bizim hesabımıza çalışmalarının sağlanmasını, sağlanmazsa imha edilmelerini istiyorum. Anlaşıldı mı?» Kramer başıyla onayladı.

Tam o sırada, yönetim kurulu odasının kapısı açıldı, iyi giyimli bir delikanlı içeri girdi, kendisine söz hakkı verilmesini bekledi; Sonra Profesörün dışarda beklediğini bildirdi.

Fulgoni başını salladı : «Alın içeri.»

Profesör Joe Pastore içeri girdi; karşılaştığı manzaranın etkisiyle bir an afalladı, olduğu yerde kalakaldı. Papuch'un yönetim kurulu toplantısı hakkında anlattıkları aynen doğruydı. Burada büyük işlerin döndüğü bir bakışta anlaşılıyordu. Salvatore'nin evinde kulağına çarpan bazı sözlerden, örgütün, şehrin merkezinde birkaç iş hanına birden sahip olduğunu biliyordu. Bu da onlardan biriydi her halde. Masanın çevresinde oturanları gözden geçirdiği zaman, binanın stratejik noktalarına yerleştirilmiş bir sürü, işbilir genç gangsterin, ne maksatla görevlendirilmiş olduklarını kavradı. Aynı anda, kendi başının da belâya girdiğini, o odada

konusulacak işin niteliği ne olursa olsun, geri dönmenin imkânsız ol-

200

ÖĞRETMEN

düğünü da'iyice anladı. Artık Mafia ile ilişki kurmuş bulunuyordu.

Fulgoni masanın başında ayakta duruyordu. Eliyle Profesöre işaret etti:

— «Şu tarafa buyurun, Profesör. Koltuğunuz hazır, sizi bekliyor.»

Pastore, yüzünde şaşkın bir ifade, ağır ve tedirgin adımlarla masaya yürüdü, onun ayak ucundaki boş koltuğa gelince durakladı.

Fulgoni, nezaketle: «Buyurun, oturun,» dedi.

Pastore hiç ses çıkarmadan önce etrafındaki yüzlere baktı, sonra oturdu. Yönetim Kurulu üyelerinin çoğu kendisini ilk defa görüyorlardı. Hepsi büyük bir dikkatle Pastore'yi incelemeye koyuldular. Bellini, Paterno ve Giardano gibi eski tanıdıklar gülümseyerek selâm verdiler; Ratazzi buz gibi baktı. Profesör yerine oturduktan sonra Başkan resmî bir tavırla:

— «Baylar,» dedi. «Size Profesör Joseph Pastore'yi takdim ederim. Hakkında sizlere daha önce bilgi verilmişti. Şimdi, hemen sadede gelebiliriz.»

Pastore koltuğunda dimdik oturuyordu. Masada oturanların hepsi de ayrı ayrı kendisini inceliyordu. Hepsinin de bu konuda uzman oldukları belliydi. Nihayet sinirlerine yeterince hâkim olduğu zaman, o da çevresindeki bazı yüzleri incelemeye koyuldu; tanıdığı o üç kişinin, kendisini gülümseyerek 'selâmladıklarını fark etti. O da onları, yüzünde donuk, sapık bir gülümseme ile ve bir idam mahkûmu tavrıyla selâmladı. Birdenbire Vito Fulgoni'nin konuşmakta olduğunu ve onu ilk sözlerini kaçırdığını fark etti.

Başkan, birkaç dakika Profesörü övmekle ve yalnız çocuklarının öğretmeni olarak değil, aynı zamanda, bir erkek ve bir dost olarak da kendisine büyük saygı ve güven

beslediklerini belirtmekle geçirdi. Sonra sadede geldi, Pastore'nin yüreğine de bir bıçak saplanıverdi.

— «Profesör, bu örgüt pek yakında yepyeni bir harekâta

ÖĞRETMEN

201

girişiyor, o işi için yardıma ihtiyacımız var. Bu yardımı da bize ancak siz sağlayabilirsiniz»

Profesör: «Hiç bir şey anlamıyorum,» dedi. Konuşurken sesi titrekti.

— «Ayrıntılara girecek değilim şimdi ama size kabataslak şu kadarım söyleyeyim: Başka işlerimizin yanı sıra, uyuşturucu madde imalâtına da girişmiş bulunuyoruz. Bu işe başlayalı epeyi oluyor.»

Pastore donakalmıştı. Adamın sözlerini iyi işitmemişti her halde, işitmiş olsa bile, kötü bir şaka ya da bir tuzaktı bu. Ama Fulgoni'nin yüzü ciddiydi, dudakları da kımıldamaya devam ediyordu. Profesörün alnında ter taneleri birikmeğe başladı. Odanın kapısından tarafa bir göz attı. Çocuklardan ikisi kapının önünde bekliyordu. Kapının dışında bir on kişinin, daha beklediği de muhakkaktı. Fulgoni'yi dinlemeye devam etti:

"

,

— «... Yıllardır bazı dertlerimiz var. O dertler de günden güne artıyor. Üretim fiyatlarında artış. Dağıtım güçlükleri. Ayrıca güvenlik tedbirleri almakta da sıkıntı çekiyoruz. Bundan başka...»

Pastore, Başkanın sözünü kesmek için zayıf bir harekette bulundu. Ama Fulgoni fırsat vermedi.

Buz gibi: «Sözümü bitirmeme izin verin lütfen. Sonra konuşmakta serbestsiniz,» dedi. Masanın etrafında oturanların hepsi de Profesörü dikkatle inceliyordu.

Pastore can havliyle : «Ama ben dinlemek istemiyorum,» diye bağırdı. Birkaç dakika sessizlik oldu. Anna'nın o güne kadarki bütün uyarıları, Profesörün beyninde uğuldamaya başladı.

Kapana kısılmak üzereydi.

Fulgoni tekrar söze başladığı zaman .sesinde bir tehdit edası vardı. Kasten ağır ağır konuşuyordu : «Göreceğiniz kadarını gördünüz, işiteceğiniz kadarım da işittiniz. Devamını dinlememeniz için hiç bir sebep yok. Ondan sonra, aklınıza ne gelirse söyleyebilirsiniz»

**Başkan, önündeki bardaktan bir yudum su aldı, boğa-
202**

ÖĞRETMEN

zını temizledi ve sözlerine devam etti : «özetleyecek olursak afyonu morfine, morfini de eroine dönüştürmek için yeni bir metod keşfettik. Bu köklü bir değişiklik olacak. Siz bu konuda benden daha bilgilisiniz, bunu sonra meslekdaşları-nızla tartışabilirsiniz.»

Pastore : «Bir dakika!» diye bağırdı. Bütün başlar ona doğru çevrildi.

— «Buraya niçin getirildiğimi ve bu tartışmayı neden dinlemek zorunda bırakıldığımı anlamıyorum. Bir kelime daha fazla dinlemek istemiyorum. Lütfen beni bırakın. Gitmek istiyorum.»

%

Fulgoni masanın öbür ucundan Pastore'ye hayretle baktı. Profesör, adamın öfkelenmeğe başlamış olduğunu hissetti. Ama biraz sonra yeniden kendine hâkim olmuştu.

— «Profesör, bu alanda bilimsel denemelere girişmek için White Plains'de bir lâboratuvar kurmayı düşünüyoruz. Kimya sahasında sizin geçmişteki deneyleriniz var, biliyoruz. Bu konuda, güvenilebileceğimiz birinin yardımına muhtacız»
Yönetim Kurulu odasındaki olaylar birden, gerçek üstü boyutlar aldı. Profesör, önce Fulgoni'ye, sonra ötekilere hafifçe baktıktan sonra söze başladı:

— «Siz delirmişsiniz galiba,» dedi hayretle. «Benim kimya alanındaki bilgim, lise son sınıfı ile üniversitedeki başlangıç -yıllarıma dayanır. Bir de Colombia'daki öğrenim yıllarım sırasında bir ilâç şirketiyle ilgili olarak yaptığım önemsiz bir

araştırma var. Benim kimya bilgim son derece yetersizdir. Size bu konuda, istesem de hiç bir yardımda bulunamam.»

Fulgoni, kesinlikle: «Sadede gelelim,» dedi. Öğretmenle yeteri kadar meşgul olmuştu. «Sizden bu işi bilfiil yapmanızı istemiyoruz. Bize sadece, bu işi organize etmek konusunda yardımcı olmanızı istiyoruz. Bahis konusu olan bu iş için gerekli uz- ' manları bulmanız, onlarla ilişki kurmanız ve işin başında olmanızdır, ön safta bulunmanız diyelim, isterseniz. Bu tasarı, diğer işlerimizden tamamiyle ayrı bir nitelik taşıyor.» öne

ÖĞRETMEN

203

doğru eğildi ve âdeta -fısıldar gibi konuştu: «Bize, sizin gibi bir geçmiş ve şöhreti olan biri gerekli. Bu işin başına öyle birini getirmek istiyoruz. Bazı kapıları açabilmemiz için sizden yararlanmamız söz konusu Joe» Bellini'ye işaret etti, «Sen de söyleyeceğini söyle»

Joe Bellini, şefine baktı, sonra Profesöre gülümseyerek konuyu açtı:

— «Professore, Üniversitedeki tanıdıklarınızla ilişki kurabilirsiniz, ayrıca Parke-Davis ya da Sharpe-Dohme gibi büyük ecza şirketlerinden yararlanabilirsiniz. Bize gerekli uzmanları oralardan sağlayabilirsiniz. Bu adamlara, hayatta bugüne kadar görmedikleri derecede büyük paralar teklif edebilirsiniz. Sonra bu teşebbüsümüz diğer faaliyetlerimizden tamamiyle ayrı tutulacak. Kimse diğer işlerimizle bunun arasında ilişki kuramayacak. Özellikle işin başında siz olursanız, kimse kuş-kullanmayacaktır.»

Pastore'nin içindeki korku ve öfke yerini şimdi büyük bir şaşkınlığa bırakmıştı.. Artık her şey bir rüya gibi geliyordu kendisine. Şu çevresindeki insanlar da mukavvadan yapılmış kuklalar. Masaya yumruğunu indirdiği anda hepsi bir yana devrilecekti. Hayır, hayır bir film seyrediyordu. Canı isterse elini uzatır, patlamış mısır yiyebilir, filminden hoşlanmadığı takdirde de parasını geri alıp, sinemayı terk edebilirdi. Ama

Vito Fulgonfnin yüzündeki ifade onu bu düşünden uyandırdı, gerçekte karşı karşıya getiriverdi.

Mafia lideri: «Şu anda, işin niteliği üstüne aslında bir şey bilmiyorsunuz. Bu teşebbüsün ayrıntıları hakkında gerçek bilginiz yok. Ayrıntıları sonra öğreneceksiniz. Bu toplantıdan gayemiz bizimle hemfikir olup olmadığınızı ve işbirliği yapmak isteyip istemediğinizi anlamaktı»

Pastore arkasına yaslandı. Donmuş, kalmıştı. Bir sigara yakmaya çalıştı, ama elinin titrediğini fark etti.

Bellini gülümseyerek konuşmasına devam etti:

— «Paraya önem vermediğiniz belli. Ama bu teşebbüsü-

204

ÖĞRETMEN

muzu desteklerseniz, bir yıla varmadan milyoner olmanız işten değil. Bu görevi üzerinize alacak olursanız, Vito size onun için her türlü garantiyi verecektir. Bu kadar cazip bir teklifi kimsenin reddedebileceğini sanmıyorum.»

Profesör, masanın üzerindeki bir dosyayı kapatmakla meşgul olan Fulgoni'den gözlerini ayıramıyordu. Şefin celseye son vermek istediği belliydi. Pastore, biraz sonra son sözünü söylemesi gerektiğini biliyordu. Yavaş yavaş çevresindeki insanların mukavvadan değil, etten kemikten olduklarını anlamaya başlamıştı. Parasının iade edilmeyeceğini ve o salonu istediği zaman terkedemeyeceğini iyice kavramıştı artık.

Fulgoni:

— «Size güvenimiz var,» dedi. «Çocuklarımızı eğitiyorsunuz. Herkesten itibar ve saygı gören bir insansınız. Bizim için bulunmaz meziyetler bunlar. Ayrıca bu teşebbüsü gerçekleştirecek niteliklere de sahipsiniz. Bu projeyi uygulama konusunda yararlı olabilecek yetenekte kişilerle ilişkilerimiz var. Bir öğretmen olarak, hiç birimizin nüfuz edemeyeceği yerlere rahatça girip çıkabiliyorsunuz. Artık bu işi karara bağlayıp, bir sonuca varalım.» Masanın çevresindekilere bir göz gezdirdi ve başıyla işaret etti:

«Daha gündemdeki işlerimizin yarısını bile gitiremedik.

Ayrıca, buradaki arkadaşların çoğu da uzak yola gidecekler, vakitleri dar.» Pastore'yi uzun bir süre inceledi, sonra «Size güvenebileceğimizden eminim,»-diye ekledi.

Profesör, Mafia mensuplarının gözlerini üzerinde hissediyordu. Kendine hâkim olmaya çalıştı. Ama sabrı tükenmişti:

— «Hayır,» dedi kesin bir tavırla. «Bana güvenemezsiniz. Güvenmemeniz gerekir. Korkunç bir tuzağa atmışım kendimi. Şu odada bulunmam bile prensiplerime tamamen aykırı. Ama şu andan itibaren, bu işe bu* nihayet vermek zorunda olduğumu size bildirmekle, kendimi yükümlü hissediyorum, baylar» :

Fulgoni, kısa ve kesin bir tavırla: «Bu gece sizinle özel olarak görüşürüz,» dedi.

ÖĞRETMEN

205

— «Ben şimdi koiuşmak istiyorum, içinizden bazıları beni çocuklarınızı eğitmekle görevlendirdiler. Ama Ibu görevin sınırları da burada son buluyor, örgütünüzle ve faaliyetleriyle hiç bir ilişki kurmağa niyetim yok. Işın bu döneme girmesine izin verdiğim için de kendimden utanıyorum. Bu işler beni, hiç mi hiç ilgilendirmiyor, baylar.» Masanın çevresindeki yüzleri gözden geçirdi, ama herhangi biriyle göz göze gelmekten kaçındı. Sonra Bellini'nin üzerinde durdu: «Ba-zan insanın değerine kimsenin paha biçemeyeceği zamanlar vardır. Hattâ Mafia'nın bile.»

Ortalığı bir ölüm sessizliği kaplamıştı. Mafia liderleri birer birer dönüp Fulgoni'ye baktılar. Onun nasıl bir tavır takınacağını beklemeye başladılar. Pastore de elinde olmadan aynı şeyi yaptı. Başkanın yüzü bir anda değişmişti. Ma-sadakiler için olağan, ima Pastore için yepyeni bir yüz ifadesiydi bu. Vito Fulgoni, kibarlık maskesini bir yana bırakmış, iş başındaki bir Mafia elebaşısının sert ve amansız tavrını takınmıştı.

Pastore'nin bağışıklığı sona ermişti.

Fulgoni, öne doğru eğildi, elindeki kalemle Profesörü tehdit etti: «Bu öyle sandığınız kadar kolay bir iş değil.» dedi yavaşça. «Söz konusu proje bizim için çok önemli. BU iş için bize gereklisiniz.» Sonra kalemi masaya bırakarak, biraz vakit kazanmaya çalıştı. «Size saygımız var. Bu işte zorbalığa baş vurmak istemiyorum. Biz, istediklerimizi adama zorla yaptırtmayı da biliriz. Onu zamanla öğreneceksiniz. Sizin yerinizde olsam şimdi eve gider, iyice bir düşünürüm» Pastore tam ağzını açmak üzereydi ki. etrafındaki yüzleri, özellikle Vito Fulgoni'nin yüzünü gördükten sonra vazgeçti. Onun yerine, yavaşça kalktı, ihtiyatla yönetim kurulu salonunun kapısına doğru gitti. Tam o sırada. Batı'lı kabadayı tavırlı bir gangster sessizliği bozdu, masayı yumruklayarak : — «Ne biçim iş bu?» dedi. «Bu herif buraya elini kolunu sallayıp geliyor, gidiyor. Ee, biz buraya çene çalmak için

206

ÖĞRETMEN

mi toplandık. Konuştuklarımızın hepsini duydu. Hiç hoşuma gitmedi bu iş, Vito.»

Fulgoni onu umursamadı. Profesör tam kapıyı açmak üzereyken arkasından seslendi:

— «Professore!»

Pastore, Mafia liderine doğru döndü, bekledi. Fulgoni, masa başındaki yerinden kalkmamıştı.

— «Professore, bugün burada duyduklarınızın oldukça... mahrem olduğunu hatırlatmayı gereksiz buluyorum.»

Profesör derin bir nefes aldı, eli kapı tokmağında, asil bir tavırla cevap verdi: «Bay Fulgoni. Belki inatçı ve aptal bir adamım. Ama her halde deli değilim.»

Pastore odadan çıktıktan sonra, Fulgoni, oturduğu yerde kalemini hafif hafif masaya vurmakta devam ediyor, masanın çevresindekileri de teker teker gözden geçiriyordu.

21

PROFESÖR, NEW ROCHELLE'DEKİ EVİNE yorgun argın geldi.

Mafia toplantısının yapıldığı iş hanının dışında, şoför Papuch ile birlikte uzun boylu biri kendisini eve götürmekle görevlendirilmişti. Yolda tek kelime bile konuşulmamıştı. Papuch ona güler yüz göstermemiş, yanındaki uzun boylu, otomobilin arkasında Pastore ile heykel gibi oturmuştu. Bir seferinde, şoför beklenmedik bir virajı alırken, Profesörün yüreği oynamış, aklına gazetelerde okuduğu, bilinmeyen istikametlere doğru kaçırılan adamların akıbetleri, çeşit çeşit cinayetler gelmişti. Kaburgalarına dayanan bir silâhın namlusunu ya da böğrüne saplanan bir bıçağın soğukluğunu hissederek gibi ol-

ÖĞRETMEN

207

muş, ıssız bir sokakta -uzun bir yolculuk gözünün önünde canlanmıştı. Ama korktukları başına gelmemişti. Etrafında derin bir sessizlik vardı p kadar. O da yeterince korku vericiydi.

Oturma odasında Pastore divana doğru yürüdü, pabuçlarını fırlatıp attı, divana uzandı, başını yastığa dayadı, gözlerini yumdu. Durumunun dehşet verici tarafı bir kâbus gibi üzerine çökmüştü. Parmaklıkların dışından seyrettiği kaplanla aynı kafese konulduğunu hissediyor ve kafesin kapısının, dışardan kilitlendiğini fark ediyordu. Sadece, o masanın çevresindeki yüzleri görmüş olması bile insanı ölüme göndermeye yeterdi. Fulgoni'yle Bellini'nin pervasızca açıkladığı plânlar da caba. Bütün bunlarda bir kasıt olduğunda hiç kuşkusu yoktu. Kendisini kafese kapatmak için kurtumuş bir komploydu bu. Ama^ onlara meydan okumuş, oradan, daha doğrusu, toplantıdan uzaklaşmıştı. Ama acaba bu işi gerçekten terk edebilir miydi?

Anna odaya girdi, hiç bir şey söylemeden bara gitti. Pastore'ye içki hazırladı. Sonra divana yürüdü, içkiyi kocasının eline verdi, yine hiç sesini çıkarmadan' gidip onun karşısındaki koltuğa oturdu.

Pastore, içkisinden bir yudum alırken merakla Anna'nın yüzüne bakt*. Her halde aldığı ilâçların, Carlton'un sunî olarak yarattığı sakin atmosferin etkisi altında, diye düşündü. Başım yastığa dayamış, istirahat ediyor ve tavana bakıyordu.

Anna nihayet; «Bugün ne oldu, Joe?» diye sordu.

Pastore, bardağının içine baktı, gülümser gibi oldtt. •

— «Bana bir iş teklif ettiler. Ben de reddettim,» dedi.

— «Nasal bir iş?»

— «önemli değil.»

— «Aksine, çok önemli.»

Pastore, Anna'nın sesindeki o bıçak keskinliğini hiç beklemiyordu. Başım kaldırdı, ilk defa görüyormuş gibi karısına baktı. Anns», bunca yıldır beraber yaşadığı kadına benzemi-

206

ÖĞRETMEN

mi toplandık. Konuştuklarımızın hepsini duydu. Hiç hoşuma gitmedi bu iş, Vito.»

Fulgoni onu umursamadı. Profesör tam kapıyı açmak üzereyken arkasından seslendi:

— «Professore!»

Pastore, Mafia liderine doğru döndü, bekledi. Fulgoni, masa başındaki yerinden kalkmamıştı.

— «Professore, bugün burada duyduklarınızın oldukça... mahrem olduğunu hatırlatmayı gereksiz buluyorum.»

Profesör derin bir nefes aldı, eli kapı tokmağında, asil bir tavırla cevap verdi: «Bay Fulgoni. Belki inatçı ve aptal bir adamım. Ama her halde deli değilim.»

Pastore odadan çıktıktan sonra, Fulgoni, oturduğu yerde kalemini hafif hafif masaya vurmakta devam ediyor, masanın çevresindekileri de teker teker gözden geçiriyordu.

21

PROFESÖR, NEW ROCHELLE'DEKİ EVİNE yorgun argın geldi. Mafia toplantısının yapıldığı iş hanının dışında, şoför Papuch ile birlikte uzun boylu biri kendisini eve götürmekle

görevlendirilmişti. Yolda tek kelime bile konuşulmamıştı. Papuch ona güler yüz göstermemiş, yanındaki uzun boylu, otomobilin arkasında Pastore ile heykel gibi oturmuştu. Bir seferinde, şoför beklenmedik bir virajı alırken, Profesörün yüreği oynamış, aklına gazetelerde okuduğu, bilinmeyen istikametlere doğru kaçırılan adamların akıbetleri, çeşit çeşit cinayetler gelmişti. Kaburgalarına dayanan bir silâhın namlusunu ya da böğrüne saplanan bir bıçağın soğukluğunu hissederek gibi ol-

ÖGRETMEN

207

muş, ıssız bir sokakta'uzun bir yolculuk gözünün önünde canlanmıştı. Ama korktukları başına gelmemişti. Etrafında derin bir sessizlik vardı p kadar. O da yeterince korku vericiydi.

Oturma odasında Pastore divana doğru yürüdü, pabuçlarını fırlatıp attı, divana uzandı, başını yastığa dayadı, gözlerini yumdu. Durumunun dehşet verici tarafı bir kâbus gibi üzerine çökmüştü. Parmaklıkların dışından seyrettiği kaplanla aynı kafese konulduğunu hissediyor ve kafesin kapısının, dışardan kilitlendiğini fark ediyordu. Sadece, o masanın çevresindeki yüzleri görmüş olması bile insanı ölüme göndermeye yeterdi. Fulgoni'yle Bellini'nin pervasızca açıkladığı plânlar da caba. Bütün bunlarda bir kasıt olduğunda hiç kuşkusu yoktu. Kendisini kafese kapatmak için kurulmuş bir komploydu bu. Ama^ onlara meydan okumuş, oradan, daha doğrusu, toplantıdan uzaklaşmıştı. Ama acaba bu işi gerçekten terk edebilir miydi?

Anna odaya girdi, hiç bir şey söylemeden bara gitti. Pastore'ye içki hazırladı. Sonra divana yürüdü, içkiyi kocasının eline verdi, yine hiç sesini çıkarmadan' gidip onun karşısındaki koltuğa oturdu.

Pastore, içkisinden bir yudum alırken merakla Anna'nın yüzüne baktı. Her halde aldığı ilâçların, Carlton'un sunî olarak

yarattığı sakin atmosferin etkisi altında, diye düşündü. Başını yastığa dayamış, istirahat ediyor ve tavana bakıyordu.

Anna nihayet; «Bugün ne oldu, Joe?» diye sordu.

Pastore, bardağının içine baktı, gülümser gibi oldu. v

— «Bana bir iş teklif ettiler. Ben de reddettim,» dedi.

— «Nasıl bir iş?»

— «önemli değil.»

— «Aksine, çok önemli.»

Pastore, Anna'nın sesindeki o bıçak keskinliğini hiç beklemiyordu. Başını kaldırdı, ilk defa görüyormuş gibi karısına baktı. Anna, bunca yıldır beraber yaşadığı kadına benzemi-

208

ÖĞRETMEN

yordu artık. Gözlerindeki o eski yumuşak, tatlı bakışın yerinde yeller esiyordu. Keskin ve delici bakışlarla bakıyordu insana.

Bazan da bomboş bakışlarla süzüyordu. Pastore o güne kadar karısının tertemiz, titiz ve bakımlı olmasıyla iftihar ederdi.

Anna'nın artık o hali de maziye karışmıştı. Saçları, giysileri, yürüyüşü, duruşu, bütün görünüşü, pasaklı, kendini kapıp koy-vermiş bir kadın haline geldiğini belli ediyordu. Birdenbire içi burkuldu, başını çevrerek içkisine daldı.

Yavaşça: «Bugün bazı şeyler öğrendim,» dedi. «Bazı bilgiler edindim.»

Anna öne doğru eğildi, canlanır gibi oldu, yanakları kızardı.

«Joe, pilimizi pırtımızı toplayıp gidelim. Nereye olursa olsun. Hemen.»

Ses tonu Pastore'yi yeniden şaşırttı. «Saçmalama. Hiç bir yere gidemeyiz.»

Anna: «Polise gidebilirsin,» dedi acele acele.

**— «Polise mi?» Pastore ayaklarını divandan yere sarkıttı, ona doğru döndü. «Polise gidip ne yapacağım?» **

— «Her şeyi anlat onlara.»

— «Neyi anlatacağım?»

— «Sana neler yaptıklarını.»

— «Bana ne yaptılar? Söyle, Anna bana ne yaptılar?» Anna cevap vermedi, ama sinirli sinirli yüzüğüyle oynamaya başladı. «Polise gidip onlara Mafia hakkında bilgi mi vereyim? Onu mu demek istiyorsun Anna? Sen kaşla göz arasında öldürülen insanlardan söz edildiğini duymadın mı hiç? Delirdin mi sen?»

— «Peki, ne yapacağız?»

Pastore içkisini bitirdi, bara doğru yöneldi. «Sakin sakın oturup aklımızı başımıza toplayacağız. Ondan başka bir şey yapamayız. Kaçmak delilik olur. Sana bir şey söyleyeyim mi, işler yoluna girene kadar, bu evde bir daha polisin bahsini duymayayım. Anlaşıldı mı?»

ÖĞRETMEN

209

Pastore tekrar divana döndü, Anna'nın yüzüğüyle oynamasını seyretti.

— «Sana nasıl bir iş teklif ettiler, Joe?» Anna'nın sesinde hafif bir titreme vardı.

— «idarî bir iş» Yine gülümsemeye çalıştı. «Kırtasiyecilikten ne kadar nefret ederim, bilirsin»

— «Ben ciddiylim. Sen de ciddî ol»

— «Bana bak Anna. Şu anda teklif edilen işi tartışmak istemiyorum. Birçok nedenleri var bunun, önemli olan, o işi reddetmiş olmam. Şimdi bunu unut. Dert edinme kendine»

— «Peki, öğretmenlik işi ne oldu?»

Pastore, soğukkanlılıkla; «Yarın gece Salvatore'nin evinde, Bellini'nin kızı ile randevum var,» dedi. «O randevuya gitmeye de kararlıyım»

Anna hayretle sordu: «Çocuklarına ders vermeye devam mı edeceksin?»

— «Şimdilik, öyle. Şu anda yapabileceğim en kötü şey, onlara korktuğumu, ya da paniğe kapıldığımı belli etmek olur.»

— «Demek hâlâ bırakmaya niyetin yok, öyle mi?» Pastore divana bir yumruk indirdi..

— «Üstüme varma, Anna!» diye bağırdı. Sonra kendine gelerek, sinirlerine hâkim olmaya çalıştı. «Sana her şeyi sakın sakın anlatmaya çalışıyorum» Biraz durakladıktan sonra, kendi kendine konuşur gibi devam etti. «Yarın, Carmella Bellini ile ders yaptıktan sonra Vito Fulgoni ile görüşeceğim. Oraya iş konuşmaya gelecek, ben de kendisine, artık bu işin canıma yettiğini, dersleri bırakmak istediğimi söyleyeceğim. Bak göreceksin, bu işten yüzümün akıyla çıkmak için ne mümkünse yapacağım.» Birden bardağını bırakıp ayağa kalktı. «Şimdi biraz işim var. Yemek hazır olunca beni çağır» Anna'nın omuzuna elini koydu. «Ben bu insanları tanıyorum ve anlıyorum, Anna. Enayi değilim. Üzme kendini. Paniğe kapılmaz ve ap-

F.: 14

2JO

ÖĞRETMEN

talca bir şey yapmazsak, yağdan kıl çeker gibi bu işin içinden sıyrılabiliriz»

Pastore, çatı arasındaki çalışma odasına çıkan merdivenlere yürürken, Anna gözleriyle onu izlemeye ve alyansı ile oynamaya devam etti. Kocasının yarın dediği gibi, bu işe nihayet vermediği ve derslere devam ettiği takdirde onu terke ve herkesten, her şeyden ebediyen uzaklaşmaya yemin etti. Sonra da ağlamaya başladı.

22

CARMELLA BELLİNÎ, SALVATORE'NİN evindeki çalışma odasında oturmuş, büyük bir dikkatle yazı yazıyordu. O vahşi hallerini atmış, epeyi ehlileşmişti. Pastore de çalışma masasına onun karşısına oturmuş, kızı seyrediyordu. Bir ara saatine bakıp gülümsedi. Kızın ne zaman sıkıya gelse, sinirli sinirli saçım çekiştirdiğim fark etmişti.

— «Saatimiz doldu, Carmella.»

Carmella yumruğuyla masaya vurdu. «Hay Allah belâsını versin»

Kız, Pastore'nin istediği kâğıdı istemeye istemeye verdi,

o da şöyle bir göz attı.

— **«Bu gece evde okurum»**

— **«Cümle yarım kaldı. Bırakın da şu yere batası cümleyi tamamlayayım.»**

— **«Ama saat doldu, Carmella»**

— **«Hay Allah!»**

Pastore, kâğıtları çantasına yerleştirdi: «Yeni öğretmen nasıl?»

— **«Wilcox mu? Yaman herif!»**

Profesör gülümsedi: «Parsnip'ten daha mı iyi yani?»

ÖĞRETMEN

211

— **«Parsons demek sitiyorsunuz. Herkes hâlâ o gün okula gidip onu bir güzel kalaylamanızdan bahsediyor»**

— **«Ee, ne yaparsın? Senin gibi zeki bir öğrencinin hakkını yemişti herifçioğlu Benim de kafam kızdı»**

Pastore bir gün okula gitmiş ve o mahut Parsons denilen adamla uzun uzadıya görüşmüştü. Carmella'nın onun hakkında anlattığı hikâyelerin doğruluğunu, o zaman anlamıştı.

Öğretmen, Joe Bellini'nin kızı olduğu için Carmella'ya karşı hınç besliyor ve onun bu saygıdeğer ve özel eğitim ocağında diğer çocuklarla birarada olmasını hoş görmüyordu. Pastore, öğretmene şiddetle çatmış, sonra okul müdürüyle de meseleyi görüşmüştü. Neticede, Bellini'nin kızı başka bir şubeye verilmişti. O günden beri de Carmella'nın, Pastore'ye karşı tutumu değişmişti. O konuyu hiç açmamakla birlikte, Profesörün bu davranışını takdirle karşılamış, onun kendini böyle yiğitçe savunması gururunu okşamıştı.

Carmella çenesini avuçları içine aldı, dirseklerini masaya dayadı. «Beni başka şubeye tayin ettirdiğiniz günden beri, ne zaman koridorda karşılaştık, başını öne eğiyor, benden de fellik fellik kaçıyor. Bir daha sizden zılgıt yemekten korkuyor her halde!»

— **«Onun şubesinden ayrılalı beri derslerinde bayağı ilerleme var. Senden çok memnunum doğrusu.»**

Carmella Bellini'nin derslerinde gösterdiği basan, Pastore'nin Mafia ile olan, kâbustan farksız ilişkilerinin olumlu yanlarından birini teşkil ediyordu. Derslere daima hazırlıklı geliyor, okuldaki notları her gün biraz daha iyiye gidiyordu. Carmella da gösterdiği başarılardan ötürü haklı bir gurur duyuyordu.

— «Wilcox denen herif bana hanımefendi muamelesi yapıyor. Ötekinin nazarında ise bir hiçtim»

— «Doğrusu da bu. Sen gerçekten bir hanımefendisin. Üstelik de akıllı bir hanımsın.»

— «Sahi öyle mi düşünüyorsunuz, Profesör?»

— «Tabîî, öyle düşünüyorum. Hele diline de bir hâkim

212

ÖĞRETMEN

olursan kibar ve kusursuz bir hanımefendi olup çıkacaksın. Şimdi beni yalnız bırak. Bir randevum var.»

Carmella Bellini kıkır kıkır güldü. «Kibar bir hanımefendiT-di ha? Haydi canım, zırvalamayın. Ben acayip bir yaratıktan başka bir şey değilim»

Ayağa kalktı, başını arkaya doğru attı. Sonra salına salına kapıya doğru yürüdü. Kibar bir hanımın yürüyüşünü taklide çalışıyordu. Kapıya gelince sordu: «Nasıl buldunuz?»

— «Fena değil, Carmella. Haydi, şimdi yaylan bakayım. Babana gidip de yine bana çamur atmağa kalkışmanı isterdim.»

Carmella güldü, tipik bir italyan kızının canlılığıyla, «Ha, bacağımı tutup bana sulanmak istediğiniz hikayesi mi ?

Babama bir şey söylemedim ki! Söylesem bile, yalan olduğunu anlayacaktı. Bana göre o kadar anlayışsız ki!» dedi, kapıyı arkasından hızla çarptı. Profösör arkasından başını sallıyarak gülümsedi. Saatine göz attı. Yüzündeki gülümseme birden silinmişti. Fulgoni neredeyse gelecekti.

Pastore güçlü ve kesin bir tavır takınmaya, yalvarmama-ya kararlıydı. Görevi bitmişti. Mafia üyesi değil, öğretmendi.

Meslekî görevine resmî olarak son verilmesini isteyecekti.

Canlı ve hızlı adımlarla merdivenden indi, birinci katta, koridorun nihayetinde bulunan Salvatore'nin çalışma odasına

doğru yollandı. Kapiya vurmak üzereyken, içerden sesler duyup durakladı. Belki de içerde toplantı vardı. Rahatsız etmek istemedi. Bir süre bekledikten sonra yavaşça kapiyı vurdu.

Fulgoni'nih içerden sesi, «Gir,» diye cevap verdi.

Vito Fulgoni, Salvatore'nin çalışma masasına kurulmuştu. Yanında iyi giyinmiş orta yaşlı bir adam, elinde bir ekle bekliyordu, iki adam, başlarını kaldırdılar, kapının eşiğinde duran Profesörü görünce şaşırdılar.

Fulgoni el kaldırdı: «Bir dakika dışarda bekleyin, Profesör. Ben Papuch sandım,» dedi.

Profesör, iki adamın üzerine dikilen bakışları arasında, ÖĞRETMEN

213

geri geri çekilerek odadan çıktı, kapiyı yavaşça arkasından kapattı. Dışardan, hâlâ iki adamın konuşmalarını duyabiliyordu. Ama ikisi de seslerini alaltmışlardı. Biraz sonra, Fulgoni'nin; «İyi şanslar, Peterson,» dediğini işitti. Hemen arkasından kapı açıldı. Zengin bir iş adamı hissini veren, iyi giyimli adam çalışma odasından ıktı. Profesöre kuşkulu nazarla baktıktan sonra hızla koridordan ileri doğru yürümeye başladı.

Fulgoni, Pastore'ye girmesini işaret etti. Kocaman alışma masasının ardında oturan Fulgoni resmî bir tavıra bürünmüştü. En bir ufak sıcakkanlılık ve dostluk havası göstermiyordu. Aklı fikri işteydi, öfkeli olduğu da her halinden belliydi ayrıca. Pastore oturdu: «Meşgul olduğunuzu biliyorum. Onun için hemen sadede geleceğim.»

Fulgoni yüz ifadesini değıştirmeden başıyla onayladı. Pastore devam etti:

— «Çocuklarla ilişkilerim çok verimli oldu. Annelerinin babalarının da bu gelişmelerinden memnun kaldıklarını ümit ederim.» Fulgoni'nin bir tepki göstermesini bekledi, ama berikinin kılı bile kıpırdamadı. Profesöre cesaret vermekten kaçındı. Pastore, ihtiyatla devam etti: «Notlan düzeldiği gibi,

gerek skolâstik, gerek kişisel proplemlerine bir çözüm yolu bulmaya çalıştım. Karakterlerinin gelişmesinde de yararlı olduğumu sanıyorum. Birçoklarının Üniversiteye kabul edilmelerini sağladım Yardımım olmasaydı bu çocukların bazıları bu konuda büyük güçlüklerle karşılaşacaklardı.» Pastore sözlerine ara verdi. Fulgoni'den hâlâ bir tepki yoktu. Profesör, sinirli sinirli cebinden sigara paketini çıkardı. Fulgoni, yüzünde en ufak bir değişiklik olmadan, onun sigarasını yakmasını seyretti.

—«Şimdi yeni bir karara vardım, öğretmenlik görevinden büsbütün ayrılmak istiyorum. Kızımı, Virginia'daM aile

214

ÖĞRETMEN

dostlarımızın yanına yollamıştım. Kanmın da iklim değişikliğine ve dinlenmeye ihtiyacı var. Sinirleri çok bozuk.» Vito Fulgoni' nin yüzü taş gibi hissizdi. Profesör konuşmasına devam etmekten başka çare bulamadı. Mafia liderinin ne düşündüğünü kestirmek imkansızdı. Pastore, karanlıkta bocalamaya devam etti:

—«Normal akademik çalışmalarına devam etmeyi düşünüyorum. Tercihan, Florida'daki üniversitelerden biriyle temas kurup oraya yerleşmek ve ailemle birlikte rahat ve huzur içinde yaşamak arzusundayım.»

Sigara yakmak sırası Fulgoni'ye gelmişti. Pastore, bu hareketinin gangster şefinin göstereceği tepki bakımından bir ipucu olacağını düşündü ama aldanmıştı. Sessizce devam ediyordu.

Pastore yumuşak bir sesle konuştu: İşime çok bağlıyım aslında. Çocuklara sırt çevirmek düşüncesi beni çok üzüyor, tşler başlangıçtaki gibi kalmış olsaydı, bütün hayatımı bu göreve adayabilirdim her halde.» işte söyleyeceklerinin hepsini söylemişti. Hatta fazlasını bile.

Vito Fulgoni nihayet öne doğru eğildi, Pastore'yi şaşırtan bir nezaketle söze başladı. Pastore birden bire umutlandı:

—«Güzel karınızın hasta olduğuna üzüldüm • Profesör. Onu Florida'ya yollamak iyi fikir. Bir an önce yollasanız iyi edersiniz. Bütün masraflar bize ait, istediği kadar kalsın orada.»

Bir anlık umut ışığı bir anda söndü.

Pastore: «Anlamıyorsunuz,» dedi. Karımı tatile yollamak niyetinde değilim. Ben de onunla birlikte gideceğim. Bir daha dönmemek üzere»

—«Professore, siz hiç bir yere gidemezsiniz.» Birden bire derin bir sessizlik çöktü ortaya. Fulgoni'nin sözleri son derece kesindi. Hiç bir itiraz kabul etmeyen, buz gibi otoriter bir tavırla söylemişti.

ÖĞRETMEN

215

Pastore'nin konuşmasına fırsat vermeyen Fulgoni sakin bir sesle devam etti:

«Teklif edilen proje üzerinde çalışacaksınız. Yönetim Krulunda, ana hatlarıyla açıkladığımız projeyi kastediyorum.»

Nazik ve dostça bir tavırla devam etti: «Çocuğu Vir-ginia'ya, karınızı da Florida'ya yollamak iyi fikir. Böylelikle, rahat çalışmak ve dikkatinizi de işe teksif etmek imkânlarını sağlamış olursunuz... Bunlara ihtiyacınız olacak. Bu projeyi gerçekleştirmek için çok zaman ve çalışmak gerekli.»

'Umutsuz bir dava diye,' düşündü Pastore. Kapana kısıtılmıştı. Etrafı ağlarla örülüydü. Sımsıkı yakalanmış hissediyordu kendini. Bu namussuz düzenbazlar, onun ideallerinden, çocuklara ve öğretmenlik mesleğine karşı beslediği kutsal sevgiden yararlanmış, kendisini kullanmış, onu pis amaçlarına alet etmişlerdi. Enayi gibi onlara kanmış, kendini kirletmelerine, pisliğine bulanmalarına izin vermişti. Yine de her şeye rağmen karşı koyacak, dövüşecek, mukabelede bulunacaktı.

—«özür dilerim, Vito. Ben yokum artık bu işte. Pıhmı pırtımı toplayıp gidiyorum. Hoşunuza gitsin, gitmesin. Kim ne derse desin, vız gelir!» Bu defa Pastore öne doğru eğildi ve

parmağıyla sözlerini vurgulayarak devam etti: «Ben enirinizde çalışan gangsterlerden biri değilim, öğretmenim. Bana böyle muamele edemezsiniz. Başka söylenecek sözümüz kalmadı.» Vito Fulgoni, felce uğramış gibi dikildi kaldı. Yüzü pancar gibi olmuştu. Yumruklarını sıktı, italyanca bir şeyler mırıldandı ve masayı var gücüyle yumrukladı.

— «Yeter,» diye kükredi. Ispazmoza tutulmuş gibi her tarafı titriyordu. Kudurmuş, kendinden geçmiş, karşısında kini öldürmeye hazırlanan tehlikeli vahşi bir hayvana benziyordu. Yüzü hâlâ kıpkırmızı, elleri öfkeden titriyordu; hasmının üzerine atılmaya hazırlanan bir kaplan gibi öne doğ-

216

ÖĞRETMEN

ru eğildiği zaman, Pastore en kötü ihtimallere karşı kendini hazırladı.

Fulgoni:

— «Yeter,» diye bağırdı. «Kimse daha ileri gidemez karşımda benim.» Bir an durakladı, kan dolaşımının normale dönmesini ve sinirlerinin yatışmasını bekledi, sonra devam etti: «Çocukları eğittiniz, biz de bunu takdir ediyoruz. Ama kendinizi de biraz eğitseniz ve aklınızı başınıza toplasanız iyi olur, Profesör. Örnek vermemi istemezsiniz her halde .»

Yüzünün rengi normale dönmüştü şimdi. «Bu ayınso-nunda, Salvatore, Bellini, Paterno, Giardano ve kendi oğlum dışındaki bütün öğrencilerinizi bırakacaksınız. Geri kalan vaktinizi, proje çalışmalarına hasredeceksiniz. Anlaşıldı mı? Bu kadar.»

Profesör ayağa kalktı. «Hayır, daha bitmedi. Ben gidiyorum. Bu gece eşyalarımızı toparlayıp yarın yola çıkacağız. Beni ya da ailemi baskı altında tutamazsınız. Verdiğiniz sözü tutmadınız. Bu andan itibaren aramızda hiç bir ilişki kalmadı.»

Pastore, sendelemeden kapıya doğru yürüdü. Oraya vardığında kapı kendiliğinden açıldı, uzun boylu, iri kıyım bir gangster yolunu kesti.

Aynı anda, Fulgoni, arkasından seslendi: «Professore!»

Pastore, karşısında duran gangstere baktı, sonra

masajından kalkıp yanına gelen Fulgoni'ye döndü. Göz göze gel-orirlerinde, Fulgoni yumuşak ve tehditkâr bir sesle:

«Ayağınızı denk alın, bize güçlük çıkartmayın,» dedi.

Pastore, Mafia liderinin soğuk gözlerinin içine bakarak yavaş yavaş ve korkusuzca cevap verdi:

— «Siz de ayağınızı denk alın. Bana ya da aileme zarar verecek bir davranışta bulunduğunuz takdirde, ne yapacağımı bilirim. O zaman olacaklardan beni sorumlu tutamazsınız.»

iki adam daha bir süre konuşmadan, anlamlı anlamlı bir-

ÖĞRETMEN

217

birlerine baktılar. Nihayet, Fulgoni, kapıdaki fedaiye döndü:

— «Angelo, bırak geçsin.»

Profesör son bir defa kapıdaki muhafıza ve Fulgoni'ye baktı.

Sonra, kendi mezarına bir kazma darbesi daha vurduğunu

düşünerek çıktı, gitti. Bu defa, Salvatore'nin evine kendi

arabasıyla gelmişti. Ne kadar da isabet etmişti. Vito Fulgoni

ile .aralarında geçen sahnelerden sonra, Mafia'nın arar basına

binmek zorunda kalmak, endişelerini, üzüntüsünü, korkularını

büsbütün arttırmaktan başka işe yaramıyaçaktı. Yolda tek

başına giderken, hiç olmazsa sinirlerini yatıştırmaya ve

Anna'nın karşısına çıkmadan önce kendine hâkim olmaya

fırsat bulacaktı.

Karanlık ve mehtapsız bir geceydi. Park yolunda trafik azdı.

Pastore az sonra tek başına yaptığı bu otomobil yolculuğunun,

gerilimini azaltmadığını, tam tersine, dikiz aynasında yansıyan

otomobil farlarının, her seferinde yüreğini yerinden

hoplattığını, sinirlerini bozduğunu fark etti. Yoldan geçen her

araba, içinde kuşku uyandırıyordu.

Bir an Karayolları Trafik Müdürlüğünün önünde durup başından

geçenleri olduğu gibi anlatmayı aklından geçirdi. Ama

durumunu tahlil ettikten sonra hemen vazgeçti.

Fulgoni ile yaptığı konuşmada vahim bir hataya düşmüştü,

biliyordu. Yalnız meydan okumayla kalmamış, ilerdeki

hareketlerinden sorumlu tutulamayacağını da ihsas etmişti. Düpedüz, etrafındaki tehlike çemberini büyütmüş, Mafia'nın nazarında, temizlenmesi gereken adamlar listesinde yer almış oluyordu. Yine de, çocuklarıyla ilişkisini muhafaza ettiği sürece, Mafia'cüarın, kendisine karşı bir şiddet hareketine girişeceklerine bir türlü inanamıyordu. Şimdilik kendisine güveniyor, saygı gösteriliyor ve diğer işlerine bulaştırmıyorlardı. Kendisine ya da ailesinin başına bir şey gelecek olursa Mafia'cüarın kutsal çocukları asla bunu unutmayacak, bağış-lamayacaklardı. Bu yüzden, öyle bir şeye girişme ihtimali çok

218

ÖĞRETMEN

zayıftı. Mamaroneck'e yaklaşırken kendi kendine kuvvetli olmaya, tetik durmaya ve aklını başına toplamaya söz verdi. Bundan böyle ayağını daima denk alacaktı. Mafia ile ilişkisini kesmişti. Bundan sonra ilk adımını atmak karşı tarafa düşüyordu.

Arabayı bahçeye sürdü, farlarını söndürüp kontağı kapat-ıı. Çantası elinde, çakıl döşeli yoldan evin giriş kapısına doğru yürümeye başladı. Her taraf karanlığa gömülmüştü. Giriş kapısının üzerindeki lambadan başka etrafta hiç bir ışık yoktu. Profesör, bitkin, birkaç basamak merdiveni tırmanırken, evin balkonunun da karanlık olduğunu fark etti. Cebinden anahtarı çıkarıp kapıyı açmak üzereydi ki, karanlığın içerisinden boğuk bir ses duyuldu:

— «Joe!»

Pastore, sesin geldiği tarafa yöneldi, gözlerini karanlığa alıştırmaya çalıştı. Biraz bekledi, gözleri karanlığa alıştığı zaman da, Rahip Victor Monzanti'yi bir hayalet gibi karşısında gördü.

Rahibin yüzü solgun ve üzgündü. Pastore'nin kolundan tuttu, alçak sesle çabuk çabuk konuştu:

— «İçeriye girmeden seninle konuşmak istiyorum.» —• «Ne var? Ne oldu?»

— «Bir dakika seninle konuşmam gerekiyor. Çok rica ederim. Ondan sonra içeri gir.»

Profesör kolunu hızla onun elinden çekti, kapıyı açmaya çalıştı; fakat Monzanti koluna sımsıkı yapıştı, yalvarmaya başladı:

— «Joe, yalvarırım.»

Pastore döndü, lambanın solgun ışığında Monzanti'nin kederli yüzünü gördü. «Ne oldu, anlat?»

— «Anna'ya bir şey oldu...»

Rahibin sözleri Pastore'yi şaşkına çevirdi bir an, olduğu yerde hareketsiz kaldı. Bütün hayatıyetini kaybetmişti sanki.

Bacaklarında derman kalmadığını hissederek, Rahibin ellerinden kurtulmaya çalıştı, evin giriş kapısına doğru atıl-

ÖĞRETMEN

219

di. Rahip, bütün kuvvetiyle, kendinden çok daha güçlü olan Pastore'yi yakalayarak, onu kapıdan ayırmaya muvaffak oldu. Bir taraftan da acele acele anlatıyordu:

— «Merak etme, iyileşecek, Joe. iyileşecek. Ama yanına girmeden önce sana mutlaka bir şey söylemem gerek. Dinle beni. Sonradan pişman olacağın bir iş yapmaya kalkışma»

— «Allah kahretsin! Sadede gelsene be adam!» Profesörün sesi üst perdeden çıkmaya başlamıştı.

Monzanti, derin derin soluyor, bir türlü düzgün konuşmıyordu.

— «Biraz önce, eve birkaç kişi geldi. Her halde, Mafia' nın adamlarıydı. Seni sordular. Anna da, sana bir şey olduğunu düşünerek, onları içeri aldı. Sonra, Anna ile... konuştular...»

Pastore gözlerini kıstı, yüz adaleleri kısıldı, nöbete tutulmuş gibi tir tir titremeye başladı!

— «Joe, kendine gel. Adamlar Anna'ya vurmadılar, herhangi bir kötülük falan da yapmadılar. Sadece korkuttular.»

Profesör birden bire ön kapıya doğru atıldı.

— «Joe, aklını başına topla! Anna çok hasta. Doktor var yanında, şu anda.»

Pastore eve daldı. Rahip Monzanti de peşinden koştu. Dr. Carlton tam o sırada üst kat merdiveninden iniyordu; sakın bir sesle:

— «Kendine geldi, dinleniyor şimdi, Joe,» dedi. «Otur bir dakika»

Pastore, Doktorun sözlerine aldırmış etmedi. «Ne oluyor? Çabuk söyle?» diye bağırıldı.

Carlton ona dikkatle baktı, «önce kendine hâkim ol, sonra konuşalım,» dedi.

Profesör başıyla onayladı. Carlton sözlerine devam etti: «Bu aslında benim işim değil. Bir sinir uzmanı çağırdım. Neredeyse gelir. Bence hemen hastaneye yatırılması gerek. Şok geçiriyor. Korku ve üzüntüden mütevellit bir sinir krizi sanı-

220

ÖĞRETMEN

rım. Bir sinir uzmanının onu iyice muayene etmesi lâzım.»

Pastore gözlerini yumdu, kafasından geçen düşüncelere hâkim olmaya çalıştı. Nihayet, sakın bir tavırla, «Adamlar ne yaptılar ona?» diye sordu.

Carlton gömleğinin kollarını düzeltti, ceketini giymeye başladı.

— «Uyutmadan önce anlattıklarına göre, adamlar ona el sürmemişler. Dört kişiymişler. Anna'yı tehdit etmişler.»

Pastore'nin içinde vahşi bir öfke kabardı. Yüzünde de hayvanı bir ifade belirdi. Yumruğunu avucunun içine vurarak haykırdı:

— «Haydutlar, alçaklar!»

Carlton onun öfkesinin yatışmasını bekledi, sonra elini Pastore'nin koluna koydu. «Böylesine öfkelenmenin hiç faydası yok. Anna'nın sana ihtiyacı olacak şimdi. Birazdan ambulansla gelip onu alacaklar ve New Rochelle hastanesine götürecekler. Uzun bir süre dinlenmeye ve bakıma ihtiyacı olacak, sanırım.»

— «Onu görmek istiyorum.»

— «Uyuyor, şu anda. istiyorsan, çık bak. Ama sakın uyandırma.»

Profesör, önce Monzanti'ye baktı, sonra bitkin bir halde merdiveni tırmandı, yatak odasına girdi. Hesabında aldanmıştı. Saklanabileceği, mahfuz, tehlikeden uzak hiç bir yer yoktu artık. Mafia'ya karşı bağışıklığını kaybetmişti. Vahşi ve karanlık ormanın içinde sığınabileceği bir yer göremediği gibi, çıkış yolu da kalmamıştı. Mafia liderlerinin çocukları bile onu bu bataktan çekip çıkaramazlardı artık.

Anna'nın yüzü kireç gibi, gözleri de kapalıydı. Elinde sımsıkı bir mendil tutuyordu. Pastore, yatağın yanına bir sandalye çekip oturdu. Bu işin tek sorumlusu kendisiydi. Yiğit şövalye, muhtaç çocukların koruyucusu, yüce bir davanın savunucusu soylu öğretmen, aslında bencil arzularının ve inatçı ideallerinin tutsağı, âciz bir insandan başka bir şey de-

OCRETMEN

221

ğildi. Bütün olup bitenler kendi eseriydi. Bütün yaptıklarının cezasını çekecekti. Anna da çekecekti, ama ilerde hepsinden çok Nancy çekecekti. Her üçü de mahvolmaya mahkûmdular. O kötülerin tohumlarını ıslaha çalışmıştı, tşte mükâfatı!

Pastore, birden bire kendine hâkim olamadı, yüzünü ellerinin arasına alarak çocukluğundan beri,' ilk defa ağlamaya başladı. Mendilini çıkarıp gözlerini silmeye, kendine hâkim olmaya çalıştığı sırada, Anna'nın başını kendisine doğru çevirdiğini ve gözlerinin açık olduğunu fark etti. Onun elini tuttu. Buz gibiydi. Karısına doğru eğildi artık bütün sıkıntılarının sona erdiğini, bundan sonra her şeyin düzeleceğini, hayatlarına bıraktıkları yerden başlayacaklarını, eskiden kurdukları güzel, sıcak, sade ve tatlı aile yuvasına yeniden döneceklerini, anlayış, ilgi ve şefkat üzerine kurulmuş olan mutluluklarına yeniden kavuşacaklarını onun kulağına fısıldadı. Birden, Anna'nın kendisine boş ve anlamsız gözlerle baktığını fark ederek sustu. Anna onun varlığının farkında bile değildi. Gözleri yavaş yavaş kapandı, uyuşturucu ilâçların etkisiyle yeniden uykuya daldı. Soluk alışları düzensizdi, alnında da boncuk boncuk ter birikmişti.

Pastore içinde yeni bir öfkenin kabardığını hissediyordu ki, Carlton içeri girdi, ambulansın ve sinir uzmanının geldiğini haber verdi. Pastore eğildi, gözleri dolu dolu, karısını şefkatle şakağından öptü, sonra Carlton'un yanından geçerek odadan çıktı.

Rahip Monzanti, merdivenin en alt basamağında onu bekliyordu, hiç konuşmadan, kolunu Pastore'nin omuzuna doladı ve hastabakıcılar, kapıdan girerken onu oradan uzaklaştırdı.

Vito Fulgnni ve Ortaklan tehlike işaretini vermişlerdi. Pastore artık ölüm kalım mücadelesinin başladığını biliyordu.

222

ÖĞRETMEN

23

MAFİA ÜYELERİ, GÜNEŞLİ

bir Pazar günü, Beilini'nin şahane bahçesinde keyif çatıyorlardı. Güzel havanın ve sayfiye hayatının zevkini tadıyor, aynı zamanda, iş başında geçen yorucu bir haftanın da acısını çıkarıyorlardı. Fulgoni, Bellini, Paterno, Giardano ve Rataz-zi'nin üzerinde frapan renkli spor gömlekler ve pantolonlar vardı. Elllerinde sopalar, kroket oynuyorlardı. Oyun çok çekişmeli geçiyordu. Kendilerini oyuna kaptırdıkça yüklerinin hafiflediğini hissediyor, tatilin adamakıllı tadını çıkarıyorlardı. Mafia'nın kaba gücü Ayı Paterno, beceriksiz ve hantal hareketleriyle herkesi gülmekten kırıp geçiriyor, Fulgoni ise usta-lığıyla hayranlık uyandırıyor. Eh acemileri Giardano'nun arada bir şansı yaver gittiği zaman ise, herkes onu çılgınca alkışlıyordu.

Oyun sahasının yanı başındaki masalarda büyük bir hazırlık göze çarpıyordu. Gangsterlerin sadık karıları, kocalarının oyunundan sonra, aç kurtlardan farksız olacaklarını bildiklerinden, harıl harıl piknik yemekleri hazırlamakla meşguldüler. Bir yandan dedikodu yapıyor, çene çalıyor ve kavga doğuş kroket oynayan kocalarıyla arada bir şakalaşıyorlardı. Biraz sonra, Giardano'nun oğluyla Bellini'nin

kızı göründüler, babalarını teşvike başladılar. Giardano, bu arada yeni bir vuruşa hazırlanıyordu. Herkese, «Susun!» diye bağırdı. Talih yine yüzüne güldü, kazandığı sayıyı alkışlayan çocukların sevinç çığlıklarına, onun çığlıkları da katıldı. Herkes hayatından memnundu. Şu dünyada canlı, hareketli, sağlıklı bir aile

ÖĞRETMEN

223

toplantısından daha güzel ne olabilirdi? iyi arkadaşlar, nefis yemekler ve şahane bir dekor, cana can katıyordu.

Maç bitmek üzereydi .Erkekler kanter içinde kalmış, mendilleriyle yüzlerini ve boyunlarını siliyorlardı. Yavaş yavaş sahayı terke başladılar. Joe Bellini ile Giardano, çocuklarının olduğu masaya katıldılar. Diğerleri ise, ötedeki- kocaman ağacın altında toplantılar. Herkes birbirine takılıyor, gülüp söylüyordu, biraz sonra ortalık yatışır gibi oldu. Victor Giardano birden bire babasına döndü:

— «Baba, Profesör neden ortalıkta görünmüyor, söylesene?» dedi.

Bu anî soru karşısında canı sıkılan Giardano, Joe Belli-ni'yle göz göze geldi. Bellini imdada yetişti:

— «Sizin gibi baş belâlarından bıkmış olmalı ki, istirahat-te çekildi.»

Carmella o cevapla tatmin olmadı. «Cızlamı çekmiş diye duydum,» dedi.

Bellini sert bir tonla: «Carmella, sokaklardaki itler gibi konuşuyorsun, Profesör bir süre için istirahate çekildi dedim değil mi? Artık bu meseleyi kapatalım,» dedi. Gülümsedi ve kızının saçlarını karıştırarak havayı değiştirmek istedi.

Ama Carmella dayattı:

— «Biliyor musun, baba, ilk günlerde ondan nefret ediyordum. Ama zamanla kanım kaynadı ona. Tam bir öğretmen gibi hareket ediyor, üstelik ukalâ ve ikiyüzlü değil. Dürüst» sözünün eri bir adam. Okulda beni savundu, biliyorsun. Ayrıca, benim, kibar bir kız olduğumu da söyledi.»

Bellini güldü. «Nonoşum, o ne biçim laf öyle? Elbette kibarsın. Bu yeni bir şey değil ki»

Genç Giardano, Carmella'nın övgülerine katılmakta gecikmedi: «Benim notlar da Profesör sayesinde düzeldi. Okuldaki seviyemi hâlâ muhafaza ediyorum. Bir öğretmeni özleyeceğimni hiç aklıma getirmezdin, ama onu arıyorum, ne yalan söyleyeyim?» Önce babasına, sonra Joe Bellini'ye baktı. «Inşal-

224

ÖĞRETMEN

lah yakında döner...» Sözlerinde ciddiydi, sondaj yapıyordu. «Baba ne dersin, dönecek mi? Şey... yani tatili bittikten sonra, demek istiyorum.»

Giardano, ensesini kurulayarak masadan kalktı: «Tabii, yakında döner,» diye kestirip attı. «Haydi bakalım, siz de biraz kroket oynayın. Tembelliği bırakın da biraz kımıldayın bakalım.»

Joe Bellini de kalkmıştı. Her iki erkek, yanlarına birkaç soğuk bira alarak, Fulgoni, Paterno ve Ratazzi'nin gölgesinde yattıkları ağacın yanına gittiler.

Giardano, Fulgoni'nin yanına oturdu, sırtını ağaca yasladı ve: «Çocuklar, Profesör hakkında bilgi istiyorlar,» dedi. «Onu aradıklarını söylüyorlar»

Fulgoni cevap vermedi, daha doğrusu orada oturanların hiç biri o sözlerle bir tepki göstermedi. Günlerden Pazardı ve hepsi istirahate çekilmişlerdi. Profesör Joe Pastore ise, iş konusuydu. Bir süre sessizlikten sonra, Ratazzi, kocaman bir sürahiyi ağzına boşaltarak cevap verdi:

— «Bombok bir durum,» dedi.

Fulgoni ona buz gibi bir bakışla baktı ama ses çıkartmadı.

Giardano ile Bellini de bir tepki-göstermediler. Ratazzi, bir şişe biranın ağzını açarak lıkır lıkır içti.

— «Vito, ne düşünüyorsun, o herif hakkında? Böyle elini kolunu sallayarak ortada dolaşması doğru mu?

Chicago'da duyduklarıma bakılırsa, bildiği şeyler varmış. Şimdi de bülbül gibi ötmeye hazırlanıyormuş.»

Paterno: «Ne işkillenip duruyorsun, Ratazzi?» dedi. «Herifi gözaltına aldık.»

Ratazzi'nin tepesi atmak üzereydi, ama karşısında, çimenin üstüne bağdaş kurup oturmuş dev cüsseli adama göz atar atmaz, kendine geldi, birasını çekmeye devam etti.

Paterno devam etti: «Sen Chicago'daki işleri yürütmeye bak, bunun gibi önemsiz işleri bize bırak.»

Fulgoni bira şişesinin kapağıyla oynuyordu; sinirli olduğu her halinden belliydi.

ÖĞRETMEN

225

Bellini ortalığı yatıştırmaya çalıştı: «Her şey yolunda, Frank. Hiç bir derdimiz yok. Herif zararsız. Ondan eminiz.»

Ratazzi tatmin olmamıştı. «Zararsız mı? Onu külahıma anlat. O tip enayileri kollamak gerektir. Bence herif başımıza belâ olabilir. Duyduğuma göre, karısı tımarhanedeymiş. Kızını da uzak bir yere postalamış. Bana sorarsan, pusuya yattı, fırsat kolluyor.» Biraz daha bira çektikten sonra devam etti: «Onu temizlemenin tam sırası bence. Ne diye harekete geçmiyorsunuz, akıl erdiremiyorum.»

Fulgoni birden bire İtalyanca bir şeyler homurdandı, elindeki şişe tıkcacını fırlatıp attı.

—«Yeter be! Kes sesini!» diye gürledi. «Seni dinleyecek değiliz, Ratazzi. Söyleyeceklerin o kadar çoksa, yarın büroda söylersin. Burası Joe'nun evi. Gün de Pazar. Aile günümüz işle ilgili hiç bir şey dinlemek istemiyorum,»

Ayağa kalktı, ötekiler de yavaş yavaş ayağa doğruldular. Yalnız Ratazzi, oturmaya devam ediyor, elindeki şişeyi inceliyordu.

Fulgoni, piknik masalarına doğru yürümeye başladı, sonra durdu, Frank Ratazzi'ye döndü, Chicagolu küstah ve kendini beğenmiş gangstere hitap etti: «Sana şu kadarını söyleyeyim,» dedi. «Herif bu sabah bana telefon etti, karısını

**anlattı. Yarın sabah da büroma gelecek. Ben onun ne zaman
hakkından geleceğimi bilirim, Ratazzi. Senden ders almaya hiç
ihtiyacım yok.»**

**Sözlerinin tepkisini ölçmek için bir süre bekledi, sonra
kadınların olduğu yana doğru azametle yürüdü, ötekiler de onu
takip ettiler.**

**Ratazzi burun kıvırdı, sonra ağzına bir ot parçası alarak
çiğnemeye başladı, kendi kendine, Pastore meselesiyle
şahsen daha yakından ilgilenmeye ahdetti.**

**Profesör bardağına viski doldurup oturma odasını arşınlamaya
başladı. Oturdu, ayağa kalktı, yine volta vurmağa başladı,
sonra içkisini başına dikti, kendini huzura kavuşturması**

P: 15

226

ÖĞRETMEN

**için Tanrıya dua etti, bir mucize yaratması için yakardı. Ama
aradığı huzuru içkisinde, evinde ve kendi içinde
bulamayacağını biliyordu. Kafasının içinde, paramparça olmuş
düşlerden ve kırık hayatlardan başka bir şey yoktu. Kendi
kendini yargıladı, mahkûm etti ve cezalandırdı ama yine de
dilediği gönül rahatlığına kavuşamadı. Çok yalnız hissediyordu
kendini.**

**Karısı hastanedeydi. Durumu iyi değildi. Kız ise Virginia'-daydı.
Her gün biraz daha özlüyordu onu. Hayatında ikisine de hiç bu
kadar ihtiyacı olmamıştı şimdiye dek. Her şeyden şüphe
ediyordu. Kendi mantığından, amacından, ilkelerinden, ahlâk
kurallarından, gücünden, sevgisinden, cesaretinden, aklından,
her şeyinden şüphe ediyordu artık, öğretmenliğe de lanet
yağdırıyordu, içkisini yuvarladı. Kendine meydan okuyan,
bilgisini kamçılayan problemlerden nefret ediyordu. Bunca
yıllık mücadele, mesleğine bunca yıllık sadakat, hepsi
boşunaydı demek. Gösterdiği çabaların mükâfatı buydu
demek? Kesin bir yenilgi ve perişanlık. Bu hezimete kendi ?
ebe-biyet vermişti. Onu elinden tutmuş, adım adım uçuruma
doğru sürüklemişlerdi.. Çocuklara olan sevgisi, kendi bencilliği**

ve sapık fikirleri gözlerini köreltmişti. Suçluydu. Şimdi de cezasını çekmesi gerekiyordu. Koltuğa yığıldı, ertesi gün Vito Fulgoni ile olan randevusunu düşündü. Johnson Bulvarı'nın illeriyle dövüşmeye yemin etti. Hayatına bile mal olsa, bu uğurda mücadeleden kaçmayacaktı.

24

PASTORE'NİN, BAŞI AĞRIDAN

çatlıyordu, gözleri de uykusuzluktan, yorgunluktan ve içkiden yerinden tıgrayacakmış gibiydi. Buna rağmen, traş olup giyindi, Vito Fulgoni ile yapacağı korkunç ve umutsuz mücadelenin son raunduna hazırlandı. Aynanın önünde kravatı-

ÖĞRETMEN

227

nı bağlarken, öfkeye ve kine ihtiyacı olduğunu düşündü. Korku, büsbütün mahvolmasına yol açacaktı, ama öfke, kendine güç verecek, onu ayakta tutacaktı, öfke elinin altındaydı. Hastane köşesindeki Anna'nın kansız cansız yüzü, Pastore için, öfkenin sihirli düğmesiydi. Salvatore'nin evine giderken, bütün yol boyunca, o düğmeye basmaktan geri durmadı. Kazanmasına imkân yoktu; biliyordu. Ama nakavt olmadan önce, iyi ve sağlam bir yumruk ekmeğe azimliydi. Evin önünde uşakla karşılaştığı zaman, emin ve güvenli adımlarla yürüyüp selâm verdi. Kararlı ve azimli görünmeye çalışarak antreden geçti, çalışma odasına yaklaştı. Kapı açıldı, daha önce karşılaştığı iş adamı Peterson dışarı çıktı, ardından kapıyı kapadı. Pastore adamla bakıştıktan sonra onun koridordan geçerek giriş kapısına doğru yürümesini seyretti. Bu adamın yüzünü daha önce, gazetelerde, dergilerde, bir de bir pazar günü televizyondaki bir mülakatta gördüğünü hatırladı. Ama adamın, gangsterlerle olan ilişkisini çıkaramadı. Bir an merak etti, düşündü, sonra çalışma odasına dönüp hızla kapıya vurdu. Fulgoni, içerden havlar gibi :
— «Gir» diye bağırdı.

Profesör içeri girdi, çalışma masasına doğru yürüdü. Fulgoni, rahat ve soğukkanlı, koltuğunun arkasına yaslanmış, bekliyordu.

Pastore, Anna'nın sağlık durumunu düşünerek öfkesini tahrik gereğini duymuyordu henüz. Gangsterin yüz ifadesiyle davranışı, Pastore'yi yeterince çığrından çıkartıyordu, formalitelere aldırmadan ve oturmadan konuşmaya başladı. Sesinin güçlü çıkması ve heyecana kapılmaması, Profesörü sevindirdi.

— «Karım hastanede,» diye söze başladı, Fulgoni'nin masasına dayanarak konuşmasına devam etti: «iyileşip iyileşmeyeceğini Tanrı bilir. Onu siz perişan ettiniz. Hepinizin canı cehenneme! Şu iki elimle, boğazınıza sarılıp sizi boğmak geliyor içimden. Ama kendime hâkim olmaya çalışacağım»

228

ÖĞRETMEN

Fulgoni, soğukkanlılıkla: «önce içinizi boşaltın hele, sonra konuşuruz,» dedi.

Pastore aldırış etmedi. «Kızım uzaklarda... Şu anda yapayalnızım ve üstelik de parasızım. Biriktirdiğimiz birkaç kuruş, Anna'nın tedavisini ancak karşılayacak. Bizi mahvettiniz. Artık rahat bırakın bizi.»

Fulgoni saatine baktı, ağzını açmadı.

— «O yere batası projeniz beni zerre kadar ilgilendirmiyor. Bunu şimdiye kadar anlamanız gerekirdi. Boşuna vakit kaybediyorsunuz.» Masanın yanı başındaki bir koltuğa oturdu, sonra yavaş yavaş ve sözlerini vurgulayarak devam etti: «Bizi rahat bırakmaya söz verirsiniz, ben de buradan uzaklarda bir iş bulmaya ve başıma gelen felâketi unutmaya çalışırım.» Mafia liderinin başını kaldırıp yüzüne bakmasını bekledi, göz göze geldikleri zaman da sözlerine devam etti: «Bana söz vermezseniz Federal Araştırma Bürosuna gidip bütün bildiklerimi anlatacağım. Her şeyi; ama bildiğim her şeyi

bir bir anlatacağım» Sesini alçalttı. «Eroin işini, lâboratuvar açma teşebbüsünüzü, planlarınızı bir bir açıklayacağım.» Bu tehdidine bir tepki gösterilmesini bekledi, ama Vito Fulgoni'nin kılı bile kıpırdamadı. O zaman Profesör son kozunu oynadı.

— «Böyle konuşmakla, kendi idam fermanımı imzaladığımı biliyorum. Ama -benim gibi birini öldürmek istediğinize emin değilim, Fulgoni!»

Heykel yavaş yavaş harekete geldi, cebinden bir paket sigara çıkardı,

— «Neden böyle düşündüğünüzü bilmek isterim? Buy-run, söz sizin»

— «Çocuklarınızla aramdaki yakın ilişki yüzünden. Beni kendi işlerinizden ayrı tutmayı kutsal görev addettiniz. Aile hayatınızın bir parçasıyım da ondan. Beni öldürmekle, kutsal aile çevrenizin bir direğini yıkmış olacaksınız. Ona güveniyorum da konuşuyorum.» Yine, gangsterin bir tepki göstermesini bekledi, ama Fulgoni sigarasını yakmış, taş kesilmiş-

ÖĞRETMEN

229

ti. Nihayet Profesör masanın üzerinden uzanarak sakın bir sesle yakardı: «Size yalvarırım, bizi rahat bırakın. Yeterince zarar verdiniz zaten. Bırakın da biz de huzur içinde yaşayalım.»

Fulgoni'nin merakı geçmişti. Ağzından, burnundan ustaca duman çıkarırken, bir yandan da iş adamı tavrını takındı, sakın ve kesin bir tonla :

— «Beni hayal kırıklığına uğrattınız, Profesör,» dedi.

«Çocuklarımızı eğittiniz, evlerimize girip çıktınız, ailelerimizle tanıştınız; sonra da elinizi kolunuzu sallayıp buraya geliyor, tehditler savuruyorsunuz, öldürmekten filân söz ediyorsunuz.»

— «Nutuk dinlemek niyetinde değilim.»

— «Ne söylersem dinleyeceksiniz. Size profesyonel bir tavsiyede bulunayım» Fulgoni ayağa kaklı, pencerenin yanında duran bir akvaryuma doğru gitti. Akvaryumun kenarına vurunca balıklar kaçıştılar. «Bana meteliksiz olduğunuzu söylüyorsunuz. Güleyim bari.» Balıklardan sıkıldı, Pastore'ye döndü. «Size bol para yapmak için fırsat verdik, böyle enayi gibi sürünecek yerde, ailenizi ihya etmeniz için her türlü imkânı tanıdık. Siz ise bu teklifi reddediyor ve Federal Araştırma Bürosuna gitmekten söz ediyorsunuz. Bu akla yakın bir davranış mı sizce?»

— «Ben kesin bir cevap istiyorum, Fulgoni. Ve bu cevabı hemen şu anda vermenizi istiyorum.»

Fulgoni gülümsedi, başını sallayarak masasına döndü. «Her müessesenin işleriyle ilgili sırları vardır, Profesör. Bu müessese ise, bazı nedenlerden ötürü bu gibi konularda daha da titiz davranmak zorundadır. Karşımıza geçip tehditler savurmanıza sakın sakın göz yummamızı bizden nasıl bekleyebilirsiniz? Tahsil görmüş, akıllı bir adamsınız. Sizin zekânızdan beklemezdim bunu doğrusu.»

Şimdi de kendisine öğrenci muamelesi yapılıyordu. Gangsterin elinde bir kara tahta, bir de tebeşir eksikti. Pas-

230

ÖĞRETMEN

tore kalkmaya davrandı, ama Fulgoni'nin yüzündeki ifadeyi görünce fikrini değiştirdi.

— «Aslında önemli hiç bir şey bilmiyorsunuz, Profesör. Yine de ağzınıza geleni etrafa söylemeniz işimize gelmez tabî. Böyle bir davranış bizi masrafa sokar, işimize zarar getirmez, onu sekteye de uğratmaz, ama vakit, insan ve para kaybına yol açar. İşte anlarsınız her halde. Her müessese hissedarlarını korumak zorundadır, bunu siz de bilirsiniz.» Profesör kalktı: «Pekâlâ, öyle olsun. Şimdi çıkıp gidiyorum. Başınım çaresine bakacağım. Ama bana ya da aileme karşı yeni bir saldırıya geçtiğiniz takdirde,, Allah yardımcınız olsun!»

Fulgoni yerinden kalkmadı. Soğukkanlılığı Pastore'yi şaşırttı. «Aklınızı başınıza toplayın. Hiç bir yere gidecek değilsiniz. Projeyi uygulama safhasına koyun, işleri düzenleyin, o zaman ben de size söz veriyorum, paralan cebinize koyup çekip gitmekte serbest bırakacağım sizi. Muradınıza erecek, hayatınızın sonuna kadar da mutlu olacaksınız.»

O anda kapı açıldı, Ratazzi içeri girdi. Chicago'lu gangsterin davetsiz geldiği her halinden belliydi Fulgoni, öfkeyle:

— «Ne halt etmeye geldin buraya?» dedi.

Ratazzi sallana sallana masaya doğru yürüdü, cevap vermeden önce bir sandalye çekip oturdu. Küstah bir gülüşle:

«Chicago'daki bir dostun özel davetiyesiyle geldim,» dedi.

Fulgoni, havlar gibi: «Konuş,» dedi.

Ratazzi, Profesöre kötü kötü bakarak, gülümsemeye devam etti; Mafia liderine meydan okuyan haline bakılırsa, herhalde bir bildiği vardı. «Bu toplantıya katılmak için talimat aldım.»

Maksadını açıkladıktan sonra yüzündeki gülümseme silindi.

Kesin ve resmî bir tavır takındı. «Profesörün, teklifimizi kabul edip etmediğini öğrenmek istiyorum. Hepsi bundan ibaret.

Anla görünüşe bakılırsa, cevabı, 'Hayır' olmalı.

Pastore'nin yüzüne bakıp cevap bekledi. Pastore susuyordu.

Onun yerine Fulgoni konuştu. «Demek böyle elini kolunu

ÖĞRETMEN

231

sallayıp içeri gireceksin, öyle mi? Toplantı halinde olduğumu bile bile, öyle mi?»

Ratazzi alaylı alaylı: «Kapıyı vurmayı unuttum. Vito.» dedi.

«Özür dilerim.»

— «Kendine pek fazla güveniyorsun, Ratazzi. Buna aptallık derler. Onu da biliyor muydun?»

— «Söylemişlerdi. Yalnız birkaç dakika sonra bir yere telefon etmem gerekiyor.»

— «Birkaç dakika sonra gebereceksin, Ratazzi! Onu da biliyor muydun?»

Chicago'lu gangster fazla ileri gittiğini anlamıştı. Enayi değildi: «Vito, kendine gel, lütfen,» dedi. «Ne demek istediğimi anlıyorsun. Buraya görevli geldim. Biraz sonra rapor vermem gerek.»

Fulgoni gürledi: «Verilecek raporun varsa, onu bana vereceksin. Anlaşıldı mı? Aşağılık herif!»

Yumruğunu bütün hışmıyla masanın üzerine indirdi. Sonra Pastore'ye bir göz atarak hemen öfkesini yatıştırdı. «Telefonu aç, efendilerine şunu söyle; bir daha sefere, benim toplantılarıma davetsiz gelersen, buradan sadece leşin çıkar. Söyle bunu onlara, anlaşıldı mı?»

Ratazzi: «Anlaşıldı, Vito,» dedi ve ayağa kalkarak küstahça bir gülüşle kapıya yürüdü. Pastore'ye omuzunun üstünden bakarak; «Üniversite bahçesinde görüşürüz, hoşça kal, Profesör,» dedi, çıktı gitti.

Ratazzi konuştuğu zaman Pastore dönüp bakmamıştı. Bu kapana nasıl kısıtıldığını düşünüyordu. Bu Allanın belâsı örgütün bir parçası, bir kuklası haline getirilmişti. Fulgoni kapıdan yana başını sallayarak:

— «Serseri!» dedi. «Adi bir haberci, bir emir kulundan başka bir şey değil. Ama dedim ya, bu şirketin çeşit çeşit hissedarları var. Büyük işler öyledir.» Pastore'nin gözünün içine baktı ve içtenlikle sordu: «Bu projenin gerçekleştirilmesinde bizimle iş birliği yapıp yapmayacağınızı, size son bir defa soruyorum.»

232

ÖĞRETMEN

— «Cevabım hayır.»

Fulgoni bir süre daha baktıktan sonra, üzüntülü üzüntülü başını salladı: «Yazık,» dedi. «Cesur bir insansınız, ama bu cesaretle ancak sokaktaki ayak takımıyla başedebilirsiniz» Masanın üzerindeki bazı kâğıtları eline aldı, gözden geçirmeye başladı.

Toplantı sona ermişti. Başını kaldırmadan: «Güle güle, Profesör,» dedi. «Herhangi bir sebepten ötürü fikrinizi değiştirecek olursanız, beni nereden arayacağınızı biliyorsunuz.»

Pastore ayakta durmaya devam etti. Ama Vito Fulgoni onu hiç umursamıyor, bir bloknotun üzerinde bir şeyler karalıyordu. Profesörün içinden bir an için, yalvarmak, gururunu ayaklar altına alıp ondan yardım istemek, kendisini kurtarması için dil dökmek geldi... Fulgoni'ye hiç bir zararı dokunmadığını, oğluna elinden geldiği kadar yardım ettiğini düşünüyordu. Sonra hisleri değişti, nefrete dönüştü ve içinden Mafia liderini öldürmek, kafasını patlatmak, yüzünü parçalamak geldi. Ama düşündüklerinin hiç birini yapmadı. Döndü, ağır ağır çalışma odasından çıktı, yürüdü, gitti. Fulgoni kafasını kaldırıp bakmamıştı bile.

Pastore o akşam, evinin önündeki merdivenleri tırmanırken, içinde hiç bir hayatiyet kalmadığını, suyu çekilmiş bir değirmene döndüğünü hissediyordu. Kalp, ciğer, adale, sinir ve beyinden yoksun bir yaratık haline gelmişti sanki. Güdümlü bir cansızdan farksızdı.

Koca evde oturma odasında yanan cansız bir ışıktan başka hiç bir aydınlık yoktu. Kapıyı anahtarla açarken ışığı pencereden gördü, içeri girip oturma odasına açılan antrenin lambasını yakmak üzere elini uzattığı zaman, evin sessizliği ve yalnızlığı onu kedere boğdu. Elini elektrik düğmesine uzattığı anda yüzüne yediği korkunç bir yumrukla birden sersemledi. Karanlıkta binlerce yıldız çaktı, sanki; gözlerinin önünde beliren çeşitli renkler ve şekiller arasında, yumruğun acısını
ÖĞRETMEN

233

fazla hissetmiyordu henüz. Sonra odanın karanlığı içinden gelen ikinci bir yumruk kıyasıya midesine indi. Pastore iki büklüm oldu, acısından inledi. Suratına inen sert bir diz darbesiyle yere yığıldı. Burnundan oluk gibi kan boşandığını

hissediyordu. Çevresinde dolanan gölgeler onu öldürmeye azimliydi. Pastore, nefes alamıyor, bağırıyordu.

Hayaletler —kaç tane olduğunu bir türlü seçemiyordu— sessiz sedasız, sistemli, profesyonel ve câniyane bir sistemle işlerini görüyorlardı. Odanın ortasına taşındığını hissetti. Yumruklama faslı devam ediyordu. Her vuruş hesaplıydı ve tam isabet kaydediyordu. Adamlar yumruklarını, dizlerini ve ayaklarını kullanıyordu. Pastore, kendi kanıyla sıırılsıklam olduğunu hissediyor, derisinin varıldığını, kemiklerinin çatır-dadığını duyuyordu. Kendini savunmasına imkân yoktu. Ne kollarını, ne de bacaklarını kullanabiliyordu. Kasığına gelen gaddar bir diz vuruşuyla, sessiz bir çığlık attı. Tekrar tekrar saldırıyor, vuruyor, eziyorlardı. Bu vahşet, hiç bitmeyecekmiş gibiydi. Kendisini tekrar ayağa dikip, hurdahaş olmuş yüzünden ve zonklayan kafasından oluk gibi boşanan kanlara bakmadan, vücudunun her tarafına insafsızca sille tokat ve tekme yağdırmaya devam ettikleri zaman artık hemen hemen acı diye hiç bir şey duymaz olmuştu.

Derken yavaş yavaş düşmeye başladı. Bu düşme hiç bitmeyecekmiş gibi geliyordu kendisine. Yeri boyladığı zaman yer yumuşak ve ıslak geldi, hiç acımadı canı. Ağır bir kunduranın kulağına doğru savurduğu tekmeyle, akabinde boşanan kanı da hissetmedi. Çevresinde yıldızlar, ışıklar görüyor, çınlamalar duyuyordu. Sonra ortalık karardı, Pastore kendinden geçti, işlerini bilen tecrübeli üç gaddar centilmen, tek kelime konuşmadan, üstlerini başlarını düzelttikten sonra, New York'un New Rochelle kesiminde mütevazî evden sessizce çıktılar, karanlığın içinde kayboldular.

Ev sahibi, oturma odasında, yerde iki büklüm, kanlar içinde, baygın yatıyordu.

Sabah olmuştu. Pastore'lerin evinin oturma odasını pırıl

234

ÖĞRETMEN

pırıl bir güneş aydınlatıyordu. Yerde yatan, hurdahaş vücut kımıldadı, hassas gözlerini güneşin ışıklarından korumak için

bir hareket yaptı. Yüzü davul gibi şişmiş, kanrevan içindeydi. Bütün kemikleri kırılmış yahut yerinden oynamış gibiydi sanki. Kımıldanmaya çalıştı ama duyduğu şiddetli acı yüzünden tekrar bayılacak gibi oldu.

Başı dönüyordu. Gözleri yumruk gibi şişmişti. Etrafmda-kileri hayal meyal seçebiliyordu. Yeniden kıpırdamaya çalıştı ama, acı dayanılır gibi değildi. Alt dudağını kanatıncaya kadar ısırarak yavaş yavaş ellerinin ve dizlerinin üzerinde sürünerek yerde ilerlemeye çalıştı, odanın öbür ucundaki barın önüne kadar geldi. Son bir gayretle bütün gticünü toplayarak, titrek bacaklarının üzerinde doğruldu, kalktı, barın yanındaki duvara yaslandı. Üzerindeki sersemlikten, mide bulantısından ve etrafını sarmakta ısrar eden karanlıktan kurtulmaya çalıştı. Nihayet bir bardağa viski doldurmayı başardı. Ama elinin titremesi yüzünden içkinin yarısı yere döküldü. İçebildiği kadarım içti, sonra içkinin etkisini bekledi, iyi gelmişti içki. Fakat biraz sonra midesi bulanarak kustu. Sendeleyerek odayı geçti ve kendini divana attı. Tam zamanında davranmıştı. Az sonra duyduğu acının etkisiyle ortalık yine karardı. Pas-tore yeniden kendinden geçti.

Telefon çalıyordu. Profesör iki saatten beri baygındı. Ama baygınlık ona iyi gelmişti. Biraz daha rahattı şimdi. Telefon çalmaya devam ediyordu. Hareket edebiliyor ama bir türlü doğrulamıyordu. Telefon ısrarla çalıyordu. Pastore nihayet kendini telefonun yanına kadar sürüklemeyi başardı.

Telefondaki Rahip Monzanti'ydi. Pastore'ye her şeyin yolunda olup olmadığını sordu. Merak etmişti. Pastore'nin ağzı içerden cılk yaraydı. Konuşmakta güçlük çekiyordu; yine de mümkün olduğu kadar normal konuşmaya gayret etti, uzun ve çetin bir gece geçirdiğini, çalıştığını, kafayı çektiğini ve tam derin uykuya daldığı bir sırada telefonla uyandığını anlattı. Her şeyin yolunda olduğunu, sadece kendisini son derece yorgun his-

ÖĞRETMEN

235

settiğini ve hemen gidip uyuyacağını söyledi.

Monzanti durumun hiç de iyi olmadığını sezmişti, ama bir şey söylemedi. Yanhz Pastore'nin, kendisini daha sonra mutlaka aramasını istedi. Bir şeye ihtiyacı olduğu takdirde, bütün gün kilisede telefonun başında bekleyeceğini belirtti. Profesör teşekkür edip telefonu kapattı.

Sonra döndü, bardağın! tekrar viski ile doldurdu. Doktor çağırıp çağırmama hususunda önce bir karara varamadı, sonra bu işi bir süre ertelemeyi daha uygun buldu. Doktor Carlton bir haftalığına tatile gitmişti. Başka bir doktora ise durumunu usturuplu bir şekilde anlatmak çok güç olacaktı. Kimseyle konuşmadan önce, bundan sonra atacağı adımdan emin olması gerekiyordu.

Viskiyi içtikten sonra duvarlara dayanarak, holdeki misafirlere mahsus tuvalete kadar gidecek gücü buldu kendinde. Büyük çaba harcayarak, yüzüne su vurdu, kuruyup kalmış kanları temizlemeye çalıştı, ama acı dayanılacak gibi değildi, vazgeçti. Ceketıyla gömleğini çıkardı, kaburgalarını ve yaralarını elledi, ellerken inlemekten kendini alamadı. Mafia'-mn tethişçileri iyi iş görmüşlerdi. Tam profesyonelcesine görevlerini yerine getirmişler, vücudunu kalbura çevirmişlerdi. Pastore aynada kendine baktı, başını salladı. Şu anda bir doktor çağırması doğru olmazdı. Biraz daha beklemeye karar verdi.

Sürüne sürüne oturma odasına döndü, inleyerek kendini bir koltuğa attı. Bir sigara yaktı. Acıdan yine midesi bularu-yordu. Başını arkaya atarak, şiş dudaklarının arasından sigara dumanını savurmaya çalıştı.

Kendini yapayalnız, şaşkın ve yardıma muhtaç hissediyordu. Dayaktan ölmesine ramak kalmıştı. Nancy, Virginia' da, Anna da New Rochelle'deki hastanedeydi, ikisi de Mafia' nm son gaddarlığından habersizdiler. Parası tükenmiş, hiç bir gelir kaynağı kalmamış, mesleği elinden gitmişti. Üniversite çevreleri Mafia ile olan Özel ilişkilerini haber almıştı. Eski meslektaşlarından bazılarının yüzüne karşı, davranışlarını

ÖĞRETMEN

ve cesaretini takdir ettiklerini söylemelerine rağmen, ortada Joe Pastore ile Mafia hakkında birçok kötü söylentilerin dolaştığı da gerçektir. Ne zaman onlardan biriyle tesadüfen karşılaşsa, kendisini soğuk bir tavırla selâmlıyorlar ve hemen yanından kaçmaya bakıyorlardı. Greenberg bile bucak bucak kaçıyordu.

Pastore, o anda hiç bir şeyi doğru dürüst düşünebilecek halde değildi. Bundan sonraki hareket tarzını tayin etmekten âcizdi. Kendini çok bitkin, hasta ve mustarip hissediyordu. Hayatının en kötü dönüm noktasına gelmişti ve bunun tek sorumlusu da kendiydi. Pastore sigarasını söndürdü, gözlerini yumdu, kendini karanlığa bıraktı.

Kapı vuruluyordu, önce hafif hafif, sonra ısrarla vurulmakta devam etti. Profesör gözlerini açtı, dinlemeye başladı. Derken zil çalındı. Herifler belki de büsbütün işini bitirmek için geri gelmişlerdi. Bir sıkımlık canı kalmıştı zaten. Belki Monzanti, son duasını okumaya gelmişti. Profesör büyük bir çaba harcayarak koltuktan kalktı, sendeleye sendeleye kapıya doğru gitti. Pencerenin perdelerini aralayarak dışarı baktı, karşısında Mafia'nın çocuklarını görünce afalladı.

Kapıyı açtı. Çocukların hepsi de bir aradaydılar. Albert Salvatore, Carmella Bellini, genç Giardano, Fulgoni'nin oğlu, hattâ Nick Paterno bile... Profesör içeri girmelerini işaret etti. Çocuklar girdikten sonra da sessiz sedasız, Pastore'nin kapıyı kapatmasını beklediler. Pastore elinden geldiği kadar dik durmaya çalıştı ama, kaburgalarının ağrısı, doğrulmasını engelliyordu. Göz ucuyla .çocuklardan birkaçının, hurdahaş olmuş yüzüne dehşet içinde baktıklarını gördü. Pastore dönüp de baktığı zaman hepsi gözlerini ondan kaçırıyorlardı.

Salvatore:

— «Buradan geçiyorduk da,» diye söze başladı, «bir uğrayalım, size bir merhaba diyelim diye düşündük.»

**Pastore başını salladı, elinden geldiği kadar yavaş ve düzgün hareket ederek oturma odasına doğru yürüdü. Ço-
ÖĞRETMEN**

237

cuklar sessiz sedasız onu takip ettiler, incelik göstererek Pastore'ye yardımdan kaçınıyorlardı.

Profesör kendini bir koltuğa bıraktı. Ağrıların hepsi birden hücumla geçince, yüksek sesle inlememek için kendini zor tuttu. Derin derin nefes alıyor, bu arada, çocukların, sezdirmeden, yaralarını berelerini incelediklerini hissediyordu. Nick Paterno, ilk olarak, söze başladı: «Ancak birkaç dakika kalabileceğiz Hocam,» dedi. Sesinden çok utandığı belliydi. Birkaç kere yutkunduktan sonra devam etti: «Fecî bir dayak yemiş benziyorsunuz. Sizin hesabınıza çok üzüldüm.»

— «Hepimiz üzüldük,» dedi Salvatore. Sonra başıyla Victor Giardano'ya işaret etti. Her zaman güler yüzlü olan Victor kederli görünüyordu bu defa. Neşeli olmaya çalışarak: «Son sınavlarım çok başarılı geçti, Hocam,» dedi. «Maryland Üniversitesi giriş imtihanlarını kazandım. Size bunu bildirmeye geldim.» Çocuk, Pastore'nin bir tepki göstermesini bekledi ama bu durumda imkânsız olduğunu anlayarak devam etti: «Beni o üniversiteye kabul ettirmek için ne kadar büyük çaba harcadığınızı öğrendim.» Sonra tatlı bir sesle ekledi: «Bana dediğiniz gibi, 'yaptıklarınızın mükâfatı bu işte.'»

'Mükâfat,' diye düşündü Pastore. Duygulanmıştı. Evet, şimdi mükâfatını alıyordu. Ama bu mükâfatın bedelini çok pahalı ödemişti. Fulgoni kravatını çekiştirerek söze karıştı: «Ben de Victor gibi, Vanderbilt Üniversitesine kabul edildim. Bu gidişle, avukat olma hayalimi gerçekleştirebileceğim galiba.»

Profesör bütün çocukların gösterişsiz ve sade giyinmiş olduklarını fark etmişti. Nedense, bu görünüşleri kendisini duygulandırdı. Fulgoni de bekledi, öğretmenin her zamanki sıcak tepkisini göremeyince anlayışla konuşmasına devam etti. «Vanderbilt'deki kayıt memuru, Joe, sizin yaptığınız

müracaatı ve beni kabul ettirmek için nasıl ter döktüğünüzü aa-lattı. Çok zarif bir hareket doğrusu. Sağ olun, Hocam» Pastore'nin başı ağrıyor, göğsü ağrıyor, vücudunu kıpır-datamıyordu. Görüşünün korkunç olduğunu biliyordu. Gözle-
238

ÖĞRETMEN

ri o kadar şişti ki, körden farksızdı. Yüzü de hâlâ kan revan içindeydi, içlerinde en büyüğü ve en kabadayılarım oan Nick Paterno'nun, koltuğuna doğru yaklaştığını hissetti:

— «Ben de pederle konuştum,» dedi sakın bir tavırla.

«Üniversiteyi bitirir bitirmez özel bir iş tutacağımı kendisine bildirdim... Kendi başıma bir iş kurmak istiyorum. Peder anlayış gösterdi, memnuniyetini de belirtti.» Paterno bir süre sustu, sonra devam etti. «Size bunu söylemek istedim. California'daki şirkete gönderdiğiniz tavsiye mektubunu da yeni haber aldım. Benim üniversite hayatımı izleyeceklerini ve ilerisi için göz önünde tutacaklarını söylüyorlar. Bu yardımınızı çok takdir ettim doğrusu.»

Salvatore atıldı. «Bayan Pastore'nin durumuna üzüldük. Bir an önce iyileşmesini dileriz.» Bir an gözlerini yere dikti, sonra Profesöre doğru yürüyerek elini uzattı. Pastore acı duymakla birlikte elini uzattı.

Salvatore: «Artık gitmemiz gerekiyor,» dedi. «İnşallah çabuk iyileşirsiniz. Tony yarın gelip tekrar sizi yoklayacak, bir ihtiyacınız olup olmadığım öğrenecek. Çarşı, bakkal işi âcil ihtiyaçlarınızı karşılayacak.»

Profesör konuşmak istiyor, fakat sesi çıkmıyordu. Çocuklar odadan çıkmadan önce, teker teker gelip elini sıktılar. Carmella Bellini en sona kalmıştı. Pastore, birden, onun hiç ağzını açmadığını fark etti. Büyümüş, tavırları yumuşamış, üzerine kadınca bir hal gelmişti. Pastore'ye yaklaştı, çabucak onu alnından öptü, sonra öteki çocuklara katıldı.

Profesör, dış kapının kapandığını duyunca oturduğu yerde gözlerini yumdu, kendisini böyle hunharcasına ezen adamların çocuklarına karşı neden hâlâ ilgi ve sevgi duyduğunu

anlamaya çalıştı. Koltuğunun yanındaki masanın üzerinde duran sigara paketine uzanırken eli ufak bir pakete değdi. Demin orada böyle bJr paket yoktu. Yakından bakıp inceledi. Mavi bir kurdele ile Dağlanmış beyaz kâğıda sanlı bir paketti bu. Acemi hareketlerle paketin bağlarını çözdüğü zaman içindeki paraları gördü. Çocukların hepsi harçlıklarım bir araya topla-

ÖĞRETMEN

239

mış ve öğretmenlerine bir yardımda bulunmak istemişlerdi. Ona karşı minnettarlıklarını ancak bu yoldan belli edebilirlerdi. Başka imkânları yoktu.

Pastore'nin gözlerinden yaşlar boşandı, yaralı yanaklarından aşağı doğru süzülmeğe başladı. Yüzü yanıyor, ama gözyaşlarına bir türlü hâkim olamıyordu. Bulanık gözlerinin arasından mavi kurdeleyi görüyor, onu Carmella'mn bağladığını biliyordu. Şimdi çocukluğunu, karısını, kızını ve çektiği acıları düşünerek ağlıyordu Joe Pastore.

25

PROFESÖR SON BİRKAÇ

haftayı doktor çağırmadan geçirdi. Gitgide güçlenip iyileştiğini hissediyordu. Gerçi vücudu fena halde hırpalanmış, yara bereler içinde kalmıştı ama, Allahtan hiç bir kırığı yoktu. Durumunu kimseye açmadığı için de memnundu. Bol bol dinleniyor, okuyor, yaralarını tedavi ediyor, sık sık telefonla Anna' yi ve Nancy'yi arıyordu. Şimdiye kadar, kendini Rahip Mon-zanti'den başka arayan olmamıştı. Gangsterlerden de hiç ses seda çıkmıyordu. Pastore'nin, şimdi bir an önce eski sıhhatli durumuna dönmekten başka derdi yoktu. Gelecekte kendisini bekleyen korkunç problemlerle başa çıkabilmek için adamakıllı güçlenmesi gerekiyordu. Bu dertlerle mücadeleye ve üstlerinden gelmek için de var gücüyle çalışmaya ahdetmişti. Kendisini ve ailesini selâmete çıkaracak bir çözüm yolu bulmaya her zamankinden fazla azimliydi.

Gangsterler tarafından dövüldüğünden beri ilk defa evden çıktı, Rahip Monzanti'yi ziyarete gitti. Monzanti küçük ve güzel bir kilisede vaizlik yapıyordu. Etraf ağaçlık ve çimenlikti. Çevrenin insana huzur verici bir güzelliği vardı. Pastore'nin evinden ancak yirmi kilometre ötede olmasına rağmen, kilise
ÖĞRETMEN

240

ÖĞRETMEN

241

ve çevresi, Pastore'ye el değmemiş, ücra ve gerçek dışı bir yer hissini veriyordu. Şimdiye kadar Rahibi çok seyrek ziyaret etmişti. O güzel ve güneşli havada, oraya daha sık gelmemiş olmasına hayıflandı birden. Belki de hayatının bu umutsuz ve karamsar döneminde huzura ve sükûnete her zamankinden fazla ihtiyacı vardı da ondan.

Nedenleri ne olursa olsun, Monzanti ile birlikte kocaman bir ağacın gölgesinde oturdukları anda, uzun zamandır, ilk defa olarak kendini rahat ve mutlu hissetti. Küçük taş bina arkalarında kalıyordu. Bahçe çok güzeldi. Temiz hava ciğerlerine iyi geliyor, kuşların cıvıltısı da yüreğine, ferahlık veriyordu. Pastore bacaklarını uzattı, başını sandalyesinin arkasına yasladı.

— «Hayat dediğin böyle olmalı, Monzanti,» dedi derin bir hazla.

— «Bu sakın hayata fazla alışmanı tavsiye etmem, dostum. Tabii papaz olmak istiyorsan, başka.»

Pastore güldü: «Sen yerimi açık tut, ne olur ne olmaz.»

Monzanti de Pastore gibi bacaklarını uzattı: «Her halde çok kötü bir rahip olurdun,» dedi.

Profesör sandalyesinde aşağı doğru kayd, ellerini midesinin üzerinde kavuşturdu. «Ha, sırası gelmişken söyleyeyim. Ben de seni bir yere davet etmek istiyorum.»

— «Cevabım, 'hayır.'» Senin işlerin tekin değil. Bakarsın, başım belâya girer»

— «Ciddî söylüyorum. Gelecek hafta Nancy'nin doğum günü. Hafta sonunu birlikte geçireceğiz. Anna'yı da birkaç günlüğüne hastaneden eve getirmek istiyordum. Bir doğum günü partisi düzenlemeyi düşünüyorum.»

— «Anna gelebilecek durumda mı?»

— «D'urumu eskisine kıyasla çok daha iyi.»

— «Peki, Nancy?»

— «Nancy de bizi çok özlemiş. Görmeye can atıyormuş. Ee, ne diyorsun, bakalım, sayın Peder?»

Monzanti gülümsedi, cevap vermeden önce biraz düşün-

..

dü: «Aileyi bir araya getirmeyi düşünüyorsun demek? Eh artık zamanıdır, dostum. Sevindim bu işe, Joe. Çok sevindim.»

Başım çevirip Pastore'ye baktı. Yediği dayanın izleri hâlâ görünüyordu, ama genel durumu eskisinden çok farklıydı.

Ciddî bir tavırla: «Joe, eski patronundan bir ses çıktı mı?» diye sordu.

— «O olaydan beri hiç ses çıkmadı. Onlara ait bir arabanın birkaç kere evimin civarında dolandığını gördüm. Beni gözetlediklerine eminim. İpin ucunu biraz gevşettiler.

Dayağın üzerimde yapacağı etkiyi anlamak istiyorlar her halde.»

— «Hizaya gelmeni bekliyorlardır.»

— «Her halde.»

Birkaç dakika konuşmadan oturdular, sonra Monzanti oturduğu yerde doğrularak arkadaşına doğru eğildi.

— «Joe, doğrusunu istersen bununla yetineceklerini sanmıyorum. Başına belâ kesilecekler gibi geliyor bana.»

— «Anna ile Nancy'nin eve gelmelerini fırsat bilip, seni daha fazla sıkıştırma yoluna gideceklerdir. En zayıf tarafının ailene karşı dürüstlüğü olduğunu biliyorlar. Bu zaafından yararlanmak isteyecekler gibi geliyor bana.»

— «Onu ben de düşündüm, Monzanti.» Pastore'nin yüzü birden ciddileşmişti. Rahatı kaçmış, gergin ve üzgün bir ifade gelmişti yüzüne.

— «Peki, ne yapacaksın?»

— «Her şeyden önce iyileşeceğim, karımı ve kızımı göreğim, bir doğum günü partisi düzenleyeceğim. Şimdilik gündemde sadece bu maddeler var.»

Monzanti yeni bir soru sormadan önce iyice düşündü; sonra, «Başından geçenleri, ilgili makamlara anlatmayı aklından geçirdi mi hiç?» diye sordu. «New York Üniversitesinin bahçesinde Dr. Carlton'un arabasına bindiğin günden bugüne kadar olup bitenlerin hepsini onlara açıklamayı düşündün mü?»

Profesör anî bir hareketle başını çevirdi. «Deli misin?

F.: 16

242

ÖĞRETMEN

Tabîi düşündüm. Devamlı onu düşünüyorum zaten. Ama imkânsız.»

— «Neden?»

— «Polis bunu nasıl karşılayacak hiç düşündün mü? Bir üniversite profesörü Mafia'ya katılmak için görevinden istifa ediyor. Sonra başı belâya girince polise 'koşuyor, nasıl?»

— «Sen Mafia'nın faaliyetlerine katılmış değilsin ki!»

— «iyi ama polis yetkililerinin işi gücü kalmadı da, bu davranışımın altında yatan asıl nedenlerini, yüce amacımı mı araştıracaklar, sanıyorsun? Benim o çocuklara beslediğim yüksek duygular vız geliyor onlara, inan bana. Meseleye sadece yüzeyden bakıp bu işe gönüllü olarak katıldığım hususunu dikkate alacaklar. Polisin gözüyle bakarsan Mafia'nın sırtından pekâlâ milyonlar kazanmış olabilirim, değil mi?»

— «Ama öyle bir şey olmadı. Bunu kanıtlayabilirsin.»

— «Monzanti, Allah aşkına bu kadar saf olma.» Pastore, yine her zamanki gibi, arkadaşına öfkelenmeye başlıyordu. «Mafia'nın ortaklarından biri de, korunmak için pekâlâ polise müracaat ediyor olabilir. Zaten doğrusu da bu ya. Ben onlara

olup bitenleri anlatacağım, onlar da birkaç gün için kapıma bir polis dikecekler. Ne işe yarayacak bu?»

— «Hiç yoktan daha iyi bence.»

— «Böyle bir durum ancak, ailemin yaralanmasına, sakatlanmasına, belki de öldürülmesine yol açar.»

— «Ben polisi kastetmedim ki, Joe.»

— «Peki, neyi kastettin?»

— «Hiç haberleri dinlemiyor musun?»

Pastore sabırsızlandı ve sinirlendi. «Allah rızası için sadede gel. Hangi haberleri kastediyorsun?»

— «Amerika Birleşik Devletleri Senatosu Yeraltı Faaliyetlerini Tahkik Komitesi birkaç haftaya kadar Washington'da toplanıyor.»

Pastore şaşkın, şaşkın baş salladı. «Sen de bir şey duydun mu tam duyuyorsun.»

ÖĞRETMEN

243

Monzanti, acele acele: «Şimdi dinle Joe,» dedi. «önümüzdeki hafta, mahkemeye celp kararı çıkacak. Dostların tanıklık etmek üzere Tahkikat Komitesine celbedilecek. Ama kanunun bir püf noktasını bulup ellerini kollarını sallaya sallaya dışarı çıkacaklar yine.»

Pastore omuz silkerek: «Doğru,» dedi. «O Allahm belâsı komitelerin şimdiye kadar hiç bir yararı olmadı.»

— «Peki neden?» diye sordu Monzanti. Yüzünde büyük bir endişe ifadesi vardı. «Komite faaliyete geçiyor, delilleri topluyor, tanıkları topluyor, onları tanıklık etmek üzere Washington'a getiriyor ve çağırılan herkes Kanunun Beşinci maddesinden yararlanarak: 'Töhmet altına girmemek için cevap vermeyi reddediyorum' diyor. Oh, ne âlâ memleket.»

Pastore yine arkadaşının yüzünü inceledi, sonra şaşkın şaşkın başını salladı: «Maksadın ne kuzum, söylesene?»

— «Kimse konuşmuyor, bildiklerini söylemiyor. Herkes korkuyor. Gangsterler de Beşinci Maddeden yararlanıp çekip gidiyorlar. Cinayetler de sürüp gidiyor bu sayede.»

— «Millî bir kahraman kesilip ortaya atılmamı mı bekliyorsun yoksa?»

Profesör şimdiye kadar arkadaşını hiç o derece heyecanlı görmemişti. Gülünç bir hali vardı âdeta.

Monzanti, Pastore'nin alaylı sözlerini umursamadan devam etti: «Sana da celp gelecek. Hem de listenin en başında yer alanların arasında olacaksın.»

— «Sen delirmişsin,» diye bağırdı Pastore.

— «İlgili makamların, faaliyetlerinden haberleri yok mu sanıyorsun, Joe? Mafia'nın elebaşları ile yakın ilişkin olduğunu unutuyorsun galiba, dostum.»

— «Benim bildiklerim ne ki?»

— «Dava o değil ki. Ayrıca, düşünürsen tahmininden fazla bilgi sahibi olduğunu anlarsın.»

Profesör o sözleri yalanlamadı. «Devam et, Monzanti. Hikâveni tamamla bakayım.»

244

ÖĞRETMEN

— «Hikâye falan değil. Mahkemeye celbedileceksin. Eline geçen bu fırsattan yararlanıp yararlanmamak senin elinde.»

— «Benim tanıklığım hiç bir şey ifade etmez. Bildiklerim değersiz.»

— «Komite, bu eroin imalâtı konusuyla mutlaka ilgilenecektir.» Monzanti sesini alçalttı. «Ve daha birçok şeylerle. Hiç şüphen olmasın.»

— «Yine de yetersiz.»

—. «Yetersiz olup olmadığına Senato karar verir.» Pastore sandalyesinde arkasına yaslandı, otomatik olarak sigara paketine el attı. ikisi de susmuşlar, kafalarının içindeki düşüncelere dalmışlardı. Monzanti, bir iki can alıcı noktaya parmak basmıştı. Dediği gibi, mahkemede bildiklerini anlatması, etkin bir mücadele yöntemi olabilirdi ama bu yöntemi uygulamak, aynı zamanda en kestirme yoldan ölümü göze almak ve çevresindekilerin hayatını da tehlikeye sokmak

demek olacaktı... Pastore sigarasını tüttürmeye devam etti, sonra Rahibe baktı:

— «Monzanti,» dedi yavaşça. «Karının ve kızının hayatlarını, bile bile tehlikeye atmayı göze alabilir miydin?»

—«Hayır.»

—«İki masum insanı kurban etmeye ne hakkım var benim?»

Pastore ile Monzanti göz göze geldiler, yeniden sustular.

Pastore hâlâ şiş olan gözünü elledi. Acısı geçmemişti daha.

Rahip, Pastore'nin kaşlarını çatıldığını fark etti.

— «Haydi gel, gidip karnımızı doyuralım, Joe,» dedi. «Açlıktan ölüyorum.»

Profesör gülümsemeye çalıştı, yavaş yavaş yerinden kalktı:

— «Buranın kötü mutfağına güvenemiyorum.» — «iyidir iyidir, merak etme.»

•*- «Artık orasını Allah bilir.»

Kiliseye doğru yavaş yavaş yürümeye başladılar... Monzanti kulağına fısıldadı: «Tabii, elinde bir şık daha var. O da

ÖĞRETMEN

245

adamların tekliflerini kabullenip ömrünün sonuna kadar rahat etmek.»

Pastore ona bakıp gülümsedi: «Beni fazla tahrik etme.»

26

ANNA PASTORE BİR

hafta sonra, bir cumartesi günü, New Rochelle hastanesinden

çıkarak evine döndü. Yüzü solgundu. Kaybettiğı kilolar

yüzünden yıpranmış bir hali vardı. Ama dönmüştü işte ve

Pastore de sevincinden uçuyordu. Anna oturma odasında

pencereye yakın bir yerde dinleniyordu. Pastore onu rahat

ettirmek için etrafında pervane gibi dönüyordu. Arkasına

yastıklar koyuyor, ayaklarının altına tabure yerleştiriyor, ona

sevdiği çaydan hazırlıyordu. Güneş ışınları fazla rahatsız

etmesin diye perdeleri çekiyor, elinden geldiğı kadar şen

görünmeye, hoş ve güzel bir ortam yaratmaya çalışıyordu.

Anna'nın sükûnetini bozacak en ufak bir şey söylemekten ve

yapmaktan şiddetle kaçınıyordu.

Rahatsız edici tek faktör kendi görünüşüydü. Onu değiştirmesi imkânsızdı, tabîi. Gözlerinin üstünde hâlâ bereler vardı. Bir de sol yanağında birkaç yara izi göze çarpıyordu. Onlar belki de hiç silinmeyecekti, ömür boyu, bu son öğretmenlik görevini hatırlatacak acı yadigârlar olarak kalacaktı. Karısı o ana kadar, yara izlerinin üzerinde durmamış, hiç bir şey sormamıştı. Pastore o açıklamayı daha sonra, Anna iyice rahatladıktan sonra, belki de Nancy'yi istasyonda karşılamaya gitmeden önce yapmayı düşünüyordu. Karısının yeniden bir şok

246

ÖĞRETMEN

geçirmesini istemiyordu. Dr. Carlton, Anna'nın durumunun çok nazik olduğunu ve özel bakıma ihtiyacı olduğunu belirtmişti. Anna sakindi, hattâ gereğinden fazla sakindi. Pastore eve gelirken çantasına yerleştirdiği müsekkinleri, uyku ilâçlarını, sayısız tabletleri düşündükçe ürperiyordu. Pek az konuşuyordu Anna. Konuştuğu zaman da gayet yumuşak ve heyecansız bir sesle konuşuyordu. Hastanede çok iyi bakılmıştı. Herkes kendisine gayet iyi davranmış, özel bir ihtimam göstermişti. Pastore özellikle, hastalığının başında geçirdiği en zor dönem sırasında büyük bir yardımseverlik gösteren genç bir hemşireyi hatırlıyordu. Kız derin bir anlayışla, incelikle hareket etmişti. Anna da onu bir akşam yemeğe davet etmek suretiyle Pastore'yi sevindirmişti.

Nancy'nin, Virginia'dan yazdığı mektuplardan söz açtılar. Ata binmeyi öğrendiğinden söz ediyordu kızlara. Anna, o konuşma sırasında birkaç kere gülümsemiş, hattâ bir seferinde kahkaha bile atmıştı. Her ikisi de kızlarının bir an önce gelmesini bekliyor ve ertesi günkü doğum günü partisini iple çekiyorlardı. Arada bir eski günlerin havasına dönüyorlardı. Ama bu durum Pastore'yi üzüyordu, çünkü eski günlerin bir daha geri gelmeyeceğini biliyordu. Artık buna iyice inanmıştı. Anna'nın, bunu kendisine belirttiği günü hatırladı birden,

kendisine lanet etti. Karısının zayıf ve soğuk elini avuçları arasına aldı.

Anna, birden: «Yüzüne ne oldu, Joe?» diye sordu. Bile bile ve gayet sakin bir şekilde sorması Pastore'yi gafil avlamıştı. Profesör, otomatik bir hareketle elini yüzüne götürdü, An-na'yı üzmeyecek sözler düşünmeye çalıştı... Ama daha konuşmaya fırsat bulamadan Anna atıldı:

— «Dövdüler, değil mi?» Pastore başıyla onayladı. Anna dümdüz ve heyecansız bir ses tonuyla devam etti: «Bunu yapacaklardı, biliyordum. Yaraların ne durumda?»

Pastore şefkatle: «Fena dövdüler,» dedi. «Ama şimdi iyiyim.»

— «Bu yara izleri geçmeyecek»

ÖĞRETMEN

247

Pastore, hafiften almaya çalıştı: «Sen asıl ötekilerin halini görecektin,» dedi gülümseyerek.

— «Peki, ne yapmayı düşünüyorsun şimdi?» Anna'nın yüzü gülmüyordu. Pastore başından beri bu tarz bir konuşmadan kaçınmıştı. Şimdi de konuyu hemen geçiştirmesi gerekiyordu.

— «Bilmiyorum, sevgilim. Bir çaresine bakacağız elbette.»

— «Ben bu mesele üzerinde çok düşündüm. Bol bol vaktim oldu düşünmeğe zaten.»

Anna'nın halinde bir tuhaflık vardı. Onun bu sakin ve soğukkanlı halini yadırgıyordu, Pastore. Hali uyuşturucu ilâçların etkisi altında bir kadmmkine hiç de benzemiyordu. Tam tersine, duruma hâkim, kararlı ve azimli bir tavrı vardı. On.un bu kesin ve kararlı haline Pastore ilk defa tanık oluyordu. Ama şimdi bunu tehlile kalkışmanın zamanı değildi.

— «Anna, şimdi bunu tartışmayalım. Bak evdesin artık. Bu anın tadını çıkarmalı, zevkine varmalıyız. Daha o işi konuşacak çok zaman var önümüzde.»

— «Ama sonra konuşacağız, değil mi?»

— «Evet.»

— «Her şey hakkında değil mi?»

— «Evet, Anna. Her şey hakkında.»

Pastore, Anna'nın gülümsediğini görerek sevindi. Artık bir daha o konuyu açmadılar. Günün geri kalan zamanını Rahip Monzanti'den, hastane personelinden ve Nancy'nin doğum günü partisi hazırlıklarından konuşarak geçirdiler. Mafia'nın adı ağıza alınmadı.

Monzanti, tam Pastore treni karşılamak için istasyona gitmek üzereyken geldi. Selâmlaştılar, birkaç kelime konuştular, sonra Rahip, Anna ile görüşmek üzere içeri girdi. Anna'nın görüşü endişe vericiydi. Rahip, Pastore'nin talimatına uyarak o tehlikeli konudan kaçınmak için büyük çaba harcamasına rağmen başarılı olamadı.

— «Hastanede bol bol düşünmeye vakit buldum... Koca-

248

ÖĞRETMEN

ma, hayatının bu en kritik döneminde yardım edebilmem için çok güçlü olmam gerekiyor.»

Monzanti de, Pastore gibi, Atina'nın genel durumundaki değişikliği fark etmekte gecikmemişti. Bu, yalnız ilâçların etkisi olamazdı. Anna, yeni bir güç, yeni bir kişilik kazanmıştı. Pastore'nin, âciz bir kadını idare etmesi gerekmiyordu artık. Hastanede kendi kendiyile yaptığı mücadeleden galip çıkmış, aklını kaybetmek tehlikesi karşısında, ip gerilmiş gerilmiş, ama kopacak yerde, büsbütün sağlamlaşmıştı.

Anna birdenbire, dobra dobra: «Polise müracaat edecek mi?» diye sordu.

— «Bilmiyorum, Anna. Böyle bir karar vermiş olsa bile, Joe'nun hesabına konuşmak yetkisine sahip değilim.»

Anna yalvardı: «Monzanti, bana yardım etmek zorundasınız. Hayatımızı rayına koymamız gerekiyor.»

Monzanti dayanamadı, Senato Tahkikat Komisyonundan söz açtı. Anna da, onu hastanede öğrendiğini ve o işle çok ilgilendiğini söyledi.

— «Joe'yu her halde ifade vermek için celbedecekler,» dedi Monzanti.

— «Peki, Washington'a çağrıldığı takdirde ne yapmayı düşünüyor?»

— «Bilmiyorum. Ama isabetli bir karar vereceğine eminim, işler ne zaman sarpa sarsa, bir çözüm yolu bulmakta gecikmiyor.»

Anna, şiddetle «Hayır,» diyerek koltuktan ayağa fırladı. Monzanti onun odayı arşınlamasını seyrediyor ve hayretten hayrete düşüyordu. «Hayır,» diye tekrarladı Anna. «Doğru değil bu! Joe Pastore'nin verdiği kararlar her zaman isabetli olmuyor. Bu lâfı dinlemekten bıktım artık»

—. «Anna, lütfen kendine hâkim ol.»

Monzanti yalvarıyordu. Ama Anna ona fırsat vermedi. «Pasif kalmaktan, sırtımın sıvazlanmasından bıktım artık ben. Bütün evliliğimiz süresince hep Joe karar verir, ben de ona uyardım. Bazen içim dolup taşar, paylayacak hale gelirdim ama
ÖĞRETMEN

249

her seferinde gülümser, ona ayak uydururdum. O da yüzümü okşar, sırtımı sıvazlardı. Hastaneye de o yüzden düştüm zaten. O çocukların eğitimini üzerine almakla iyi mi yaptı, kötü mü yaptı bilmiyorum. Bildiğim bir şey varsa, o da beni ve kızımı bu işlere bulaştırmaya hiç hakkı yoktu. Bundan sonra artık kendi kararlarımı kendim vereceğim.»

Monzanti, Annâ'nın ellerinin titrediğini ve yüzünün gerildiğini farketti, ama için boşlatmasına engel olamayacağını da anladı. Geçmişte boyun eğdiği yılların ve gelecekteki yılların öcünü almaya kararlı görünüyordu. Çantasını dolduran ilâçların hepsinden daha etkin bir tedavi yöntemiymişti bu.

— «Bıktım artık, Monzanti,» dedi. Sesini alçaltmıştı. «Kendi hayatını için de mücadele ediyorum 33011 zamanda» Elini cebine daldırdı, bir ilâç şişesi çıkardı. «Her gün altı tane hap yutuyorum. Günde altı hap. Her gün. Daha kimbilir ne kadar da alacağım? Doktor eski gücümü kazanabilmem için bir yere hava tebdiline gitmemi, birkaç ay dinlenmemi sağlık verdi.

Hangi güçten söz ediyor? Ben hiç bir zaman güçlü olmadım ki»

— «İşler yoluna girecek, Anna. Hastaneden daha bugün çıktın, Kendi ni yorma fazla.»

— «Beni korumaya, şımartmaya çalışmayın, Monzanti. Bu adam bir karar veriyor, hayatımızı kökünden değiştiriyor, sonra da benden tevekkül göstermemi, kadere boğun eğmemi bekliyorsunuz.» Başını, salladı içini çekti;

— «Onu seviyorum. Ona daima destek olacağım... Ama bundan sonra ben de fikirlerimi belirteceğim, o da beni dinlemek zorunda kalacak»

Rahip, sükûnetle: «Bunda yerden göğe kadar haklısın,» dedi. «Ama Allah rızası için yıkıcı olma. Böyle bir zamanda onu yerden yere vurmaya kalkışma. Sana çok ihtiyacı var.» Bir an durakladı, sonra devam etti: «Bırak da senin gücünden yararlansın biraz. Sen çok güçlenmişsin anlaşılıyor»

Anna biraz vakit kazandı. Tekrar konuşmaya başladığında kendine tamamiyle hakim olmuştu. Bunu sistemli bir şe-
250

ÖĞRETMEN

kilde yapmasını öğrendiği belliydi. Tedavi iyi sonuç vermişti anlaşılan. Rahip, birçok bilgili psikanalistlerin, onu hastanedeyken ele aldıklarını biliyordu.

— «Güçlü lup olmadığımı bilmiyorum, Monzanti... Yalnız bildiğim birşey varsa o da çetin bir düşünce sürecinden geçmiş ve apaçık harekete zorlanmış olmam... önümde iki şık vardı: intihar, kadere boyun eğme ya da mücadele. Daha bu dünyadan, bir çok nedenler yüzünden ayrılmaya hiç niyetim yok. Ama bugüne kadar sürmüş olduğum hayata boyun eğmek niyetinde de değilim. Tımarhaneyi boylamaya ise hiç niyetim yok. Gerekirse, Joe' yu da terk ederim»

Gece bütün aile bir araya gelmişti. Nancy pürsıhhat görülüyordu. Çocuksu, gürültücü hallerini bir yana atmış, olgunlaşmış, güzelleşmişti. Hepsi sarmaşdolaş olmuş, ağlaşmış, gülüşmüşlerdi. New Rochelle'deki ev, yeniden sıcak

bir aile mutluluğuna sahne olmuştu. Mafia bir süre için, sadece metrolarda gazete okuyanları ilgilendiren bir Cizvit papazını ve bir öğretmen ailesini zerre kadar ilgilendirmeyen bir gazete başlığı haline geldi. Ama yine de fırtına bulutunun ağırlığını üzerlerinde hissetmekten kendilerini alamıyorlardı. Hafif bir akşam yemeğinden sonra aile oturma odasında toplandı, bol bol Virginia'dan, atlardan, Mitchells ailesinden söz edildi. Nancy'nin getirdiği fotoğraflar gözden geçirildi... Ama iğne değmişti bir kere, balon neredeyse patlamak üzereydi. Kahkahalar gitgide samimiyetini yitirdi, neşeli lâflar tükendi. Bulut gitgide alçalıyordu. Havadaki gerilim, herkesi tedirgin etmeye başlamıştı. Birazdan gerçeğe yüz yüze gelmeleri gerekecekti.

Nancy, divanın üzerine serilmiş, anlatıyordu: «Oğlanlar yakışıklı, ama o sıkıcı güneyli havasını bir türlü üzerlerinden atamıyorlar. Hepsi akıllı, uslu, tam birer centilmen, insanın içine fenalık basıyor New York şivesini özledim, vallahi. El peşrevi çeken küstah bir oğlana bile razıyım, o hanım evlâtlarından iyidir her halde.»

Paslore, şakayla karışık: «Oğlanların canı cehennem!»

ÖĞRETMEN

251

dedi. Bir yandan da Rahip Monzanti'ye ve kendine içki hazırlıyordu. «Atlardan ne haber? Sen ondan haber ver.»

— «Onlar da güzel, temiz ve bakımlı. Tam güneylilere göre.»

— «Üç günlük bir ziyafet için bu kadar bavulu niye tasırdm buraya?»

Anna'nın bu dobra dobra srusu üzerine bütün başlar ona çevrildi.

Nancy, ciddiyetle: «Maksadım belli değil mi , anne?» dedi.

«Geri dönmeyeceğim.»

Bulut tepelerine inmişti artık. Odadaki atmosfer değişti. Gerçeğe ilk adımını atan Profesör oldu.

— «Seni hayal kırıklığına uğratmak istemem, ama Virginia'ya döneceksin,» dedi.

— «Şimdi bunu tartışmanın sırası değil.»

Nancy divanın üzerinde doğruldu, kesin bir tavırla: «Vir-gina'ya dönmeyeceğim .babacığım, » dedi. «Bundan sonra her şeye birlikte göğüs gereceğiz.»

Pastore:

— «Neye göğüs gereceğiz?» diye sordu. Birdenbire sinirlenmişti.

Nancy, sakın: «Problemlere,» dedi.

— «Bu işlere burnunu sokma. Seni ilgilendirmez.» Nancy: «Yüzündeki şişlikler beni de ilgilendirir, babacığım,» dedi.

Kesin bir tavır takınmıştı.

Pastore içkisinden bir yudum aldı, Anna'ya, Rahip Monzanti'ye, sonra tekrar kızının yüzüne baktı. «Bu kadar olgunlaştığına göre, annenin hastaneden yeni çıktığını da hesaba katman, onu üzmemen gerekir.»

Nancy annesinin yüzüne baktı. Monzanti de dönüp baktı.

Annan'ın ne söyleyeceğini tahmin etmişti.

Anna: «Bu iş Nancy'yi de, beni de ilgilendirir, Joe. Durumu tartışmak istemiyorum,» dedi.

Pastore karısına baktı, hiç de hasta görünmedi gözüne.

252

ÖĞRETMEN

Sesi güçlü çıkıyor ve gayet sakın konuşuyordu. Birden Anna'nın hali onu sinirlendirdi. Sevdiklerini korumak, kanadı altına almak, onun en doğal, en kutsal göreviydi. Ama savunmakla görevli olduğu insanların kendisini yargılaması, Pastore'yi âciz bırakıyordu.

— «Şu tartışmak istediğin neymiş bakalım, anlayalım,» dedi alaylı alaylı. «Benim korkularımı ve üzüntülerimi eşit olarak paylaşmak mı istiyorsun? Bunları üçümüzün arasında bölüştürüp benim yükümü hafifletmek mi istiyorsun?»

Anna soğuk bir tavırla: «Onu zaten paylaşmış durumdayız,» dedi. «Sen farkında ol veya olma.»

Pastore, yine karısını ilk defa görüyormuş gibi onun yüzüne baktı. Nancy araya girdi: «Ortalıkta dönenleri biliyorum, baba.

Onun için lütfen, bebek muamelesi yaparak beni kandıracağını sanma. Ben de bu ailenin bir parçasıyım. Bu yüzden korunman için uzaklara gönderilmek istemiyorum.» 'Kızım da bana karşı cephe aldı/diye düşündü Pastore. O da yargıç pozuyla annesinin yanında yer almıştı. İnanılmayacak bir şey kafasına yeni dank ediyormuş gibi başını salladı, içkisini almak üzere bara yöneldi. Fakat yarı yolda durarak birden başını çevirdi, gözlerini oturma odasındaki gruba dikti:

— «Pekâlâ, başlayalım öyleyse. Güçlü bir karım, yetişkin bir kızım, bir de Allahla aramı bulacak bir rahip var aramızda. Bundan iyisi can sağlığı.» içkisini doldurdu, sonra Nancy'e döndü: «Demek Virginia'ya gitmek istemiyorsun.» Omuz silkti. «Bana göre hava hoş. Burada kal ve her şeye göğüs ger.» Ama, geri dönüp yerine oturdu, neyi göğüsleyeceğinden emin olmalısın.»

Nancy, ısrarla: «Biliyoruz,» dedi.

Pastore, umutsuz bir sesle bağırdı: «Hiç bir halt bilmiyorsunuz. Hepiniz safsınız. Bu adamları tanımiyorsunuz. Onların ne kadar gaddar, ne kadar kötü olduklarını bilmiyorsunuz. Bunlar en hunharca şeyleri bile yapmaktan çekinmezler. Anlıyor musunuz?»

Herkes susuyordu. Profesör ceketinin iç cebine el attı,
ÖĞRETMEN

253

oradan kocaman kalın bir zarf çıkarıp onlara gösterdi.

— «Bu ne, biliyor musunuz?» diye sordu, teker teker hepsinin yüzüne baktı.

Anna, heyecanla: «Mahkemeden gelmiş bir celp,» dedi.

Pastore hayretle onun yüzüne baktı. .«Evet, doğru. Celp.» dedi. Sonra Monzanti'ye baktı. Rahip sessiz sedasız oturmuş, halıya gözlerini dikmişti. Pastore'nin ses tonu çirkindi: «Bana vakit kazandırdığın için teşekkür ederim,» dedi.

Ayağa kalktı, odanın içinde dolaşmaya başladı. «Celp kararı, ya!» diye tekrarlardı. «Amerikan Hükümetinden geliyor. Daha

doğrusu, Amerika Birleşik Devletleri Senatosu Tahkikat Komitesi, Washington'dan geliyor., Bu sabah elime geçti.»
Üç seyirci, Pastore'nin odayı arşınlamasını ilgiyle seyrediyordu.

Pastore, bilgiç bir tavırla: «Peki, bu komitenin neyle uğraştığını biliyor musun?» diye sordu.

Nancy: «Amerika'daki cinayet örgütleri ve Mafia hakkında soruşturma yapıyorlar,» dedi.

Pastore: «Doğru. Küçük hanımın hakkı var,» dedi. Sonra ses tonunu alçaltarak devam etti: «Beni Washington'a tanıklık etmem için çağırıyorlar, Mafia hakkında bütün bildiklerimi söylememi istiyorlar. En ufak ayrıntıların bile üzerinde önemle duruyorlar.» Biraz durdu, içkisini yudumladı. «Özellikle, bir süre önce katılmış olduğum bir toplantı üzerinde duruyorlar.»

Nancy: «Ne toplantısı baba?» diye sordu.

— «Gizli bir toplantı, canım. Son derece mahrem bir toplantı.»

Nancay,: Ne toplantısı, baba?» diye sordu.

Pastore bir süre kızına baktı, sonra: «Uyuşturucu maddelerle ilgili bir toplantı,» dedi. «Bu kadarını bilmen yeterli sanıyorum.»

Nancy annesiyle bakıştı. «Dur, dur, dahası var,» diye devam etti Pastore. «Bölük pörçük kulak misafiri olduklarını

254

ÖĞRETMEN

topladığım zaman bir hayli şey bildiğimi anlıyorum. Eh, Washington'dakiler bunların hepsini öğrenmeye can atıyorlar. Ama dostlarım bunu her halde hiç de hoş karşılamayacaklar.»
Farkında olmadan elini yüzündeki yara izlerinde gezdirdi.

Anna: «Peki» ne yapmayı düşünüyorsun?» dedi.

Profesör koltuğa doğru gitti, oturdu, içki bardağı elinde tutuyordu: «Bu celple mahkeme huzuruna çıkmak zorundayım. Ama onlara bir şey söylemem gerekmez tabii.»

Nancy sözünü kesti: «Televizyonda yayınlanacakmış.»

— «Evet, yayınlanacak biliyorum.» Zarfı tekrar cebine

yerleştirdi. «Töhmet altına girmemek bahanesiyle sorulara

cevap vermekten kaçınabilirim.» Karşısmdakilerin cevap vermesini bekledi. Nihayet Anna sordu:

— «Kararın bu mu ?»

Pastore çabucak: «Hiç bir kararım falan yok,» dedi. «Mafia ile ilişkisi olan bütün tanıklar, Anayasanın Beşinci Maddesinden yararlanacaklar. Zaten hep aynı hileye müracaat ediyorlar. Töhmət altına girmekten çok, bu halka açık televizyon yayınında, Mafia hakkında bildiklerini açıklamamanın, Amerikan halkının gözleri önünde intihar etmekle aynı anlama geldiğini biliyorlar da ondan.»

Anna, sabırla: «Peki, ne yapmayı düşünüyorsun?» diye sordu tekrar.

Pastore bardağını masanın üzerine bıraktı: «Eh, artık hepimiz bu işte beraber olduğumuza göre, bir düşünelim,» dedi. «Washington'a gidip de Anayasanın Beşinci Maddesinin verdiği haklara dayanarak bildiklerimi söylememekle direnirsem Mafia'ya mensup olduğumu ve gizlenecek şeylerim olduğunu itiraf etmiş olacağım. Yok, Washington'a gidip de bildiklerimi açıklarsam, o zaman da başıma gelecekleri siz düşünün.»

**Nancy divanın kenarına oturmuş, söylenen her sözü bü-
ÖĞRETMEN**

255

yük dikkatle sindirmekle meşguldü. Nihayet dayanamadı :

«Peki, sana ne yaparlar sanıyorsun, baba?» diye sordu. «Yani Mafia'yı kastediyorum.»

Pastore, Rahip Monzanti'ye ve karısına baktıktan sonra kızma cevap verdi: «Bu ailenin sorumlu bir ferdi olduğunu düşünerek, Virginia'ya gidip, tehlikeden kaçmak, saklanmak istemiyorsun demek? Öyle değil mi, canikom?»

— «Evet.»

— «Annen de buna taraftar görünüyor.» Tekrar karısına baktı. «Ben de bunu kabul ediyorum öyleyse. Şimdi soruna cevap vereyim. Annenin yüzüne iyice bak, Nancy, sonra bir de benim yüzüme bak. Seni sadece uyarıyorum.»

Rahip Monzanti müdahale ihtiyacını duydu. Bu ana kadar, kasten konuşmanın dışında kalmıştı: Joe, bu kadar yüklenme kızı.»

— «Hayır, Monzanti. Bu işi hafiften alamam. Ailem, bu işin muhasebesini yapmak istediğine göre, onlara her şeyi açıklamak gerek. Benden bu izahatı istemek hakları. Bundan Önce, onlara gerçekleri anlatmayı, bencillik, düşüncesizlik ve korkaklık addediyorum. Ama başkalarını düşünmek bazen insanın aleyhine oluyor. Yıllardan beri aldanmışım demek. Artık her şeyi kafamdan atmak istiyorum. Madem bunu istiyorlar, herkes benim kaygılarımı v'e sorumluluklarımı paylaşsın o halde.» Ar v\ •r'''>asının, bu gereksiz addettiği alaycılığını umursamadı:

— «Neden kızının sorusuna cevap vermiyorsun?» diye sordu.

— «Nancy, bildiklerimi söylersem, hayatlarımızın hiç bir değeri kalmayacak. Bunu bilmiş ol. Ve bozuk para gibi harcayacaklar bizi. Madem ki, sorunlarımı paylaşmak istiyorsun, sana şu kadarını söyleyeyim : Her an telefonun çalmasını, siyah bir arabanın gelip beni alarak eski patronlarıma götürmesini bekliyorum. Tahkikat Komitesinden bana celp geldiğini biliyorlar. Bu Komitenin karşısına çıkmamam için ellerinden gelen her şeyi yapacaklar, bundan emin olabilirsin.»

-256

ÖĞRETMEN

Monzanti, müdahale etti: «Mahkeme huzuruna çıkmadan önce bir tanığa dokunmaya cesaret edemezler, Joe.»

— «Öyle mi dersin, Sayın Peder? Onu garanti edemem doğrusu.»

Odayı yine bir süre sessizlik kapladı.

— «Ne olursa olsun, bir karar vermek zorundasın, Joe» Karısının bu dobra dobra konuşması ve sesindeki yeni "kararlılık, Pastore'yi yine gafil avlamıştı. Anna ile göz göze geldiler.

— «Peki, ne tavsiye ediyorsun baba?» diye sordu.

Anna sandalyenin ucuna doğru kaydı. Ellerindeki titremeye hâkim olmak için çaba harcıyordu. «Sen Mafia üyesi değilsin bir kere. Onun için ifade vermekten kaçınmak için Beşinci Maddeden yararlanamazsın.» Gözlerinde yalvaran bir ifadeyle Monzanti'ye baktı, alçak sesle : «Bunu yapamaz,» dedi. Sonra yeniden kocasına döndü. «Komite huzuruna çıkıp senden istedikleri bilgiyi onlara vermek zorundasın. Sonu ne .olursa olsun.»

Artık harekât plânı açığa çıkmıştı: Ölümü göze alıp konuşacaktı. Profesör acı acı gülümsedi, yerinden kalktı. Bir içki daha istiyordu cam ama, içtiği takdirde düşüncelerinin bulanacağını biliyordu. Bunu yapmaya hakkı yoktu şimdi. Hepsinin hayatları, şimdi vereceği karara bağlıydı.

— «Dediğin gibi, Anna,» dedi. Barın yanında duruyor, fakat içkilere el sürmekten kaçınıyordu. «Her şeyi göze alıp konuşmak gerek. Dur bakayım. Eroin imalatıyla ilgili tertiplenen toplantıda gördüğüm kişilerin adlarını, yeni proje hakkında bildiklerimi, halihazırdaki dağıtım işlerini kimlerin yürüttüğünü, ayrıca, Chicago harekâtına ait kulağıma çalınan bazı ayırın...»

Monzanti, alelacele müdahale etti. «Joe,» dedi. «Şu bildiklerini kendine sakla lütfen.»

Pastore parmağım uzattı. Öfkesi gitgide artıyordu. «Neden? Hepiniz ne kadar safsınız, bunu size göstermek istiyorum. Burada yaptığımız açık celse, nasıl olsa, Washington'da konuşmamı mı istiyorsunuz? Pekâlâ. Onlara ünlü Bronx Şir-

ÖĞRETMEN

257

keti ve o şirketin genel müdürü hakkında bildiklerimi, onun Vito Fulgoni'den talimat aldığını ve her hafta gelip rüşvet kopardığını söylerim. Bunun gibi daha pek çok şeyler, Ben...» Monzanti yine müdahale etti: «Joe! Kendine gel. Böyle yapmakla bir şey kazanamazsın.»

— «Ben kendimdeyim, Monzanti. Daha doğrusu, henüz kendimden geçmiş değilim. Sizin gibi ukalâ danışmanların bir

yargıya varmadan önce, işlerin ne merkezde olduğunun iyice kafalarına dank etmesini istiyorum. Haksız mıyım?»

Monzanti yorgun yorgun: «Bildiklerini Komite'ye sakla,» dedi. «Bizlere haksızlık ediyorsun.»

Pastore bardağını viski ile ağzına kadar doldurdu. Şu anda içkiye çok ihtiyacı vardı. Kafası dumanlansa bile içecekti. «Tahkikat Komitesi bana kim bilir ne kadar müteşekkire olacak. Kendileriyle işbirliği yaptığım için beni göklere çıkaracaklar. Belki Senatodan bir takdirname bile alırım. Onu da çerçeveler, şuraya asarız,» Durdu, içkisini yudumladı, sonra kısık bir sesle devam etti: «Her şey olup bittikten sonra da, oturduğum yerden ailemin bir suikaste kurban gidişini seyrederim. Her halde bana özel muamele yaparlar, en can alıcı yerimden vururlar.» İçki bardağı elinde, koltuğuna çöktü. Sonra bardağını' kaldırdı: «Vatanı uğruna son bir hizmette bulunan Profesör Joe Pastore'nin şerefine!»

Anna ayağa kalktı, kocasının yanbaşındaki bir tabureye oturdu: «Hastanede çok düşündüm, Joe. Bu işe kendin girdin. Şimdi de içinden çık bakalım. Biz sonucu göze alıyoruz.»

— «Ağzından çıkanın farkında değilsin, Anna,» dedi Pastore. Sakin bir sesle konuşuyordu. «Bu düpedüz cinayettir, intihardır. O zaman, benim herhangi bir Mafia üyesinden ne farkım kalır?»

Anna, aynı sükûnetle: «Bütün hayatımızı korku içinde yaşayamayız,» dedi. »

Söz sırası Nancy'deydi. «Bütün hayatım boyunca senin dünyanın en cesur ve en akıllı adamı olduğuna inandım, ba-

F.: 17

258

ÖĞRETMEN

ba. Annemin dediğini yapmak zorundasın. Başımıza ne gelirse gelsin. Çocuklar da, —Albert ve diğerlerini kastediyorum— mahkeme huzuruna çıkıp konuşmanı bekliyorlardır. Eminim. Tabîi, bunu açıkça söyleyemezler, çünkü nihayet babaları söz konusu. Ama için için senden bunu beklediklerine eminim.»

Pastore kızının sözlerini dikkatle dinledikten sonra Monzanti'ye döndü.

— «Sevgili dostum ve danışmanım, sen ne duruyorsun, söylesene. Yoksa Allahtan vahiy mi bekliyorsun?»

— «Belki de. Şu anda doğru dürüst söyleyecek bir şey bulamıyorum»

— «Kusura bakma, Monzanti» Pastore özür dileyen bir tavırla başını salladı. «Biraz sinirliyim de»

Monzanti yine de düşüncesini açıklamaktan kendini alamadı: «Joe, karın ve kızın sana düşüncelerini açıkladılar.

Hayatlarında ilk defa olarak kendi başlarına bir karar verdiler. İster doğru ister yanlış, Washington'a gidip mahkeme huzurunda konuşmanı arzu ediyorlar»

Profesör yeniden sinirlendi: «Monzanti, Allah rızası için vaazı bırak da bir şeyler söyle!»

— «Aslında hiç bir şey söylememem gerekir. Ama şu kadarını belirteyim, bunca yıl kendim eğitime adayan bir adamın, toplum karşısında suçlu durumuna düşmesine gönlüm razı olmuyor. Kimseden ^gizleyecek bir şeyim olmadığını herkesin bilmesini isterim»

Pastore'nin her zamanki gibi öfkeye kapılmasını bekledi. Ama öyle olmadı.

— «Mafia'nın çocuklarını eğitmiş olmakla övünebilirsin.

Böyle bir dönemde, Washington'daki Tahkikat Komitesi huzurunda, Beşinci Maddeye sığınarak şimdiye kadar yaptıklarını bozarsan, çok yazık olur!»

Pastore: «Vay canına! Bu ne dokunaklı konuşma böyle?» dedi, oturduğu yerden kalkarak pencerenin yanına gitti. Karanlığa uzun uzun baktı, derin bir nefes aldı, sonra seyircilerine döndü:

*

ÖĞRETMEN

259

— «Mükemmel!» dedi gülümseyerek. «Ailem ve papaz efendi beni kahraman olmaya ikna ettiler.» Nancy'ye göz kırptı. «Bakalım beni televizyonda beğenecek misin?»

• Nancy yerinden fırladı, koşup babasının boynuna sarıldı. Pastore kızım kucaklarken bir taraftan da omuzunun üstünden Anraa'ya bakarak elini uzattı. Anna ona doğru gitti. Rahip Monzanti oturduğu yerden gülümseyerek o dokunaklı sahneyi seyrediyordu: «Bu büyük kahramanlığı göze alacağın! önceden tahmin ettiğim için, senin haberin olmadan; New York'un en büyük avukatlarından Paul Gunther'den senin için bir randevu almak cesaretinde bulundum. Bu işleri iyi bilesi bir hukukçudur. Bundan önce de Washington'da Tahkikat Komitesi huzuruna çıkan birçok müşteri oldu. Durumundan haberi var. İlk fırsatta kendisini gör» Profesör kollarını karısıyla kızının boynuna dolamış, Monzanti'nin gözünjün içine baktı, başıyla onayladı, ikisi de bunun ne demek olduğunu farkındaydılar.

27

NAPOLİ NEW YORK'UN

Batı Kıyısında bir İtalyan lokantasıydı. Nefis Napoliten yemekleriyle tanınmış olan lokanta, ancak Mafia'nın en üst kademelerine hizmet ederdi. Ama lokantanın arka tarafındaki loş salom, çoktandır o kadar seçkin bir topluluğu bir arada görmemişti. Masaya şarap taşıyan garson, Mafia'nın kaynağını teşkil eden Fulgoni, Bellini, Paterno, Giardano ve Ratazzi'nin karşısında ezilip büzülüyordu.

O akşam erken saatte, Vito Fulgoni, Profesörle ilişki kurmuş ve biraz şarap içmek ve çene çalmak için hep birlikte, Naptoli Lokantasında buluşmalarını teklif etmişti. Pastore de bunu kabul etmişti. Fulgoni, o toplantının, iş toplantısından

260

ÖĞRETMEN

çok eğlence niteliğinde bir toplantı olacağım söylemişti. Profesör, o buluşmadan kaçınmağa imkân olmadığını biliyordu. O yüzden, dokların ücra bir köşesine götürülüp Hudson ırmağının dibini boylamaktansa, kendi arzusuyla bir italyan lokantasına gitmeyi daha uygun buldu.

Bellini «Herifin güçlük çıkarmayacağını size daha önce söylemiştim,» dedi arkadaşlarına hitaben.

Lokantada oturmuş, Pastore'nin gelmesini bekliyorlardı.

— «-Güçlük çıkarmaya niyeti olsaydı bu gece buraya gelmezdi, öyle değil mi, Vito?»

Ratazzi: -Henüz gelmiş değil,» diye homurdandı.

— -Gelir gelir.» Bunu söyleyen Bellini idi.

Garson, kadehlerine şarap doldurup telâşla masadan uzaklaştı.

— «Tabii gelecek,» dedi Fulgoni otoriter bir tavırla. «Gelecek ve biz ne dersek, onu yapacak. Washington'da sesini kesip oturacak. Ben malımı bilirim. Yönetim kurulu toplantısına rla bu yüzden çağırdım onu, iyice kapana kısırmak için. Bir süre bağırıp çağırarak, tehditler savuracak, göğsünü yumruklayacak, sonra da sesini kesip oturacak. Neden biliyor musunuz?»

— «Akıllı da ondan,» dedi Giardano.

— «Evet, akıllı,» diye tekrarladı Fulgoni. ««Üstelik cesur da. Zekâ ile cesaret bir araya geldi, mi, harikalar yaratır. Sadece cesur olan adam boşboğazlık edebilir. Sadece zeki olan adam da belki aynı şeyi yapar. Ama bizim, Profesör gibisi çenesini tutmayı bilir. Biraz daha şarap alsana. Bello. Çok nefis.»

Bellini bardağına şarap doldurdu, bir yudum aldıktan sonra:

«Vito,» dedi. «Şu Profesör cenaplarını niye bu kadar önemsiyorsunuz sanki? öylelerini biliyorum ki, mahkeme huzurunda konuşacak olsalar, anamızı belleyebilirler. Bu herifçi oğlunun ise hiç bir bildiği yok. Birkaç kişinin adım biliyor, o kadar. Ne çıkar bundan?»

Paterno, müdahale etti: «Biraz daha fazlasını biliyor ya!»

ÖĞRETMEN

261

Bellini ısrar etti: «ATin vurulduğu gün, evde olup bitenlerin hiç birinden haberi yok, diyorum size. Ne bilebilir?»

Fulgoni şarap kadehine kaşıkla vurdu. «Herif akıllı diyorum size. İyi bir gözlemci, iyi bir düşünür ve iyi bir iahlilci.

Gördükleri ile duydukları arasında kolayca bağlantı kurabiliyor. Bizim sandığımızdan çok daha fazlasını bildiğine kalıbımı basarım.»

Bellini: «Yine de bir şey.bilmiyor bence,» dedi. Sessiz sedasız şaraplarını' içmeğe devam ettiler. Vito Fulgoni. birden söze başladı: «Senin, gammazlık edebileceklerini sandığın adamlar aslında, serseri. Onlar da bizden. Mahkemenin önünde kıçlarını yırtsinlar, vız gelir. Bize zararları dokun-naz. Ama bu her fin durumu başka. Bir kere, her şeyden önce bir üniversite öğretim üyesi. Senatörler ona karşı büyük bir sempati duyacaklar. Hele bizim çocukları eğitmiş olması, herkesin duygularını gıcıklayacak. Basın dersin bağrına basacak, televizyon dersin, göklere çıkartacak. Onun tanıklığı bize zarar verebilir, hattâ derin bir iz bırakabilir. Benim söyleyeceklerim bundan ibaret.»

Giardano: «Doğru, Peterson'u birka'ç kere gördü meselâ,» dedi.

Fulgoni: «Birkaç şeyleri birkaç defa gördü,» diyerek Giardano'nun sözlerini doğruladı. «Ama bu bir şey ifade etmez. Çünkü, Wa.-h'ngton'da zaten birçok soruların cevabı biliniyor. Önemli olan, bu adamın, saygıdeğer bir yurttaş olması. Onun söyleyeceği sözleri kayda değer bulacaklar, zapta geçirecekler, kendilerine göre birtakım kesin ve olumlu sonuçlar çıkaracak-'ar.» Durakladı, masanın etrafındaki ciddî yüzlere bakarak gülümsedi. «Haydi canım, üzmeyin kendinizi,» dedi. «O bizim adamımız nasılsa. Ve hep bizim adamımız kalacak.»

Masada yine sessizlik oldu; herkes şarabını yudumluyor ve bekliyordu. Fulgoni, birdenbire: «Bu Allahın belâsı yerden nefret ediyorum!» dedi.

Ratazzi hariç, hepsi güldüler. Washington'da yakında başlayacak Senatü tahkikatını düşündükçe keyfi kaçıyor, hiç bir

Bu sefer, sessizliğı bozan Paterno oldu: «Herjfin çocuklara epeyce yararı oldu ama. Onu inkâr edemeyiz,» dedi.

Fulgoni, samimiyetle: «Çok büyük yararı oldu, bence. Zaten onun için güme gitmesini istemiyorum ya,» dedi. Ratazzi hariç, hepsi, Profesörün, çocukların sempatisini ve saygısını kazandığını biliyorlardı. Bu da durumu hayli güçleştiriyordu. Herkes içinden, işin iyi sonuçlanmasını diliyordu.

Bellini: «Keşke böyle bir durum olmasaydı,» diye mırıldandı. Aslında hepsinin aklından geçenleri dile getiriyordu. Yalnız Ratazzi aynı kanıda değildi:

— «Ne demek istiyorsun?» diye sordu.

—r- «Yani, keşke çocukları eğitmeye devam edebilseydi demek istedim. Benim kız aldı, yürüdü, öğrenme aşkından yanıp tutuşuyor. Hep bu adamın yüzünden. Yazık olacak kıza. Ne yaparsın, hayat böyle.»

Giardano başım salladı. «Eğer o adama bir şey olursa, benim oğlan çılgına döner.»

Vito Fulgoni şarabı ağzının içinde yuvarladı, sonra masadakileri gözden geçirdi. «Bu benim için yeni bir şey değil. Ay-jii problem benim için de mevcut. Ama proje işi hepsinden önemli. Adam bu iş için biçilmiş kaftan. Bir daha onun gibisini bulamayız. Bu iş üzerine almalı. Kendine de hiç bir zarar gelmeyecek.»

Ratazzi daha fazla dayanamadı: «Herifi melek yapıp çıktınız yahu! Bakın, size söylüyorum. Bu herif temizlenecek. Yalnız o değil, onunla beraber birkaç kişi daha temizlenecek.»

Herkes bir an sustu. Nihayet Fulgoni sessizliğı bozdu: «Ben sana bir şey diyeyim mi, Ratazzi? Sen gangsterin daniskası.»

Joe Pastore'nin öğrencilerinin babaları, gülmekten kırıldılar.

Bellini yemek odasından yana baktı: «Hah, işte geliyor,» dedi.

ÖĞRETMEN

263

Garsonlardan biri Profesörü masaya götürdü. Pastore, bir an önce sadede gelmeye kararlıydı. Yediğı dayaktan da söz

etmeyecekti. Yüzündeki yara izlerini görmeleri yeterliydi. Masada bekleyen topluluğun yanma yaklaştıkça kendi mantığından şüpheyeye düştü. Fulgoni'ye pekâlâ küfredebilir, onun teklifini reddedebilir ve telefonu yüzüne kapatabilirdi. Ondan sonra da avukatını, yetkili makamları ya da Monzanti'yi haberdar edebilirdi. Ama bunların hiç birini yapmamıştı. Yine kendi ilkelerine göre hareket ediyor, oyunu kendi kozlarıyla oynamakta direniyordu. Yalnız bu sefer hepsinden tehlikeli bir oyun oynuyordu.

Masadakilerin hepsi ayağa kalkıp Profesörü samimî bir tavırla selâmladılar. Yalnız Ratazzi hiç bir tepki göstermedi.

Pastore'nin yüzüne dik dik bakmakla yetindi. Profesör, Fulgoni'nin gösterdiği yere oturarak hemen söze başladı.

— «Kısa konuşacağım. Bu gece buraya gelmemin bir tek nedeni var. Karım hastaneden yeni çıktı. Kızım da Virginia'dan döndü. Onların hiç bir surette rahatsız edilmelerini istemiyorum.»

Fulgoni hoşgörüyüyle gülümsedi, elini kaldırdı. «Kendinizi kapıp koyvermeden önce biraz şarap alın.»

Profesör itiraz etti: «Şarap filân istemiyorum.»

Ama Fulgoni'nin işareti üzerine, Bellini onun kadehini doldurdu. Pastore umursamadan devam etti: «Tahkikat Komitesinden gelen celp hakkında bana nutuk çekmeden, bizi rahat bırakmayacağınızı biliyorum.»

Paterno sırtıttı.

Profesör, «Ne söyleyecekseniz çabuk söyleyin, hemen geri dönmek istiyorum,» dedi.

Masadakilerden ses çıkmadı. «Bana Komiteden celp geldiğini her halde biliyorsunuz, değil mi?» diye sordu.

Fulgoni, kesin bir tavırla: «Elbette,» dedi.

— «Peki, ne diyorsunuz?»

— «Ne mi diyoruz?»

— «Karşılıklı oyun oynamayı bıraksak da sadede gelsek

nasıl olur?»

Pastore sinirlenmeye başlamıştı. «Her hakte, beni buraya kaşımın gözümün hatırı için çağırmadınız.»

— «Mesele çok basit,» dedi Bellini. «Size celp geldiğini biliyoruz, o yüzden sizinle bir görüş birliğine varmak istiyoruz.»

— «Ne demek yani?»

Fulgoni bıçakla bardağına vurdu ve bardağın çınlamasına kulak kabarttı bir süre. «Profesör, bağırarak konuşmamanız» rica edeceğim. Umumî bir yerde olduğumuzu unutuyorsunuz.» Başka zaman olsaydı, Pastore bu teklifi gülünç bulurdu. Ama bu kez, hiç umursamadı, öne doğru eğilerek masadaki-lerin yüzünü bir bir inceledi. Sonra kesin bir tavırla: «Beni dinleyin,» dedi. «Komiteden celp geldi. Tabii, gitmek zorundayım. Bu işlerde tecrübesi olan bir avukata danıştığımı da bilmenizi isterim. Komite vereceğim bilgi hakkında önceden açıklama yapmak yetkisine sahip değilim. Anlaşıldı mı?» tanıklık etmeyeceğinize ve Beşinci Maddeden yararlanacağınıza inanıyoruz.»

Rattazzi birdenbire kadehini masaya vurdu. «Vito, kusura bakma ama sinirlerim bozuluyor. Şu herife başından beri fazla yumuşak davrandık. Şuhu açıkça yüzüne karşı söylesene: Washington'da ağzını açtığı anda kendini ölmüş bilsin!» Profesör masanın öbür ucunda oturan tipe baktığı zaman dayak yediği zaman oturma odasında üzerine saldıran siluetlerden biri olduğu kanısına vardı. Kendi katılmamış olsa bile bu işi düzenleyinin o olduğuna emindi.

Fulgoni: «Rattazzi, kes sesini diyorum sana!» diye buyurdu. «Adama bizimle birlikte bir kadeh şarap içmesini rica ettik, o da zahmet edip geldi.» Sonra öne doğru eğilerek sesini alçalttı: «Profesör, açık konuşalım: Washington'a gidip, Beşinci Maddeden yararlanır ve ağzınızı açmazsanız sizi tamamen serbest bırakacağız. Bir daha bu örgütün hiç bir üye-

ÖĞRETMEN

sinin sizinle bir ilişkisi olmayacak. Tabii siz arzu ederseniz» Bellini de bu sözleri doğruladı. «Evet, bu teklifi kabul ettiğiniz takdirde bizimle bütün bağlarınız kopmuş olacak. Bir daha da yüzümüzü görmeyeceksiniz.».

Fulgoni tamamladı: Karınızı çocuğunuzu alır Florida'ya yerleşirsiniz, orada canınızın istediğini yaparsınız. Her şey size bağlı.»

Profesör birinden ötekine baktı, sonra gözü Giardano'ya ilişti. O da bunu fırsat bilerek kendi fikrini söyledi: «Bir gün herhangi bir yardıma ihtiyacınız olur ve bizi görmek isterseniz, her zaman elimizden geleni yapmaya hazırız. Namus sözü.»

Profesör masadakilerini dikkatle inceledi. Paterno ile Bellini de bu kararı onayladılar. Hepsi samimî görünüyordular. Daha doğrusu Pastore'ye öyle geldi. Ama düşünecek olursa işin başında öğretmenlik görevini kabul ettiği zaman da böyle samimî davranmışlar, sonra birden yön değiştirmişler ve kendisini mahva sürüklemişlerdi. 'Acaba Albert Saevatore hayatta olsaydı dur'im değişir miydi?' diye aklından geçirdi Pastore.

— «Bu kararı Kurul toplantısında ele alırsınız. O zaman sağlama bağlanmış olur. Hiç bir kuvvet onu değiştiremez artık.»

'Samimî görünüyorlar,' diye düşündü Pastore yeniden. Kurul toplantısında nihaî kararlar alınır, ant içilirdi. O kararlar da hiç bir zaman değiştirilmezdi. Aleyhlerine tanıklık etmediği takdirde yakasını bırakacaklardı. Bundan emindi.

Fulgoni birden öne doğru eğildi, çok ciddî bir tavırla konuştu: «Ama Komite huzurunda ağzını açacak olursan,» ağır ağır başını salladı, «O zaman başın belâya, girer. O takdirde, bu örgüt üyelerinden bazılarının, senin ve aile efradın hakkındaki tasarılarına engel olamam.» Sözlerini bitirdikten SOB-ra arkasına yaslandı ve bir sigara yaktı.

Pastore onların bu sözlerinde de samimî olduklarını biliyordu. O zaman hakkında ölüm fermanının ı imzalayacaklardı.

26u

ÖĞRETMEN

**Ailesi de kimbilir ne işkencelere maruz kalacaktı. Masadaki-
lerin yüzlerini birer birer inceledi. Hepsi de aynı görüşü
savunuyorlardı.**

**— «Pastore,» dedi Giardano. «Sen akıllı adamsın. Bizi
daha fazla merakta bırakma. Vito'ya, Komite huzuruna
çıktığın zaman, Beşinci Maddeye sığınacağına söz ver.»**

**Pastore'nin gözleri masanın öbür ucunda oturan Rataz-zi'ye
tkıldı, kaldı. Yediği dayağın acısını hâlâ vücudunda duyuyordu.**

**— «Ne sözü?» diye sordu. «Ben yalnız insanlara söz veririm.
Hayvanlara değil.»**

**Fulgoni muhtemel bir fırtınayı önlemek* için hemen Ra-
tazzi'nin koluna dokundu; sonra sesini yükseltti. Kısaca: «Beni
dinleyin,» dedi.**

**Bu davranışıyla de öfkeden kuduran Chicago'lu gangsterin anî
bir hareketine engel oldu. «Profesör, sizin yüzünüzden,
Hükümetle başımızın belâya girmesine müsaade edemeyiz.
Örneğin, Park Avenue'da katıldığımız toplantıdan söz edecek
olursanız, Chicago'da faaliyet gösteren çok önemli bir
üyemizin başı belâya girebilir. O teşebbüs onun medarı
iftiharıdır.»**

**Paterno: Ratazzi size o arkadaş hakkında bilgi verebilir,» dedi.
Onunla karşılaşmanız, hakkınızda hayırlı olur. Ama
Washington'da ağzınızı açtığınız takdirde maalesef onunla
karşılaşacaksınız. Bunu garanti edebiliriz.»**

**Fulgoni, tekrar dayattı: «Bize Beşinci Maddenin verdiği sükût
hakkından yararlanacağınıza namus sözü verin, bu konuyu
kapatalım ve şerefine kadehlerimizi kaldıralım.»**

**Pastore bu Allahın belâsı toplantıya bir an önce son verip
buradan ayrılmanın en doğru iş olacağı kararına varmıştı.
Mafia'cılarm kartlarını açık oynadıklarına ve bu anlaşmayı
böyle umumî bir yerde yapmak istemelerine çok memnundu.
Aksi takdirde kendisini evde kıştıracaklardı. Şu anda hepsi
cevabını bekliyordu. Kafasında en uygun sözleri bulmaya**

ÖĞRETMEN

çalıştı.

— Beni siz çağırdınız,» diye başladı. Sözlerini büyük bir dikkatle seçiyordu. «Ben de geldim. Bazı tavsiyelerde bulundunuz. Onları hesaba katacağım, tabî. Bu gecelik bu kadar.»

Fulgoni: «Daha açık konuşmanızı tavsiye ederim, dostum,» dedi.

— Şu kadarım söyleyeyim. Washington'da Komite* huzurunda vereceğim ifadeyi avukatım tanzim edecek.v Senato Komitesinin bir yardımcı üyesi de tanıklığım konusunda benimle şimdiden ilişki kurmuş durumda.»

Fulgoni sert bir tavırla: «Nutuk dinleyecek değiliz,» dedi. «Söz vermenizi bekliyorum.»

Pastore, müdahaleye aldırmadan devam ettir «Büyük iş adamları olarak, Amerika Birleşik Devletleri Senatosunun huzuruna çıkmaya hazırlanan bir tanığa baskı yapmanın kanunî hükümlerini ve cezaî sonuçlarını gözden geçerseniz iyi olur, sanırım.» Ayağa kalkmaya hazırlandı.

Vito Fulgoni birden masadan uzanarak Profesörün koluna yapıştı, onu mengene gibi sıktı. Hiç beklenmeyen bir kuvvetle **Pastore**'yi kendine doğru çekti, turun buruna geldiler. Kısık bir sesle: «Ben başka bir şeye güveniyorum,» dedi. Sesindeki kin, **Pastore**'yi şaşırtmıştı. Yerinden kıpırdayamadı. «Sen bize ve bizim faaliyetlerimize karşı gizli. bir hayranlık duyuyormuşsun gibi geliyor bana. itiraf etmek istemiyorsun ama, aslında bize çok benzeyen bir tarafın var. Bütün dava, seni o yola doğru itiyor. Kalıbımı basarım.» Profesörü biraz daha kendine doğru çekti. «Beşinci Maddeden yararlanır, gammazlık etmezsen, sayesinde Karun gibi zengin olursun.»

Fulgoni, **Pastore** üzerindeki baskısını arttırarak onu büsbütün kendine doğru çekti. Yüzleri neredeyse birbirine değecekti. «Bana öyle geliyor ki, bir elinle beni yumruklamak istiyor, bir elinle de o parayı almaya can atıyorsun.»»

Profesör Fulgoni'nin gözlerinin içine baktı. Konuşamıyor-du. Gangsterin yüzü nihayet güldü, **Pastore**'nin kolunu bı-

ÖĞRETMEN

raktı. Pastore bir an öyle dondu, kaldı. Bir tepki göstermeye çalışıyordu, öfke, korku, utanç, nefret, ne olursa olsun! Ama içinden hiç bir şey gelmiyordu. Sanki kendini umumî bir meydanın ortasında çırılçıplak soymuşlar gibi bir his duydu. O da kendini örtmek için en ufak bir çaba göstermiyordu. Yavaşça döndü, acele adımlarla yürüyerek lokantadan çıktı. Masadaki adamlar şaraplarını yudumluyor ve konuşmadan oturuyorlardı. Giardano nihayet sessizliği bozdu: «Vito, maksadın neydi, öyle?»

— «Bana biraz daha şarap ver,» dedi f'ulgoni sükûnetle. Koltuğunda arkasına yaslandı, Giardano'ya hitap etti: «Size dediğim gibi, herif hem akıllı, hem cesur. Göreceksiniz, Komite huzurunda Beşinci Maddeye, sığınacak.» Sonra Ratazzi'ye döndü: «Ratazzi, bak, ona söylediğim doğrudur. Komitede konuşmazsa, ona kimse el süremez, anlaşıldı mı? Hiç kimse! Chicago'dan emir gelse bile. Anlaşıldı mı?»

— «Anlaşıldı, Vito. Ama bu orospu çocuğuna hâlâ güvenim yok.»

— «Ratazzi!» Vito Fulgoni sabırlı sabırlı güldü. «Senin problemin şu ki, çocuğun yok. Sen benim dediğime bak. Washington'dan yana hiç korkun olmasın. Haydi, içkilerimizi bitirelim de buradan gidelim. Her zaman kasvet verir bana burası.»

WASHINGTON'DA TOPLANACAK KONGRE gün geçtikçe kamuoyunda büyük heyecan yaratıyor, bu olaya büyük önem veren basın ve televizyon yayınları da heyecanı büsbütün körüklüyordu. Profesör Joseph Pastore'nin yakın-

ÖĞRETMEN

da Komite huzuruna-çıkması olayına da geniş yer veren bu yayınlar Nancy Pastore'ye büyük zevk veriyordu. Gazetelerde çıkan samimî ve sıcak bir üslûpla yazılmış çeşitli makaleler,

Pastore'yi, bütün vaktini ve hayatını, Mafia üyelerinin çocuklarına adanmış olan fedakâr ve güçlü bir insan olarak tanımlıyordu. Bazı resimli dergiler, Profesörün, Mafia'nın gizlerini açıklayacağını bildiriyor, halkın tepki ve heyecanını kamçılıyordu. Pastore'nin ünü giderek artıyordu. Çeşitli gazeteciler ve haber ajansları şimdiden New Rochelle'deki evine telefon etmişlerdi. Ama Pastore avukatı Paul Gurither'in direktiflerini harfi harfine uyguluyordu. Gazetecilere sadece geçmişteki akademik kariyerine ait bilgiler, Mafia nezdindeki öğretmenlik görevinin herkesçe bilinen tarafları anlatıldı, ama, hiç bir ayrıntılı bilgi verilmedi.

Pastore, bu dönemin hayatının en heyecanlı dönemi olduğunu düşünüyordu.

Şimdiye dek jgayet dikkat.U davranmıştı. Basına, Tahkikat Komitesi huzurunda vereceği ifadenin niteliği hakkında hiç bir açıklamada bulunmamıştı. Ama, Komite ile ilişkisi olan birinin bazı şeyler yumurtlamış olduğundan emindi. Bu da kendisini endişelendiriyordu. Komite Başkanını temsil eden özel bir yardımcı bir akşam, evinde kendisini ziyaret etmiş ve Profesörden, kendileriyle tam bir işbirliği yapacağı vaadini koparmıştı. Bu durum nasılsa gazetelere intikal etmiş, onlar da tabii bu haberi şişirmişler ve Pastore'yi bir kahraman haline getirmeyi ihmal etmemişlerdi. Mafia'dan ise hiç ses çıkmıyordu. Kendisiyle bir daha ilişki kurmaya yanaşmamışlardı. Pastore, Komite huzuruna çıkmadan herhangi bir harekette bulunup bulunmayacaklarını merak ediyordu.

Bir süre kendisinden uzak durmayı tercih eden eski dostları da Pastore'yi yavaş yavaş aramaya başlıyorlardı. Üniversite Dekanı Whitmore bile, ona iyi şanslar ve başarılar dilemişti: ..«Bütün fakülte üyeleri televizyon yayınlarını izleyecek» Joe. Hepimiz, cesaretini takdirle karşılıyoruz,» demişti.

'Palavra,' diye geçirdi içinden Pastore.

Ama Nancy, bu kadar ilgi karşısında bayağı heyecanlanmıştı. • Whitmore'un telefonundan sonra, babasına:

— «Göreceksin, bak, artık birer ikişer, hepsi seni arayacaklar. (Bir kahraman oldun artık, Babacığım,» dedi. Whitmore'un, ne zaman istersen seni üniversiteye geri alacağına eminim.»

'Ben öldükten sonra, kaç para eder,' diye düşündü Pastore. Ama üniversiteye hiç bir zaman dönmeyeceğini de biliyordu. Selâmete ulaşmak için önündeki bütün engelleri aşmasının gerektiğinin farkındaydı. Washington'daki engel bunların ilki, belki de sonuncusu olacaktı.

Oturma odasında toplanmış, akşam başkente uçuş için hazırlık yapıyorlardı. Pastore, Rahip Monzanti kendisiyle birlikte gideceği ve ifadesi bitinceye kadar da yanından ayrılmayacağı için Tanrıya şükreliyordu. Bavullar yerde duruyor, Anna ile Nancy son hazırlıkları tamamlarken, Profesör ile Rahip içki içiyorlardı. Pastore karısı ile kızını seyrederken çok düşünceliydi.

— «Anna, keşke Nancy ile sen de gelebilseydiniz,» dedi. «Sizi yalnız bırakmaya gönlüm hiç de razı olmuyor.»

Anna, heyecansız: «Bize bir şey olmaz, merak etme,» dedi. Şu son birkaç gün içinde Anna'nın durumu daha düzelmişti, bazen neşelendiği bile oluyordu, ilâçlarını azaltmış olması iyiye alâmetti. Pastore'nin endişeleri bitiyordu artık. Sonu kötü bitse, hattâ ölümle bile sonuçlansa, artık bu dertten ebediyen kurtulmak istiyordu, içindeki kanserli tümöre neşteri vuruyor, bütün tehlikeleri göze alıyordu.

Bavulunu kapatmadan önce başını kaldırdı: «Washing-ton'a gelecek olsak bile, bir otel odasına kapanıp kalacağız. Ben şahsen, burada kalıp bütün safahatı televizyonda seyretmeyi tercih ederim.»

Pastore içini ^ekti. «iyi. Donato'larla görüştüm, bu akşam gelip sizi alacaklar. Ben dönene kadar onlarda kalabilirsiniz. Evden ayrılmayacağınıza söz veriniz,» dedi. Kesin bir tavırla.

ÖĞRETMEN

«Seni sık sık telefonla arayacağım».

— **«Donato'larda kalır, hiç evden çıkmayız, Joe. Sen Washington'daki işlerim bitirmeye bak. Bizi düşünme, merak etme.»**

Pastore, Anna'yı Washington'a gelmeye ikna edemeyeceğini anladı. Washington'daki elektrikli sinir bozucu ortamdan uzak kalması belki daha yerinde olacaktı. Nancy ile birlikte New Jarsey'de daha rahat ederlerdi. Bunun her ikisi için de zor bir dönem olduğu muhakkaktı. Pastore, dikkatini Nancy'nin üzerine topladı:

— **«Albert'ten haber aldın mı?» diye sordu. Kız burden şaşırdı.**

— **«Hayır, Babacığım. Uzun süredir hiç haber almadım.» —**

«Nonoşum, senden bir ricam var. Albert'le görüşme, telefonla ya da başka yollardan onunla ilişki kurma.»'

— **«Peki, Babacığım.»**

— **«Evde kalıp annene göz kulak olacağına söz ver.»**

— **«Söz veriyorum»**

—, **«Senden beklenenleri anlayacak yaşa geldin artık sanırım.»**

Karısı: «Anladığından emin olabilirsiniz, Joe,» dedi. «ikimiz de bizden beklenenleri biliyoruz»

Anna ile Nancy yukarda bir şey unutulup unutulmadığını anlamak için yukarı çıktılar. 'Ne kadar da rahat hareket ediyorlar,' diye düşündü Pastore. ikisi de masum çocuklar gibi, başlarına gelebilecek belâlardan habersiz, dolaşıp duruyorlardı. Onların bütün sorumluluğu Pastore'nin omuzlarına binmişti. Bu kimseden istenemeyecek kadar büyük bir fedakârlıktı. Ama ikisinin de bunu kendisinden beklediğini, istediğini biliyordu.

— **«Bu iki kadın beni hayrete düşürüyor,» dedi Mon« zanti'ye.**

— **«Talihli adamsın, dostum.»**

— **«Bazen olup bitenlerin acaba gerçekten'farkındalar mı,**

diye düşünüyorum.»

— **«Farkındalar, hiç kuşkun olmasın»**

— **«Pikniğe 'gidiliyormuş gibi bir halleri var» Profesör hayretle başını salladı.**

— **«Böylesi daha iyi,» dedi Monzanti.**

Profesör bardağını masaya koydu. «Ee, sayın Peder, birlikte cehennemin yolunu tutuyoruz artık.»

— **«Belki senin için öyle ama benim elimde cennete girmek için resmî damgalı davetiye var.»**

Pastore gülümsedi: «Bir tane de bana bulsana» -

— **«Sen Komite'de doğruyu söyle, ben de cennetteki yerini garanti ederim.»**

bir süre sonra bavullar kapatılmış ve otomobile doldurulmuştu. Artık gitmeye hazırdılar. Rahip Monzanti vedalaş-tı, Profesörü beklemek üzere dışarı çıktı. Pastore karısı ile kızının yüzlerine baktı. Onları birtakım dolambaçlı yollardan bugün bulundukları yere getirmişti. Şimdi de yolun sonuna gelmişlerdi işte.

Tanrının yardımıyla bu işten alınının akı ile çıkabilecek miydi acaba? Söylemek istediği o kadar çok şey vardı ki, onlara karşı duyduğu sevgi, suçluluk, acıma ve saygı hissi içmi dolduruyordu. Karısı ile kızından af dilemek geliyordu içinden. Ama onları söyleyecek yerde: «Florida'daki okuldan cevap aldım,» dedi. «Dönüşümde, Whitmore, okuldaki yerimi garanti edebilir.» Kadınlar başlarıyla onayladılar. Ne demek islediğini anlamışlardı. «İhtiyar tilkinin aradığı iyi oldu. Ben döner dönmez, Florida Üniversitesi dekanıyla ilişki kurup bu işi halletmesini isteyeceğim.» Biraz durdu, sonra: «O zaman artık başımız dinç olur,»'dedi.

Başka söylenecek bir şey yoktu. Joe Pastore karısına sarıldı. Anna bir süre ordan ayrılmak istemedi. Sonra Pastore kızını kucakladı. Nancy ağlıyordu. Üçü de birbirine sarılmış, kapıda durdular.

Yakında her şey değişecekti.

ÖĞRETMEN

JOE PAST'ORE, ÖĞRENCİLİK

yılları sırasında birkaç kere Amerika Birleşik Devletleri Senatosunu ziyaret fırsatını bulmuştu. Bir iki sefer, üniversite öğrencisi arkadaşlarla bilimsel araştırma yapmak maksadıyla, birkaç kere yalnız, bir kere de küçük yaştayken anası baba-, siyle birlikte gitmişti... Her defasında da etkilendiğini hissetmişti. Şimdi de, esas Komite salonuna açılan koridorda yürürken geçmişteki o ziyaretleri hatırlamaktan kendini alamadı.

Yanında Rahip Monzanti ile avukatı Paul Gunther vardı. Pastore, bir mahkûmun hayatındaki son merhaleyi, gaz odasını, idam sehpasını, giyotini aklından geçirdi. Sonra Johnson Bulvarındaki serseri güruhunu düşünerek cesaretini toplamaya çalıştı. 'Hepsinin canı cehenneme. Sonuna kadar dövüşeceğim,' dedi kendi kendine. Ama bu düşüncelerin hiç biri kâr etmedi. Bu binanın duvarları arasında kendini formunda hissetmiyordu. O yüzden, arenanın giriş kapısının önünde karşılaştığı pandomi-maya hazırlıklı değildi. Koridorun sonuna geldiklerinde, birdenbire üzerlerine doğru gelen, kendilerini saran bir ordu ile karşılaştılar. Gazeteciler, fotoğrafçılar, televizyon kameraları, konuşmacılar hep birden harekete geçtiler. Flaşlar parlıyor, telsiz telefonlar çalışıyor, gürültüden geçilmiyordu. Pastore ramp ışığına çıkmanın acı, tatlı bütün zevklerini tadıyordu. Birdenbire, boğulacakmış gibi oldu, başını eğdi ve hayatında ilk kez olarak paniğe kapıldı. Paul Gunther, bütün o güruhu yöneterek, profesyonelce-

j?1: 18

274

ÖĞRETMEN

sine çabucak koridor boyunca yürümeye başladı. Her açıdan fotoğraflar çekiliyor. Profesör soru yağmuruna tutuluyordu. «Komitede isim verecek misiniz?», «Salvatore'nin katilini ifşa edecek misiniz?», «Konuşacak mısınız?», «Konuşacak mısınız?», «Konuşacak mısınız?» Pastore başını önüne eğmiş, dudaklarını ısıırıyor ve dinlememeye çalışıyordu. Sadece

Gunther'in sesine kulak veriyor, avukatın; «Profesör Pastore halihazırda hiç bir açıklamada bulunmuyor,» diyen sesi kulaklarında yankılanıyordu. Aradan sanki yüzyıllar geçtikten ve binlerce kilometre .katettikten sonra durdular.

Pastore ışıklara ve etrafını çeviren insan yüzlerine baktı. Ellerinde mikrofon, kendine doğru uzanan bir sürü ses geldi kulağına. Başını daha yükseğe kaldırıncaya, kapıdaki levhaya gözü ilişti. 'Konferans Salonu A' O odaya dalmak, bu kalabalıktan uzaklaşmak, kendini tecrit etmek istiyordu. Birden arkadan itildiğini hissetti. Gunther'di iten. Sonra gözü bir üniformaya takıldı, kapı açıldı, kendini içerde buldu. Arkasından kapı kapandı. Kapının eşiğinde bir süre dondu kaldı. Soluk almaya çalışıyordu.

Burası oldukça küçük ve çıplak bir odaydı. Gunther, orasının genellikle, Senatonun esas mahkeme salonundaki celseden önce, tanıkların ve dava vekillerinin kullandığı bir oda olduğunu anlattı. Tahkikat salonu, koridorun öbür uçundaydı. Rahip Monzanti bitkin bir halde bir koltuğa çöktü. Koridordaki kalabalık kendini adamakıllı sarsmıştı. Pastore, nihayet kendine gelerek Rahibin yanbaşımda bir yere ilişti, ama o da bitkindi.

Gunther tam anlamıyla bir iş adamıydı. Masaya yürüdü, evrak çantasından bazı kâğıtlar çıkarıp önüne serdi. «Sizi ne zaman çağıracağız, bilmiyorum, Profesör. Haber verilinceye kadar burada bekleriz»

'Bunların hepsi garip bir düş, daha doğrusu, kurnazca hazırlanmış bir kâbustan ibaret,' diye düşündü Pastore. Birazdan uyanacak, New York Üniversitesinin bahçesinden çı-

ÖĞRETMEN

275

karak Dr. Carlton'la karşılaşacaktı. Doktor, Pastore'nin sinüsiti için yazdığı bir reçeteyi kendisine vermek için uğramış olacaktı. Hepsi bundan ibaretti. Düş gücünün yarattığı bu fantezi otuz saniye kadar sürdü.

— «Tekrar ediyorum,» diyordu Paul Gunther. «Size, etkili bir cevap verebilmemiz için, düşünmenizi gerektiren bir soru sordukları takdirde, cevap vermeden önce avukatınızla istişare edebileceğinizi aklınızdan çıkarmayın.»

Senato binasının içindeydi. Birazdan Amerika Birleşik Devletleri Senato Tahkikat Komitesinin huzuruna çıkacak ve Mafia aleyhinde tanıklık edecekti. Şimdi onu hazırlıyorlar, başını traş ediyorlardı. Sonra, son defa yemek yiyecek, idam sehпасına götüren birkaç adımı yürüyecek ve sonunda ölecekti. Pastore, Paul Gunther'in söylediği mâkul sözlerle dikkatini teksif etmeye çalıştı.

— «Senatörlerin ve Komite üyelerinin sizi; Mafia'nın bir suç ortağı olarak sorguya çektikleri hissine kapılabılırsınız. Yine de sakın olun. Kesin sonuca varabilmeleri için, belli bir soruşturma yöntemi kullanmak zorundadırlar. Siz, Tahkikat Komitesinden yana, onlarla işbirliği yapan bir tanık olduğunuza göre, hiç bir soru karşısında sinirlenmemeye ve öfkelenme-meye gayret edin. Cevap vermeden önce iyice düşünün. Bir de benimle istişare etmeyi unutmayın. Anladın mı?»

Pastore, Rahip Monzanti'ye bakıyordu. Rahibin yüzü solgundu. Yutkunuyor, derin derin nefes almaya çalışıyordu. Avukat, tekrar: «Anladınız mı?» diye sordu.

— «Efendim?»

— «Profesör, rahatsız mısınız, yoksa?»

— «Hayır, hayır, bir şeyim yok,» dedi Pastore sükûnetle. Tam o sırada kapı açıldı, içeriye genç bir adam girdi. Profesör dışardaki yamyamların vahşi gürültülerini tekrar duydu,, olduğu yerde ıstırapla kıvrandı. Uzun boylu, -narin ve becerikli genç Paul Gunther'in yanına gitti ve onunla el sıkıştı.

Gunther: «Size Arnold Singer'i takdim ederim,» dedi.

276

ÖĞRET ME N

Komite Başkan Yardımcısı ve danışman. Profesör Pastore, Rahip Victor Monzanti.»

Pastore ile Monzanti yerlerinden kalkmadan yabancıyı selâmladılar. Başkan yardımcısı onlara ciddî ve sert bir şekilde baktı:

— «Komite adına, yardımlarınıza teşekkür geldim,» dedi. Tavırlarında en ufak bir sıcakkanlılık yoktu. «Gerek sizin, gerek aileniz için her türlü güvenlik tedbirlerinin alındığını bildirmekle görevlendirildim. Bu konuda müsterih olabilirsiniz.»

Pastore ayılmıştı. Artık düş görmüyordu. Singer o sözleri hiç önemsemeden, gelişigüzel söylemişti. Ama, keyfiyetin öyle hafifletilerek kendisine bildirilmesi, Pastore'ye, sindirilmesi daha zor bir şey gibi geldi. Profesör öne doğru eğildi.

Kafasındaki örümcek ağları tamamen dağılmıştı.

— «Ailem için alman güvenlik tedbirlerinden ne kastediyorsunuz?» diye sordu.

Kanunu temsil eden robot bu sorudan alınmışa benziyordu. Profesörü sert bir bakışla uzun uzun süzdü, sonra aynı kesin, işgüzar ve bitaraf tavırla devam etti: «New York'un New Rochelle kesimindeki polis müdüriyetini ve o bölgedeki Federal Tahkikat Bürosunu keyfiyetten haberdar etmiş bulunuyoruz.»

Pastore, kulaklarına inanamadı. Fısıltıya yakın bir ses tonuyla: «Federal Tahkikat Bürosunu mu?» dedi.

Singer, Profesörün sorusunu umursamadan devam etti:

«Donato ailesinin ikâmetgâhı civarındaki Orange, New Jersey'le ilgili pblis yetkilileri de uyarılmış bulunuyor.»

Pastore adama nayretle baktı: «Ailemin Donato'larda kaldığını nereden biliyorsunuz?»

Gunther hemen müdahale etti: «Bay Singer'i ben haberdar ettim. Joe.» Singer, masanın üzerindeki kâğıtları düzenlerken kuru bir ses tonuyla : «Profesör Pastore, bu üzücü dönem süresince ailenizin güvenlik içinde yaşayabilmesi için her türlü tedbirin alınmış olduğundan emin olabilirsiniz,» dedi.

ÖĞRETMEN

i

'Aman ne büyük lütuf. Seni robot herif, seni,' diye düşündü Pastore. Rahip Monzanti ile göz göze geldiler... Rahip, ba-şıyla onayladı, gülümsemeye çalıştı.

— **«Bay Singer.» Başkan yardımcısı, Pastore'nin hitabı üzerine başını kaldırdı. «Bilmeniz gereken bir şey var. Karım ciddî bir sinir hastalığı geçiriyor. Büyük üzüntülere maruz kaldı bugüne kadar.»**

— **«Haberimiz var, Profesör Pastore. Elimizden geleni yapacağız.» Singer yine elindeki kâğıtlara döndü. Profesör tatmin olmamıştı. «Polisler ve FBI, hastalığının nüksetmesine sebep olabilir.»**

Singer yeniden başını kaldırdı. «Karınızın, polis nezareti altında olduğundan haberi olmayacak. Onlar işlerini bilirler.» Masadan bir kâğıt alıp inceledi. «Bu arada, otelinizi değiştirip size Shoreham Otelinde yer ayırttığımızı da bildirmek isterim.»

— **«Neden?»**

— **«Orada, sizi güven altında bulundurmak daha kolay bizim için. ifadeniz alındıktan sonra New York'a resmî arabayla nakledilmenizi de sağladık.»**

Nahoş bir yolculuk olacaktı bu Pastore için, ama yine de gülümsemekten kendini alamadı: «Komite adına katlandığınız bütün bu zahmetler için size teşekkür ederim. Ama bu adamlar beni temizlemeyi akıllarına koymuşlarsa, nasıl olsa bir çaresini bulurlar. O yüzden, aldığınız güvenlik tedbirlerinin hiç bir faydası olacağını sanmıyorum.»

Singer: «Bizim de kendimize göre usullerimiz var, Bay Pastore,» dedi. Sesinden biraz sinirlendiği anlaşılıyordu.

— **«Ben bu adamları yakından tanıyorum. Onlara karşı koyamazsınız.»**

— **«Onlarla, buna benzer koşullar altında daha önce de karşılaştık»**

Pastore, ciddiyetle: «Ama ben aralarında yaşadım,» dedi. Paul Gunther ustaca araya girdi. Başkan yardımcısına

ÖĞRETMEN

davayla ilgili bir soru sordu: «Dosya tamamlandı mı?»

Singer: «Evet,» dedi ve masanın üzerinden birtakım resmî vesikalar aldı.

— «Ama daha bazı eksikler var. Dosyanın tamamlanması Profesör Pastore'nin vereceği bilginin kapsamına bağlı.»

Sanki bir başkasından söz ediliyormuş gibiydi. Etrafında olup bitenleri belli bir yerde toplamak çok zordu. Senato binasında olduğunu bir türlü havsalası almıyordu. Singer soğuk bir tavırla konuşmasına devam etti: «Profesörün akademik kariyeri ve ihtisası ile ilgili bilgiler tesbit edildikten sonra, Mafia ile ilgili faaliyetlerinin ayrıntılarına geçilecek.»

— «Profesörün akademik kariyerine halel gelmemesi gerekiyor, Arnold.»

— «Merak etme. O konuda gereken titizliği göstereceğiz, işte istediğin evrak» Gunther'e bazı kâğıtlar verdi, sonra işgüzar bir tavırla çantasını kapattı. Rahip Monzanti ile Pastore'ye baktı.

— «Müdavimi olduğunuz kilisenin papazı mı?» diye sordu. Pastore, yumuşak bir sesle: «Benim yakın arkadaşım,» dedi.

Singer başıyla onayladı. «Size iyi şanslar dilerim. Komite ve Senato adına, yardımlarınız için size tekrar teşekkür ederim. Bunun, sizin için ne demek olduğunu anlıyoruz.»

Kapı vuruldu. Etrafı gürültücü gazetecilerle ve fotoğrafçılarla sanlı bir mübaşir, Singer'e bir kâğıt uzattı. Singer çabucak okuyarak Gunther'e döndü.

— «Geç1 kalıyorum. Bana müsaade. Profesör yarın sabah saat onda komite huzuruna çıkacak» Pastore'ye döndü: «Hazır olur olmaz, sizi Shoreham Oteline götürecek bir otomobil kapının önünde sizi .bekliyor. Mahkemede görüşürüz.»

Soğuk bir selâm verdi, kapıyı açtı, sabırsız gazeteci güruhunun arasından kendine bir yol açarak gözden kayboldu. Üniformalı bir polis, konferans salonunun kapısı kapanıncaya kadar dışardaki kalabalığın içeri girmesine engel oldu.

Gunther kâğıtlarını toplayarak : «Biraz vakit kazanmış olduk.

Bazı hususları yeniden gözden geçirmek, yararlı olacak.»

Pastore: «Bu işin ertelenmesi hiç de iyi olmadı,» dedi.

Gecikme asabını bozuyordu. Kendini hazırlamıştı. Şu Alla-hın belâsı ağırlı dişini bir an önce çektilirip kurtulmak istiyordu.

«Bitmek bilmeyen, upuzun, uykusuz bir gece. Buna vakit kazanmak mı diyorsunuz?»

Gunther gülümsedi: «En önemli tanıklardan birisiniz. Kendinizi iyice hazırlamanızı istiyorlar. Her şey olup bittikten sonra, rahat bir uyku çekersiniz.»

— **«Peki, şimdi ne yapacağız?»**

— **«Buradan çıkar, bir süre Shoreham Otelinde konuşuruz, sonra da iyice bir dinlenmenizi salık veririm.»**

— **«Eh, sayın Peder, sen ne diyorsun bu işlere bakalım?» diye sordu.**

Monzanti: «Bu da yeni bir tecrübe. Hayata renk katıyor,» dedi ve bitkin halde ayağa kalktı. Başını sallayarak kapıya doğru gitti.

Dışarda birkaç üniformalı polis, hemen üçünün etrafını çevirdi, onları kalabalığın arasından geçirdiler... Flâşlar, yeniden yanıp sönmeye, sorular yağmur halinde yağmaya devam etti.

Profesörün hiç bir açıklamada bulunmayacağı tekrar edildi.

Kalabalığı yarıp geçtikleri sırada, Pastore'nin aklına

birdenbire, bir silâh, bir bıçak ya da bir bomba geldi. Nişan

alma, hedefe isabet ve ertesi gün gazetelerde bir başlık. Sonra

o düşüncüyü aklından çıkardı, canına kıyılacaksa, onun daha

fiyakalı, daha zarif, daha profesyonel ve çok daha kaliteli bir şekilde yapılacağından emindi.

Senatonun ön kapısına doğru yürürlerken, başını havaya

kaldırdı, dimdik ileriye baktı ve içinden hepsine küfretti.

PROFESÖR HAYATINA O GÜNE

kadar birçok otellerde kalmıştı ama hiç bir zaman Amerika Birleşik Devletleri Senatosunun kendini misafir ettiği Shoreham Otelindeki gibi lüks bir dairede kalmamıştı. Kapının önünde sürekli olarak bekleyen sivil bir polis memurunun hizmetinden yararlanmak, şimdiye kadar hükümet merkezini ziyaret eden pek az turiste nasip olmuştu. Rahip Monzanti, odanın bir köşesinde bavulunu açmış, eşyalarını çıkarmakla meşguldü. Pastore, divanın üzerine uzanmış, dinlenmeye çalışıyordu. Paul Gunther ise, yazı masasının başına geçmiş, birçok dosyaları tanzime uğraşüyor, bir yandan da buzlu Coca - Cola içiyordu.

Pastore, yattığı yerden: «Şu kapıdaki muhafız, yüreğime ferahlık veriyor,» dedi.

Profesör gözlerini yumdu: «Kendirni Clark Gable ya da şöhretli kişilere hâle gelmemesi için gözünü dört açıyor,» dedi.

Profesör gözlerini yumdu: «Kendimi Clark Gable ya da Lindberg veya Bruno Hauptmann gibi hissetmeğe başladım,» dedi.

— «Asansörlerin önünde de adamları var. Ayrıca hole de en seçkin elamanlarından dört tanesini dikmişler.»

Pastore hâlâ gözleri kapalı olarak: «Peki, gözde tanıgın, mahkemedeki işi bitince ne olacak?» diye sordu.

— «Kimsenin sana ya da ailene yaklaşmamasını sağlarlar.»

ÖĞRETMEN

281

Pastore gözlerini açtı, yerinden doğruldu. Başı dönüyordu, ağzı kupkuruydu.

— «Bu ne kadar sürer? Bir gün, bir hafta, bir yıl mı, yoksa ebediyen mi?»

— «Benim bildiğim kadar, Komite kendisiyle işbirliği yapan tanıkları korumakla görevlidir.»

— «Saçma. Ne fcdar korusa boşuna. Fulgoni'nin adamları için bu güvenlik tedbirlerini yarmak işten bile değil. Çocuk oynacağı bunlar!»

Gunther dosyaları bıraktı, Pastore'ye doğru döndü: -«Ssn hangi taraftansın?» diye sordu. Bunu sorarken hafifçe gülümsüyordu.

Pastore: «Tam ortadayım,» diye cevap verdj. «Ne sağdayım, ne soldayım.»

Gunther'in gülümsemesi kaybolmuştu: «Sana bu gece iyice dinlenmeni ve yarma kadar kendine adamakıllı hâkim olmanı salık veririm,» dedi.

Profesör lüks dairenin pbür tarafına 'göz attı: «Ne âlemdesin, Monzanti» diye seslendi.

— «îşim neredeyse bitmek üzere.»

Pastore ayağa kalktı, gerindi, tekrar divana oturdu, îçi rahat değildi. Endişeliydi. Sarhoştan farksızdı.Gunther'in bir an önce cehennem olup gitmesini istiyordu. içki içmek hem de arka arkaya birkaç tane yuvarlamak ihtiyacını şiddetle duyuyordu. Ondan sonra da derin bir uyku çekmek...

Gunther, Pastore'nin karşısındaki bir sandalyeye geçip oturdu:

«Gözden geçirmek istediğim birkaç nokta var. Ondan sonra giderim. Kendinde bu gücü görüyor musun?»

Pastore başıyla onayladı. «Mafia'nın, New York'daki eroin işiyle ilgili toplantısı hakkında seni inceden inceye sorguya çekecekler, bilesin.»

Avukatın bu sözleri üzerine, Pastore'nin midesine bir kramp saplandı. Bu söylediği, ertesi sabah geçireceği imtihanın ancak küçük çapta bir örneğiydi.

— «Komite için önemli sayılacak şeyleri kendi kendine

282

ÖĞRETMEN

tayine kalkışmıştı. O toplantı sırasında duyduğun her lâfı, öğrendiğin her çeşit ayrıntılı bilgiyi aynen nakle çalış. Orada bulunan adamlar hakkında bütün hatırlayabileceklerini bir bir anlat.»

Pastore, ilgisiz: «Daha başka ne söyleyeyim,» dedi.

— **«Afyonu eroine, eroini de morfine dönüştürme süreci hakkında Fulgoni'nin ağzından çıkan bütün lafları ve White Plais'de kurulması tasarlanan Laboratuvar konusunda bütün bildiklerini anlatman gerekiyor. Bunlar hayatî önem taşıyor»**

— **«Sanki onlar bunları bilmiyorlar mı?»**

— **«Belki de bilmiyorlar. Onu seri tayin edemezsin ki! Hem bilseler bile, böylelikle, bu işlerin içinde olan bir tanıgın ifadesiyle, bildiklerini doğrulamış olacaklar.»**

Monzanti yanlarına geldi, sessizce bir köşeye oturdu. Avukat devam etti: «O konuda ayağını denk al. Vakit kazanmaya çalış ve bizimle istişare etmeden cevap verme. Seni şaşırtmak için birçok yöntemlere baş vurabilirler, önce kolay sorularla başlayıp gitgide sıkıştırırlar adamı, terletirler." Ama Singer'in söylediğini duydun. Sana zarar verecek, seni müşkül durumda bırakacak her hangi bir şey yapılmayacak. Alnının akıyla çıkacaksın bu işin içinden.»

Pastore divana yaslanıp kahkahayı bastı: «Duydun mu Monzanti? Bana zarar vermeyeceklermiş. Alnının akıyla kaçakmışım bu işin içinden.» Sonra Gunther'e döndü.

Ciddiyetini takınmıştı yine. «Ben Senato'dan korkmuyorum ki. işin matrak tarafı da bu zaten.»

— **«Sana dediğim gibi, ifaden alındıktan sonra başına bir iş gelmemesi için ellerinden gelen her şeyi yapacaklarından emin olabilirsiniz.»**

Pastore öfkelenildiğini hissederek öne doğru eğildi: «Gunther, beni çileden çıkarıyorsun, biliyor musun? Şu esnaf ağzıyla yumurtladığın herzeler tepemi attırıyor. Trafik kurallarına aykırı hareketten karakola çekilmiş bir adam-mışım gibi hareket ediyorsun.»

Avukat kucağındaki dosyayı kapattı. Pastore'nin o dav-

ÖĞRETMEN

283

ranışı kendisini biraz gücendirmişti. «Ben görevimi yapıyorum, Bay Pastore,» dedi.

— «Sen görevini yapıyorsun ama benim de hayatım söz konusu. Bunu unutma.» Pastore, Rahibe bir göz attı, sonra sesini alçalttı: «Benimle açık konuş. Kan muamelesi yapma bana. Yarın sabah bir sürü deyyusun hakkında geleceğim. Onun için bu gece tatlı dile ihtiyacım yok benim.»

Gunther tecrübeli adamdı, anlayışlıydı. Bu işleri idare etmesini, kendisine hâkim olmasını da iyi bilirdi. «Joe,» dedi. «Komite lehine tanıklık etmeyi kabul ettin. Ben sadece senin avukatınım, başka bir şey değilim. Şurada oturan arkadaşın sâna bazı hususlarda benden çok daha yararlı olabilir kanısındayım» Yazı masasına doğru yürüdü. «Seninle görüşmek istediğim son bir önemli mesele daha var. Bunu tartışabilir miyiz?»

Pastore başıyla onayladı.

— «Resmî olmayan. kaypaklardan duyduğuma göre, özel bir tanık, Ticaret Odalan Birliğinin temsilcisi olarak Komite huzurunda, ticaret alanında dönen bazı kanunsuz işler hakkında bilgi vermeğe hazırlanıyormuş. O işlerin çoğu Mafia tarafından kontrol ediliyor.»

— «Onun benimle ne ilgisi var?»

— «Komite, senden Bay E. J. Peterson hakkında bilgi isteyecek. Söz konusu tanık, seni bu konuda desteklemek üzere Komiteye celbedildi. Bu bilgiler hayatî bir önem taşıyor.»

— «Peterson mu dedin? Fulgoni'nin çalışma odasında birkaç kereler rastladığım adamını mı kastediyorsun?»

— «Ta kendisi. Eyalet Kamyon Nakliyat Şirketinin başkanı. Söz konusu işlerden birinin başındaki adam.»

Pastore'nin kafasında bir sürü çağrışımlar uyandı. Parçaların hepsi birleşmişti şimdi. Elinde tuttuğu çekle, ünlü kodamanlardan Peterson gözünün önünde canlandı. «Ben Bay Pe-terson'la tek kelime olsun konuşmuş değilim,» dedi.

— «Doğru. Ama ona birkaç kere Salvatore'nin evinde,

2Ş4

ÖĞRETMEN

Fulgoni'nin çalışma odasında rastlamışsın. Ayrıca onun Fulgoni'den bir çek aldığına ve Fulgoni'nin kendisine Peterson diye göbek adıyla senli benli hitap ettiğine tanık olmuşsun.

— «O konu hakkında yeterince bilgi sahibi değilim. Yarın bunu açmasam daha iyi olacak»

— «Açmak zorundasın. Zapta geçti bile. Komite temsilcisi seni evinde ziyaret ettiği zaman kendisine söylemişsin.»

Pastore kımıldadı: «Neden bahsettiğini bilmiyordum.» Bir sigara yaktı. Komite temsilcisine boşboğazlık etmişti. «O sıralarda, öfkeden çılgın gibiydim. Ağzıma geleni söylüyordum.»

Gunther, yumuşak bir sesle: «Yarın sana E. J. Peterson hakkında bildiklerini soracaklar. Yemin ettikten sonra onları cevaplandırmak zorundasın.»

Pastore düşünemeyecek ve cevap veremeyecek kadar bitkindi. Ayağa kalktı. Nezaketle : «Artık gidiyor musunuz, Bay Gunther?» diye sordu.

— «Evet, gidiyorum.» Gunther, Pastore'ye dikkatle baktı, sonra evrak çantasını alarak ihtiyatlı bir şekilde yürüdü. «Odadan çıkma. Bir şeye ihtiyacın olursa, iste. Yarın sabah yedide gelirim. Mahkeme salon unda* izlenecek beylik formaliteler hakkında seni aydınlatmak ve Komite üyeleri hakkında da özet şeklinde bazı kişisel bilgiler vermek istiyorum. Şimdi uyumana bak. iyi geceler, Monzanti.»

Paul Gonther odadan çıktı.

Pastore ile Monzanti birkaç dakika sessiz sedasız oturdular. Sonunda Pastore dayanamadı: «içki ısmarlayalım, kafaları çekip zom olalım.»

— «Anna'yı araşan daha iyi olmaz mı?»

— «Ararım, daha sonra.» Pastore başını arkaya yasladı, sonra onu kaldırıp tavandan sarkan muhteşem avizeye daldı.

— «Doğrusu güç bir durum, Joe. Ancak senin gibi güçlü biri bu işin üstesinden gelebilir.»

Pastore kahkahayı bastı. Bir türlü kendini tutamıyordu.

Rahibin ciddiyetini görünce kendine hâkim olmaya çalıştı.

«Kusura bakma, ama bazan çok komik oluyorsun, Monzanti,» dedi.

Rahip: «Zaten sahneye çıkmayı düşünüyorum,» dedi, ama belli ki kırılmıştı.

Pastore, ciddiyetle: «Beni dinle, dostum.» dedi. «Güçlü adam biraz önce ne düşünüyordu, biliyor musun? 'Cevap vermeyi reddediyorum,' demenin kolaylığını düşünüyordum. Bırak, onlar istediklerini düşünsünler, hepsinin canı cehenneme, diyordum kendi kendime.»

— «Ama düşündüklerini uygulamayacağını da biliyorum.»

— «Hayır uygulamayacağım. Ama kolayca uygulayabilirdim.» Kapı vuruluyordu. Biraz sonra, sivil polis, üstünde içkiler sıralı bir tepsiyle içeri girdi, tepsiyi divanın yanındaki masanın üzerine bıraktı, içkilerin Bay Gunther tarafından ısmarlandığını söyleyerek odadan <jıktı.

Pastore:

— «Şuraya geldiğimizden beri, itoğlu itin yaptığı ilk akıllıca iş,» diye homurdanarak iki bardağa içki doldurdu, birini Rahibe verdi. Viskisini iki hamlede diktikten sonra bardağını yeniden ağzına kadar doldurdu ve Monzanti'ye yaklaşması için işaret etti. -Yarın mahkeme salonuna girdikten sonra nasıl davranacağımı gerçekten ben de bilmiyorum, Monzanti,» dedi.

«Geçen akşam, Vito Fulgoni bana kendim hakkında bazı şeyler söylemişti. Bir türlü o sözleri kafamdan çıkaramıyorum.»

Monzanli, içkisini yudumlayarak: «Anlat bana.» dedi.

— «Günah çıkarırken anlatırım. Mahkemeden sonra. Aslında ne kadar kötü bir adam olduğumu anladıktan sonra.»

Monzanti gülümsedi: «ifaden alındıktan sonra kahraman olacaksın, o zaman Papaya gidersin, ona günah çıkartırsın.»

Pastore ikinci içkisini de bitirmişti. Kendini gayet rahat

ve iyi hissediyordu. Rahibe doğru eğildi. «Fulgöni bana elli bin dolar teklif etti.» Sözlerinin onun kafasına iyice girmesi için

biraz durakladı. Sonra: «Susmam için elli bin dolar tek-» lif etti,» dedi.

-!- «Çok para.»

— «Dünyanın parası,» dedi Pastore. içki ve yorgunluk yavaş yavaş etkisini göstermeye başlıyordu: «Parayı alıp çekip gideceksin. Florida'ya. Yeni bir iş, yeni bir hayat, bankada da paran olacak. Bundan iyisi can sağlığı. Adamlar sözlerinde samimî. Bundan eminim. Artık onları iyice tanıdım.»

— «Belki onları tanıyorsun Joe, ama ben de seni tanıyorum.»

— «Acaba? Acaba beni gerçekten tanıyor musun?»

— «Bunca yıl sonra, artık seni tanıdığımı sanıyorum.»

Profesör: «inşallah yamırmıyorsundur,» dedi. «öyle olmasını bütün kalbimle temenni ediyorum, çünkü bazan ben bile kendimi tanıyamıyorum.» Yeni içkisinden bir yudum aldı. «Vito bana, kendilerinden biri olduğumu söyledi. Kader onları bir yola, beni de başka bir yola itmiş ama aslında aynı hamurdan yoğrulmuşuz.. Öyle dedi bana. Parayı eninde sonunda alacağından emin.»

„ — «Alacağını sanmıyorum, Joe. Daha doğrusu, biliyorum.»

— «Haklısın,» dedi Pastore. Viski artık iyice hâkim olmaya başlamıştı. Ayağa kalktı, hafifçe sendeleyerek yatak odasına doğru yürüdü. «Neden, biliyor musun? Cesurum da ondan! Allah belâsını versin!» Kendisini yatağa attı. «Johnson Bulvarı kopuklarına erkek olduğumu ispat edeceğim,»

Monzanti, başına dikildi: «Daha sonra Anna'yı aramayı unutma. Şimdi biraz uyu bakalım,» dedi.

Pastore, gözleri kapalı: «Ararım,» diye mırıldandı. «Bugünlerde onu tanıyamaz oldum»

— «Onu acaba hiç tanıdın mı, Joe?»

Pastore:

— «Bu patırtı bitince, her şeye yeniden başlayacağız,» dedi ve uyudu.

ÖĞRETMEN

ERTESİ SABAH PARLAK

bir güneş ortalığı aydınlatırken, arenada gladyatör döğüşleri için son hazırlıklar yapılıyordu. Senato'nun, büyük mahkeme salonuna açılan holünde, heyecanlı bir kalabalık birikmişti. Gazeteler, radyo ve televizyonlar, sabahın erken saatlerinde gangsterler dünyasının gizlerini gün ışığına çıkaracak kahraman İtalyan profesörü göklere çıkarmakta âdeta yarış ediyorlardı. Profesör Pastore'nin saat onda mahkeme huzuruna çıkması, kamuoyunda .yarattığı tepki, siyasî cinayetlere, savaş ilânlarına, kitle halinde katliamlara ya da Warner Brothers'in muhteşem filmlerine karşı gösterdiği tepkiden farksızdı. Yiğit Profesör, bir Rahiple elele, Mafia'yı duman etmeye hazırlanıyordu. Yardımcı kuvvetlerle ve en güçlü silâhlarla donatılmış basın ordusu, Senato binasında yerini almıştı. Amerikan halkı, ölüm kalım savaşının ve kan kokusunun zevkini çıkarmaya hazırlanıyordu.

Tanık, bir gece önce karısı ve kızıyla telefonla konuşmuştu. Monzanti, onu gece yarısı sarsarak uyandırmış, yüzüne su çarpmış ve ite kaka telefona götürmüştü. Profesör gayet az konuşmuş, sarhoş ağziyle konuşmamak için azamî çaba göstermişti. Anna formundaydı. Nancy de babasıyla iftihar ediyordu. Güvenlik tedbirlerinden haberleri vardı, bir sürü polis memuru evi göz altına almışlardı. Korkmuyorlardı. Anna, cesarettten, inançtan ve her şeyi beraberce göğüslemekten söz ediyordu. Pastore, onları ayık kafayla dinleyemediği-ne hayıflandı. Anna, New Jersey'e gitmeden önce, bir sürü:

288

ÖĞRETMEN

telefon ve telgraf geldiğini söyledi. Herkes kendisini takdirle karşılıyor, iyi şanslar diliyordu. Hepsi televizyon yayınlarını heyecanla bekliyorlardı. Bu sözleri dinledikten sonra Pastore telefonu kapatmış ve uykuya dalmıştı.

Kahvaltıda yumurta ve jambon yemişler, sonra Gunther, Profesöre bazı ayrıntılı bilgiler vermişti. Pastore ağrıdan

çatlayan başım ve sızlayan kasığımı unutmaya ve söylenenlerin hepsini hatırında tutmaya çalışmıştı. Otelden ayrılmadan önce, Rahip Monzanti'nin dua ettiğini görünce, birden sinirleri bozuldu. Her şey fazla ciddî, fazla dürüst, fazla dramatik bir havaya bürünmüştü. Aczini itiraf edip Tanrıdan yardım dilenmekten başka bir şey değildi bu. Senato binasına doğru yol alırlarken, gazetelerin başlıkları gözüne ilişti: **^PROFESÖR BU SABAH HER ŞEYİ AÇIKLAYACAK.**» Dünyada ne kadar dürüst ve namuslu insan varsa, hepsi ona güveniyordu demek! Allah kahretsin! Pastore derin bir nefes aldı, gecedен kalma sarhoşluğu, içindeki korkuyu, karmakarışık duyguları ve çelişmeleri üzerinden atmak istedi. Gunther ve Mon-zanti ile şakalaşmaya çalıştı.

— «İşte geliyorlar!» Mahkeme salonuna açılan koridor boyunca sesler yankılandı. Joe Pastore, kendi yarattığı cehennemın içine girmişti. Basın ordusu Profesörü kuşatmış, gazeteciler dört yandan saldırıyorlardı.

Gunther: «Açıklama yapmıyoruz» diye bar bar bağırıyor, üçü de polislerin arkasından kalabalığı yara yara, koridorun öbür ucundaki mahkeme salonuna doğru ilerliyorlardı.

Pastore, dişlerim sıkmış, kalabalığı ite kaka kendisine yol açıyordu. Soru yağmuruna kulaklarını tıkıyor, gözünü alan ışıkları görmemeye çalışıyordu. Kendini tecrit etmiş, dış dünya ile bağlarını koparmıştı. Tam mahkeme salonuna girmek üzereyken diğerlerini bastıran bir soru kulağına çarptı: «Mafia çocuklarından bazılarının hukuk fakültelerine kabul edildikleri doğru mu?» Profesör, Gunther'in arkasından kapıdan girmeden önce bir dur aksadı, sonra genç gazetecinin

ÖĞRETMEN

289

yüzüne bakarak; «Evet, doğru,» dedi. Ve Amerika Birleşik Devletleri Senatosunun mahkeme salonuna girdi. Joe Pastore'nin mahkemesi başlamıştı.

Pastore önce gözlerini kırıştırdı-, başını eğdi, Gunther'in arkasından tanık yerine doğru ilerlerken, dizlerinin biraz büküldüğünü hissetti. Başını kaldırıp, her şeyi birden

kafasına nakşetmeye korkuyordu. Gördüklerini azar azar, yavaş yavaş sindirecektir. Avukatının yanında yer alırken başını kaldırdı ve Monzanti'nin, seyircilere tahsis edilen yere doğru götürüldüğünü gördü. Ticaret Odaları temsilcisinin ifadesi alınmış ve Pastore'nin dinlenilmesine hazırlık yapılmak üzere celseye ara verilmişti. Profesör, yargıçların yer aldığı yüksek kürsüye bir göz attı. Senatörleri, Komite üyelerini, yardımcılarını, stenocuları teker teker gözden geçirdi. Hepsi birbirleriyle istişare ediyor, notlarını hazırlıyor ve arada bir Pastore'den yana bakıyorlardı. Profesör, özellikle, solundaki senatörle ciddi bir konuşmaya dalmış olan Başbakana dikkat etti. Onun arkasında, basın mensupları ve halk yer almıştı. Kimi oturmuş, kimi ayaktaydı. Görüş açısını genişleterek, ışıkları, kameraları, telsizleri, fotoğraf makinelerini de içine aldı, gürültüler kulaklarına çarpmaya başladı. Çıplak gerçekle karşı karşıya idi şimdi. Amerika Birleşik Devletleri Senatosunun huzurunda ifade vermek üzereydi. Şu anda, televizyon kameraları, ülkenin dört bir yanındaki, özellikle New Jersey'in Orange kasabasındaki televizyon ekranları üzerine imgesini yansıtıyordu. Pastore doğruldu, kravatını düzeltti. Ancak o zaman bu muazzam arenadaki bütün gözlerin kendine dikilmiş olduğunu farketti. Başkan tokmakla masaya vurdu, salondaki gürültüler yavaş yavaş yatıştı. Gunther eğildi, Profesörün önündeki masanın üzerine konulmuş olan Mikrofonu işaret etti. Pastore alete baktı ve başıyla onayladı.

— «Gürültü etmeyelim!» diye bağırdı Başkan. Bir taraftan da tokmağını masaya vuruyordu. «Susalım lütfen.» Salonda çıt çıkmıyordu artık.

F: 19

290

ÖĞRETMEN

— «Amerika Birleşik Devletleri Daimî Komitesinin Devlet işleriyle ilgili Tahkikat Komitesi, Profesör Joseph Pastore'-nin tanık olarak dinlenmesini talep ediyor.»

Salonda yeniden uğultular başladı. Fotoğrafçılar faaliyete geçtiler. Başkan tokmağını birkaç kere şiddetle masaya indirdi, sonra:

— «Gürültü kesilmediği takdirde, mahkeme salonunun tahliyesini isteyeceğim!» diye bağırdı. Bir süre gürültünün yatışmasını bekledikten sonra sözlerine devam etti: «Tanık lütfen ayağa kalksın.»

Joseph Pastore yargıçların karşısında ayağa kalktı.

— «Adınız?»

— «Joseph Pastore» Duruşma başlamıştı. Bu duruşma, bir devlet komisyonu tarafından plânlı yoksuzluklar hakkında açılan bir soruşturma olmaktan çok, Pastore'nin özel duruşmasıydı. ilkeleri, idealleri, dürüstlüğü, kişisel gücü mahkeme huzurunda yargılanacaktı. Pastore, ant içtikten sonra Gunther koluna dokundu ve yerine oturmasını işaret etti.

Başkan: «Şehadette bulunmayı kabul ettiğiniz için Komite adına size teşekkür ederim,» dedi. Tatlı bir Güneyli şi-vesiyle konuşuyordu. Kürsünün üzerinde duran kâğıtları gözden geçirdi, «Kayıtlara göre, psikoloji öğretmeni Joseph Pastore'nin New York Üniversitesinde parlak bir sicili olduğu anlaşılıyor. Söz konusu üniversitenin Profesör hakkında verdiği mükemmel referanslar halen Komitenin elinde bulunmaktadır»

Başkan bir yudum su içti ve sözlerine devam etti: «Elimizde bulunan diğer referanslar da, tanık Joseph Pastore'nin işinde ehil, tecrübeli ve kendini eğitime adanmış fedakâi bir öğretmen olduğunu doğrulamaktadır.»

Başkan bazı evrakları incelemek üzere konuşmasına bir süre ara verdi. Gunther de o fırsattan yararlanarak masanın üzerindeki mikrofonu düzeltti. Başkan hazırды, soruşturma başlamak üzereydi.

ÖĞRETMEN

— «Komitenin haber aldığına göre, vaktinizin büyük bir kısmını özel derslere adanmış bulunuyorsunuz, özellikle, fakir mahallelerden gelen öğrencilere büyük önem verdiğiniz anlaşılıyor. Doğru mu?»

Pastore mikrofona uzandı: «Evet, efendim.»

— «Bu çeşit işlere ne zamandan beri merak sarmış bulunuyorsunuz?»

— «Lise öğrenimimi tamamladıktan sonra,» diye cevap verdi Pastore. «Sakin bir sesle konuşmaya- çalışıyordum. «Columbia'daki öğrenimim sırasında, geceleri özel ders veriyordum.»

— «Kötü çevrelerde yetişmiş çocukların sorunlarına karşı özel bir ilgi gösterdiğiniz anlaşılıyor. Bunun nedenlerini açıklayabilir misiniz?»

Profesör tereddüt etti. «Ben Brooklyn'in kenar mahallelerinden birinde doğup büyüdüm.» Pastore yutkundu, sonra öne doğru eğildi. «Bu yüzden bu çocukları anladığımı sanıyorum ve onlara karşı büyük bir yakınlık duyuyorum» Arnold Singer haklıydı. Mahkeme heyeti, Pastore'yi halkın gözünde sempatik göstermek için elinden geleni yapıyordu.

Başkan, Pastore'nin hayattaki amaçlarını, meslekî alandaki ideallerini sordu. Aldığı cevapların hepsi mükemmel ve kusursuzdu. Pastore bunun bir mizansen olduğunu biliyor ve hiç bozmamaya gayret ediyordu. Onların kamuoyunun gözünde yaratmak istedikleri fedakâr öğretmen, kusursuz insan ve Mafia'yı teşhire en uygun aday pozuna girmeyi kabul etmişti. New Jersey'in Orange kasabasından Nancy Pastore yere, televizyon cihazının tam önüne oturmuştu. Michael Donato, Nancy'ye, televizyon yayınlarına karşı gösterdiği ilgiden daha fazlasını gösteriyordu. O da yere, kızın yanına çökmüş, beraberce seyrediyorlardı. Anası babası divanda oturmuşlar. Anna da onların yanbaşıda ciddi bir tavırla ekrana gözlerini dikmişti.

Nancy, coşkuyla: «Ne kadar yakışıklı, değil mi?» dedi.

Michael Donato: «Bir sinema aktöründen farksız,» diye onayladı.

Nancy, ekrana biraz daha yaklaştı. «Asıl heyecanlı bölümü bundan sonra başlıyor.» dedi.

— «Ne bu yahu, sinemamı seyrediyorsunuz?» diye sordu Bayan Donato.

Anna birdenbire: «Lütfen susun!» dedi. Herkes ona dönüp baktı. «Nancy lütfen ciddî ol. Baban büyük bir baskı altında» diye ekledi yumuşak bir sesle.

Anna büyük bir ciddiyetle seyrediyordu. Başkanın sorduğu her soru ona geçmiş hayatını hatırlatıyor, tanık yerindeki adamın cevapları ise, birlikte geçirdikleri günler, beraber bulundukları yerler, kırılan umutlar, kaçırılan fırsatları geri getiriyordu. İlkelerini, ideallerini açıklayan kocasını dinledikçe, gözünde küçüldüğünü hissediyor ve bütün hayatını, onun amaçlarına hizmet etmekle, onun kişisel çıkarlarını, beslemekle geçirdiği, şimdiye kadar mantığından, ilkelerinden, sağduyusundan zerre kadar şüphe etmediğini farkediyor-yordu. Bu dar çerçeveye içinde Pastore artık tanrısal niteliğini¹ yitirmişti. Odayı doldurmuyor, çevresine hükmetmiyordu. Ciddî bir sınavdan geçirilen sıradan bir italyan erkeğinden başka bir şey değildi. Birazdan hayatında ilk kez, cesaretini ve alçak gönüllülüğünü gösterecekti. Hepsinin hayatı tehlikeye girecekti ama bu fedakârlığa değerd. Bu düşüncesinden ötürü utanç duymakla birlikte, Anna kocasının, yaptıklarının cezasını çektiğini düşünüyor, buna müstahak olduğunu da hissediyordu. Böylelikle hizaya getirilmiş normal insan boyutlarına indirgenmiş olacaktı. Kendi de onun eşiti olacaktı. Hayatlarını dakikası dakikasına, saati saatine birlikte yaşayacaklar ve aralarına hiç çbir şey girmeyecekti artık.

Başkan bir süre ara vermiş, Komite üyeleriyle istişare ediyordu. Buraya kadar, tanık hakkında gerçeğe uygun bir portre çizilmişti, Pastore de kendini iyi idare etmişti.

Profesörün geçmişi, kişiliği, ihtisası ve gangsterlerle kurduğu ilişki mantıkî bir yorumla kamuoyunun gözleri önüne seril-

ÖĞRETMEN

293

mis, onu herkesin gözünde bir kahraman haline getirmişti.

Şimdi Pastore'den onların karşılığını bekliyordu.

White Plains'deki muhteşem evin özel çalışma odasında, Vito Fulgoni ile Joe Bellini sabırla televizyon yayınlarını seyrediyor, Başkanın soruşturmaya başlamasını ve işin doruğuna ulaşmasını bekliyorlardı.

— **«Kendini iyi idare ediyor doğrusu,» dedi Bellini. Sakin görünmeye çalışıyordu.**

Fulgoni: «Şimdilik, evet,» dedi. Soruşturmanın ilk dönemi süresince pek az konuşmuşlardı. «Asıl şenlik bundan sonra başlıyor. Bakalım o zaman ne olacak?»

— **«Ona hâlâ güveniyor musun?»**

— **«Yüzde yüz,» dedi Fulgoni.**

Bellini bir yudum viski aldı. Hayatta hiç bir şeyden yüzde yüz emin değildi, özellikle, Joe Pastore'den. Ona hayranlık duyuyor, etkisi altında kalıyordu ama satın alınamayacağından ve korkutulamayacağından endişe ediyordu. Vito Fulgoni'nin kendine bu kadar güven duymasına hayret ediyordu.

— **«Cins atın bile bacağı kırılabilir, Vito,» dedi gülümseyerek.**

Fulgoni: «O zaman da vurursun,» dedi ve sigarasından derin bir nefes çekti.

Başkan tokmağını masaya indirdi. Gürültü yatıştı. Profesör kravatını düzelterek soruşturmanın başlamasını bekledi.

— **«Albert Salvatore ile ilişki kurdunuz mu?» Kalabalıktan heyecanlı bir uğultu yükseldi. Fotoğrafçılar stratejik yerlerini aldılar.**

— **«Evet.»**

— **«Vito Fulgoni ile.»**

— **«Evet.»**

— **«Victor Giordano ile?»**

— **«Evet.»**

— «Vincent Patemo ile?»

294

ÖĞRETMEN

Pastore terlediğini hissetti. Birdenbire mahkeme salonu derin bir sessizliğe gömülmüştü. Cevap vermeden önce Gunt-her'e bir göz attı.

— «Evet, efendim»

— «Biraz sesinizi yükseltir misiniz?»

— «Evet.»

— «Peki Joseph Bellini ile?»

— «Evet.»

Başkan önündeki kâğıtları karıştırdı.

— «Bu adamların Amerika'daki yeraltı dünyasının elebaşları olduğunun farkında mısınız?»

Profesör adamakıllı ter döküyor ve buna engel olamıyordu. Gunther'e doğru eğildi, onunla fısıldaştıktan sonra mikrofona uzandı:

— «Evet.»

— «Mahkeme huzurunda bu adamlarla ilişki kurmanızın nedenlerini anlatabilir misiniz?»

Pastore, Gunther'e bakmadan acele cevap verdi:

— «Çocuklarına özel ders veriyordum.»

Başkan sağındaki senatörün kulağına bir şeyler fısıldadı, sonra: «Kayıtlar, tanıgın çocukların eğitimini başarı ile yürüttüğünü gösteriyor,» dedi. «Yine kayıtlardan anlaşıldığına göre, çocukların notlarında belli bir düzelme görülmüş ve içlerinden bazıları önemli üniversitelere girmeye hak kazanmışlar.»

Televizyon lambalarının çıkardıkları ısı Pastore'yi rahatsız etmeye başlamıştı. Üzerindeki baskı gitgide artıyordu.

— «Bu çocukların anneleri ve babalarıyla yakın ilişki kurmuş muydunuz? Az önce söz konusu olan kişileri kastediyorum.»

Profesör cevap vermeden önce tereddüt etti. «Yakın ilişkiden ne kastettiğinizi anlayamadım, efendim.»

—> «Onlarla her halde istişare ettiğiniz oluyordu, değil mi?»

ÖĞRETMEN

295

— «Evet, çocuklarla ilgili meseleler üzerinde tartışıyorduk,»

— «Onlarla sosyal ilişkiler de kurmuş muydunuz?» Pastore avukatına danıştı. «Karımla birlikte bir yılbaşı partisine gitmiştik.»

— «Parti nerede verilmişti?»

— «Joseph Bellini'nin evinde»

— «Örgütün başka üyeleri de var mıydı o partide?»

— «Oradakilerin çoğu bana yabancıydı.»

— «Az önce adı geçen kişiler de orada mevcut muydu?»

— «Evet, efendim.»

— «Profesör Pastore, biraz önce, bu çocukların ebeveynleriyle olan ilişkilerinizin, çocukların öğrenimiyle ilgili meselelere inhisar ettiğini söylediniz. Tamam mı?»

Profesör kravatını gevşetti, yakasını açtı. Fotoğrafçılar bu fırsatı kaçırmadılar.

— «Genellikle öyleydi,» dedi Pastore sinirli bir tavırla.

— «Özür dilerim, duymadım»

— «Genellikle öyleydi, dedim.»

— «Peki, bunun dışındaki zamanlarda, yani çocuklarla ilgili meseleleri tartışmadığınız zamanlar?»

Pastore, boynunu çevirdi, çenesini kaşıdı ve içinden terlemesine ve sinirlerine hâkim olamadığı için kendi kendine küfretti. Paul Gunther ile yeniden istişare etti. Nihayet:

— «Çeşitli konularda görüşüyorduk,» dedi. «Ama önemsiz konular. Şu anda hatırlamak çok zor benim için.»

Mahkeme heyeti üyelerinden biri Başkana bir kâğıt uzattı.

Başkan onu inceledikten sonra, yeni bir soru sordu:

— «Salvatore'nin evinde uzun süre kaldığınız oluyor muydu?»

— «Evet. Çocuklarla orada ders yapıyorduk.» Pastore masanın altındaki ayaklarını oynattı, kendini yeni saldırıya hazırladı.

Singer'in, Gunther'in ve diğer bütün Allanın belâsı heriflerin kendisine yalan söylediklerini anlıyordu. Ken-

296

ÖĞRETMEN

dişini hızla ve dosdoğru uçuşuma sürüklüyorlardı. Sonra da gözünün yaşma bakmadan uçuşumdan aşağı itivereceklerdi. Aslında istedikleri bir, iki cevaptan ibaretti. Geri kalanını tasfiye edeceklerdi. Salvatore'nin, evi. Salvatore'nin ölümü. Allah belâlarını versin diye düşündü. O konularda bir şey bilmiyordu zaten. Derken, Başkan birdenbire ve hiç habersiz, sadede geldi, Pastore'nin dengesini bir çırpıda bozdu.

— «Salvatore'nin evinde olduğunuz bir sırada, Bay E. J. Peterson'a rastladığınız oldu mu?»

Namussuzlar. Pastore, mendilini çıkarıp yüzünün terlerini sildi. Dinleyicilerin ilgisinin ve heyecanının gitgide arttığını farkediyordu. Doğruyu söyleme zamanı gelmişti. Pastore doğruyu söyleyeceğini ve akabinde öleceğini düşündü. Namert herifler kendisini kurban etmeye hazırlanıyorlardı. Öne doğru eğildi, mikrofonun içine fısıldadı:

— «Evet.»

— «Lütfen sesinizi yükseltir misiniz?» Pastore yutkundu: «Evet.»

— «Komite huzurunda, Bay Paterson ile hangi koşullar altında tanıştığınızı anlatır mısınız?»

Gangsterler, katiller, Chicago Johnson Bulvarı çetesi şu anda kendisini seyrediyor olmalıydı. Pusuya yatmış, bekliyorlardı yüzde yüz. Anna da bekliyordu.

— «Ona ilk defa bir büroda rastladım.»

— «Bay Vito Fulgoni'nin bürosunda mı?»

Mahkeme salonundaki gürültüler Başkanı rahatsız ediyordu. Tokmağını masaya vurdu.

Pastore burnundan soluyarak sordu: «Sorunuzu tekrarlar mısınız lütfen?»

— «Bay Vito Fulgoni'nin bürosunda mı?»

— «Öyle sanıyorum, evet.»

Salondaki gürültü ondan sonraki sorunun ertelenmesine sebep oldu.

**'İşte söyledim/ diye düşündü Pastore, 'söylüyorum. Be-
ÖĞRETMEN 297**

**nimle oyun olmaz, ilkelerime bağlı, cesur bir adamım ben.
Kurşunlar, elli bin dolar bana vız gelir.'**

**— «Kendisini gördüğünüz zaman kim olduğunu biliyor
muydunuz?»**

— «Hayır, o zaman bilmiyordum»

— «Şimdi biliyor musunuz?»

— «Evet.»

— «Lütfen anlatır mısınız?»

- - «Bay Peterson'un, Eyalet Kamyonculuk Şirketinin Yönetim Kurulu Başkanı olduğunu sanıyorum.» 'İşte bildiklerimi size söyledim,' diye düşündü. 'Şimdi bırakın da gideyim artık. Hastayım ben. Söylediklerimi duyduunuz, onlar da duydular. Hepsi konuşmamı bekliyorlardı.'

— «Bay Peterson'un her hafta o büroda Bay Fulgoni'den para aldığını biliyor muydunuz?»

— «Onu bir gün bürodan çıkarken gördüm. Elinde., bir şey vardı.»

— «Çek mi vardı?»

— «Olabilir. Pek emin değilim.» Başkan yanındakilerle istişare etti:

— «Profesör Pastore, salonun sağ köşesindeki masada oturan adama lütfen bir bakar mısınız?»

Pastore yavaşça döndü, adama baktı.

—• «Vito Fulgoni'nin bürosunda rastladığınız adam bu muydu?»

— «Evet,» dedi Pastore yavaşça.

— «Masada oturan kişi, Eyalet Kamyonculuk Şirketinin Yönetim Kurulu Başkanı Bay Peterson'dur. Bu adamın, Vito Fulgoni'nin, Salvatore'nin evindeki bürosunu ziyaret ettiğini ve elinde de bir şey olduğunu ve o gördüğünüz şeyin bir çek

olabileceğini beyan etmiş bulunuyorsunuz. Gördüğünüz şey, gerçekten bir çek miydi?»

— «Evet, öyle sanıyorum.»

— «Peki, Bay Peterson'a Albert Salvatore'nin evinde başka defalar da rastladığınız oldu mu?»

298

ÖĞRETMEN

— «Evet, oldu.»

Oyun, ilân edilen programa uygun şekilde oynanıyor, seyirciler de büyük zevk duyuyorlardı. Tanık yerinde oturan şu kan ter içindeki hırpalanmış adam, her ne kadar yakışıklı bir şövalye olmaktan uzak idiyse de, yine oyunun kurallarına harfi harfine uyuyordu. Konuşmuştu. Az da olsa yine konuşmuştu. Tahkikat Komitesinin hayatî önem verdiği bir konu ile ilgili olarak olumlu bilgiler vermişti. Ama Başkan hâlâ tatmin olmuş değildi. Tanığın genel durumu kendisini tedirgin ediyordu. Doğrudan meselenin can noktasını deşmeye karar verdi. Başkan yeniden tokmağını masaya indirerek asayişi sağladı. Profesör birdenbire kendi kendine ihanet etmiş gibi bir his duydu. Bu oyunu daha bir müddet sürdürecekti, sonra da oyunun finaline kendi gerçek kişiliğinin damgasını basacaktı. Aklî dengesini ancak bu şekilde muhafaza edebilecekti. Sağ bacağının titremesine, yüzünden boşanan terlere ve boğazının kurummasına bir türlü çare bulamıyordu. Onun için, Joseph Pastore denilen o bedenin içerisine çekilmeye ve onu kendi kaderiyle başbaşa bırakmaya karar verdi. 'Varsın bildiğini yapsın,' diye düşündü.

Mutlak sükûnet avdet ettikten sonra, Başkanın yeknesak sesi duyuldu:

— «Profesör, soruşturmanın bu döneminde, soracağımız soruların önemine dikkatinizi çekmek isterim. Düşünmeden cevap vermeyiniz lütfen. Amerika Birleşik Devletleri Senatosu huzurunda ant içmiş bir tanık sıfatıyla bulunduğunuzu unutmayın.» Önündeki bir kâğıda göz attıktan sonra devam etti: «On sekiz Temmuz 1954'de New York City'de, 136 Park Avenue'da yapılan bir toplantıda hazır bulundunuz mu?»

Pastore alnını sildi, oturduğu yerde vaziyetini değiştirdi. Sonra avukatıyla görüşmeye karar verdi. Gunther onu teskine çalışıyordu. Amerika'nın, birçok yerlerinde birçok insanlar, belli nedenlerle Pastore'yi seyrediyor ve ne söyleyeceğini bekliyorlardı.

ÖĞRETMEN

299

— ** L tfen Komitenin sorduğu soruya cevap verir misiniz? **
Profesör, kararsız bir tavırla, başını mikrofona "doğru uzattı:  Peki,  dedi. Sesi kısık ve acayip çıkıyordu.

— ** Profes r Pastore, o toplantıda hazır bulunan kişilerin adlarını açıklar mısınız lütfen? Hatırlayabildiğiniz kadar. **
Pastore'nin gözlerinin önünde kırmızı, yeşil renkler uçuşuyordu. Gözlerini tekrar tekrar kırpıştırdı, ama renkler uçuşmaya devam ediyordu. Renkli televizyonu düşündü birden, gülümser gibi oldu. Sorulan soruyu unutmuştu. Tekrar bedeninin içerisine girip onu bu çıkmazdan kurtarmak için yardım etmeyi düşündü.

— ** Soruyu tekrar eder misiniz, lütfen,  dedi. Sesi kulaklarına yabancı geliyordu'artık.**

Başkan ilk kez sinirlendiğini ve meraklandığını belirtti:

— ** Bu toplantıda hazır bulunan kişilerin adlarını, hatırlayabildiğiniz kadarıyla açıklayın lütfen. **

Pastore mikrofona doğru uzanırken, Gunther onu durdurdu, kulağına bir şeyler fısıldadı. Profesör yeniden öne doğru eğildi. Bir an düşecekmiş gibi oldu, sonra gayet yavaş ve heyecansız bir sesle konuştu:

— ** Vito Fulgoni... Joseph Bellini... Victor Giardano... Vincent... ** Sağ bacağındaki titreme şimdi bütün sağ yanım kaplamıştı. Artık sağ eline de hâkim olamıyordu.  n ndeki masada duran bir bardağa doğru uzanmak istedi ama erişemedi.

Paul Gunther, endişeyle:  Komitenin izniyle,  dedi, bardağa su doldurup Profesöre uzattı. Pastore içerken suyun bir kısmı gömleğine döküldü. Sonra mikrofona doğru uzanarak, bir an

önce işini bitirmek ister gibi acele acele konuştu: «Vito Fulgoni, Joseph Bellini, Victor Giardano, Vincent Paterno, Frank Ratazzi... ve daha başkaları»

— **«Ötekilerin adlarını biliyor musunuz?»**

— **«Hayır, efendim.»**

300

ÖĞRETMEN

— **«Gördüğünüz takdirde tanıyabilir misiniz?»**

— **«Evet, efendim.»**

Başkan ve Komite üyeleri şimdi tanığa karşı sempati duymaya, onunla ilgilenmeye başlamışlardı.

— **«Ne kadar büyük bir baskı altında olduğunuzu biliyorum, Profesör. Onun için size acele etmemenizi ve cevap vermeden önce iyice düşünmenizi salık veririm. Soruşturmanın bu kritik safhasında, celseye ara vermek zorunda kalmak istemiyorum. Ama şu anda salim kafayla ve iyice düşünmeden cevap verecek durumda değilseniz, ara verebiliriz.»**

Gunther, Pastore'nin kulağına fısıldadı, Profesör başıyla 'olur,' anlamına bir işaret yaptı. Avukat mikrofona yaklaştı :

«Soruşturmaya devam edebilirsiniz, sayın Başkanım,» dedi.

— **«Pekâlâ. Bu toplantı sırasında görüşülen işler hakkında, hatırlayabildiğiniz kadarıyla bizleri aydınlatabilir misiniz?»**

Joe Pastore bu sefer avukatına danışmadı. Komite üyelerini birer birer incelemekle yetindi. Sonra televizyon kameralarını incelemeye koyuldu. Gördüğü renklerin, kırmızılarının,' yeşillerin zengin çeşidine hayranlıkla baktı. Gürültüler, yüzler yavaş yavaş silindi. Gözlerinin önünde Carmella Bellini'nin çıplak göğüsleri canlandı. Sonra Frank Ratazzi'nin boğazını hamburger doğrar gibi doğradığını düşündü. Elli bin dolarlık Florida portakal bahçesi gözlerinin önünde dansetti... Başkan, asayışı sağlamak için tokmağını vuruyor, Gunther ise kolunu çekiştirip duruyordu.

— **«Komite adına sorulan soruya cevap vermenizi bekliyorum.»**

Profesör Pastore derin bir. şaşkınlık içinde başını eğdi, sakın ve belli belirsiz bir sesle mırıldandı: «Töhmət altında kalabilirim kaygısıyla... bu soruya... cevap vermeyi... reddediyorum.»

**Mahkeme salonunda kıyamət koptu. Kalabalığın gürültüsü. Başkanın tokmak seslerini bastırdı. Profesör hiç bir şe-
ÖĞRETMEN**

301

yin farkında değildi. Dimdik önüne bakıyor, etrafında olup bitenleri görmüyor ve işitmiyordu. Vito Fulgoni'nin yüzündeki gülümsemeyi görür gibi oldu. Sonra sessiz sedasız kendisini seyreden karısı Anna'nın yüz ifadesinin değişmediğini, sadece yanaklarından aşağı yuvarlanan gözyaşlarını silmediğini hayal etti.

Gürültü biraz yatışır gibi oldu. Başkan, yanındakilerle istişare ettikten sonra yine tanığa döndü:

— «Anayasanın Beşinci Maddesinden yararlanarak beyanda bulunmayı reddetmek kanunî hakkınızdır. Ancak, Amerika Birleşik Devletleri Tahkikat Komisyonu bazı bilgileri kasıtlı olarak açıklamak istemediğiniz kanısına varmış bulunuyor. Böyle davranmakla, adaletin tecellisine ve bu ülkede işlenen suçların cezasız bırakılmasına sebebiyet vermiş olacaksınız. Bu hususta sizi uyarmak zorundayım. Cevabınızı yeniden gözden geçirmek ister misiniz?»

Profesör mekanik bir hareketle öne doğru eğildi:

— «Hayır,» dedi.

Başkan yeniden senatörlerden biriyle istişare etti, sonra tokmağını vurarak gürültünün yatışmasını sağladı.

— «Profesör Pastore, söz konusu toplantıya katılanlar tarafından size, eroin imalâtıyla ilgili bir projeyi ele almanız teklif edildi mi?»

Paul Gunther, müşterisini uyarmak için en ufak bir harekette bile bulunmadı. Çünkü iş kanun çerçevesini aşmıştı artık.

— «Töhmət altında kalmamak için bu soruya cevap vermekten imtina ediyorum.»

Profesör Pastore'nin şehadetiyle ilgili celse sona ermişti. Belgesel fotoğraflar çekildi. Yorumcular faaliyete geçti. Gürültü bir türlü dinmek bilmiyordu. Herkesin göklere çıkardığı kahraman attan inip eşeğe binmişti. Başkan nihayet, gürültüyü bastırma çabasından vazgeçti, resmî bir açıklamada bulundu: — «Oturum, saat 19'a kadar tatil edilmiştir.»

302

ÖĞRETMEN

ÖĞRETMEN

Profesör, koltuğuna yığılmış kalmıştı. Her tarafı uyuşmuş olduğundan hiç bir şey hissetmiyordu. Komite heyeti dağılıp, seyirciler arenadan çıkarlarken, Paul Gunther de kâğıtlarım topluyor, onları muntazam bir şekilde çantasına yerleştiriyordu. Biraz sonra, her zamanki soğukkanlı ve profesyonel tavrıyla Pastore'ye hitap etti:

— «İşlerin böyle bir seyir takip etmesine üzöldüm. Sizi anladığıma emin olabilirsiniz.»

Profesör başını kaldırmadan onu onayladı. —• «Resmî araba, sizi New York'a götürmek için emrinize amade, istediğiniz takdirde.» Profesör başını sa'ladı.

— «Sizinle New York'a vardığınızda görüşürüz.»

Paul Gunther mahkeme salonundan çıktı.

Fotoğrafçılar son resimlerini çekiyorlardı. Gazetelerin atacağı başlıklar için Profesör bundan ideal bir poz veremezdi. Oda boşalırken, Profesör ipnotize olmuş gibi oturuyordu. Ameliyata rıza göstermiş, onlar da karnını yarıp barsaklarını ortaya dökmüş, herkese teşhir etmişlerdi. Uzmanlar içini iyice incelemişlerdi... Şimdi kendi başına karnını dikip, tekrardan yaşamaya koyulması gerekiyordu. Her tarafını deşmişler, kameraların karşısında varlığının dokusunu gözden geçirmişlerdi. Artık herkes içyüzünü biliyordu. Haysiyeti şerefi kalmamıştı. Yine de ameliyatın başarılı olduğu söylenebilirdi. Çünkü hasta yaşıyordu ve yaşamaya devam edecekti. Profesörün otele gidip gitmeyeceğini sordu. Joe Pastore,

seyircilerin oturduğu tarafa baktı. Rahip Monzanti kendisine doğru geliyordu.

— «Arkadaşımı bekliyorum,» dedi.

303

32

PROFESÖR İLE RAHİP

o akşam eve döndüklerinde, ortalıkta derin bir sessizlik vardı. Washington'dan trenle gelmiş ve yol boyunca hiç konuşmamışlardı. Konuşacak bir şeyleri kalmamıştı zaten.

Bavullarını antrede bırakmış, paltolarını çıkarmış ve yorgun argın oturma odasına geçmişlerdi. Pastore doğru bara gitti. Şişeyi işaret ederek Rahibe gösterdi, ama Monzanti içki istemedi. O da bardağını ağzına kadar viskiyle doldurarak en sevdiği koltuğuna yollandı... Oturduğu yerde viskisini yudumlarken birden büyük bir rahatlık ve sükunet hissetti. Çevresindeki her şey kendisine ferahlık veriyordu. Bu çok güzel bir histi. Bu sükûnetin nereden geldiğini düşünmeye başladı. Geçmiş olayları düşünmeye başladıkça birden midesinin kasıldığını hissetti. Bulantıya benzer bir his duydu. Telefon çaldığında Pastore hiç tepki göstermedi, bir süre sonra Monzanti yerinden kalkarak cevap vermeye gitti.

— «Joe, bir gazeteci seninle görüşmek istiyor,» dedi ahizeyi Pastore'ye uzattı.

Profesör viskisinden bir yudum daha aldı, hiç istifini bozmadı. Söyleneni duymamışa benziyordu.

— «Joe, gazeteden telefon ediyorlar.»

— «Şu Allanın belâsı telefonu prizden çek, Monzanti»

Monzanti gazeteciden özür dileyerek, Profesörün telefona gelmesinin imkânsız olduğunu söyledi, ahizeyi masanın üzerine bıraktı. Sonra koltuğuna yürüdü, oturdu. Hiç konuşmuyorlardı. Pastore, bardağını dikdikten sonra bir sigara yak-

302

Pi

olduğu seyirci topluy du. Bi le Pas

anladı P
âmâd(
cağı
Oda l
liyate
taya
incel(
yaşar
mera
di. A
mıştı
hasts
le gi<
taraf
.304

ÖĞRETMEN

ti, başını koltuğunun arkalığına yasladı. Rahip onu dikkatle izliyordu.

— «Mahkemeden beri telefonlar durmadan çalışıyor burada her halde,» dedi. «Bir süre buna katlanmak zorunda kalacaksın, Joe.»

Pastore, soğukkanlılıkla: «Hiç bir şeye katlanmak zorunda değilim,» dedi.

Birkaç dakika sonra Nancy merdivenden indi. Bir randevuya gittiği belliydi. Üzerinde şık bir elbise vardı. Kemerini düzelterek odaya girdi. Profesör kızını tepeden tırnağa inceleyerek gülümsedi:

— «Merhaba, Canım.»

Nancy; «Merhaba, babacığım,» dedi, fakat babasına sokulmadı.

— «Pek güzelsin. Yeni saç kuaförün çok yakışmış, sana.»

Nancy odanın ortasında durduğu için Pastore onu yerinden kalkmadan iyice görebiliyordu, ilk defa görüyordu onu sanki. Nancy de herkes gibi onun içyüzünü seyretmişti. Bu yüzden yanma gelmiyordu. Pastore, onu zorlamamaya karar verdi.

Nancy, üzgün bir tavrıyla: «Kusura bakma, babacığım, bir randevum var da,» dedi. «Yemeğe davetliyim.»

Pastore, sakın bir sesle: «Annenin haberi var mı?» diye sordu.

— **«O teşvik etti beni çıkmaya zaten.»**

— **«Öyle mi?» Pastore, içkisinden bir yudum daha alalı. «Bu olmadı işte. Seninle konuşmak istiyordum.»**

Nancy, sanki dünyada daha önemli bir şey yokmuş gibi çantasını inceden inceye muayene etti, sonra Monzanti'ye döndü. «Nasılsınız, sayın Peder?»

— **«Biraz yorgunum, Nancy.»**

— **«Size kimbilir ne kadar zor gelmiştir.»**

— **«Babana da çok zor geldi, Nancy.»**

Pastore bardağını bıraktı. «Annen nerde, canikom?»

— **«Nerdeyse iner.»**

ÖĞRETMEN

305

— **«Annen nasıl?»**

— **«Bilmem, iyi görünüyor.» Saatine baktı. «Gitmem lâzım artık, babacığım.»**

Pastore kızına bakmaya devam etti ve üzölmekle birlikte Nancy'nin gösterdiği tepkiye şaşmadı. Böyle bir tepkiyle karşılaşacağını ve aralarında hiç bir şeyin artık eskisi gibi olmayacağını biliyordu zaten.

— **«Kiminle çıkıyorsun?»**

— **«Michael'la. Michael Donato ile.»**

— **«iyi. Geç kalma, canım.»**

Nancy ona uzun uzun baktı ve cevap vermedi. Sonra babasına doğru yürüyerek, koltuğunun üzerinden eğildi, gelişigüzel onu alnından öptü. Pastore başını kaldırıp kızının yüzüne baktı.

— **«Memnun oldum. Nancy. Michael iyi bir çocuk.»**

Nancy'nin gözleri dolu dolu oldu. Onu kollarının arasına alıp geçmiş yıllara dönmek istiyordu. Nancy'nin küçücük, basit bir kızcağız olduğu günlerin özlemiyle içi yandı. O zamanlar henüz

kaderin sillesini yememişti Nancy. Pastore yanağını okşa-yıp gülümsedi.

Nancy, şefkatle: «îyi akşamlar, babacığım,» dedi. «Mic-hael'le bahçe kapısının önünde buluşacağız. Allahısmarladık, baba.» Nancy çabucak odadan çıktı. Biraz sonra dış kapının açılıp kapandığını duydular.

Monzanti: «Bunu da atlatır Joe,» dedi.

Profesör bara doğru yürüdü, ağır ağır bardağına içki doldurdu. «Neyi atlatır, Monzanti?»

— «Hayal kırıklığını, demek istiyorum.»

Pastore elindeki viski bardağını inceledi. «Herkes hayatının belli bir döneminde annesini, babasını yakından tanımak zorunda kalır, Monzanti,» dedi acı acı. «Bu iş bazen gayet yavaş olur, bazen de insan tokat yemiş gibi olur. Hızlı bir çağda yaşıyoruz. Nancy de bunu hızlı bir şekilde öğrendi. Televizyonda seyretti.»

F: 20

302

P]

olduğv seyirci topluy du. Bi le Pas

anladı P

âmâdı î

I

I

cağı Oda ' liyatj taya inceL yaşaı mera di. f. mıştı hast; le gi taraJ

304

ÖĞRETMEN

ti, başını koltuğunun arkalığına yasladı. Rahip onu dikkatle izliyordu.

— «Mahkemedен beri telefonlar durmadan çalışıyor burada her halde,» dedi. «Bir süre buna katlanmak zorunda kalacaksın, Joe.»

Pastore, soğukkanlılıkla: «Hiç bir şeye katlanmak zorunda değilim,» dedi.

Birkaç dakika sonra Nancy merdivenden indi. Bir randevuya gittiği belliydi. Üzerinde şık bir elbise vardı. Kemerini düzelterek odaya girdi. Profesör kızını tepeden tırnağa inceleyerek gülümsedi:

— «Merhaba, Canım.»

Nancy; «Merhaba, babacığım,» dedi, fakat babasına sokulmadı.

— «Pek güzelsin. Yeni saç kuaförün çok yakışırnş, sana.»

Nancy odanın ortasında durduğu için Pastore onu yerinden kalkmadan iyice görebiliyordu, ilk defa görüyordu onu sanki. Nancy de herkes gibi onun içyüzünü seyretmişti. Bu yüzden yanına gelmiyordu. Pastore, onu zorlamamaya karar verdi.

Nancy, üzgün bir tavırla: «Kusura bakma, babacığım, bir randevum var da,» dedi. «Yemeğe davetliyim.»

Pastore, sakın bir sesle: «Annenin haberi var mı?» diye sordu.

— «O teşvik etti beni çıkmaya zaten.»

— «Öyle mi?» Pastore, içkisinden bir yudum daha aim. «Bu olmadı işte. Seninle konuşmak istiyordum.»

Nancy, sanki dünyada daha önemli bir şey yokmuş gibi çantasını inceden inceye muayene etti, sonra Monzanti'ye döndü. «Nasılsınız, sayın Peder?»

— «Biraz yorgunum, Nancy.»

— «Size kimbilir ne kadar zor gelmiştir.»

— «Babana da çok zor geldi, Nancy.»

Pastore bardağını bıraktı. «Annen nerde, canikom?»

— «Nerdeyse iner.»

ÖĞRETMEN

305

— «Annen nasıl?»

— «Bilmem, iyi görünüyor.» Saatine baktı. «Gitmem lâzım artık, babacığım.»

Pastore kızma bakmaya devam etti ve üzölmekle birlikte Nancy'nin gösterdiği tepkiye şaşmadı. Böyle bir tepkiyle karşılaşacağını ve aralarında hiç bir şeyin artık eskisi gibi olmayacağını biliyordu zaten.

- «**Kiminle çıkıyorsun?**»
- «**Michael'la. Michael Donate ile.**»
- «**iyi. Geç kalma, canım.**»

Nancy ona uzun uzun baktı ve cevap vermedi. Sonra babasına doğru yürüyerek, koltuğunun üzerinden eğildi, gelişigüzel onu alnından öptü. Pastore başını kaldırıp kızının yüzüne baktı.

- «**Memnun oldum. Nancy. Michael iyi bir çocuk.**»

Nancy'nin gözleri dolu dolu oldu. Onu kollarının arasına alıp geçmiş yıllara dönmek istiyordu. Nancy'nin küçücük, basit bir kızcağız olduğu günlerin özlemiyle içi yandı. O zamanlar henüz kaderin sillesini yememişti Nancy. Pastore yanağına okşayıp gülümsedi.

Nancy, şefkatle: «iyi akşamlar, babacığını,» dedi. «Michael'le bahçe kapısının önünde buluşacağız. Allahısmarladık, baba.» Nancy çabucak odadan çıktı. Biraz sonra dış kapının açılıp kapandığını duydular.

Monzanti: «Bunu da atlatır Joe,» dedi.

Profesör bara doğru yürüdü, ağır ağır bardağına içki doldurdu. «Neyi atlatır, Monzanti?»

- «**Hayal kırıklığını, demek istiyorum.**» Pastore elindeki viski bardağını inceledi. «**Herkes hayatının belli bir döneminde annesini, babasını yakından tanımak zorunda kalır, Monzanti,» dedi acı acı. «Bu iş bazen gayet yavaş olur, bazen de insan tokat yemiş gibi olur. Hızlı bir çağda yaşıyoruz. Nancy de bunu hızlı bir şekilde öğrendi. Televizyonda seyretti.»**

F: 20

306

ÖĞRETMEN

ÖĞRETMEN

307

Anna merdivenden indi, enerjik adımlarla odaya girdi. Her halinden, ev işleriyle ilgilenen, işi başından aşkın, çevresine karşı da kayıtsız olduğu anlaşılıyordu. Profesör bann yanından

ayrılmadı, karısının o oyunu sürdürmesine izin verdi. Başka çıkar yol yoktu.

Anna: «Telefon açık kalmış,» dedi.

Pastore: «O Allanın belâsı gazeteciler yüzünden, ne olacak?» dedi ve karısına dikkatle baktı. Anna masaya doğru yürüdü, ahizeyi yerine koydu.

— «Acil bir telefon gelebilir, ne olur ne olmaz,» dedi Anna.

Sonra kocasına döndü. «Nasılsın, Joe?»

— «Bu durumda daha iyi olmam beklenemez her halde.»

— «Yemek birazdan hazır. Bavullarını yukarı çıkarıp kendine bir çekidüzen versene.» **Sonra Monzânti'ye döndü.** «Yorgun görünüyorsun, Monzanti.»

— «iyiyim, Anna, merak etme.»

Anna, masanın üzerindeki telefonu düzelterek: «Bütün gazetelerden telefonlar yağdı,» dedi. «Ülkenin her tarafından. Televizyon ve radyo istasyonlarından da aradılar. 'Look' ve 'Time' dergilerinden de telefon ettiler. Birçokları eve kadar geldiler.»

Pastore: «Yakında sesleri kesilir,» dedi. Rahip Monzanti ayağa kalktı. Usturuplu bir şekilde: «Ben bir banyo yapayım, izin verirsen,» dedi.

— «Misafirlere mahsus olan banyo dairesine girin,» dedi Anna. «Temiz havlu koymuştum.»

Rahip odadan çıktıktan sonra, Pastore, karısının sinirli sinirli telefonun kordonuyla oynamasını seyretti. Söyleyecek söz bulmakta güçlük çekiyordu. Söylenecek her şey söylenmişti. Her şey büyütülmüş, şişirilmiş ve kamuoyunun bilgisine sunulmuştu zaten.

— «Buradan ayrılır, Florida'ya gideriz, Anna. Yeni bir hayata başlarız.»

Anna yavaşça başım kaldırdı, kocasının gözlerinin içine baktı:

— «Ben Florida'ya gitmek istemiyorum, Joe.» dedi **sakin bir sesle.** «Burada kalmak istiyorum.»

Pastore divana doğru yürüdü, oturdu, içki bardağı hâlâ elindeydi.

— «Bu işi yemekten sonra konuşuruz,» dedi.

Anna, birden: «Ben sinirli ve hasta bir insanım,» dedi. Pastore başını kaldırdı, ona gözlerini kısarak baktı. «Yeni bir hayata başlayacak durumda değilim.»

Pastore gözlerini karısından çevirdi, içkisini incelemeye koyuldu: «Otursana, Anna.»

Anna ayakta durmaya devam etti: «Bu koşullar altında, şimdiki hayatımızı elimizden geldiği kadar ayakta tutmaya çalışırız.»

Pastore, yeniden başını kaldırıp Anna'ya baktı. Hayatında ilk defa kendini karısının karşısında tamamiyle yetersiz buluyordu.

Anna: «Nancy, Virginia'ya dönmek istiyor,» dedi. «Onun için iyi olur her halde. Doktor, benim de bir süre onunla birlikte gitmeme taraftar. Bir değişikliğe ve dinlenmeye ihtiyacım olduğunu söylüyor. Bir süredir düşünüyorum bunu.»

— «Belki iyi olur, sana faydası dokunur,» diye mırıldandı Pastore.

— «Bildiğim bir gey varsa, Joe, başka bir şehire ya da başka bir eyalete gitmek niyetinde değilim. Burada kalmak istiyorum.»

— «Anna, şunu anlamalısın, Washingtoii'da elimden geleni yaptım. Daha fazlasını yapamazdım.» Göz göze geldiler. Pastore, yumuşak bir sesle: «Daha fazlasını yapamazdım,» diye tekrarladı.

Anna: «Biliyorum, Joe,» dedi ve kocasının bakışlarından kendini kurtararak mutfağa girdi.

Birkaç dakika sonra Monzanti oturma odasına döndü. Neşeli görünmeye çalışıyordu. «Oh, kendimi çok daha iyi hissediyorum şimdi,» dedi.

308

ÖĞRETMEN

ÖĞRETMEN

309

Profesör onu umursamadı. Karısının arkasından mutfğa bakmaya devam etti. Tam o sırada kapı çalındı. Monzanti: «Ben bakayım, istersen,» dedi. Pastore ona cevap vermeden kapiya doğru yürüdü. Profesör kapıyı açtığı zaman, elinde bloknot tutan zayıf bir gençle yüzyüze geldi. Çocuk, Pastore'yi görür görmez, cırlak bir sesle konuşmaya başladı. Mahallî gazeteden yollamışlardı kendisini. Büyük tirajlı gazetelerin Pastore'nin hikâyesini, daha önce basacaklarını biliyordu, ama aynı mahalleden olduğu için bu büyük bir fırsat olacaktı kendisi için. Ne de olsa hemşeri sayılırlardı. Nancy ile bir partide tanışmışlardı bir seferinde. Pastore'ye sadece birkaç soru sormak istiyordu... Oğlanın nefes nefese konuşması uzadıkça, Pastore'nin öfkesi artıyordu. Çocuğun yüzü gözlerinin önünde bulanık bir hal aldı. Cırlak sesi gecenin sessizliği içinde kulaklarını tırmalıyordu. Mafia ile çevirdiği işler hakkında sorular soruyor, kendisine dayak atıp atmadıklarını öğrenmek istiyor ve Anayasanın 55. Maddesinden yararlanmakla ne gibi bir maksat güttüğünü bilmek istiyordu. O ana kadar Pastore'nin çekmiş olduğu bütün azap, o anda bu geveze ve aptal oğlanın üzerinde toplandı, Pastore avazı çıktığı kadar: «Allanın belâsı, salak herif, sus, kes sesini,» diye bağırdı. Sonra çocuğun yakasına yapıştı: «Sersem! İt oğlu it! Beni rahat bırak! Allah belânı versin!» diye kükredi. Çocuğun korkudan bembeyaz kesilen yüzünü ve dehşet içinde açılan gözlerini görünce, birden ne yaptığını anladı, oğlanın yakasını bıraktı... Genç gazeteci, son bir defa Pastore'nin yüzüne dehşet içinde baktı, sonra döndü, koşa koşa oradan uzaklaştı.

Profesör kapıda durmuş, derin derin nefes alıyordu. Birden telefonun çaldığını duydu, içeri girerek telefona yürüdü. Karısı mutfak kapısının önünde, Rahip ise radyo - pikabın önünde durmuş, kendisine bakıyorlardı. Olan biteni seyretmişlerdi besbelli, ikisi de birer yabancından farksızdı. Telefon çalmağa devam ediyordu. Anna ile Monzanti donakalmışlardı âdeta. Telefona bizzat cevap vermek zorundaydı Pastore. Anna ile

Monzanti, onun telefona gidişini seyrettiler.

Telefonun öbür ucundaki ses Pastore'ye yabancı değildi. Ona âdeta ferahlık verdi ses. «Evet,» dedi yavaşça. «Evet. Pekâlâ. Olur. iyi akşamlar.» Ahizeyi yavaşça yerine koydu, ağır ağır Anna ile Monzanti'ye döndü, ikisi de yerlerinden kıpırdamamışlardı. Ebediyete kadar da kıpırdamayacaklardı. Çünkü kendisini tanıyorlardı artık. Herkesin önünde içi deşil-mişti. Herkes, onu tanımıştı artık.

— «Vito Fulgoni ile konuştum,» dedi sakin bir sesle. Anna kendisine bakmakta devam etti, ama yüz ifadesi değişmedi. Sonra çabucak merdivene doğru yürüdü, basamakları tırmanmaya başladı.

Pastore: «Anna,» diye seslendi ve onun arkasından koştu. Anna merdivenin üst basamağında durdu, kocasının yüzüne baktı. Pastore, umutsuz bir sesle:

— «Sırf seni ve Nancy'yi kurtarmak için konuşmadım Washington'da,» dedi. «Buna inanman lâzım.» Tekrar söze başlamadan nefes almak zorunda kaldı. «Mafia'nın çocuklarına da sırf öğretmenlik aşkı uğruna, yardıma ve anlayışa muhtaç olduklarını bildiğim için ders vermeyi kabul ettim. Buna da inanman lâzım, Anna!»

Anna olduğu yerden Pastore'ye bakmağa devam etti. Yüzünde soğuk ve karşısındakini hakir gören ve her şeyden feragat ettiğini gösteren bir ifade vardı. Az sonra sakin bir sesle ve kelimelerin üstüne basa basa konuşmaya başladı:

— «Brooklyn'in bir lafı vardır, 'İnsanın başına gelen kötülükler zamanla onu olgunlaştırır' derler,» dedi. Bir süre daha hissiz bir şekilde kocasına baktıktan sonra merdivenleri tırmanmaya başladı.

Pastore oturma odasındaki bara gidip bardağına içki doldurdu. Hayret, eli titremiyordu. Bir sigara yaktı, sonra Rahip Monzanti'nin karşısındaki bir koltuğa geçti oturdu.

— «Yarın arka avluda piknik olmayacak her halde. Belki de kiliseye gelir, bir süre yanında kalırım,» dedi. Durdu ve içkisinden bir yudum aldıktan sonra: «Tabîî, istersen,» diye ek-

310

ÖĞRETMEN

ledi.

Birbirlerinin gözlerinin içine baktılar, sonra Monzanti başını çevirdi, gözlerini yere dikti. Profesör bir süre arkadaşım inceledikten sonra sigarasından bir nefes çekti, başını arkaya yasladı. Gözlerini yumdu.

Rahip Monzanti dua ediyordu.

SON